imburgs agblad

Woensdag 8 september 1993

75e jaargang nr. 211.

Overzicht van belangrijke adressen voor de lezers van het Limburgs Dagblad, zie pagina 8.

Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown - Losse nummers ƒ 1,65

Winstdeling belastingvrij

DEN HAAG - Bedrijven, instellingen en de overheid kunnen vanaf 1 januari 1994 hun werknemers belastingvrij spaarloon, winstdeling of aandelenopties toekennen tot maximaal 1.500 gulden per jaar. Daarbovenop mag voor nog eens 1.000 gulden per jaar belastingvrij aan premiespaarloon worden opgebouwd. Het maximum van de werkgeverspremie is 500 gulden; bovendien mag die premie niet hoger zijn dan het spaarloon. De belastingvrijstelling geldt voor regelingen waarin de werknemer vier jaar lang niet aan zijn geld mag komen of zijn aandelenopties te gelde mag maken. Daarvoor wordt het gestort op een geblokkeerde rekening.

De Tweede Kamer heeft gisteren ingestemd met dit initiatiefwetsvoorstel van de Kamerleden Vermeend en Vreugdenhil. De belastingvrije bedragen worden jaarlijks verhoogd voor de inflatie.

Bovendien wordt, krachtens een voorstel van de Kamerleden Melkert en Smits (PvdA), de rente- en dividendvrijstelling in de inkomstenbelasting verdubbeld voor werknemers die van de regelingen gebruikmaken. Die rente- en dividendvrijstelling beloopt voor elke belastingplichtige al duizend gulden en tweeduizend gulden voor echtparen. Bij spaarloon en aandelenopties wordt dat het dubbele.

Op initiatief van de Kamerleden Schutte (GPV) en Van Dis (SGP) wordt de belastingvrije uitkering bij dienstjubilea wat verruimd. Oorspronkelijk was dat een belastingvrij maandsalaris bij 25 jaar dienstbetrekking. Ook bij andere dienstjubilea gaat de vrijstelling krachtens het amendement gelden.

Onderzoek legt 'centralistische organisatie' bloot

Provincie gebukt onder 'scheve machtsrelaties'

DOOR LAURENS SCHELLEN

MAASTRICHT - Het ambtelijk apparaat van de provincie Limburg gaat gebukt onder scheve machtsrelaties en overmatig centralisme. Bovendien schort het aan vertrouwen en wederzijds respect tussen ambtenaren en bestuurders van de provincie en tussen de ambtelijke staf en de verschillende afdelingen. Ook de interne informatieverschaffing laat nog steeds te wensen over. Een en ander komt aan het licht in een strikt vertrouwelijk onderzoeksrapport van het gerenommeerde organisatie-adviesbureau Berenschot.

Dat heeft van november 1992 tot afgelopen voorjaar in opdracht van Gedeputeerde Staten de structuur van het ruim zevenhonderd ambtenaren herbergende apparaat van de provincie 'op mogelijke knelpunten' doorgelicht. Aan de hand van vraaggesprekken met ambtenaren in uiteenlopende rangen en functies maakt Berenschot melding van 'machtige stafgroepen' en een 'krachtig machtscentrum' in het Limburgs provinciehuis. Ook bestaat er binnen de top van de organisatie 'weerstand tegen en slechte ervaringen met decentralisatie'.

Om een eind te maken aan de geconstateerde machtsconcentratie dringt het Utrechtse organisatie-adviesbureau met klem aan op een vérgaande mate van zelfstandigheid voor de vier bestaande ambtelijke hoofdafdelingen (hoofdgroepen genoemd). Die noodzakelijk geachte 'autonome' positie geldt vooral ten opzichte van de twee stafafdelingen, die daarmee dus hun invloed drastisch zien ingeperkt. Berenschot benadrukt daarbij nog dat deze snel door te voeren decentralisatie moet worden ingebed in een 'duidelijk en politiek vastgesteld toetsingskader'. Daarnaast komt het adviesbureau tot de slotsom dat de kwaliteit van het provincie-apparaat moet worden verbeterd. Daarvoor is een speciaal op te zetten opleidings- en trainingsprogramma nodig, voor zowel (top)ambtenaren als bestuurders.

Opmerkelijk genoeg blijken ook Provinciale Staten in het geheel niet op de hoogte van het bestaan van het rapport, noch van de - enkele tonnen kostende - onderzoeksopdracht van GS aan Berenschot. Fractieleider Tjeu Kusters van D66 laat daarover geen enkel misverstand bestaan: „Van dit alles is mij volstrekt niets bekend. Nee, ook niet informeel."

Zie verder pagina 17
● **'Rapport nog niet rijp voor de openbaarheid'**

Coalitiepartijen verdeeld over aanbevelingen enquête-commissie

Bom onder Ziektewet en ww

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - Alleen volledig arbeidsongeschikten zullen in de toekomst nog recht krijgen op een uitkering. Het moet dan gaan om mensen die voor meer dan zeventig procent arbeidsongeschikt zijn. Andere arbeidsongeschikten moeten de werkgevers gewoon in dienst houden. Willen zij toch van deze werknemers af, dan moeten zij dat via de rechter proberen te bereiken.

De parlementaire enquête-commissie sociale zekerheid schrijft dit in haar gisteren uitgebrachte eindrapport. Daarin doet de commissie vergaande voorstellen voor een toekomstige herziening van de sociale zekerheid. Het gaat om Ziektewet, ww en wao. Uitgangspunten zijn: het geven van zoveel mogelijk verantwoordelijkheid aan werkgevers en werknemers, en de nadruk op het in dienst houden van mensen. De coalitie van CDA en PvdA is verdeeld over de aanbevelingen van de parlementaire enquête-commissie sociale zekerheid.

De commissie zegt dat de overheid de huidige hoogte van de uitkeringen niet meer onverkort hoeft te waarborgen. Per wet kan dat anders zijn, zeker als werkgevers en werknemers meer eigen verantwoordelijkheid gaan dragen.

De commissie doet daarvoor de volgende voorstellen. De Ziektewet moet verdwijnen. Er komt een regeling via het Burgerlijk Wetboek die werkgevers verplicht een zieke werknemer gedurende maximaal anderhalf jaar een uitkering te geven. Die mag niet lager zijn dan het wettelijk minimumloon. Via de cao of anderszins kunnen aanvullende afspraken worden gemaakt.

Na de anderhalf jaar wordt betrokkene òf voor meer dan zeventig procent arbeidsongeschikt verklaard, òf blijft in dienst bij de werkgever. In het laatste geval moet de werkgever proberen betrokkene via de rechter te ontslaan. Iemand die meer dan zeventig procent arbeidsongeschikt is, komt in de nieuwe arbeidsongeschiktheidsregeling (de AR). Deze komt in de plaats van de huidige aaw en wao.

In de AR krijgt betrokkene een uitkering die zeventig procent bedraagt van het verschil tussen het laatstverdiende loon en het loon dat met de handicap nog verdiend kan worden. De uitkering mag nooit lager zijn dan de bijstand. De commissie denkt dat deze uitkering vrijwel altijd hoger zal liggen dan in het huidige wao-systeem.

Aan de hoogte of duur van de ww-uitkering wordt niet getornd. Bij vrijwillig ontslag is er geen recht meer op ww. In de wet moet een bepaling komen waardoor werkgevers die de ww misbruiken, kunnen worden aangepakt. Het hele sanctiebeleid in de wet moet strenger. Bovendien moeten sollicitatieplicht en scholing voor werklozen dwingender worden toegepast. Uitvoering van de ww wordt een zaak van de regionale besturen arbeidsvoorziening (rba's). De Toeslagenwet, die recht geeft op een aanvullende uitkering als betrokkene onder het bijstandsniveau komt, vervalt.

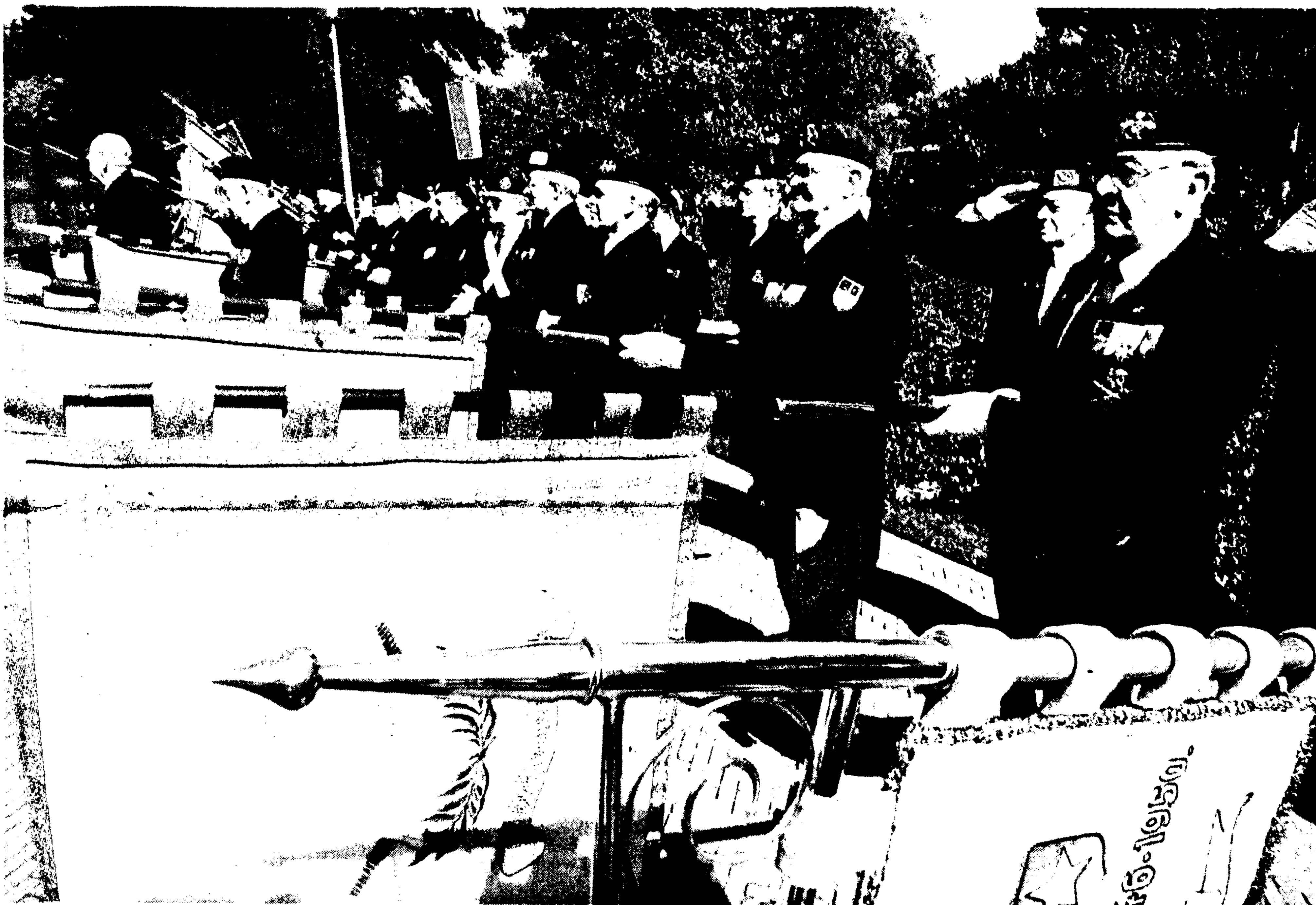
Het algemeen verbindend verklaren van cao's door de minister van Sociale Zaken gaat op de helling. Die bevoegdheid vervalt voor regels voor ziekte, arbeidsongeschiktheid en werkloosheid. In de opzet die de commissie heeft gemaakt, verdwijnen de bedrijfsverenigingen. Zij voeren Ziektewet, ww en wao nu nog uit. Ook de Sociale Verzekeringsraad verdwijnt als toezichthouder. De Gemeenschappelijke Medische Dienst (GMD), die keurt voor de wao, verdwijnt eveneens. Dat kost tienduizenden banen.

Zie verder pagina 4
● **Kabinet wacht nog met oordeel**

max. 21º C

min. 13º C

NEERSLAG
De voorste begrenzing van een breed wolkenpakket is gisteravond over Limburg getrokken. Ook in de ochtend blijft het zwaar bewolkt met regelmatig regen. In de namiddag zijn er enkele opklaringen, die afgewisseld worden met buien, waarvan enkele met onweer gepaard kunnen gaan. De wind neemt toe tot matig, af en toe krachtig uit zuidelijke richting. Met deze wind kan de temperatuur nog oplopen tot 21 graden. Vannacht daalt het kwik naar 13 graden.
Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-9775.

● *Uiterlijk vond de herdenking van de zesduizend gesneuvelde militairen in de toenmalige kolonie Nederlands-Indië in het Roermondse stadspark Hattem met gepaste stijl plaats (zie foto). Tegelijk was het de meest beladen plechtigheid sinds september 1988, toen prins Bernhard het Nationaal Indië-Monument in Roermond onthulde.*
De affaire Princen beheerste de gesprekken. De overloper Jan 'Poncke' Princen kreeg geen toeristenvisum om zijn familie in Nederland te bezoeken. Op enkele uitzonderingen na schaarden veel oud-Indiëgangers zich volmondig achter dit regeringsstandpunt.
In een afgeladen stadspark woonden tienduizend veteranen en nabestaanden de nationale dodenherdenking bij. In het park staan achttien roestvrij stalen zuilen waarin de namen van de duizenden gesneuvelde militairen staan gegrift. Op een achttal stenen tafels hebben 112 legeronderdelen herinneringsplaquettes laten aanbrengen. De plechtigheid werd bijgewoond door mevrouw H. Spoor-Dijkema, de weduwe van de gesneuvelde en op het ereveld Mentong Pulu in Djakarta begraven generaal H. Spoor. Ook staatssecretaris A. Frinking van Defensie was aanwezig.
Foto: JAN-PAUL KUIT

Zie verder pagina 18
● **'Princen? Afschieten!'**

Wegenbouwer beschuldigt ex-wethouder

DOOR JAN HENSELS

BRUNSSUM - De failliete wegenbouwer Ton Thissen in Brunssum beschuldigt ex-wethouder Gerrit Boumans van corruptie.

Boumans zou Thissen een oprit bij zijn dochter hebben laten aanleggen voor slechts 180 gulden, terwijl dat werk minstens 2500 gulden waard zou zijn. Boumans beticht Thissen op zijn beurt slechts wraak te willen nemen, omdat de gemeente schuldig zou zijn aan zijn faillisement van diens bouwbedrijf.

Boumans, thans raadslid, reageert furieus op de beschuldiging: „Thissen is doortrapt en gemeen. Hij liegt, dit is pure rancune van zijn kant. Ik heb alleen een kennis gevraagd of hij aan goedkope tweedehands stenen voor de oprit voor mijn dochter kon komen. Ik heb schone handen."

Het bedrijf van Thissen ging twee maanden geleden op de fles. Dat kwam vooral omdat Thissen geen opdrachten meer kreeg van de gemeente Brunssum. Het college waarin onder andere Boumans zitting had, boycotte de wegenbouwer omdat Thissen beschuldigingen uitte over frauduleuze handelingen bij de gemeente.

Schadepost van rond één miljoen gulden

DSM dient bij Sittard forse schadeclaim in

DOOR HAN BRINKMAN

SITTARD - DSM heeft bij de gemeente Sittard een forse schadeclaim neergelegd. Het concern eist een vergoeding van circa één miljoen gulden, omdat Sittard in gebreke is gebleven bij de oplevering van grond voor de afbouw van een groot kantorencomplex in Sittard. Als Sittard niet binnen een bepaalde tijd reageert op de claim, stapt DSM naar de rechter.

Het kantorencomplex van DSM in Sittard, dat inmiddels gereed is, werd in twee fasen gebouwd. Voor de tweede fase en de aanleg van een parkeerterrein kon Sittard echter niet aan de beloofde opleveringstermijnen voldoen. Er moest een noodparkeerplaats worden aangelegd.

Ook de grond voor de definitieve parkeerplaats, die een wegenbouwer nu maakt, is te laat opgeleverd.

Volgens een woordvoerder van DSM is er sprake van een conceptclaim, waarop de gemeente Sittard is aangesproken. Aanvankelijk reageerde de gemeente niet op de eis, maar volgens de zegsman is inmiddels overleg gaande: „We hopen de zaak op te lossen, zonder tussenkomst van de rechter."

Dat DSM een schadeclaim bij de gemeente had ingediend, bleek na vragen van raadslid J. Hendriks (Nieuw Sittard). Hendriks was tot begin dit jaar werkzaam voor financiën en heeft steeds gewaarschuwd voor de enorme exploitatieverliezen van het kantorenpark, waar DSM het complex neerzette. Die verliezen belopen al zeven à tien miljoen gulden.

Bij de gemeente Sittard werd gisteren officieel gezegd dat nog geen bedrag als schadeclaim is genoemd. In diverse raadsfracties wordt echter al rekening gehouden met een schadepost van één miljoen gulden.

Hoofdbureau van politie in gebruik als gevangenis

„Kunt U zich even vrij maken. Ik ben bestolen!"

ld-cd

Sheryl Crow
Tuesday Night Music Club (A&M)

DOOR GEERTJAN CLAESSENS

[illegible]

The Ex - Tom Cora
And the Weathermen Shrug Their Shoulders (RecDec)

DOOR HANS GOOSSEN

[illegible]

The Levellers - The Levellers (China/PIAS)

DOOR RIK VAN DRUTEN

[illegible] ... In november trekken The Levellers naar het continent. Hopelijk staan ze Nederland niet over.

Lokale helden in derde voorronde Nu of Nooit

Van onze verslaggever

ECHT - Stoba in Echt is het toneel van de derde voorronde van Nu of Nooit, de provinciale talentenjacht van de Stichting Popmuziek Limburg. Vrijdagavond staan vanaf half negen Mary's Fruit Garden, Private Justice, The Copycat Trap, Biepten en All of a Doodah op de planken. De entree bedraagt tien gulden.

Mary's Fruit Garden is een trio dat voortkomt uit Wild Flower, welbekend in de Westelijke Mijnstreek. De band staat garant voor solide, wilde en dampende gitaarrock. Ook Private Justice is 'wereldberoemd in Einighausen' (gemeente Sittard). Vanuit het plaatselijke jeugdhonk Carma bouwden deze lokale helden een grote regionale bekendheid op en speelden onder meer op Pinkpop Binnen. Optredens in Einighausen zijn steevast uitverkocht. Zelf omschrijven ze hun muziek als 'een mengeling van swingende wave en rockmuziek'. Van een in eigen beheer uitgegeven muziekcassette met vier eigen numers en twee covers zijn 500 exemplaren verkocht. De band smeedt nu plannen voor een cd.

Het tweede trio bij de Nu-Of-Nooit-voorronde is The Copycat Trap uit Roermond. De omschrijving voor het genre luidt ook hier 'gitaarrock'. Ook deze band tourt intensief door de regio en bracht al in 1990 een cd (Kicking Mules) uit. Gedreven en integer zijn de trefwoorden, wat de band betreft. Hun tournees zorgden voor eervolle vermeldingen in Muziekkrant Oor, Aardschok/Metal Hammer, terwijl hun demo Looping Plane zelfs op de Canadese radio gedraaid werd.

Ook Biepten komt uit de bisdomstad, en alweer betreft het hier een trio. Biepten brengt naar eigen zeggen 'frisse avontuurlijke rock'. Melodieuze en sprankelende pop, waarin invloeden van The Beatles en Jonathan Richman doorklinken. Eenvoudige liedjes met een kop en een staart.

Hekkesluiter of klap op de vuurpijl? Die vraag moet het kwartet All of a Doodah uit (alweer) Roermond vrijdag beantwoorden. De band belooft een set stevige, smerige, maar vooral melodieuze garagerock te brengen. In 1990 waren de leden het beu covers van Buffalo Tom, Dinosaur Jr. en The Lemonheads te spelen en begonnen ze hun eigen materiaal te schrijven en spelen. Een demo (Something To Work On) zag in 1992 het licht. Binnenkort moet een nieuwe tape verschijnen, waarvoor de opnames al klaar liggen.

De zes bands die in de vier voorrondes de meeste punten krijgen toebedeeld mogen door naar de finale, die voor zondag 24 oktober gepland staat in de Hanenhof in Geleen. De winnaar mag fungeren als openingsact voor de Gelaender Rocknacht op zaterdag 6 november. Verder krijgt de winnende groep voor 5000 gulden studiotijd, wellicht genoeg om een cd of mooie demo op te nemen. De tweede prijs is 2500 gulden studiotijd, de derde 1250. De nummers vier, vijf en zes krijgen cadeaubonnen voor 750, 500 en 250 gulden. Voor dat laagste bedrag kan je in sommige studio's toch al vijf uur opnemen.

● *Zanger Julien van de Loo van The Copycat Trap, een van de vijf bands die vrijdagavond hun geluk beproeven in de de derde voorronde van 'Nu Of Nooit', in Stoba te Echt.* Foto: JOHN SMEETS

Shine in Sittard

SITTARD - Shine, de formatie van ex-Fatal Flower Richard Janssen, treedt vrijdag op in het Sittardse jongerencentrum Fenix. Janssen bracht in juni van dit jaar het album Boys uit, dat werd vergast op gunstige kritieken in onder meer muziekkrant Oor. Het optreden begint om 21.30 uur, de entree bedraagt 15 gulden. Kaartjes reserveren kan tijdens kantooruren via ☎046-510141.

Voor Shine heeft Janssen enkele ervaren popmuzikanten om zich heen verzameld. Bassist is Marc de Reus, die vroeger bij de DIV speelde en platen van Ivy Green en Spo Dee O Dee produceerde. Als drummer vond Janssen Marius Schrader, die vroeger bij Claw Boys Claw zat. Gitarist van Shine is Jan Bart Meyers, die eerder met The Charming Children te zien was.

De leden van Fatal Flowers zijn overigens niet slecht terecht gekomen. Drummer Henk Jonkers speelt nu bij The Incredible Love Parade (voorheen Soft Parade) en bassist Geert de Groot zit bij Claw Boys Claw.

Concert Big Sugar in Roermond

ROERMOND - De Canadese bluesband Big Sugar komt op vrijdag naar Roermond voor een concert in 't Babbeltje aan de Zwartbroekstraat. De driemansband uit Toronto heeft in het verleden onder meer als support-act gefungeerd voor Aretha Franklin en Ray Charles. Alhoewel blues de hoofdmoot vormt, bevat de muziek van Big Sugar ook jazz-, rock 'n roll- en country-invloeden.

popagenda

SEPTEMBER

- 10 Fenix Sittard, State
- 10 Purple Haze Susteren, Leipos
- 10 Stoba Echt, Nu of Nooit: All of a Doodah, Copycat Trap, Private Justice, Mary's Fruit Garden
- 10 't Trefpunt Elsloo, Sjach
- 10 MC Philips Eindhoven, Waterman
- 10 Exit in G Landgraaf, Daze Confused
- 10 Azijnfabriek Roermond, Pumpkins at Midnight
- 10 Orchidee Lanaken, CC-Rider
- 11 Lommel Balendijk, Rock festival, met o.a. Burma Shave, Claw Boys Claw, The Monster, Urban Dance Squad, Fishbone
- 11 Hanenhof Geleen, Dice
- 11 Tapas Sittard, The Harry Company
- 11 Walhalla Sevenum, Dandr
- 11 De Wereld Heerlen, Strangers
- 11 Hanenhof Geleen, rock-festival met X-[illegible], Outlaw, M.I.R., Tumblin' en Action In DC
- 11 White Horse Eijsden, Spla[illegible]
- 11 Azijnfabriek Roermond, [illegible]
- 12 't Centrum Geulle, Sjach
- 15 Fenix Sittard, Annie Go[illegible], Frank Carillo
- 16 Kasteel Hoensbroek, The [illegible]
- 17 Fenix Sittard, Nu of Nooit met Red Blood, [illegible], Marshmellow, Steamhammer, Soulcraft, Honky Soul
- 17 Exit-in-G Landgraaf, Piatto
- 17 Metamorfose Maas[illegible], CC Rider
- 23 Brabanthallen Den Bosch, [illegible]
- 24 Fenix Sittard, Burma Shave
- 24 Exit-in-G Landgraaf, Vloemans
- 24 Da Lidia Maasmechelen, CC-Rider
- 25 De Doolhof Tegelen, Fooss
- 25 Unitas Brunssum, Lilhan[illegible]
- 26 Vredenburg Utrecht, A.J. [illegible]

OKTOBER

- 1 Dingus Venray, Nu of Nooit met Panix, Kachuk Pop, The Choice, Purple Ona[illegible]
- 1 Azijnfabriek Roermond, Copycat Trap
- 1 Exit in G Landgraaf, Companion

de beste tien

1	(1)	Siamese Dreams - Smashing Pump[kins]
2	(8)	Perfectly Good Guitar - John Hi[att]
3	(3)	Sweet Relief - Diverse artiesten
4	(4)	Saturation - Urge Overkill
5	(2)	Zooropa - U2
6	(5)	Bigger, Better, Faster, More - 4 N[on] Blondes
7	(7)	Rud A Dub Dub - Rud A Dub Dub
8	(10)	Debut - Björk
9	(6)	Chaos - Herbert Grönemeyer
10	(-)	Black Sunday - Cypress Hill

De Limburg cd Top 10 wordt wekelijks samengesteld door Omroep Limburg, op basis van de lijstjes van 25 Euregionale popspecialisten. Omroep Limburg zendt De Beste Tien elke zaterdagmiddag om twee uur uit.

DOOR JAN HENSELS

De Wipers weer actief na noodgedwongen stop

'Er zijn creatievere zaken dan toernees'

HEERLEN - „Of ik veel platen verkoop of niet vind ik totaal onbelangrijk. Het schrijven van liedjes en het produceren van platen, dat is wat telt." Aan het woord Greg Sage, de man achter de Amerikaanse gitaarband de Wipers. Een absolute anti-ster die weinig op heeft met het hele rockcircus. Een van de weinige rockers die ook volstrekt geloofwaardig overkomt als hij zegt dat artistieke vrijheid voor hem belangrijker is dan succes.

De laatste Wipersplaat kwam alweer vijf jaar geleden uit. Omdat de stilte nu met een nieuwe Wipers-cd doorbroken wordt, gaat hij ook op toernee in Europa. „Onzin, als mensen zeggen dat ik toer omdat ik geld nodig heb. Dan zou ik altijd op toernee zijn. Het is gewoon een kleine knieval voor de platenmaatschappij die wil dat we onze plaat promoten. Ik hoef niet zo nodig de bühne op. Er zijn wel creatievere zaken te bedenken dan het geven van concerten. Liedjesschrijven en het produceren van platen doe ik liever," zegt Sage.

Na de punkuitbarsting in 1977 startte Sage met de Wipers. „Het is geen band in de normale zin van het woord. Ik zie het als een concept om platen op te nemen. Ik heb geen zin om popgroepje te spelen. Als mensen vragen waarom de band zo'n jaar of vijf geleden uit elkaar ging zeg ik: er is geen band, dus die kan ook niet uit elkaar gaan. Mensen willen de zaak gecompliceerder maken dan het is."

Dat de Wipers de laatste jaren nauwelijks actief waren, is ironisch genoeg deels het gevolg van hun afkeer van de hele muziekbusiness. Sage bezat in Portland, Oregon een zelfgebouwde platenstudio. Toen die op de fles ging was het even gedaan met de Wipers. „Omdat ik geen studio meer had, heb ik een soloplaat met primitieve middelen in mijn slaapkamer opgenomen." De afgelopen jaren heeft Sage in Phoenix, Arizona, helemaal in het zuiden van de Verenigde Staten, een geheel nieuwe studio gebouwd.

Een speciale reden heeft het verhuizen volgens hem niet. Hij is in ieder geval in de gelegenheid het repertoire van de Wipers weer verder uitbouwen. Een tiental platen, zowel onder eigen naam als onder de Wipersvlag zagen het licht. Door het speciale gitaargeluid en de zeer persoonlijke liedjes zijn de beste platen, zoals 'Over the edge' en 'Land of the lost' ware gitaarrockklassiekers.

Het grote publiek kent de groep nog niet. Collega-bands als Hole en Nirvana prijzen de Wipers de hemel in. Nirvana doet een nummer van de groep op een album met Wiperscovers. Ondanks het succes van allerlei (voormalige) independentacts als Nirvana verwacht Sage niet dat de Wipers ook op een top-dertignotering kunnen rekenen. Sage: „Daar zijn de liedjes te persoonlijk voor. Ik schrijf gewoon niet voor een groot publiek." De emotionele liedjes hebben vaak een sobere, desolate ondertoon. „Critici zeggen dat we pessimistisch zijn over de toestand in de Verenigde Staten. Dat is toch vooral hun visie. Ik schrijf over mensen, en die zijn over de hele wereld min of meer hetzelfde." Ondanks het ongepolijste geluid verkochten de eerste drie platen van de Wipers vrij redelijk. Sage: „Alleen hebben we er geen cent van gezien. Sommigen zijn dankzij de Wipers miljonair geworden. Het geld is naar platenmaatschappijen en promotiebureaus gegaan."

Sage lijkt er niet echt mee te zitten. Werken voor een grote maatschappij is uit den boze voor de Wipers. „We zijn onafhankelijk. Niemand die tegen ons zegt dat we op MTV moeten." De onafhankelijke opstelling van de Wipers gaat zover dat Sage zelfs zijn eigen studio-apparatuur ontwerpt en maakt. „Ik wilde een bepaald apart gitaargeluid. Zelfs met de duurste apparatuur lukte me dat niet. Daarom ben ik zelf versterkers en dergelijke gaan maken," zegt Sage. Dat zijn unieke geluid deels te danken zou zijn aan zijn ervaring als geluidstechnicus bij worstelwedstrijden verwijst Sage naar het rijk der fabelen. „Een van de zovele verhalen die over de Wipers de ronde doen."

Zijn faam als geluidstovenaar is hem nochthans vooruitgesneld. Een bekend artiest heeft hem gevraagd zijn volgende plaat te produceren. „Ik zeg niet wie. Dat is hetzelfde als bij een arts die heeft ook zijn beroepsgeheim."

Tourdata Wipers: 8 september, Doornroosje Nijmegen, 9 september Effenaar Eindhoven, 11 september Tivoli Utrecht, 30 september Paradiso Amsterdam.

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon:

Abonnementen	045-739881
Advertenties	045-739886
Algemeen	045-739911
Piccolo-advertenties	045-719966

Fax:

Advertenties	045-739204
Algemeen	045-739364
Redactie	045-739264

Banken:

ABN-AMRO Heerlen	57 75 35 935
Postbank	10 35 100

Rayonkantoren:

Brunssum	045-256363
Geleen	046-746868
Kerkrade	045-452932
Maastricht	043-254477
Roermond	04750-18484
Sittard	046-515577

Abonnementsprijzen:
Bij vooruitbetaling te voldoen
Bij automatische betaling:

per maand	ƒ 28.40
per kwartaal	ƒ 85.20
Per acceptgiro:	
per maand	ƒ 29.65
per kwartaal	ƒ 86.45
losse nummers	ƒ 1.65
	Bfr 30

Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Advertentiewezen en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad

de slimme slapjanus

recept

Gevulde watermeloen

1 (kleine) watermeloen, 2 perzikken, 100-150 gram aardbeien, 100-150 gram zwarte bessen, 100-150 gram rode bessen, evt. klein trosje druiven, 1 zachtzure appel, basterdsuiker, 5-6 eetlepels Grand Marnier.

Snijd een kapje van de watermeloen of snijd de bovenste helft er met de punt van een scherp mes zigzaggend af. Vruchtvlees er met een lepel uitnemen en in stukjes snijden. Pitjes verwijderen. Was de aardbeien, rode en zwarte bessen en de druiven. Snijd de aardbeien eventueel in tweeën, ris de bessen met een vork van de takjes en neem de druiven van de tros. Halveer de druiven en verwijder de pitjes.

Schil de appel, verwijder het klokhuis en snijd de partjes in stukken. Meng alle vruchten voorzichtig dooreen. Bestrooi de vruchten met basterdsuiker naar smaak. Zet de uitgeholde meloen omgekeerd op een zeef zodat het vocht weg kan lopen en zet de vruchtensalade tot gebruik in de koelkast.

Besprenkel de vruchten ongeveer een kwartier voor het serveren met de Grand Marnier. Schep alles voor de laatste maal dooreen en vul de meloen met de vruchtensalade.

puzzel van de dag

P&P E1510

41	63	62	18	34	10	42	51	33	9	45	19	14	4	67

Welk winwoord komt er in het balkje?

HORIZONTAAL: **1** slim; **4** visplaats; **7** oorhanger; **8** knaagdier; **10** vislijn; **12** vistuig; **13** muziekinstrument; **15** stremsel; **17** deel van een vis; **18** pl. in N.-Brabant; **20** door; **22** voltooid; **23** vis; **24** schip; **26** zangnoot; **27** aspirant; **28** walvis; **29** ter attentie van; **31** koe; **35** grondsoort; **37** samenklinken; **38** vr. munt; **39** binnenplaats; **41** laatst; **43** gevangenis; **45** zeilterm; **46** weide; **47** ten bedrage van; **49** door; **51** lof; **52** Ver. Naties; **53** Europeaan; **55** toonreeks; **58** Europeaan; **59** duin; **61** zoogdier; **62** hokje; **63** roofvogel; **65** welig; **66** brood; **67** plaats; **68** gevaar.

VERTIKAAL: **1** klap; **2** lengtemaat; **3** onbevangen; **4** afvalprodukt; **5** verl. toon; **6** smal water; **7** bekeuring; **9** aftocht; **11** slag; **12** jaloezie; **13** hevig; **14** bouwland; **16** meubel; **17** onduidelijk; **18** beet; **19** bundeltje; **21** ongeveer; **23** edelsteen; **25** zoogdier; **27** toevluchtsoord; **30** lengtemaat; **32** org. van de Ver. Naties; **33** pijnscheut; **34** doorgangsgeld; **36** muurholte; **39** gierigaard; **40** meisjesnaam; **42** kleur; **44** toiletart.; **46** vlaktemaat; **48** kleingeestig; **50** bergpas; **51** elektromotorische kracht; **52** omhulsel; **54** stuiver; **56** uitroep; **57** teken; **58** Ned. rivier; **60** waterplant; **62** Sp. krijgsheld; **64** mil. rang; **66** middelbaar onderwijs.

oplossing gisteren

OPLOSSING E 1708

HORIZONTAAL: **1** rommel; **6** kipkar; **11** aal; **12** keg; **14** oor; **15** slag; **17** koren; **19** ring; **21** kanarie; **22** voetbal; **23** af; **24** troep; **26** Ra; **27** lijk; **29** sol; **30** weg; **32** kanon; **34** varen; **36** dak; **37** kommies; **38** zon; **39** teder; **41** reden; **44** net; **45** per; **47** mol; **49** op; **51** vadem; **53** la; **54** kasteel; **56** bariton; **58** klei; **59** lepel; **61** nest; **62** ler; **64** til; **65** pen; **66** linnen; **67** toeter.

VERTIKAAL: **1** roskam; **2** maan; [illegible] magazijn; **4** el; **5** eer; **7** i.o.; **8** portie; **9** krib; **10** raglan; **12** koers; **13** geve[illegible]; **16** laf; **17** kit; **18** nop; **20** nar; **25** oo[illegible] moed; **27** laken; **28** koket; **30** wasem; **31** gezel; **32** kat; **33** nor; **34** ver; **3**[illegible] non; **40** dertien; **42** dominee; **43** sok[illegible] kel; **45** palet; **46** rebel; **48** panter; **5**[illegible] pal; **51** vel; **52** mal; **53** los; **55** sein; **5**[illegible] tent; **60** pit; **63** re; **65** Po.

Winwoord: VERENIGINGSVORM

Lijk Marcos terug op de Filippijnen

MANILLA – Imelda Marcos barstte in snikken uit toen gisteren de kist met wijlen haar echtgenoot, de in ongenade gevallen president Ferdinand Marcos, in zijn vroegere woonplaats Laoag in het noorden van de Filippijnen arriveerde. In de kathedraal van Laoag werd een mis gehouden voor de vier jaar geleden overleden president, die in 1986 werd afgezet. Het gebalsemde lijk van Marcos werd naar de Filippijnen overgebracht door zijn zoon Ferdinand jr. in een gecharterde Boeing. De opkomst was veel minder groot dan verwacht. De familie hoopt nog steeds toestemming te krijgen om Marcos in Manilla te begraven. In afwachting hiervan zal hij vrijdag worden bijgezet in een mausoleum in zijn vroegere woonplaats Batac.

Wiegel-comité geeft hoop op rentree niet op

DEN HAAG – Het Wiegel-comité binnen de VVD geeft de moed niet op dat de voormalige partijleider uiteindelijk toch te porren is voor een rentree in de landspolitiek.

Woordvoerder Van der Vorm zei dit gisteren in een reactie op Wiegels droge mededeling dat het aangekondigde vertrek van partijvoorzitter Van Leeuwen niets verandert aan zijn weigering een plaats te aanvaarden op de VVD-lijst voor de komende Kamerverkiezingen.

Het Wiegel-comité dat ijvert voor een comeback van de voormalige VVD-coryfee, wil de kwestie op de eerstkomende partijraad aan de orde stellen. Van der Vorm meldt de afgelopen weken enkele honderden positieve reacties te hebben binnen gekregen van zowel individuele leden als van VVD-afdelingen. Hij voelt zich bovendien gesterkt door handtekeningenacties in onder meer Limburg, Groningen en Zuid-Holland.

Het comité steekt deze week de koppen weer bij elkaar om te kijken hoe de zaak verder moet worden aangepakt. Van der Vorm ziet het vertrek van de omstreden voorzitter Van Leeuwen in elk geval als het slechten van een belangrijke blokkade voor een rentree van Wiegel. Hij meent dat Van Leeuwen door haar aangekondigde aftreden in mei 1994 met zoveel woorden het signaal afgeeft dat zij spijt heeft van haar eerdere actie om een terugkeer van Wiegel tegen te houden.

Voor Van der Vorm is het zonneklaar dat Van Leeuwen tot aan mei 1994 als „aangeschoten wild" zal functioneren. Hij ziet het als handicap voor de VVD dat in de verkiezingscampagne haar invloed verdwijnt.

Hulporganisatie blijft met grote voorraden zitten

VN eisen snel einde folteringen Bosniërs

SARAJEVO – De VN-vluchtelingenorganisatie UNHCR heeft gisteren haar veroordeling uitgesproken over de mensonwaardige behandeling van moslim-gevangenen in Kroatische kampen in Bosnië. Een dergelijke handelwijze is een grove schending van het humanitaire recht, zo stelden functionarissen. Zij maanden de internationale gemeenschap druk uit te oefenen op de Bosnisch-Kroatische leiders om de leefomstandigheden van de gevangenen te verbeteren.

De UNHCR-medewerkers uitten hun kritiek na verhalen van vrijgelaten moslims die vertelden dat zij gedurende hun detentie in de kampen Drecelj en Gabela ernstig waren mishandeld. Een aantal gevangenen zou zelfs aan de folteringen zijn bezweken.

Het hoofd van de VN-vluchtelingenorganisatie, Sadako Ogata, riep gisteren de strijdende partijen in Bosnië op vrije doorgang te verlenen aan de hulpkonvooien voor de hongerende bevolking. VN-vrachtwagens worden met name in Midden-Bosnië al weken verhinderd hulpgoederen af te leveren, als gevolg van de gevechten tussen Kroaten en moslims in dat gebied.

Ogata herinnerde de leiders van de strijdende partijen – de Bosnische president Alija Izetbegovic (moslim), Radovan Karadzic (Serviërs) en de Kroatische voorman Mate Boban) – in een brief aan eerdere toezeggingen van hun zijde om de konvooien niet te hinderen. Zij onderstreepte dat alle hulp „zonder voorwaarden" op de plaats van bestemming moet worden toegelaten. Het gaat daarbij niet alleen om voedsel en medicijnen, maar ook om herstel van de aanvoer van water en elektriciteit.

De ontoegankelijkheid van bepaalde gebieden in Bosnië leidt ertoe dat de UNHCR met enorme voorraden blijft zitten. Zo puilt de opslagplaats van de VN-vluchtelingenorganisatie in het Kroatische Metkovic momenteel uit met hulpgoederen.

punt uit

• Troepen

Nederland draagt alleen extra militairen bij aan de VN-troepenmacht die een vredesakkoord in Bosnië moet uitvoeren, als de Amerikanen dat ook doen. Voor dit leger van de Verenigde Naties zijn naar schatting 40.000 extra soldaten nodig. Minister Ter Beek (Defensie) verwacht niet dat er een goed functionerende vredesmacht kan komen zonder de Verenigde Staten.

• Steunfraude

De sociale recherche in Dordrecht heeft in juli voor een half miljoen gulden steunfraude aan het licht gebracht. In totaal 64 mensen werden verhoord die op een of andere manier een bijstandsuitkering ontvingen waarop ze geen recht hadden. Inkomsten uit werk werden niet opgegeven, een vette bankrekening of samenwonen, werd verzwegen.

• VW

De Duitse autofabrikant Volkswagen heeft de rockgroep Pink Floyd ingehuurd om de verkopen dit jaar te stimuleren. VW is tot deze stap gekomen nu voor het eerst sinds tien jaar een daling van de verkopen is voorspeld. Eén van de gevolgen van de samenwerking met de rockgroep is het ontwerp van een speciaal Pink Floyd-model van Volkswagen. Verder wordt de groep ingezet bij een Europese advertentiecampagne.

• Bezuiniging

Het Witte Huis heeft gisteren een breed scala van bezuinigingen, bevriezingen en wijzigingen in het bureaucratisch apparaat gepresenteerd waarmee het tot het eind van deze eeuw 108 miljard dollar hoopt te besparen op de federale overheid. De plannen voorzien onder meer in de afvloeiing in de particuliere sector – van 252.000 federale ambtenaren.

• Busongeluk

Door een plotselinge overstroming waarbij een bus van de weg spoelde, zijn in het noorden van Vietnam 41 passagiers omgekomen. Slechts 19 passagiers overleefden de ramp.

• Wagter

De acteur Willem Wagter, tot vorig jaar verbonden aan het Haagse gezelschap De Appel, is zondag in zijn woonplaats Delft overleden. Wagter is 60 jaar geworden. Hij speelde bij verschillende groepen totdat hij in 1977 bij De Appel kwam. Tweemaal werd hij onderscheiden. Willem Wagter was ook veel op televisie en in films te zien, laatstelijk – in het seizoen 1990/1991 – in de tv-topper Medisch Centrum West.

Jihad zou aanslagen in Europa voorbereiden

Israël doet nieuwe concessie aan PLO

Van onze redactie buitenland

CAIRO – Israël heeft gisteren aan de Palestijnse Bevrijdingsbeweging PLO een nieuwe concessie gedaan om zo snel mogelijk tot uitvoering te komen van het zogeheten Gaza-Jericho-plan voor Palestijns zelfbestuur. De regering in Jeruzalem verklaarde zich bereid het verdrag voor wederzijdse erkenning te ondertekenen, nog vóórdat de Palestijnse Nationale Raad, dat is het PLO-parlement in ballingschap, in zijn richtlijnen de passages schrapt die oproepen tot de vernietiging van Israël.

„We zouden al tevreden zijn met de instemming van de leiding, terwijl de formele ratificatie later kan," aldus de Israëlische ambassadeur in Washington, Itamar Rabinovitch.

Volgens ingewijden kan er nu binnen 24 uur sprake zijn van wederzijdse erkenning. De partijen zouden het verdrag over Palestijns zelfbestuur dan 13 september kunnen ondertekenen tijdens een officiële ceremonie in Washington. Een week later, op 20 september, komen de Palestijnse Bevrijdingsbeweging, Israël en verschillende Arabische landen vervolgens bijeen in het hoofdkwartier van de Wereldbank in Washington om daar te praten over de economische ontwikkelingen in het gebied. Dat bevestigde een PLO-diplomaat in Tunis.

PLO-leider Yasir Arafat zei in Cairo echter nog tijd nodig te hebben voor de regeling over erkenning: „Het thema is nog steeds onderwerp van discussie." De Egyptische president Hosni Moebarak hoopt dat erkenning mogelijk is binnen 48 uur. „Er zijn nog steeds consultaties over en weer tussen de PLO, Israël en de Verenigde Staten."

Arafat is in Egypte op zoek naar steun voor het voorlopige vredesakkoord tussen PLO en Israël. De PLO-leider maakt voor dat doel een rondreis langs alle Arabische staten in de regio.

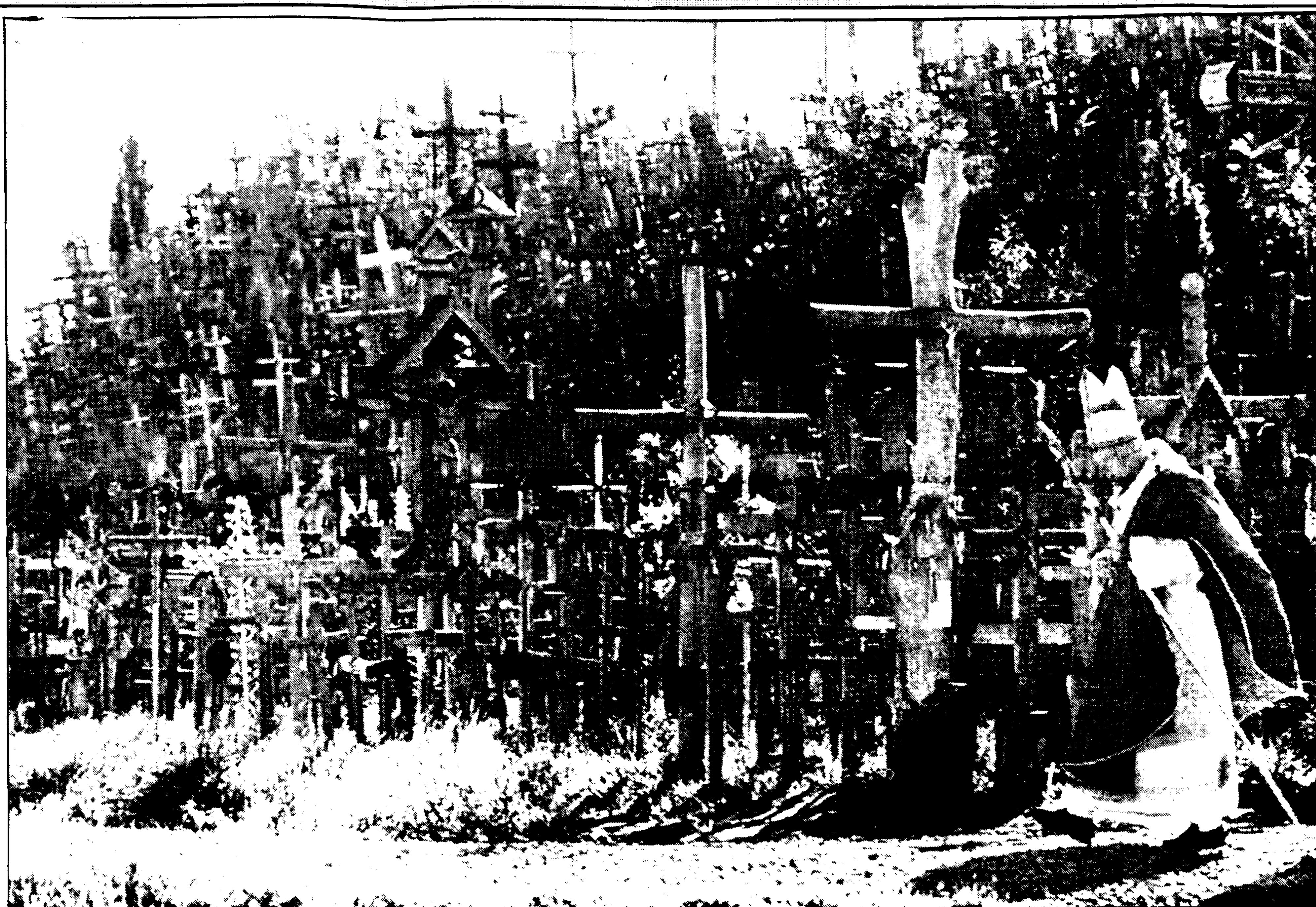
Volgens het Duitse tijdschrift Stern is de fundamentalistische Palestijnse organisatie Jihad (Heilige Oorlog) van plan in Europa terroristische aanslagen te plegen. Volgens informatie uit Palestijnse bronnen bereiden commando's van de terreurbeweging bomaanslagen voor in Noorwegen. Het zou om wraak gaan voor de Noorse inspanningen tijdens de vredesonderhandelingen tussen Israël en de PLO. Doel van de aanslagen zijn de Olympische Winterspelen in Lillehammer, komende februari.

Van de 400 leden van de moslimfundamentalistische Hamas-beweging die door Israël naar Zuid-Libanon zijn verbannen, zullen 189 morgen terugkeren naar Israël. Dit heeft de woordvoerder van de gedeporteerden, Abdul Aziz al-Rantisi, gisteren bekendgemaakt. De rest van de verbannen Hamas-leden zal naar verwachting eind december terugkeren.

Tienduizenden Israëli's hebben gisteren de oproep van diverse rechtse partijen en organisaties opgevolgd om te demonstreren tegen de politiek van de regering-Rabin en het akkoord met de PLO.

De demonstratie begon met grote vertraging omdat verschillende toegangswegen tot de stad vooraf door de politie waren afgezet en doordat andere wegen versperd raakten door de vele bussen waarin de demonstranten werden aangevoerd. Verscheidene leden van de extremistische Kach-beweging, die volgens de politie de orde wilden verstoren, werden gearresteerd.

'Kruisberg' in Litouwen

• *Paus Johannes II maakt een wandeling aan de voet van de zogeheten Berg met de kruizen in het Litouwse Siauliai. Duizenden houten kruizen bedekken de flanken van de berg, waarop pelgrims graag vertoeven. De paus brengt momenteel een bezoek aan de Baltische staten Estland, Letland en Litouwen.* Foto: EPA

Agent beschoten met gestolen wapen collega

BUNNIK – Een 32-jarige politieman uit Driebergen is gisterochtend vroeg in Motel Bunnik in de rug geschoten met het dienstpistool van een collega. Dat was vorige week donderdag door dezelfde dader afgepakt van een politieman in Varsseveld. De agent is buiten levensgevaar.

Samen met zijn collega uit Bunnik verrichtte het slachtoffer gisterochtend om kwart over vijf een routine-controle in het motel. Eén naam trok zijn aandacht, omdat de man voor een nietbetaalde geldboete geregistreerd stond in het opsporingsregister. Met z'n tweeën gingen de politiemannen naar de kamer van de verdachte. Die verbleef er samen met een andere man. Tijdens het gesprek over de openstaande boete, draaide het slachtoffer zich even om. Op dat moment schoot de man hem in de rug. De beide politiemannen werden vervolgens ontwapend. De beide mannen gingen ervandoor.

Volgens de politie gaat het om hetzelfde duo dat vorige week twee politiemensen in Varsseveld (in de Achterhoek) in hun eigen handboeien sloeg en er met hun dienstpistolen en portofoons in een auto vandoor ging. Ook hier was sprake van een routine-controle.

Politie-cao nog steeds niet rond

DEN HAAG – Het overleg voor de nieuwe cao van de bijna 40.000 politie-ambtenaren is gisteren geschorst. De werkgevers konden volgens de bonden niet genoeg geld op tafel leggen. Wel is overeenstemming bereikt over de secundaire arbeidsvoorwaarden als calamiteitenen deeltijdverlof, werkgelegenheid en de positie van allochtonen. Vrijdag praten bonden en werkgevers verder.

Minder zieke vrouwen op gemeentehuis

DEN HAAG – Vrouwelijke gemeente-ambtenaren zijn minder vaak ziek dan hun mannelijke collega's. Gemiddeld ligt het ziekteverzuim-percentage van vrouwen op 5,4 en dat van mannen op 6,4. Dat blijkt uit onderzoek van het SGBO, het onderzoeks- en adviesbureau van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

Volgens P. Castenmiller, die het onderzoek uitvoerde, komt het lagere verzuim-percentage van vrouwelijke gemeente-ambtenaren vermoedelijk doordat zij gemiddeld jonger zijn dan hun mannelijke collega's.

Wanneer zwangerschaps- en bevallingsverlof worden meegeteld, stijgt het percentage bij de vrouwen naar 8,4.

Overigens is het ziekteverzuim-percentage in Nederlandse gemeenten flink gedaald. In 1990 lag dat nog op 8,5. Nu bedraagt het percentage 7,1.

De gemeente-ambtenaren zijn daarmee nagenoeg even vaak ziek als rijksambtenaren.

Elke minuut raken twee vrouwen met aids-virus besmet

Van onze redactie buitenland

EDINBURGH – Elke minuut raken wereldwijd twee vrouwen besmet met het aids-virus. Dat leidt ertoe dat tot het jaar 2000 dertien miljoen vrouwen worden geïnfecteerd met de tot op heden ongeneeslijke ziekte. Zeker vier miljoen van hen zullen tegen die tijd aan de gevolgen van aids zijn overleden.

Die alarmerende cijfers onthulde directeur Michael Merson van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) gisteren in Edinburgh tijdens de openingstoespraak voor het tweede internationale congres over 'HIV-infectie bij moeders en kinderen'.

Merson zei dat de nieuwste cijfers uitwijzen dat de helft van alle nieuwe dragers van het HIV-virus, dat de gevreesde aids-ziekte veroorzaakt, van het vrouwelijke geslacht is. „Meer dan één miljoen vrouwen zullen in 1993 besmet zijn," voegde hij eraan toe. Volgens de medicus, die verantwoordelijk is voor het wereldaidsprogramma van de WHO, zijn vrouwen kwetsbaarder dan mannen.

In de eerste jaren na de ontdekking van aids, toen ook wel als 'de nieuwe zwarte dood' aangeduid, richtten de voorlichtingscampagnes zich vooral op mannen, en dan vooral op degenen met een homoseksuele geaardheid, en op drugsverslaafden.

„Tien jaar geleden werden vrouwen en kinderen in de aids-discussie buiten beschouwing gelaten," sprak Merson in Edinburgh. „Vandaag de dag zijn ze het middelpunt van onze zorgen."

Omdat tussen de infectie met het HIV-virus en de openbaring van aids gemiddeld een periode van tien jaar ligt, is het aantal vrouwelijke slachtoffers nog allerminst juist te voorspellen. Vrouwen zijn tijdens de geslachtsgemeenschap vatbaarder voor infectie. Zij vrijen en trouwen vaker met oudere mannen met een verleden van diverse seksuele partners, ondergaan vaker bloedtransfusies en zijn in veel samenlevingen ondergeschikt aan de man. Daardoor zijn zij niet in de gelegenheid om bij hun bedgenoot aan te dringen op het gebruik van voorbehoedsmiddelen.

Het HIV-virus verspreidt zich voornamelijk door seksueel contact en bloedtransfusies. Tegen de ziekte is door onderzoekers nog geen genezend medicijn gevonden. Er zijn alleen geneesmiddelen ontwikkeld die het virus afremmen.

Enquête-voorzitter Flip Buurmeijer typeert aanbevelingen als 'veelomvattend'

'Tweede Kamer mag deze kans niet laten lopen'

Een last-minute reisje naar Frankrijk heeft hem weer op de been geholpen. Flip Buurmeijer (PvdA), voorzitter van de parlementaire enquête commissie sociale verzekeringen, was vorige week 'finaal afgedraaid'. „Een jaar lang iedere dag werken, ook in de weekeinden. Wekenlang vergaderen, redigeren van teksten. Ik moest echt even weg, het lukte gewoon niet meer. Na een jaar lang zo intensief werken, zal er een enorme leegte onstaan. Daar ben ik ook voor gewaarschuwd, voor dat grote zwarte gat".

● *Enquête-voorzitter Flip Buurmeijer: „Verhoren leverden geen aha-erlebnis op in de zin van: dat wisten we nog niet."* Foto: GPD

DOOR MARC PEEPERKORN

DEN HAAG – 'Drastisch' wil Buurmeijer de aanbevelingen van de enquêtecommissie niet noemen. Hij geeft de voorkeur aan de typering 'veelomvattend'. De noodzakelijke geachte forse wijzigingen in de opzet en uitvoering van de wao, ww en de Ziektewet worden door de voltallige commissie (waarin alle politieke partijen zijn vertegenwoordigd) onderschreven.

„Er zijn geen tumultueuze toestanden geweest. Er is niet met deuren gesmeten, niet met de vuisten op tafel geslagen. Natuurlijk zijn er harde discussies gevoerd, maar uiteindelijk zijn de negen commissieleden tot een unaniem oordeel gekomen. En dat is zo gebleven".

De aanbevelingen staan deels haaks op de ontwerpverkiezingsprogramma's van CDA en PvdA. Daarbij heeft uw eigen partij na het wao-debat én na het debat over de nieuwe Ziektewet, geroepen dat er nu 'rust in de tent' moest komen. Zijn de aanbevelingen van de enquête commissie daarmee politiek haalbaar?

„Ik ken de standpunten van de verschillende fracties, ieder met zijn eigenheden. Dat is nu precies wat de commissie heeft aangewezen als het feilen van de politiek in de jaren tachtig: men was het nooit eens over fundamentele veranderingen in de sociale zekerheid, waardoor er niets gebeurde. De commissie is wat dat betreft boven zichzelf uitgestegen. Even boven de partijpolitiek gaan staan, als deskundigen die zich een goed oordeel hebben kunnen vormen. Het zou ook van de dolle zijn als de commissie op basis van partijpolitieke standpunten tot haar conclusies was gekomen. Wij houden de Kamer een spiegel voor: waar is het fout gegaan in de sociale zekerheid en welke veranderingen zijn noodzakelijk".

Maar wat nu als de Tweede Kamer niet in die spiegel wil kijken?

„Ik hoop dat de Kamer dat wèl doet. Ik vind dat fracties zich wel drie keer achter de oren moeten krabben voor ze zeggen: ho, ho, dit ziet de commissie verkeerd, dat moet je anders zien. Ik verwacht dat er bescheiden op wordt gereageerd. Het kan dus niet zo zijn dat een partij zegt: dit en dat doen we dus even anders, en er een krent uithaalt en daar goede sier mee maakt. Wij geven een hoofdrichting aan. Als de Kamer deze kans laat lopen, dan is alles voor niets geweest".

[illegible] of stikken dus.

„Op onderdelen is nadere gedachtenvorming natuurlijk mogelijk. Maar de samenhang die het rapport benadrukt, mag er niet uit worden gehaald. Het gaat om de wisselwerking tussen wetgever, wetgeving, en de uitvoering van de wetten door de sociale partners. Als men die hoofdmoot onderuit schoffelt, zou ik dat zeer betreurenswaardig vinden".

„Ik zie daar ook geen reden toe. De politiek is mijns inziens rijp voor deze omwenteling. Daarbij heeft de politiek ook geen ruimte meer om zwaar rollend en kissebissend over straat te gaan. Het gaat om het morele appel mensen die een uitkering echt nodig hebben iets beters te bieden, en al die anderen iets harder en scherper te beoordelen".

De voorgestelde maatregelen komen vrij drastisch over.

„Veelomvattend, zou ik ze liever willen noemen. Het gaat om een andere kijk op de werknemersverzekeringen. Het stelsel heeft tot nog toe niet adequaat gefunctioneerd. Op sommige punten is het bijge-[illegible] alsof er een lade van het bureau werd opengetrokken. Wij geven een kijk in de volle breedte op het sociale stelsel. Uitgangspunt daarbij is mensen zo lang mogelijk aan het werk te houden en de verantwoordelijkheden daar te leggen waar ze horen: op de werkplek".

„Te lang hebben de uitkeringen gefunctioneerd als vangnet of hangmat. Het gaat erom het aantal inactieven terug te dringen. Dat vraagt om een overheid die geen uniforme waarborg meer geeft voor werknemersverzekeringen op het huidige niveau, maar werknemers en werkgevers beide aanspreekt op hun verantwoordelijkheden".

Dat lijkt verdacht veel op een mini-stelsel?

„Nee. De waarborg geldt niet meer voor het huidige niveau, de nieuwe waarborg kan dus hoger of lager zijn. Bij de Ziektewet kan de overheid een stap terug doen. Die wet kan worden afgeschaft terwijl in het Burgerlijk Wetboek wordt vastgelegd dat de werkgever verplicht is anderhalf jaar lang tenminste het wettelijk minimumloon uit te betalen. Voor de rest staat het de werkgever volstrekt vrij aanvullingen te regelen. Ik wil wel eens zien hoe de werkgevers daar tegenaan kijken!"

„Bij de wao gaat de overheid enerzijds een stap verder, anderzijds een stapje terug. De nieuwe Arbeidsongeschiktheidsregeling die wij voorstellen, kent een scherpere, een harde selectie. Alleen als iemand minder dan tweederde kan verdienen van zijn oude loon, wordt hij arbeidsongeschikt verklaard. De rest blijft in dienst van de werkgever. De nieuwe arbeidsongeschikte krijgt een betere uitkering dan onder de huidige regeling".

„Het gaat om een andere verantwoordelijkheidsverdeling. De overheid biedt een goede regeling waar nodig. Waar het bedrijfsleven dat kan doen, trekt de overheid zich terug. De werkgever wordt verplicht gedeeltelijk arbeidsongeschikten in dienst te houden. Als hij dat wil aanvechten, moet hij naar de civiele rechter".

„Op dit moment krijgt iemand een wao-uitkering en vervolgens wordt gekeken of terugkeer naar de arbeidsmarkt mogelijk is. Wij draaien dat om: iemand heeft werk, heeft een arbeidscontract en die situatie moeten we optimaal uitbuiten".

„De nieuwe Arbeidsongeschiktheidsregeling moet door een onafhankelijke instantie worden uitgevoerd. De bedrijfsverenigingen met de sociale partners verdwijnen daardoor uit beeld. Dat heeft te maken met de wijze waarop de wao in het verleden door hen is uitgevoerd".

De enquêtecommissie wijst geen schuldigen aan, maar spreekt iedereen bestraffend toe.

„Het zou niet goed zijn om de één hier en de ander daar de schuld van te geven. Vragen als 'is de minister meer schuldig dan de Kamer, de bedrijfsvereniging meer dan de Gemeenschappelijke Medische Dienst' zijn oninteressant. Wij hebben het systeem blootgelegd, de verhoudingen in kaart gebracht. Niet pietepeuterig uitzoeken wiens schuld het is, maar een analyse bieden over de wisselwerking tussen wetgeving en uitvoerders. Zodat de problemen uit het verleden niet weerkeren".

„We hebben daartoe een extern bureau onderzoek laten uitvoeren en ruim negentig mensen informeel gehoord. De commissie heeft tussentijds voortdurend de resultaten doorgesproken, zodat iedereen optimaal toegerust was voor de openbare verhoren. Vergeet niet dat een aantal commissieleden in het begin van toeten noch blazen wist op het gebied van de sociale zekerheid".

„De openbare verhoren hebben geen 'aha-erlebnis' opgeleverd, in de zin van: dat wisten we nog niet. De verhoren waren veeleer bevestigend met wat we al wisten. En we wisten erg veel. Uitgangspunt bij de verhoren voor ons was: natrekken of onze informatie klopte. Daarom vroegen we vaak niet verder".

„Dat heeft ons de nodige kritiek opgeleverd: de enquêtecommissie zou onvoldoende doorvragen. Dat ligt ook aan het beeld dat men van enquête commissies heeft: die moeten scherp en hard ondervragen. Wij achtten dan niet nodig, omdat het algemene beeld ons al duidelijk was. Je moet die verhoren ook meer zien als een openbare legitimatie voor de ondervraagden".

„Neem het verhoor van FNV-bestuurder Henk Muller. Daarvan verwachtte iedereen een grote clash met de commissie. Die bleef uit omdat wij alleen bevestigd wilden hebben dat centrale afspraken met de vakcentrale onvoldoende doordringen tot de afzonderlijke bonden. Voor het sociaal-politieke element, hadden we Muller niet nodig. Daarvoor stond Kok als oud-FNV-voorzitter op het lijstje".

„De enige bevinding die de commissie echt onthutst heeft, is hoe de wao werd gebruikt voor het opschonen van de arbeidsmarkt. Begin jaren '80 kreeg de ww zoveel aandacht, dat de wao vergeten werd. De politiek focust teveel en te vaak op één item. Dat benadrukken we ook in het rapport".

Kabinet wa[...] nog met oord[...] bonden woed[...]

Vervolg van pagina 1

DEN HAAG – Terwijl de [...] len van de parlementaire [...] commissie vanuit het CDA [...] en belangrijk" worden ge[...] neemt de PvdA er wat betr[...] tewet en wao afstand van. [...] beweging wijst de plannen [...] commissie woedend af. De [...] geversorganisaties VNO e[...] reageerden afwachtend.

Premier Lubbers liet weten [...] kabinet pas een standpunt [...] men nadat de Kamer het [...] heeft besproken. Minister [...] (Sociale Zaken) stelde in de [...] velingen een „unieke kans" [...] voor snelle besluiten over [...] komst van de sociale zekerh[...]

De vice-fractievoorzitter v[...] CDA, Wolters, zei in een rea[...] de commissie „terecht" b[...] Ziektewet en wao zoveel m[...] marktprikkels wil inbouw[...] stemming was er met de int[...] van de Ziektewet en de idee[...] ww en wao.

Wolters zei nog wel vragen [...] ben over de rol van werkge[...] vakbonden bij de ww. Dat ge[...] voor de positie van de socia[...] ners bij de uitvoering van de[...] sociale zekerheid.

PvdA-fractieleider Wöltgens [...] de de commissievoorstellen [...] ww „logisch". Vraagtekens p[...] hij echter bij de ideeën rond [...] wet en wao.

Wöltgens liet duidelijk blijk[...] niet overtuigd te zijn van de[...] zaak om nu op korte termij[...] met grote veranderingen bij [...] wet en wao te komen. De [...] voorman zei verder dat de [...] van de uitkeringen geen pr[...] is, hoogstens de organisatie [...] voering van ww, Ziektewet e[...]

VVD-Kamerlid Dijkstal (vic[...] tieleider) liet weten dat fund[...] tele besluiten nu onontkoo[...] zijn. De liberalen kunnen de [...] rond ww, Ziektewet en wao [...] schrijven.

D66-Kamerlid Groenman be[...] steun aan de voorstellen [...] Ziektewet en wao. De fract[...] GroenLinks liet in een ver[...] weten „niet overtuigd" te zi[...] de noodzaak tot ingrepen i[...] Ziektewet en wao.

FNV-voorman Stekelenburg [...] de de ideeën van de enquête[...] missie „wild en ondoordacht"[...] CNV-collega Westerlaken spr[...] een „vernietigende werking" [...] sociale zekerheid. Vanuit de[...] werd de vraag gesteld of [...] quête-commissie wel met bei[...] nen op de grond staat.

Vanuit de hele vakbeweging [...] de verwachting uitgesproken [...] samenleving zich met de b[...] massaal tegen de voorstellen [...] ren. De uitkeringstrekkers z[...] mers het kind van de rekenin[...]

Volgens het VNO ligt er ju[...] goede basis voor verdere di[...] over de sociale zekerheid[...] standpunt wil men pas innen[...] een interne discussie. De zu[...] ganisatie NCW noemde de vo[...] len „interessant" al zette men [...] tekens bij de wao-plannen.

Deskundigen in 'De Koning Komt!' over Willem Alexander

'Kroonprins moet meer aan zichzelf werken'

DOOR ED BLAAUW

AMSTERDAM – Na vier koninginnen is straks de beurt aan prins Willem Alexander. Sinds honderd jaar zal weer een man de troon bestijgen. Maar wat betekent dat voor het volk, een man aan het bewind? Zal er een cultuuromslag ontstaan als hij staatshoofd is? Kan hij het? En wil die blozende blonde doctorandus geschiedenis zijn moeder Beatrix eigenlijk wel opvolgen?

Deze en vele andere vragen over het koningshuis worden helder behandeld in het boek 'De Koning komt! De toekomst der Oranjes en de ministeriële verantwoordelijkheid'. Schrijver ervan is Han Hansen, oud-Volkskrant-journalist. In het boek, dat vandaag verschijnt, laat een tiental deskundigen zijn licht schijnen over de mogelijke gevolgen die de komst van de koning met zich meebrengt. 'De Koning komt!' is volgens Hansen een boek voor „kritische mensen die nou eens willen weten hoe het zit met dat koningshuis'.

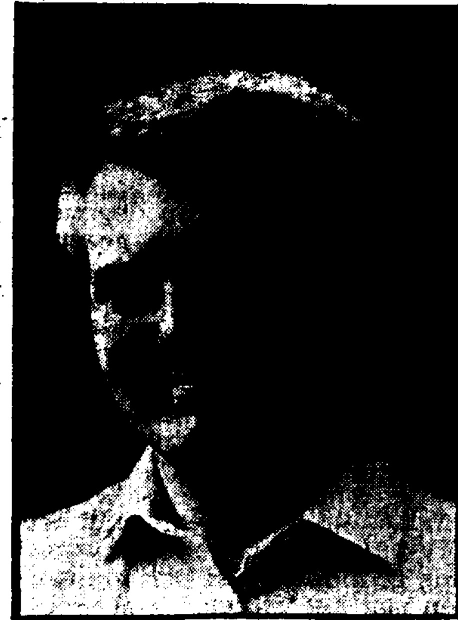
Hansen is enkele maanden met zijn geesteskind bezig geweest. „Het is een journalistiek produkt geworden. Alles wat maar enigszins zweemde naar sensatie is er uit gehaald. Ik ben ermee begonnen, doordat enkele vragen mij intrigeerden zoals: is het echt een groot verschil, een koning of koningin? En: waarom horen wij nooit wat van onze kroonprins? Ik dacht bij mezelf: laat ik dat eens uitzoeken. Ik ben in mijn boek alleen maar de registrator van een aantal opvattingen", zegt Hansen, jarenlang voor de Volkskrant berichtgever over het koningshuis.

Een van de experts die Hansen opvoert, is staatsraad Til Gardeniers, tussen 1977 en 1982 CDA-minister in drie kabinetten-Van Agt. Zij zegt over de komst van de koning: „De cultuuromslag zal groter zijn dan men denkt. Wij leven nog altijd in een mannenwereld. Op alle besluitniveaus en zelfs daar waar vrouwen meebeslissen, wordt gewerkt met de spelregels van de mannenmaatschappij. Dat is geen kritiek maar een simpele constatering."

Verzakelijking

Zij zegt ook: „Voor het merendeel van de samenleving straalt Beatrix – en destijds ook haar moeder – een primair gevoel van veiligheid uit. Als een man op de troon zit, zal automatisch een gevoel van verzakelijking optreden, omdat het regeercentrum in Den Haag nu eenmaal een mannenklimaat vertegenwoordigt."

Gijs van der Wiel, ex-directeur Rijksvoorlichtingsdienst en nog adviseur van het Koninklijk Huis, meent: „Zou een vrouw niet geschikter zijn voor het uitvoeren van representatieve taken? Ze kan zich leuker kleden en is derhalve fotogenieker. Dat is belangrijk voor het opvoeren van haar bekendheid en de uitstraling van haar persoonlijkheid."

● *Kroonprins Willem Alexander.*

Aan de deskundigen is onder meer de vraag voorgelegd wat straks de rol van de nieuwe koning moet zijn. Een louter representatieve, of juist een meer politieke rol? Mr. Bram Stemerdink, oud-minister en staatssecretaris van Defensie en lid van de Tweede Kamer voor de PvdA kiest voor de eerste optie. „Je moet het koningschap ontpoliticeren.

We moeten niet de suggestie wekken dat de koning macht heeft. Laat die koning daarom niet zelf de troonrede uitspreken, want dan lijkt het net of het zijn rede is."

Professor mr. Jan Vis, hoogleraar staatsrecht en fractieleider van D66 in de Eerste Kamer: „Het zou in de 21ste eeuw met zijn totaal gewijzigde militaire traditie en de nieuwe functies van een gekortwiekt leger voor veel Nederlanders wel moeilijk te verteren zijn als hun koning bij officiële gelegenheden in generaalsuniform zou verschijnen.

Het alternatief is dus een gewoon pak. En daarmee is de koning eensklaps een gewone meneer geworden in een driedelig kostuum."

Elfstedentocht

Willem Alexander is een jongeman die aan zichzelf moet werken, vinden alle geraadpleegde deskundigen. Van der Wiel adviseert: „Omdat Willem Alexander nu eenmaal niet het prototype is van de geleerde in zijn studeerkamer en de Elfstedentocht meer op zijn lijf geschreven lijkt dan een proefschrift over de onsterfelijkheid van de meikever, moet hij proberen een behoorlijk contact op te bouwen met het meer intellectuele deel van de samenleving, in goed evenwicht met de aan zijn jongemannenleeftijd inherente machodrang."

Jan Pronk, minister van Ontwikkelingssamenwerking, vindt het voorbarig nu al een oordeel te vellen. „Er hangt zoveel af van zijn persoonlijkheid en hoe hij zich ontwikkelt. Nederlanders keken in 1980 toch ook anders tegen koningin Beatrix aan? Bij ieder nieuw staatshoofd zal het volk een tijdje nodig hebben om aan hem of haar te wennen."

Hansen ('ik ben een tolerante monarchist') heeft eerst gepoogd Willem Alexander persoonlijk te interviewen. „Ik wilde wel weten wat voor jongen het is. Maar het verzoek werd afgewezen. Als ik hem te spreken had gekregen, was het een ander boek geworden"

De Koning komt!, Uitg. Van Gennep, Amsterdam; 29,50 gulden.

Ombudsvrouw: AH 'niet goed' voor personeel

DEN HAAG – Albert Heijn moet beter met zijn personeel, in het bijzonder de deeltijdwerker, omgaan. Met deze boodschap heeft de stichting Landelijke Ombudsvrouw bij de Commissie Gelijke Behandeling Mannen en Vrouwen enkele klachten wegens ongelijke behandeling ingediend tegen de supermarktketen. De stichting heeft dat dinsdag laten weten.

Deeltijdwerkers zijn voornamelijk vrouwen. Vooral die worden dus de dupe van de vermeende ongelijkheid. Vergeleken met full-timers krijgen mensen die per week minder uren werken relatief gezien minder vakantietoeslag, minder geld voor overwerk en kleinere toeslagen voor het werken tijdens koopavonden.

Nog slechter is het volgens de ombudsvrouw gesteld met werknemers die minder dan twaalf uur per week voor Albert Heijn in de weer zijn. Zij hebben geen recht op aanvulling op ziektegeld en wao en krijgen minder vakantiegeld. De vraag is volgens de ombudsvrouw wel of hier ook sprake is van ongelijke behandeling. Bij deze groep gaat het namelijk vooral om mannelijke werknemers.

Volgens de ombudsvrouw is niet alleen bij Albert Heijn maar ook in de rest van het Ahold-concern sprake van ongelijkheid. Werknemers die bij voorbeeld niet tien jaar lang meer dan dertien uur per week hebben gewerkt, mogen niet meedoen aan de vut-regeling.

Zweden doen nauwelijks voor Fransen onder

Volvo-topman heeft fusie slim gespeeld

DOOR PETER BRUIJNS

FRANKFURT – Het Zweedse autobedrijf Volvo krijgt meer macht in de fusie met Renault dan op het eerste gezicht leek. Dat bleek gisteren in Frankfurt, waar het nieuws over het Zweeds/Franse huwelijk alle gesprekken op de Internationale Automobil Ausstellung IAA beheerste. De IAA is een van de grootste autobeurzen ter wereld. De timing van de fusie-aankondiging maandag was perfect. Het is het gesprek van de dag in autokringen. Een betere reclame kan het nieuwe bedrijf zich nauwelijks wensen.

Op de gezamenlijke persconferentie die beide fabrikanten gisteren gaven, viel – na de Parijse persconferentie van maandag – eigenlijk niets nieuws meer te vertellen. Toch werden Louis Schweitzer (Renault) en Pehr Gyllenhammar (AB Volvo) minutenlang door fotografen belaagd. De grote perszaal puilde uit met honderden autojournalisten die het grote nieuws nog eens persoonlijk van de topmannen wilden horen.

Voor Schweitzer en Gyllenhammar bood de bijeenkomst vooral de gelegenheid nog wat misverstanden uit de wereld te ruimen. Synergie, kostenreducties en schaalvoordelen, daar gaat het om en verder niets. Hoewel ze straks één organisatie vormen, blijven zowel Volvo als Renault als merk bestaan, benadrukten ze nog maar eens. Er is volgens Gyllenhammar geen sprake van dat het automerk Volvo geleidelijk zal verdwijnen. Er zijn ook geen concrete plannen voor afslankingen. Ook zullen er nergens dealerorganisaties van Volvo en Renault in elkaar worden geschoven. „Of het moest in China zijn, waar we allebei nog geen dealers hebben."

Gyllenhammar ontkende dat de fusie meer weg heeft van een overname. Op het eerste gezicht lijkt het inderdaad alsof Renault alle touwtjes in handen krijgt. De Fransen krijgen direct en indirect 65 procent in handen en de Zweden slechts 35 procent. Maar de Scandinaviërs krijgen wel sterke minderheidsrechten en kunnen bijvoorbeeld alle belangrijke beslissingen blokkeren. Toch schrok de Zweedse bevolking gisteren behoorlijk, omdat het leek alsof Volvo nu met huid en haar aan de Fransen is overgeleverd.

Volgens Gyllenhammar zal uiteindelijk echter van een Franse overmacht nauwelijks nog sprake zijn. Want nu is de Franse staat nog enig aandeelhouder in Renault, maar dat verandert binnenkort drastisch omdat Renault zal moeten worden geprivatiseerd. Bij wie de aandelen dan terecht komen, valt slechts te gissen, maar het is zonneklaar dat de Franse staat een flinke brok invloed moet prijsgeven. Dat komt het solide Zweedse machtsblok alleen maar ten goede. Gyllenhammer heeft zich dan voor een dubbeltje naast Schweitzer op de eerste rij gemanoeuvreerd.

NedCar

Opnieuw benadrukte de Zweed dat de fusie geen enkel effect op NedCar zal hebben. „We blijven bij NedCar samenwerken met Mitsubishi. Renault stemt daar volledig mee in. Dat is ook logisch, want Volvo en Renault werkten al samen vóórdat Mitsubishi bij NedCar kwam. Renault heeft destijds reeds zijn zegen aan de samenwerking met de Japanners gegeven. In die opstelling is sindsdien niets meer veranderd." Gyllenhammar wees nog eens op de voordelen van NedCar: „We hebben er een belangrijke investering gepleegd en kunnen er veel leren van de Japanse aanpak. Die samenwerking zullen we dan ook continueren." Renault-topman Schweitzer wilde overigens niet uitsluiten dat in de toekomst Renaults in Zweden worden gemaakt of Volvo's in Frankrijk. Concrete plannen zijn er echter nog niet.

Carpoolwisselstrook

● *Tussen Muiden en Amsterdam legt Rijkswaterstaat een carpoolwisselstrook aan. Voor ruim 60 miljoen gulden wordt de A1 aangepast met een extra rijstrook, die alleen gebruikt mag worden door automobilisten met meer dan drie personen in de auto. In de ochtendspits kunnen weggebruikers richting Amsterdam van dit fenomeen gebruik maken en 's avonds de automobilisten op de terugweg uit Amsterdam. Deze maand moet volgens planning het weggedeelte in gebruik worden genomen.* Foto: DIJKSTRA

Nieuwe vruchten

ROTTERDAM – Na de al bekende exotische groenten en fruitsoorten, komen er weer nieuwe deze kant op: de zoete, vlezige rambutan (een broertje van de lychee), de cactusvrucht pitahaya en physalis ofwel de Kaapse kruisbes, een zoetzure vrucht die in chocoladesaus wordt gedoopt. Ze zijn te zien op de vakbeurs AGF Totaal '93 in het Rotterdamse Ahoy'.

Deze vakbeurs voor aardappelen, groenten en fruit is de grootste in zijn soort van de wereld. Op de vakbeurs zijn bedrijven uit achtenzestig landen vertegenwoordigd, daaronder ook drieëntachtig handelsfirma's uit eenenveertig ontwikkelingslanden. Deze laatste groep is bijeengebracht door het Centrum ter Bevordering van de Import uit deze landen.

NS-dochter CVI schrapt 175 banen

UTRECHT – Bij het Centrum Voor Informatieverwerking (CVI), een dochterbedrijf van de Nederlandse Spoorwegen, verdwijnen 175 van de bijna 650 banen. Het bedrijf moet wegens de krimpende automatiseringsmarkt en de verzelfstandiging van de spoorwegen vanaf 1 januari 1994 starten met een ingrijpende reorganisatie, zo heeft het maandagavond aan het personeel bekend gemaakt.

Het CVI is voor tachtig procent afhankelijk van opdrachten van de NS. Twintig procent van het werk is van derden afkomstig. Het systeemhuis wil nu versneld doorgroeien naar een onderneming dat zich op de markt weet te handhaven zonder al te veel afhankelijk te zijn van opdrachten van de spoorwegen. Daarvoor is een ingrijpende verlaging van de personeelskosten nodig, aldus het CVI.

In juni van dit jaar meldde de Vervoersbond FNV reeds dat 240 van de 650 banen op de tocht zouden staan bij het CVI, een bericht dat destijds werd tegengesproken door CVI. De bond omschrijft het softwarehuis als bureaucratisch. Het centrum heeft bovendien te lang gewacht met de sanering, aldus de bond. „De directie roept al jaren dat zich niet alleen op de NS wil richten, maar in de toekomst is er niets gebeurd", aldus bestuurder J. van Zeben van de Vervoersbond FNV.

Het CVI wil met de bonden overleggen over het opstellen van een sociaal plan, waarin de gevolgen van de reorganisatie zijn vastgelegd.

Swissair ligt dwars bij grote luchtvaartfusie

SCHIPHOL – Het wordt steeds onwaarschijnlijker dat de KLM, Swissair, SAS en Austrian er nog deze maand in slagen hun samenwerkingsgesprekken onder de codenaam 'Alcazar' af te ronden. Volgens de Scandinavische vakbonden ligt vooral Swissair dwars.

De Zwitsers zouden meer zeggenschap dan hun partners opeisen in de nieuwe luchtvaartonderneming 'Euro Airlines'. Dat recht menen zij te ontlenen aan hun inbreng in de nieuwe maatschappij. Die zou meer waard zijn dan dat van de KLM en SAS. In het ontwerpovereenkomst, dat medio september ondertekend moet worden, wordt gesproken van een 30-30-30-10 verhouding. Dat levert de KLM, SAS en Swissair elk vier zetels op in de raad van commissarissen van de nieuwe onderneming en het kleine Austrian twee. Swissair zou nu een extra zetel opeisen. De KLM wil niet inhoudelijk op de onderhandelingen ingaan.

Winst Ahold 12 procent omhoog

ZAANDAM – Het detailhandelsconcern Ahold heeft in de eerste helft van dit jaar bij een met 25,5 procent gestegen omzet ruim 12 procent meer verdiend dan in dezelfde periode van 1992. De omzet steeg naar f 14,3 miljard en de nettowinst groeide tot f 172 miljoen.

Er wordt een tussentijds dividend betaald van f 0,34 en 0,12 dollarcent contant of 1 procent in aandelen. De eerder uitgesproken verwachting over een hogere winst in 1993 wordt gehandhaafd.

De groei van de nettowinst is vooral toe te schrijven aan het aanzienlijk toegenomen bedrijfsresultaat. Dit groeide met 26,1 procent tot f 330 miljoen. In Nederland nam het bedrijfsresultaat met 35 procent toe tot f 150 miljoen.

munt uit

● Brokx

Mr. G.Ph. Brokx, oud-staatssecretaris van Volkshuisvesting en thans burgemeester van Tilburg, is benoemd tot commissaris van Controlec International BV. Controlec is de overkoepelende naam van een groep ingenieurs-, advies- en contructiebureaus. Bij de zeven werkmaatschappijen zijn ruim 950 mensen werkzaam. Het hoofdkantoor van Controlec is gevestigd in Schiedam. Daarnaast heeft het bedrijf vestigingen in Hoensbroek, Amsterdam, Arnhem, Assen, Dordrecht, Houten, St. Job in 't Goor (België), Rotterdam, Spijkenisse en Terneuzen.

● Aandelen

Verzekeraar Nationale-Nederlanden wil volledig eigenaar worden van Parcom in Utrecht. Parcom omvat twee participatiemaatschappijen (Parcom CV en Parcom Ventures BV) alsmede de beheersmaatschappij Parcom Beheer. De verzekeraar, die samen met de eveneens tot de ING Groep behorende ING Bank nu een belang heeft 38 procent, praat met VSB Bank, de Nationale Investeringsbank, het pensioenfonds PGGM en drs. A. Wateler. Deze voert de directie over Parcom.

● Lenen

De Nederlandse consument heeft in de eerste helft van dit jaar minder geld geleend voor (duurzame) aankopen. Oorzaak is de dalende vraag naar personauto's. Voor het eerst sinds 1984 nam ook het uitstaande bedrag aan consumptieve kredieten af. Dat heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gisteren bekendgemaakt.

● Heijmans

De certificaten van aandelen van Heijmans (bouw) worden op 17 september op de Amsterdamse geïntroduceerd tegen f 40. De introductie gaat gepaard met een door de banken gegarandeerde herplaatsing en een emissie van nieuwe stukken. Door het laatste wordt het kapitaal uitgebreid met f 15 miljoen of met 19 procent. Samen met de herplaatsing zal dan ongeveer 35 procent van het totale kapitaal voor verhandeling beschikbaar zijn.

● Prijsstop

De Chinese regering heeft voor de rest van dit jaar een prijsstop afgekondigd voor gesubsidieerde goederen en diensten, waaronder de tarieven voor elektriciteit en goederentransport per spoor. Het kabinet gelastte lokale overheden maatregelen te treffen om te voorkomen dat groente en andere levensmiddelen op de vrije markt te duur worden. Dat heeft de officiele krant China Daily bekend gemaakt.

beurs

Omlaag

AMSTERDAM – Het Damrak heeft gisteren de opgaande lijn van de ochtenduren niet kunnen vasthouden. Toen Frankfurt, Londen en later ook New York omlaag sjeesden was er voor Amsterdam ook geen houden meer aan. De EOE-index sloot met een verlies van 1,86 punt op 352,41, het laagste niveau van de dag. De CBS-index algemeen sloot 0,9 punt lager op 245. De aandelenomzetten bedroegen f 724 miljoen en in obligaties werd voor f 3,3 miljard verhandeld.

Het grootste verlies bij de hoofdfondsen was voor Akzo, die f 2,80 moest afstaan op f 168,50. Collega DSM raakte zes dubbeltjes kwijt op f 92,60. Philips verspeelde f 0,70 op 35,70. De uitgevers zaten eveneens op het verkeerde spoor. VNU moest zelfs f 2,10 terug naar f 129,50 en Elsevier liet f 1,80 liggen op f 141,30. Wolters Kluwer moest twee kwartjes afstaan op f 99,80.

De ruim 12 procent hogere halfjaarwinst van Ahold viel niet in goede aarde. Beleggers hadden op meer gerekend en boden hun stukken aan. Dit kwam de detaillist op een verlies van f 1,80 te staan op f 91,20. Ook de voorgaande dagen stond Ahold al zwak.

In de financiële hoek verloor ABN Amro f 1 op f 63. Het onroerendgoedfonds Rodamco stond f 1,30 af op f 56,50. Het papierfonds KNP BT was opnieuw beter na de aangekondigde reorganisatie. De aandelen werden f 0,60 opgetrokken naar f 36,90. KLM werd drie dubbeltjes hoger gewaardeerd op f 35,60.

Op de optiebeurs was ING favoriet met 2.300 verhandelde opties. De omzet in opties Ahold beliep 2.100 contracten, voor het grootste deel calls. Philips kwam op 1.800 contracten. In totaal werden 29.000 contracten verhandeld.

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	sk
ABN Amro	64,00	63,00
ABN Amro A.in F.	87,60	87,40
ABN Amro L.Gr.F.	176,60	176,60
ABN Amro Obl.Gr.f.	202,40	202,40
Aegon	88,30	88,70
Ahold	93,00	91,20
Akzo	171,30	168,50
Alrenta	253,60	253,60
Amev cert.	72,00	71,90
Bols Wes. c.	44,20	43,70
CSM cert.	65,00	64,20
Dordtsche Petr.	172,80	173,00
DSM	93,20	92,60
Elsevier	143,10d	141,30
Fokker cert.	20,20	20,20
Gist-Broc. cert.	47,60	47,70
Heineken	186,30d	186,40
Heineken Hold.	163,00d	163,50
Hoogovens nrc	43,80	43,20
Hunter Douglas	69,00	67,00
Int.Ned.Gr. c.	72,50k	72,40
KLM	35,30	35,60
Kon. KNP BT	36,30	36,90
Kon. Olie	184,70	184,90
Nedlloyd	47,80f	47,20
Océ-v.d.Gr.	54,20	54,00
Pakhoed cert.	44,50	44,50
Philips	36,40f	35,70
Polygram	64,80	64,90
Postb.Beleggf.	62,80	62,70
RG Florente F.	128,50	128,60
Robeco	114,10	114,20
Rodamco	57,80	56,50
Rolinco	113,80	113,50
Rorento	92,70	92,90
Stork	35,90	35,50
Unilever cert.	198,60	198,00
Van Ommeren nrc	40,80	40,70
Ver.Bezit VNU	131,60	129,50
Wolters-Kluwer	100,30	99,80

Avondkoersen Amsterdam

Effectenkoersen avondhandel
In de avondhandel kwamen gisteravond de volgende koersen tot stand (tussen haakjes de middagslotnotering):
Akzo 168,00 (168,50)
Kon.Olie 184,20-185,00 (184,90)
Philips 35,30-35,60 (35,70)
Unilever 198,80 (198,00)

Binnenl. aandelen

Aalberts Ind	50,70	50,80
ABN AmroHld.prf.	6,56	6,61
ACF-Holding c.	46,80	47,00
Ahrend Groep c.	97,00	97,50
Asd Options Tr.	11,50	11,50
Asd. Rubber	2,15	2,15
Ant. Verff.	380,00	–
Atag Hold. cert	128,00	127,50
Athlon Groep	51,00	57,00
Athlon Groep nrc	50,50	57,00
Aut.Ind.R'dam	69,90	70,00
BAM Groep	98,00	98,00
Batenburg	133,50	133,50
Beers	118,00a	116,50
Begemann Groep	46,00	43,40
Belindo	308,00	308,00
Blydenst.-Will.	29,70	29,70
Boer Boekh. Kon.	22,60	22,80
Boer De Winkelb.	71,30	71,50
Borsumy Wehry	104,00	103,70
Boskalis c	42,10	40,50
Braat Beheer	27,40	27,40
Breevast	9,80	9,90
Burgman-Heybroek	1550,00b	1600,00a
Calvé-Delft pref	835,00	835,00
Calvé-Delft cert	1270,00	1278,00
Cindu Intern.	95,00	98,00b
Claimindo	298,00	298,50
Content Beheer	22,60	22,70
Credit LBN	29,00	28,90
Crown v.G. cert.	129,40	129,40
CSM	64,40	64,50
Delft Instrum.	17,80	18,00
Dorp-Groep	34,00	34,00
Draka Holding	30,30	31,00b
Econosto	21,70	21,50
EMBA	186,00	–
Eriks Holding	83,50	83,50
Flexovit Int.	54,00	54,00
Frans Maas cert.	45,50	45,30
Fugro McClelland	35,10	35,30
Gamma Holding	92,00	91,90
Gamma pref.	6,30	6,30
Garzarelli $	11,80	11,80
Getronics	37,30	38,00
Geveke	29,10	29,60
Giessen-de N.	233,00	237,00
Goudsmit	28,50	28,50
Grolsch cert.	40,90	41,00
GTI-Holding	158,80	158,00a
Hagemeyer	104,20	104,70
HAL Trust B	14,80	14,70
HAL Trust Unit	14,80	14,70
HBG	285,00	285,00
Hes Beheer c	19,90	19,60
Hoek's Mach.	72,50	72,10
Holl.Sea S.	0,22	0,23
Holl. Ind. Mij	44,50	44,50
Hoop Eff.bank	9,80	9,70
Hunter D.pref.	2,00f	–
IHC Caland	38,00	37,50
Internat.Muell.	71,50	71,70
Int.Ned.Groep	8,09	8,10
Kas-Associatie	54,30d	54,00
Kempen & Co	10,90	11,00
Klene Holding	83,60	83,60
Kondor Wessels	37,20	36,80
KBB	98,50	98,50
Kon. Sphinx	50,40	51,20
Koppelpoort	385,00	385,00
Krasnapolsky	167,00	165,20
Landré & Gl.	44,00	–
Macintosh	50,00	49,50
Maxwell Petr.	149,80	152,00
Moeara Enim	1485,00	1488,00
M.Enim OB-cert.	19000,00	19200,00
Moolen Holding	33,20	33,00
Mulder Boskoop	44,90	–
Multihouse	2,50	2,50
Naeff	405,00a	–
NAGRON	68,50	68,50
Nat. Inv. Bank	94,90	94,90
NBM-Amstelland	11,90	11,80
NEDAP	48,10	50,00
Nedcon Groep	61,10	61,60
NKF Holding	150,00	150,00
Ned.Part.Mij	49,90	49,80
Ned.Springst.	6550,00a	–
Norit	17,90	17,90
Nutricia GB	133,00	133,50
Nutricia VB	139,20	139,00
Nijv.-Ten Cate	88,80	88,70
OPG cert.	43,00f	42,50
Orco Bank cert.	85,50	85,70
OTRA	274,00	274,00
Pirelli Tyre	14,50	14,50
Polynorm	125,00	125,00
Porc. Fles	30,00	30,00
Randstad	51,00	51,30
Reesink	88,50f	88,50
Samas Groep	42,00	41,80
Sarakreek	13,50b	14,10f
Schuitema	1620,00	1620,00
Schuttersveld	37,30	37,50
Smit Intern.	29,50	31,00
St.Bankiers c.	14,60	14,60
Stad Rotterdam c	39,60	39,50e
Telegraaf De	118,30	118,30
Textielgr.Twente	74,00	74,00
Tulip Computers	15,00	15,80
Tw.Kabel Holding	185,00	185,00
Ubbink	84,50a	81,00
Union	40,00	40,00
Vereenigde Glas	527,00	519,00a
Volker Stevin	72,80	72,00
Volmac	21,60	20,20
Vredestein	12,80	12,80
Wegener	90,00	89,70
West Invest F.	7,50	9,50
West Inv.F. wb	85,00	70,00
Wolters Kluwer	402,00	399,00
Wyers	24,00	22,20

Beleggingsinstellingen

ABN Amro Aand.F.	92,70	92,40
ABN Amro Albefo	55,90	–
ABN Amro Amer.F.	74,60	74,50
ABN Amro Eur. F.	79,20	79,50
ABN Amro Far EF.	71,80	71,60
ABN Amro Neth.F.	102,00	101,60
ABN Amro rent.div	163,00	163,00
Aegon Aandelenf.	42,50	42,50
Aegon Spaarplus	5,20e	5,20b
Aldollar BF $	31,40	31,50
Alg.Fondsenbez.	249,50	250,00
Alliance Fund	9,90	9,90
Amvabel	104,00	104,00
Asian Cap.F.$	53,90	54,00
Asian Tigers F.	89,50	89,50
Asian Select. F.	86,50	85,60
Austro Hung. F.	6,00	6,20
Beleg.f. Ned.	75,50	75,60
Bemco RentSel.	62,00	62,00
Bever Holding	3,20	3,20
CLN Obl. Div. F.	118,90	118,80
CLN Obl.Waardef.	130,90	130,70
Delta Lloyd Inv.	32,40	32,30
DP America Gr.F.	36,00	37,00
EGF Investm.	143,00	143,00
EMF Rentefonds	85,50	85,50
Eng-Holl.Bel.T1	10,40	10,40
Envir.Growth F.	45,70	45,60
Esmeralda part.	38,80	38,80
Eur.Ass. Trust	7,80	7,80
EMS Growth Fund	104,60	104,70
EMS Income Fund	98,90	98,50
EMS Offsh. Fund	104,40	104,50
EOE Index Fnd	383,00	384,00
Euro Growth Fund	54,60	55,50
Euro Spain Fund	8,10	8,10
Far East Sel.F.	78,00	78,00
Gim Global	64,80	65,20
Groeigarant	1,54	1,54
Holland Fund	80,80	81,00
Holl. Eur. Fund	58,10	57,80
Holl. Obl.Fonds	143,00	143,00
Holl. Pac. Fund	131,00	129,50
Holl. Sel.Fonds	97,90	98,00
ING Bnk Dutch Fnd	55,00	55,00
ING Bnk Geldm.Fnd	58,37	58,37
ING Bnk Glob.Fund	53,40	53,40
ING Bnk Oblig.Fnd	37,70	37,70
ING Bnk Spaard.F.	104,29	104,32
ING Bnk Rentegr.F	134,30	134,30
ING Bnk Vastg.Fnd	30,50	30,50
Innovest	67,10	67,40
Interbonds	522,00	522,00
Intereffekt 500	29,00	29,00
Intereffekt wt	64,30	63,20
Investa part.	78,00	78,30
IS Himal.Fund $	11,30	–
Jade Fonds	197,30	197,50
Japan Fund	22,20	21,50
Jap.Ind.Alpha F.	7950,00	–
Jap.Sect.Rat.Yen	6030,00	–
Korea Pac.Tr. $	10,00	–
Leveraged Cap	62,40	63,40
Liquirent	52,65	52,65
Mal.Capital F.$	13,00	13,20
Mees Obl.Div.F.	126,10	126,20
Mexico Income F.	24,80	–
Mondibel	81,00	81,00
Nat.Res.Fund	73,80	74,00
Nedufo A	150,50	–
Nedufo B	151,00	–
Nevas	65,10	66,50b
Nevas 17 cumpref.	61,30	62,50b
New Asia Fund	8,20	8,20
Nomura Warr. F.	0,32	0,32
Obam, Belegg.	302,00	301,10
OAMF Rentefonds	16,00	16,05
Orange Fund	22,90	23,20
Pac.Dimensions	105,00	104,00
Pac.Prop.Sec.F.	35,00	34,50
Pierson Rente	127,80	127,80
Postb.Aand.f.	56,40	56,30
Postb.Obl.f.	54,20	54,20
Postb.Verm.gr.f.	62,30	62,30
Rentalent Bel.	170,30	170,30
Rentotaal NV	40,00	40,00
RG America F.	125,80	126,40
RG Divirent F.	55,40	55,40
RG Europe F.	120,00	120,00
RG Nettorente F.	101,40	101,40
RG Pacific F.	122,00	121,90
RG SP Groen	63,20	63,30
RG SP Blauw	62,60	62,60
RG SP Geel	60,30	60,30
Rodin Prop.$	78,00	78,00
Rolinco cum.p	90,50	91,00b
Schrod.Int.Pr.F	30,40	30,20
Sci/Tech $	14,00	14,20
Suez Liq.Grf.	194,30	194,30
Technology Fund	17,10	17,10
Tokyo Pac.Hold.	240,00	245,00
Trans Eur.Fund	84,10	84,00
Transpac.F.	377,00	379,00
Uni-Invest	22,40	22,30
Unico Inv.Fund	82,20	82,20
Unifonds DM	32,00	32,00
Vaste Waard.Ned	58,50	58,50
Vast Ned	117,20	117,00
VIB NV	60,90	60,50
VSB Mix Fund	59,10	58,50
VSB Obl.Gr.f.	112,30	112,40
VSB Rente Fonds	112,70	112,80
WBO Intern.	76,50	76,00
Wereldhave NV	108,00	107,80
Yen Value Fund	92,20	91,00
ZOM Florida F.$	32,50	31,50a
Zonnespectrum	9,45	9,50

Parallelmarkt

Alanheri	28,00	28,00
ABF	117,20	117,20
ASN Aandelenf.	52,40	52,30
Austria Global	1137,00	1137,00
Besouw Hold.	29,00	29,00
Biogrond Belegg.	10,70	10,70
Comm.Argeus F.	96,70	96,30
Comm.Benacus F.	97,40	97,30
Comm.Cea F.	98,50	98,40
De Drie Electr.	13,40	13,30
Delta Ll.Dollarf.	63,40	63,70
Delta Lloyd ECU	60,20	60,10
Delta Lloyd Mix	70,60	70,50
Delta Lloyd Rent	64,50	64,50
Dico Intern.	59,40	59,40
DOCdata	2,30	2,30
Ehco-KLM Kleding	32,10	31,80
E&L Belegg.1	80,40	80,40
E&L Belegg.2	83,10	83,10
E&L Belegg.3	113,90	113,90
E&L Belegg.4	85,00	85,10
E&L Kap.Rente F.	118,50	118,50
German City Est.	31,50	31,40
Gouda Vuurvast	52,90	52,90
Helvoet Holding	27,40	27,40
Inter/View Eur.	3,70	3,70
Kühne+Heitz	33,80	33,50
Management Share	2,10	2,30
Neways	5,90	5,90
Ohra Aand.F.	60,70	60,70
Ohra Liq.GrF.	52,60	52,60
Ohra Obl.Df.	58,40	58,40
Ohra Obl.Grf	55,60	55,60
Ohra Onr.G.F.	67,20	67,60
Ohra Totaal F.	59,40	59,40
Pan Pac. Winkel	6,30	6,00a
P & C Groep	94,00	94,00
Pie Medical	3,20	3,20
Pitcher	42,70	42,70
Satcom Hold.	26,00	25,60
Simac Techniek	10,90	10,90
Suez Gr.Fund	53,10	52,90
VHS Onr. Mij	3,40	3,40
Welna	39,70	39,50
Wereldhave	4,30	–
Wolff	65,00	64,00

Parallel top-15

Artu Biologicals	5,70	5,70
Bergh. Pap.	38,50	38,50
Free Record	20,80	20,90
Gelderse Pap.	49,70	50,40
Groenendijk	28,00	28,50
Grontmij	49,30	50,00
Holland Col.	48,90	48,90
LCI Comput.Gr.	2,20	1,90
Melle, van nrc	62,50	62,50
Nedschroef	60,30	59,30a
Ordina Beheer	14,10	14,60
Sligro Beheer	71,10	71,60
Vilenzo	33,50	33,70
Welna	39,70	39,50
Weweler	26,80	26,10

Wall Street

allied signal	73¼	73⅜
amer.brands	32⅝	32¾
amer.tel.tel	62⅝	61⅞
amoco corp	55¾	55½
asarco inc.	19¾	19⅝
bethl. steel	13⅜	12⅞
boeing co	39⅝	39¾
can.pacific	15⅝	15⅝
chevron	93¾	92¼
chiquita	12⅛	11⅞
chrysler	42	42⅛
citicorp	33	33⅛
cons.edison	36¾	36¾
digit.equipm.	42¼	41⅜
dupont nemours	48¼	47¼
eastman kodak	60	60
exxon corp	65½	65
ford motor	50⅝	50⅞
gen. electric	97¼	97⅛
gen. motors	44⅞	44¾
goodyear	42¼	42½
hewlett-pack.	72¾	71⅜
int. bus.mach.	45⅞	45⅜
int. tel.tel.	91¾	91⅞
klm airlines	19⅜	19⅝
mcdonnell	84	84½
merck co.	33	32⅛
mobil oil	78⅝	78¼
penn central	32¾	32⅛
philips	20⅛	19⅝
primerica	44⅜	43⅞
royal dutch	101¾	101⅝
sears roebuck	54½	54½
sfe-south.pac.	18⅝	17¾
texaco inc.	65⅝	65⅛
united techn.	56⅛	56⅜
westinghouse	15¼	14½
whitman corp	15¼	15
woolworth	25¾	25⅜

Advieskoersen

amerik.dollar	1,750	1,870
austr.dollar	1,11	1,23
belg.frank (100)	5,04	5,34
canad.dollar	1,310	1,430
deense kroon (100)	25,75	28,25
duitse mark (100)	109,80	113,80
engelse pond	2,64	2,89
finse mark (100)	30,00	32,50
franse frank (100)	30,50	33,25
griekse dr. (100)	0,69	0,87
ierse pond	2,46	2,71
ital.lire (10.000)	10,40	12,10
jap.yen (10.000)	171,00	177,00
noorse kroon (100)	24,20	26,70
oost.schill. (100)	15,68	16,18
port.escudo (100)	0,98	1,16
spaanse pes. (100)	1,28	1,46
turkse lira (100)	0,0120	0,0190
zweedse kr. (100)	21,25	23,75
zwits.fr. (100)	124,75	129,25

Wisselmarkt

amerik.dollar	1,81625-1,81875
antill.gulden	1,0075-1,0375
austr.dollar	1,1820-1,1920
belg.frank (100)	5,2175-5,2225
canad.dollar	1,37025-1,37275
deense kroon (100)	27,215-27,265
duitse mark (100)	112,1750-112,225(
engelse pond	2,7725-2,7775
franse frank (100)	31,895-31,945
griekse dr. (100)	0,7380-0,8380
hongk.dollar (100)	23,4050-23,6550
ierse pond	2,5980-2,6080
ital.lire (10.000)	11,605-11,655
jap.yen (10.000)	175,550-175,650
nwzeel.dollar	0,9900-1,0000
noorse kroon (100)	25,735-25,785
oostenr.sch. (100)	15,9390-15,9490
port. escudos (100)	1,0720-1,1120
spaanse pes. (100)	1,3700-1,3800
zweedse kr. (100)	22,875-22,925
zwits.frank (100)	127,575-127,625
e.c.u.	2,1225-2,1275

Index Amsterdam

CBS-koersindex (1983=100)

algemeen	245,90	245,00
id excl.kon.olie	234,20	232,80
internationals	246,40	245,80
lokale ondernem.	247,50	246,30
id financieel	200,30	199,30
id niet-financ.	293,90	292,50

CBS-herbeleggingsindex (1983=100)

algemeen	376,20	374,90
id excl.kon.olie	336,10	334,10
internationals	392,20	391,30
lokale ondernem.	357,40	355,60
id financieel	330,00	328,30
id niet-financ.	393,40	391,50

CBS-stemmingsindex (1983=100)

algemeen	127,30	126,40
internation	127,20	125,80
lokaal	127,00	126,20
fin.instell	150,90	150,30
niet-financ	122,30	121,60
industrie	123,90	123,10
transp/opsl	98,60	98,40

Goud en zilver

Goud onbewerkt 20,950-21,550, vorige 20,950-21,550, bewerkt 23,150 laten, vorige 23,150 laten
Zilver onbewerkt 225-295, vorige 225-295, bewerkt 340 laten, vorige 340 laten.

Dow Jones

Industrie 3607,10 - 26,83

OPTIEBEURS

	serie			omzet	v.k.	s.k.
abn amro	c	okt	65,00	353	1,90	1,40
abn amro	p	jan	60,00	271	1,20	1,30
ah	c	okt	90,00	270	4,00	2,70a
ah	c	okt	95,00	531	1,80a	1,00
ah	c	jan	95,00	293	4,20	3,20
ah	c	jan	100,00	173	2,40	2,00
ah	p	okt	90,00	296	1,50	2,20b
akzo	c	sep	175,00	219	1,20	0,70
bsw	c	okt	42,00	147	2,30b	2,30
d/fl	c	sep	185,00	149	0,70	0,60
d/fl	c	dec	185,00	194	4,00a	4,00
d/fl	c	dec	190,00	156	2,30	2,30
d/fl	c	dec	195,00	209	1,50	1,30
d/fl	c	mrt	185,00	168	6,40	6,00
d/fl	c	mrt	190,00	212	4,50	4,50a
d/fl	p	dec	180,00	195	4,00	3,60
dsm	p	jan	95,00	152	7,00	7,20
eoe	c	sep	350,00	180	7,10	5,80
eoe	c	sep	355,00	276	4,00	3,00
eoe	c	sep	360,00	602	2,00b	1,50
eoe	c	sep	365,00	326	0,90	0,70
eoe	p	sep	335,00	161	0,60	0,50
eoe	p	sep	350,00	206	2,60	3,00
eoe	p	sep	355,00	204	4,50	5,50
eoe	p	sep	360,00	411	7,30	9,50
eoe	p	sep	370,00	147	17,00a	16,50b
eoe	p	okt	340,00	382	2,50	2,60
eoe	p	okt	345,00	181	3,80	4,00b
eoe	p	okt	350,00	225	5,30	5,70
eoe	p	okt	355,00	151	7,50	7,90
eoe	p	jan	340,00	203	7,00	7,00
eoe	p	jan	360,00	402	13,50	15,00
fokker	p	okt	22,50	200	2,90a	2,60
fokker	p	apr	20,00	200	2,60a	2,10
gist	c	okt	50,00	154	0,90	0,90
goud	c	nov	380,00	166	5,10b	3,50
goud	p	sep	360,00	170	3,00a	7,00
hoog	c	okt	50,00	251	1,00	0,80
ing	c	okt	75,00	203	1,30	1,20
ing	c	jan	80,00	203	1,50	1,40
ing	c	j96	55,00	573	19,40b	20,00
ing	p	okt	70,00	255	1,20	1,00
ing	p	jan	70,00	166	2,10	2,10
klm	c	o97	25,00	185	16,00	16,00
kpbt	c	jan	40,00	200	1,70	1,90
olie	c	okt	190,00	273	1,30	1,40
phil	c	okt	30,00	405	6,50	6,00
phil	c	o96	35,00	234	7,20b	7,20
unil	c	o94	150,00	402	54,00a	54,00
vol	p	nov	22,50	150	2,60	3,50

a=laten	g=bieden+ex.div.
b=bieden	h=laten+ex.div.
c=ex-claim	k=gedaan+h
d=ex-dividend	l=gedaan+g
e=gedaan+bieden	vk=slotkoers vorige dag
f=gedaan+laten	sk=slotkoers gisteren

Limburgs Dagblad

piccolo's

Voor meer resultaat!

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035100
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met een woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,35.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist Gevonden ƒ 1,20 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,85.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal een woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,85.
Advertenties onder nummer: ƒ 7,50.
Bewijsnummers op aanvraag: ƒ 4,75.

Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.

Enkele rubrieken UITSLUITEND à contant en mét legitimatie.

Telefonisch opgeven

045-719966

Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Bron: Cebuco Summo Scanner) D930

Mededelingen

GETUIGEN gezocht: ongeval tsn. auto en 3-wielerig voertuig 2 sept. 23.15 uur, Kloosterln. Schoolstr. Schinveld. Tel. 045-321809.

Personeel aanbod

SCHILDER

kan nog binnen- en buitenschilderwerk aannemen. Vraag geheel vrijblijvend prijsopgaaf. 045-320550.

Personeel gevraagd

Gevraagd

Ervaren confectiestrijkster

voor blouses. Salaris volgens CAO.
Tel. reactie: 9.00-17.00 uur 04493-4788.

Irik Bouw BV

Terweyerweg 11 te Heerlen
vraagt met spoed

Tegelzetters (specie)
Timmerlieden
Stucadoors

Zonder ervaring onnodig te reflecteren.
Gelieve te melden bij dhr. F. Dijkhuis,
dagelijks tussen 16.00-17.00 uur. ☎ 045-221222.

Limburgs Dagblad

vraagt

Bezorg(st)ers voor Klimmen, Ransdaal en Heerlen

Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de bezorgroute en de hoogte van de verdiensten en extra's kunt u tijdens kantooruren even langskomen of bellen.
In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen. Tel. 045-739330.

Vierhand huis aan huis

vraagt

bezorgers

voor de bezorging van reclamefolders op maandag en dinsdag in Heerlen in de wijken Beersdal, Vrieheide, en Weustenrade. Heb je interesse bel: 046-512332.

Gevr. produktiemedewerksters

voor confectiebedrijf, leeft. ca. 16/17 jr.
Tel. reacties tsn. 9-17 uur: 04493-4788.

Fa. WGW-Bouw. Voor direct gevraagd voor Duitsland METSELAARS/betontimmerlieden. Ook colonnes. 045-231336/230477. Hommerterweg 77, Hoensbroek.

Met spoed gevr. part-time TAXICHAUFFEURS m/v evt. WAO-er, dag- en nachtdienst en erv. centralist voor de nachtdienst. Julianastr. 6, Brunssum. ☎ 045-252444.

Inter Autoglas vraagt met spoed MEDEWERKER voor het inbouwen van autoruiten en zonnedaken, in bezit van rijbewijs. Ervaring vereist. Telefoon 046-511235.

Gezocht enthousiaste dealers voor de verkoop van FILTERSYSTEMEN. Goede groeimogelijkheden. Interesse: bel 043-253727 of 06-52987392.

Vedu Bouw b.v. zoekt met spoed akkoord KLINKERMETSELAARS voor langdurige projecten in Duitsland. Reacties: Mevr. Bartel-Kersten, 045-222965.

Gevraagd TECHNISCHE hulp voor ca. 3 dagen per week. Telef. 045-441566 tussen 8.30 uur en 9.30 uur.

Part-time MEDEWERKERS m/v gevr. in A.G.F. branche, leeftijd tussen 16-17 jr. Telef. sollicitatie 045-217420 tussen 17.00-18.00 uur.

CONSULENTES voor natuurlijke cosmetica. Verdienste tot ƒ 150,- p. avond. Interne Opleiding. Bel 040-547511 Yacana Cosmetics.

Friture 't HEUKSKE op de Langeberg vraagt frituurhulp. Tel. 045-255917 b.g.g. 045-255402.

Verspreidingsburo zoekt op zeer korte termijn BEZORGERS/STERS voor het verspreiden van folders in Landgraaf, Kerkrade Centrum, Bocholtz, Simpelveld, Brunssum en Ubach over Worms. Inl. 046-511878, aanmelden tussen 14.00-16.00 uur.

Lieve OPPAS gevr. m . erv. i. b.v. auto, Maastricht. 1 kind v. 5 jr. Br.o.nr. B-04587, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Lief GASTGEZIN gevr. m. eigen kind (plus 5 jr.) voor 36u./mnd. Br.o.nr. B-04588, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Onroerend goed te huur aangeboden

Winkel- en magazijnruimte te huur

SIMPELVELD, Markt, hoek Dorpsstraat
Ca. 130 m2 winkelruimte gelegen naast binnenkort te openen drogisterij en tegenover binnenkort te openen supermarkt.
Huurprijs ƒ 2.750,- per maand excl. bijkomende kosten.

SIMPELVELD, Markt
Ca. 350 m2 magazijnruimte in souterrain met kantoor en dagverblijf.
Vrije hoogte ca. 2,5 m.
Huurprijs ƒ 2.000,- per maand excl. bijkomende kosten.

Wordt niet verhuurd aan horeca gebonden branches.

Inlichtingen
B.V. Makelaardij Onroerende Goederen
Peter van Bruggen
Heerlerbaan 50, 6418 CH HEERLEN
Tel. kantoor: 045-417085.

Woonruimte te huur

HEERLEN, Plaarstraat 1
Kamer op de 2e verdieping met medegebruik van keuken, douche en toilet.
Huurprijs ƒ 325,- incl. bijkomende kosten.

HEERLEN, Plaarstraat 1
Woonruimte op de 2e verdieping met woonkamer, keuken, slaapkamer, douche annex toilet.
Huurprijs ƒ 650,- incl. bijkomende kosten.

HEERLEN, Kruisstraat 59
Kamer op de 2e verdieping aan de achterzijde met medegebruik van keuken, douche en toilet.
Huurprijs ƒ 345,- incl. bijkomende kosten.

VAALS, Koperstraat 6
Zolderkamer met medegebruik van keuken, douche en toilet.
Huurprijs ƒ 400,- incl. bijkomende kosten.

Inlichtingen
B.V. Makelaardij Onroerende Goederen
Peter van Bruggen
Heerlerbaan 50, 6418 CH HEERLEN
Tel. kantoor: 045-417085

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Woonhuis verkopen???

Wij kopen Uw woonhuis direkt zelf aan.
100% zekerheid - geen makelaarskosten.
DEROY VASTGOED LIMBURG B.V. 045-727173.

Te koop gevr. ouder WOONHUIS met tuin (opknappen geen bezwaar). Tel. 046-753367.

WOONHUIS te koop gevraagd tot ƒ 200.000,-. Geen makelaarskosten. 045-727173.

Vooroorlogs WOONHUIS met spoed te koop gevraagd. Opknappen geen bezwaar. Telefoon: 040-520558.

Spaarhypotheek vanaf 6,9%. Unieke mogelijkheden voor 2 inkomens. Bel. 045-732514 STIENSTRA Hypotheekservice.

Groot ouder WOONHUIS met achterst. onderh., ligging K'rade/Chevremont, ƒ 115.000,- kk ☎ 045-451205.

HEERLEN, Jongemansweg 26: prachtig zeer compleet en royaal opgezet, in 1983 gebouwd, 3-kamer appartement met parterre berging en eigen parkeerplaats in plan (Heerlerheide). Koopprijs ƒ 109.500,- k.k. Eigenaar voor slechts ƒ 525,- netto p.mnd. Denis Vastgoed, 040-518428.

Te koop bouwgrond te VROENHOVEN, België, 2 km van Maastricht, 2.400 m2. Tel. 09-32.12453443.

HOENSBROEK, Mgr. Lebouillestr. 43: groot woonhuis, type 2 onder 1 kap, nabij centrum, in fijne rustige straat, met zeer veel ruimte, div. mogelijkheden en grote tuin, ƒ 159.500,- k.k. Denis Vastgoed, 040-518428.

Bedrijfsruimte

Te huur in Beek

winkel/kantoorpand

plm. 65 m2. Stationsstraat 9. ☎ 046-375764.

HEERLEN kantoorruimte te huur: Grasbroekerweg 3, 180 m2 kantoorruimte en 60 m2 bijruimte. Tel. inl. 046-743275.

Kamers

Kamers te huur met kost voor rustige personen, hartje HOENSBROEK. Tel. na 12.00 uur 045-224509.

Kleine gemeub. kamer Rand-HEERLEN-C. voor keurig ouder persoon. 045-741519.

Gestoff. ZIT/SLPK., keuken, ƒ 375,- all-in. Akerstr. N. Hoensbroek. Voorkeur v. ouderen. Tel. 045-221217.

Bouwmat./machines

PREFAB garages, carports en bergingen. Fa. W. Keil, Wilgenlaan 51, Maastricht. ☎ 043-216479.

Reparaties

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Industrieterr. Abdissenbosch. Landgraaf. Tel. 045-314122

TV/VIDEO defect? Snelle en vakkundige reparaties. Meestal binnen 1 dag klaar. E + E Electronica, Servatiusstraat 2, Treebeek-Brunssum. Tel. 045-231340.

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

TOENRBREKERS wasautomaten. Wasmach., drogers, vaatw. en stofz. Verkoop en reparatie. Groot assort. Miele gebr. onderd. Telefoon 045-325819.

APK, garage en carwash, alle reparaties. Autoservices GOOIKER, Apollolaan 154, Heerlen. Telef. 045-740041.

Winkel & Kantoor

Kantoormeubelen

Wist U dat wij een speciale afdeling gebruikte kantoormeubelen hebben (Ahrend Facet en Ahrend Mehes) o.a.: buro's, kasten, dossiersladenkasten, tafels en stoelen etc.
EMLY KANTOORMEUBELEN
Industriestraat 37, 6135 KG Sittard. ☎ 046-523738.

Kassa's & weegschalen in de aanbieding

Nieuwe-Occasions-Koop-Lease-Huur.
Roltex, ALLES voor Winkel & Kantoor.
Daelderweg 25, Bedr.terrein Horsel, Nuth.
Telefoon: 045-242880.

Transacties

SPAARBRIEFBEURS Eindhoven, 040-457080. Discrete verzilvering van waardepapieren aan toonder. Advies voor discreet sparen i.v.m. EG-maatregelen. Boschdijk 363.

Landbouw

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Jij komt ook? Zondag 12 september oriëntatierit te paard te Meerssen. Ruitervereniging DE GEULVALLEI. Inl. 043-642141.

Auto's

Passat Variant 1.8i 90 pk wit	1991
Golf Pasadena 1.6i + extra's grijsmet	1991
Passat CL Sedan 1.8i 90 pk servo blauwmet.	1991
Golf CL 1300 3-deurs zilver	1991
Toyota Starlet Si 1300 rood	1991
Golf CL 1600 automaat zilver	1988
Passat CL Sedan 1.8i 90 pk blauwmet.	1990
Golf CL 1600 3-deurs wit	1987
Jetta CL 1300 2-deurs blauwmet	1987
Escort 1100 CL 3-deurs wit	1987
Seat Malaga 1.5 GLX Sedan zilver	1988
Jetta Pacific 1600 4-deurs roodmet.	1990
Fiat Panda 1000 IE zwart	1990
Golf III 1.4i CL rood	1992
Audi 80 2.0 E servo zwartmet.	1992
Audi 80 1.8 S blauwmet	1990
Golf CL diesel schuifdak groenmet	1987
Polo Bel Ami 1300 cc rood	1989
Polo Fox 1300 cc 2x zilver	1989
Golf CL 1600 4-deurs blauwmet.	1990
Golf CL 1600 3-deurs blauwmet.	1990
Subaru Justy 1.2 Gl 5-deurs wit	1990

Auto Vencken BV

Sittard, 046-515777, dhr. Janssen.

September aanbieding
Nieuwe auto's met enorme kortingen

Beperkt voorraad
Op=OP
Alleen bij
Fiat Creusen Heerlen
Parallelweg 34. ☎ 045-742121.

Lancia Dedra 1.6i E
16.000 km 1992 ƒ 32.000,-
Opel Vectra 1.6i 4-drs.
22.500 km 1992 ƒ 28.500,-
Ford Siërra 2.0i 4-drs.
57.000 km 1991 ƒ 26.900,-
Opel Kadett 1.2 LS HB
50.500 km 1987 ƒ 11.500,-
Honda Accord 1600 luxe
50.500 km 1989 ƒ 19.000,-
Mazda 323 4-drs. 1300 LX
51.000 km 1988 ƒ 14.500,-
Mazda 323 4-drs. 1300 GLX
87.000 km 1988 ƒ 14.900,-
Ford Escort 1300 CL 5-drs.
31.000 km 1988 ƒ 14.500,-
Mazda 626 1600 4-drs. LX
72.000 km 1987 ƒ 12.250,-
Mazda 626 diesel
4-drs. GLX 1987 ƒ 8.950,-
Mazda 323 diesel 4-drs LX
124.000 km 1988 ƒ 14.000,-

Autobedrijf van Lijf

Klinkenberg 138-142.
Telefoon 043-642697.
MEERSSEN.

Te k. gevr. loop-, sloop- en

Schadeauto's

Ik betaal de hoogste prijs in Limburg. Tel. 045-272019.

Te koop ALFA Sprint QV, model '84, rood, z. mooi, pr. n.o.t.k.; Alfetta 2.0 Q, bwj. '83, ƒ 500,-. ☎ 045-321608.

Te koop van part. BMW 320i, bwj. '83, met orig. schuif/kanteldak, stuurbekr., sportvelgen, Schnitzer sport-uitlaat, achterspoiler, i.z.g.st. Kunostraat 6, Voerendaal.

Te k. CHRYSLER Le Baron cabrio '88, 45.000 km, i.st.v. nw., inr. Sedan mog. Tel. na 19.00 uur 045-421094.

Johan SCHMIDT autohandel heeft diverse auto's in voorraad van ƒ 750,- tot ƒ 6.000,-. Alles met APK. Tel. 04492-2888. Hommert 24, Vaesrade.

Escort XR3i Cabrio bwj. '84 ƒ 14.500,-; Renault 5 GTL bwj. '86 ƒ 6.700,-; Escort XR3i bwj. '84 ƒ 6.200,-; Jetta bwj.'86 ƒ 7.500,-; Siërra bwj. '85 ƒ 4.900,-; Datsun Stanza bwj. '83 ƒ 2.200,-; Mitsubishi Tredia bwj. '83 ƒ 2.700,-; Seat Fural bwj. '85 ƒ 3.900,-; Fiësta bwj. '83-'81-'79 vanaf ƒ 1.000,-; Kadett bwj. '81 ƒ 1.850,-; Talbot Solara bwj.'84 ƒ 1.450,-; Volvo 343 bwj. '83 2.0 ƒ 1.200,-; Escort XR3 bwj. '82 ƒ 3.750,-; Escort bwj. '83 ƒ 3.500,-. Autohandel de ANJELIER, Anjelierstraat 123A, Heerlerheide. Telef. 045-231448.

Te k. GEVR. alle merken auto's, bet. de hoogste prijs!!! ☎ 045-416239 tot 21 u. open

Opel KADETT 12 N '82 ƒ 1.975,-; Ford Escort 1.3 GL '81 ƒ 1.950,-; Mitsubishi Lancer '83 ƒ 2.900,-; Mitsubishi Tredia '83 ƒ 2.450,-; Mazda 323 HB ƒ 2.500,- '82; Volvo 345 L ƒ 1.150,- '81; Peugeot 305 ƒ 1.350,- '81; Taunus ƒ 1.400,- '81; Ascona ƒ 1.500,- '81; Mini 1000 '82 ƒ 950,-. Oude Landgraaf 101, Landgraaf. Tel. 045-311078.

Te k. Kadett 12N '75 ƒ 250,- en 1.2 S '79 ƒ 1.250,-; Ascona 1.9S met schade '79 ƒ 350,-; VW Jetta 1.6S sport. uitv. '80 ƒ 1.450,-; Volvo 66 GL 1.3 autom. '79 ƒ 250,-; Saab 96L '78 voor restauratie; Audi 100 GL 5 '79 ƒ 950,-; Ford Fiësta 1100 '79 ƒ 450,-; Volvo 343 DL 1.4 ƒ 950,-; Opel Rekord '79 ƒ 750,-; Toyota Camry 1.8 '83 zeer mooi ƒ 3.950,-; Zastava GTL 55 44.000 km. '87 ƒ 1.950,-; Corsa TR 1.2 '83 ƒ 3.250,-; VW Golf GTi ƒ 3.250,-; Lada 1.5 stationcar '86 ƒ 3.250,-; Citroën 1.6 TRS '85 ƒ 4.500,-; Austin mini 1000 E 71.000 km. '83 ƒ 1.950,-; Honda Prelude 1.6 '82 ƒ 2.250,-; Mitsubishi Colt 1200 GL '84 ƒ 3.950,-. Ridder Hoenstr. 151, Hoensbroek.

Te koop FIAT Ducato 1.4 1991, 40.000 km, verhoogd, trekhaak. Tel. 045-426330 tussen 9.00-17.00 uur.

FIAT Panda, bwj. '84, APK gekeurd, wit, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 3.250,-. ☎ 045-226869.

Te koop zeer mooie ESCORT, '84, pr.n.o.t.k. ☎ 046-581536.

Te koop FORD Taunus 1.6 Bravo, bwj. '82, ƒ 950,-. Tel. 045-415330, na 17.00 uur.

Te k. Ford TAUNUS 1.6 Ghia, bwj. '82, APK 5-'94. Tel. 045-320160.

Te k. Jeep MITSUBISCHI L-200 Pick-Up 250 dubbele cabine, metallic, bwj. '92. Tel. 045-271351.

Te koop MAZDA 323 F bwj. '90, pr.n.o.t.k. Inruil mog. Telef.046-758214.

Te k. MERCEDES 300 TD stationcar, bwj. '82 automaat, trekhaak en veel extra's. 045-224298 na 19.00 uur.

Te koop van 1e eig. NISSAN 200 SX Turbo 16V, Intercooler, bwj. sept. '89, sportuitlaat, verlaagd, airco, 16" velgen, TNO goedgekeurd alarm, centr. vergr., voor-achterspoiler, Sony radio/CD player, electr. ramen, serv.boekje aanwezig, kleur rood, km.st.53.000, pr.n.o.t.k. Telef. 045-453065.

Te k. Nissan BLUEBIRD 2.0 SLX HB 1987, 1e eig., alles electr., stuurbekr., vr.pr. ƒ 11.000,-. Tel. 045-419103.

Opel REKORD 2.0 S bwj. '83, APK 6-'94, LPG, vr.pr. ƒ 2.700,-. Tel. 04451-1390.

Te koop Opel ASCONA 18 E GLS, bwj. '84, i.z.g.st. vr. pr. ƒ 5.500,-. ☎ 045-424893.

Te koop Opel CORSA 1.0 S HB, '86, apart mooi, ƒ 5.750,-. ☎ 045-217268.

Te k. Opel KADETT GSi 2.0, 130 Pk., bwj. '88, vr.pr. ƒ 17.500,-. 045-463762.

Te koop Opel MANTA, bwj. '85, verlaagd, lm, i.z.g.st., pr. n.o.t.k. Telef. 045-321608.

Te koop RENAULT 18 GTL stationcar, bwj. '83, APK '94, ƒ 1.250,-. Tel. 045-445346.

Cabrio SUZUKI Jeep 410 SJ, bwj. '84, geel kenteken, ƒ 5.650,-. Tel. 045-316940.

Te koop Toyota COROLLA 3-drs, bwj. '82, APK-gek. 5-94, ƒ 1.450,-. ☎ 045-724993.

Te koop VW GOLF, bwj. '82, APK-gek., i.z.g.st., ƒ 2.350,-. ☎ 045-724993.

Te k. VW POLO Classic, 2-drs., bwj. '87, i.z.g.st., ƒ 7.250,-. Tel. 045-453572.

Te koop VOLVO 440 GL, bwj. '91, km.st. 30.000, centr. portiervergr., kl. rood, 5-drs, Voor afspr. bellen tussen 9.00 en 16.00u. 04450-2805.

Suzuki Alto GLX '92 13.000 km; Suzuki Alto '84; Opel Kadett 1200 GL Sedan '86; Nissan Sunny 1.6 10-'86; VW Golf 1300 '86; VW Passat Sedan '86; Opel Manta HB 1.8 S '85; Opel Corsa 1000 '84; Opel Kadett HB 12S '83; Renault TL '84; Seat Ronda GL 1.2 '84. Autobedrijf M. HOOGENHOUT, Wilhelminastr. 146, Hoensbroek. ☎ 045-215557.

Autohandel O.K. CARS. Porsche 924 '79; VW Golf GTD '85; Nissan Sunny 1.5 '85; Siërra 1.6 '86; Siërra Combi '84; Opel Corsa TR 1.2 '84; Opel Kadett 13S Sedan '86; Mitsubishi Colt '83; Fiësta '84; Escort '85; Fiat Panda 45 S '83; Honda Civic 1.3 L '84; Honda Prelude EX '83; Chrysler Le Baron '79; Mercedes 280 S '78; busje Mitsubishi L300 D '86. Verlengde Lindeln 23, Oirsbeek. ☎ 04492-5782.

AUTO'S U belt, wij kopen! Ook 's zondags met vrijwaringsbewijs!! ☎ 045-427671.

KEUZE uit 100 auto's alle merken v.a. ƒ 750,- tot ƒ 7.000,-. met 1 jaar APK, inr. en financ. mog. Kever 1303. Telef. 04499-5204.

Te k. DAFJE 1969, Vauxhall model Manta 1978. ☎ 045-443287.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

Te k. gevr. AUTO'S/bedrijfsauto's, schade/defect geen bezw. 045-727742 / 724000

HOOGSTE prijs! Te koop gevraagd alle merken auto's. ☎ 045-420119/045-754588.

Auto KALDEBORN wij betalen de hoogste prijs voor uw auto!!! Tel. 045-411572.

Te k. CRYSLER Le Baron cabriolet, zeer veel extra's, ƒ 9.500,-. Kissel 5, Heerlen.

Mode Totaal

Te koop Sissi BRUIDSJURK, mt. 36/38, ƒ 750,-. Tel. 045-445346.

Sloopauto's

Wij geven U de HOOGSTE prijs voor Uw auto, sloop- en schade-auto. 045-225774.

Te k. gevr. loop-, sloop- en SCHADE-AUTO'S de hoogste prijs van Limburg. Tel. 046-512924/046-519637

Te k. gevr. SCHADE- sloop- en loopauto's, en verkoop gebr. auto-onderdelen. Joep Wolters. Telef. 045-411480.

Te koop gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. ☎ 045-229045.

Auto onderdelen en accessoires

Carrosseriedelen

origineel - imitatie - overzet.
Alle Europese- en Japanse automobielen

Geevers Nuth

Tel. 045-244242.

In- en verkoop schade-auto's

Autodemontage Deumens

Verkoop gebruikte en nieuwe onderdelen van alle recente merken auto's. Tevens nieuwe trekhaken.
Haefland 20 (industrieterrein) Brunssum, 045-254482.
Geopend dag. v. 9.00-18.00 uur, zaterdags 9.00-15.00 uur.

Te k. 2-koloms HEFBRUG/4-koloms hefbrug; 2-drs. materiaalkasten. Huisbergerstr. 5, Heerlen. 045-724000. Na 18.00 uur 256486.

Motoren

Wegens omstandigheden te koop SUZUKI 600 DR, t.e.a.b. Telef. 046-519370.

Te koop HONDA PC 800, bwj. '92, diamantrood. ☎ 04498-51204 b.g.g. 56566.

YAMAHA FJ 1200 bwj. '90, grijs/wit, pr. ƒ 12.950,-. Tel. 04493-4929.

Te koop SUZUKI tourmotor GS 750 E bwj. '79, zeer mooi. Tel. 045-323179, Houwer 45, Schaesberg.

Caravans

EX-VERHUUR caravans nu met duizenden guldens korting, compleet met voortent, reservewiel, gasfles, opstap enz. Bartels Caravaning, Hommerterweg 256, Amstenrade/Hoensbroek. ☎ 04492-1870.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel: 045-719966.

(Brom)fietsen

GIANT 1994 GSR 100 ƒ 549,- mod. '93 spec. prijs. GPA-helmen ƒ 299,-. Bert Rekers, Willemstr. 85, Heerlen. Tel. 045-726840.

Te koop VESPA Ciao, 2 jaar oud, z.g.a.nw., ƒ 850,-. Telef. 045-421539.

Te koop Gazelle FIETSEN, z.g.a.n. Anjerstraat 8, Schinveld. Telefoon 045-256719.

Look pedalen plm. 40% KORTING; speciale aanbieding racefietsen. Olthof Tweewielers, Marisstr. 14, Geleen-Zuid. ☎ 046-749237.

Huw./Kennism.

Gezocht REISGENOTE, leeft. 30 jr., die met mij deze winter naar het zuiden (Frankrijk, Kiboets) wil reizen. Ben i.b.v. camper. Vanaf half okt. '93 t/m half mrt. '94. Br.o.nr. B-04582, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Weduwn. rentenaar, 40 jr., 3 kind., zkt. VROUW om opnw. te beginnen. Kind. geen bezw. Br.o.nr. B-04586, L.D., PB. 2610, 6401 DC Heerlen.

Proficiat!

45 Jaar getrouwd!

Wiel en Tinie Zelis-Grit
Proficiat! van hun kinderen en kleinkinderen.
De H. Mis op zaterdag 11 sept. in de kerk aan de Bloemenmarkt te Lindenheuvel om 19.00 uur is tevens ter intentie van hun 45-jarig huwelijk.
Het feestje wordt in huiselijke kring gevierd.

(Huis)dieren

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 rassen plus gar. en tatoeage. Kl. America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

Te koop Duitse HERDERPUPS met stamboom, geënt en ontwormd. Telefoon 045-321988/425634.

Te k. Austral. TERRIËRpups met stamboom, ingeënt en ontw. ☎ 046-372572.

In/om de tuin

TUINHUISJES, 25 types, ƒ 435,- show! Schuurtjes, hondehokken enz. Vele afm. reeds v.a. ƒ 195,-. Houtbouw Ubachs, 50 jaar af fabriek aan gebruiker. Kerkrade-Vink. Tel. 045-460252.

KINDERKOPPEN alle soorten, goedkoper dan in Ned. Zutendaal 09-32.89.611290.

Vandaag nog modder en zand, morgen groen. GRASZODEN. Jawell Tuincentrum. Telef. 045-256423.

Goedkoopste adres voor aanleg GRASZODEN, ook frezen, beplanting en bestrating. Telef. 045-323178.

Te koop gevr.

Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oude METALEN. Gebr. Swinkels, Beitel 74, Heerlen. 045-422025.

Braderieën/Mark...

Deeln. gevr. voor RO... MELMARKT en ... Markt. Kerkrade-West 12 sept. 10.00 tot 18.00 ... Inl. 045-324112

GELEENSE snuffel... Deze week! rundl. banks... ƒ 395,-; rundl. clubs ... ƒ 95,-; bankstellen ƒ 45,- tot ƒ 4.000,-; eetho... ken v.a. ƒ 65,- tot ƒ 3.000... moderne klassieke en ... ke spullen onvoorstelb. ... ze in onze enorme hal, ... ruilen en betaling in ... nen zonder kosten. ... Maastrichterweg 27, Gele... (Deze weg loopt parallel ... Rijksweg Noord, let op ... deotheek de Kijkdoos, ... achter is de hal).

TV/Video

KLEUREN TV grote so... ring vanaf ƒ 65,-. Radio/T... van Voorst, Ganzeweide ... Heerlerheide. 045-213879.

Goede KLEUREN TV's ... garantie, v.a. ƒ 95,-, ... grote sort. Meer dan 25 ... TV Occasion Centrum ... Grasbroekerweg 25, Heer... len. ☎ 045-724760.

Kachels/Verwarmin...

GAS-, houtkachels, ƒ 50... zomerkorting. Kachels... Walem 21. ☎ 04459-1638.

Voor Piccolo's zie verder pagina 20

Van scharrel- en volière- tot vrije-uitloopeieren

Prijs ei afhankelijk van leefruimte kip

DOOR ANNEKE GEERTS

Gewoon een doosje eieren halen in de supermarkt is er tegenwoordig niet meer bij. De koper moet een keuze maken. Scharreleieren, vrije-uitloopeieren of volière-eieren en gewone eieren staan naast elkaar in het schap.

De vraag naar eieren is de afgelopen decennia enorm gestegen. Dat heeft er toe geleid dat men de eierproduktie efficiënter is gaan opzetten. Het moest minder arbeidsintensief worden, zodat de prijs van een ei voor de consument aantrekkelijk laag kon blijven. De meeste eieren die worden verkocht zijn daarom afkomstig van kippen die in legbatterijen zijn gehuisvest. Maar er verandert van alles in de maatschappij. Zo is er ook een groeiend aantal consumenten dat eieren verkiest die zijn gelegd door dieren die wat meer leefruimte hebben.

Inmiddels zijn scharrel-, vrije-uitloop- en volière-eieren overal te koop. Scharreleieren zijn afkomstig van kippen die kunnen rondscharrelen op de vloer van een grote stal. Er zijn normen voor het maximale aantal kippen dat per vierkante meter scharrelvloer mag worden gehouden. Het is een duurdere manier van eieren produceren dan in de legbatterijen.

Daarom zijn scharreleieren ook hoger geprijsd dan gewone eieren. Als scharrelkippen via een luik ook nog een stukje grond buiten kunnen gebruiken, worden de eieren die door die kippen worden gelegd 'vrije-uitloopeieren' genoemd.

Als in een grote stal op een groot deel van de vloer strooisel ligt en er zijn volièrestellingen met meerdere etages gebouwd, dan wordt dat een volièrestal genoemd. De eieren die daar worden geproduceerd heten volière-eieren. De prijs hiervan ligt tussen het scharrelei en het gewone ei in.

Voor alle soorten geldt dat ze herkenbaar zijn aan het eigen merkje op de doos waarin ze worden verkocht. Als u losse eieren koopt, staat er een stempeltje op het ei. In het eerste kwartaal van 1993 was 35% van de eieren die we kochten op een alternatieve manier geproduceerd.

Een ei is een voedingsmiddel dat vrijwel elk huishouden in voorraad heeft. Ei als garnituur bij een salade of als belangrijk ingrediënt voor een goudgele cake bijvoorbeeld, want eieren worden gebruikt voor allerlei doeleinden. Bovendien kan een ei op elk onverwacht moment uitkomst brengen, hetzij gebakken, hard of zacht gekookt dan wel als omelet.

Bewaar eieren niet te lang. Als ze lang worden bewaard gaat de kwaliteit achteruit. Koop ze daarom regelmatig vers in. De versheid kunt u aan de buitenkant controleren door op de verpakkingsdatum te letten. Eieren kunt u het beste koel en donker bewaren. De koelkast is wat dat betreft een uitstekende plaats. Zorg dat de koelkast niet te lang open staat (ook voor de kwaliteit van de overige produkten trouwens niet bevorderlijk) zodat een condenslaagje op de eieren kan ontstaan. Als dat eenmaal gebeurt, hebben de eieren nogal eens de neiging te schimmelen.

● *Het aanbod van eieren in de supermarkt is tegenwoordig zeer divers.* Foto: KLAUS TUMMERS

Van nature werkt de beschermende eierschaal met waslaagje als een bijna niet te nemen barrière voor bacteriën en schimmels. Bewerk eieren daarom niet met een vochtig doekje, verwijder wat vuil eventueel met een stukje keukenpapier. Dat wasachtige laagje is dus ook verdwenen als u eieren kookt. Gekookte eieren zijn daarom in de koelkast maar een paar dagen goed te houden.

Eiwit en eidooier zijn door die goede bescherming meestal vrij van bacteriën. Maar er bestaat een zeer kleine kans dat een ei wel besmet is geraakt. Zo'n besmetting zou de aanleiding kunnen zijn voor een voedselvergiftiging. Maar dat gebeurt alleen als een ei onvoldoende is verhit of het gerecht uiteindelijk bij te hoge temperaturen is bewaard. De bacteriën gaan zich dan snel vermeerderen.

Het Staatstoezicht op de Volksgezondheid zegt daarom dat het beter is geen onverhitte eieren of produkten waarin onverhitte eibestanddelen aanwezig zijn te gebruiken. Het Staatstoezicht vindt dat het vooral geldt voor kwetsbare groepen als zwangeren, kinderen (jonger dan vijf jaar), mensen die ziek zijn en ouderen.

Om gezondheidsrisico's uit te sluiten is het nodig dat schoon wordt gewerkt. Vermijd zo veel mogelijk contact tussen schaal en eidooier en eiwit. Als u eiwit en eidooier wilt scheiden gebruik dan een eiersplitser (vrijwel in elke huishoudzaak te koop). Gebruik bij het maken van een luchtige pudding met ei of een bavarois alleen verse eieren (veel dik eiwit en bolle dooier). Bereid het gerecht niet lang van tevoren en bewaar tot gebruik in de koelkast.

● *Vers gemalen peper is het meest aromatisch.* Foto: FRANS RADE

Peper kostbaar keukenkruid

DOOR MARTIN VAN HUIJSTEE

Een potje met bruin poeder. Het stond op tafel naast het zout, en het poeder was heet. Hele generaties groeiden op en werden oud met niet meer dan deze elementaire kennis over peper. We weten nu wel beter. Het is geen poeder, het zijn ronde korrels, een soort zaad. De wetenschappelijke naam voor peper is 'Piper nigrum', zwarte peper dus. Maar er bestaat toch ook witte peper?

In natte, tropische regenwouden groeit een klimplant in de schaduw omhoog langs bomen en dergelijke. Tussen de donkergroene bladeren ontstaan na de bloei trosjes bessen die, naarmate ze rijpen, eerst lichtgroen, daarna geel en dan via roze steeds roder worden.

Als de bessen in volgroeide, maar nog wel groene en onrijpe toestand worden geplukt en daarna in de zon gedroogd, blijft er van het vruchtvlees niets anders over dan een hard en bijna zwart velletje rond de pit. Die korrels noemen we zwarte peper. Voor witte peper worden de bessen in rode, rijpe toestand geplukt en op een hoop gegooid. Het vruchtvlees gaat bederven en gisten en kan na een tijdje, samen met de velletjes, onder water van de pitten worden afgewreven. Als de pitten zijn gedroogd, blijven beige korrels over.

Nog onvolgroeide groene bessen, waarin de pit nog niet tot ontwikkeling is gekomen, worden wel geplukt en geconserveerd in een sterke zoutoplossing. Dat zijn de groene-peperkorrels die we in een blikje of potje kunnen kopen. Trosjes onvolgroeide bessen die na het plukken een beetje verkleuren in de zon en dan pas worden ingelegd, zijn de decoratieve roze pepers die we wel eens in restaurants zien.

'Peperduur'

Vroeger was peper zo enorm kostbaar, dat het zelfs per korrel werd verkocht. Aan die tijd danken wij nog de uitdrukking 'peperduur'. De specerij wordt al circa 4000 jaar uitgevoerd door India. Alle oude talen hebben er een woord voor. In het Sanskriet is de naam 'pippila'. De oude Perzen zeiden 'pilpil' en daarvan maakten de Arabieren 'filfil.' De antieke Grieken zeiden 'peperi' en in het Latijn is de naam 'piper.'

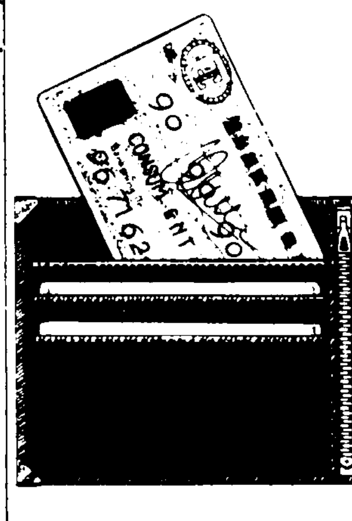
Goede peper is nog altijd een tamelijk prijzige specerij. Het is voor kooplui dus verleidelijk ermee te knoeien. Daarom handelen ze graag in gemalen peper, want het valt voor leken niet mee de zuiverheid daarvan te onderzoeken. Wie weet hoeveel procent gemalen pitten van andere, goedkopere vruchtjes erdoor is gemengd? Door hele peperkorrels zitten nog wel eens steeltjes en andere verontreinigingen. Maar als de korrels allemaal dezelfde grootte en kleur hebben, betreft het meestal een goede, geselecteerde partij.

Zwarte peper, waarbij dus nog wat van het vruchtvlees en het velletje om de pit zit, is geuriger dan witte. De geur komt vooral door de vluchtige olie die in de specerij zit. Behalve deze olie bevatten de korrels een soort hars dat niet kan verdampen. Die substantie smaakt zeer scherp.

Het is duidelijk dat in de fabriek gemalen peper, zowel zwarte als witte, nauwelijks nog van die vluchtige, etherische olie zal bevatten. Dat poeder is dus alleen maar scherp en ruikt naar niets. Maal daarom altijd zelf de peperkorrels, en doe dat zo kort mogelijk voor gebruik. Hoe later tijdens de bereiding de peper wordt toegevoegd, hoe geuriger het gerecht zal zijn.

Het voordeel van witte peper is, dat de specerij geen zwarte puntjes geeft in sauzen en dergelijke. Bij blanke gerechten en bijvoorbeeld ook bij vis wordt daarom meestal witte peper gebruikt. Maar het is onjuist om te denken dat witte peper meer smaak geeft dan zwarte. In plaats van tot poeder gemalen, worden peperkorrels ook wel grof gemalen, gekneusd of gestampt in een vijzel.

Er is zelfs speciale grofgemalen peper in de handel waaruit de fijne deeltjes zijn verwijderd. Biefstukken die hiermee voor het roosteren worden ingewreven, zullen wat beter de vluchtige pepergeur behouden dan wanneer fijner gemalen peperij wordt toegepast. En voor de liefhebbers is die grove peper ook te koop als mengsel van zwarte en witte korrels. Het oogt in elk geval leuk.

Deze week consumentenbeurs in Geleen

'Mignon' trefpunt voor verzamelaars

De consumentenbeurs 'Mignon' die van donderdag tot en met zondag in Geleen wordt gehouden, is zaterdag en zondag uitgebreid met een internationale verzamelbeurs. In het Sportcentrum in Geleen vindt de bezoeker verder onder meer informatie op het gebied van woninginrichting, huishoudelijke apparatuur, verzorgingsprodukten en fitnessapparaten.

Nieuw dit jaar is een expositie van uiteenlopende verzamelobjecten, zoals postzegels, poppen, boeken en telefoonkaarten. De beurs wordt opgeluisterd met levende muziek en aerobicshows. Het Geleens Mannenkoor Mignon verricht donderdag met een optreden de opening en zingt ook zondagmiddag.

'Mignon' is donderdag, vrijdag en zaterdag van 14 tot 22 uur geopend, zondag van 11 tot 18 uur. De entree bedraagt 6 gulden per persoon, kinderen tot en met 12 jaar gratis. Donderdag- en vrijdagmiddag is tussen 14 en 16 uur de entree voor iedereen gratis.

Olijfolie weer in gunstiger daglicht

DOOR INEKE VOLKERS

Al sinds de Griekse oudheid gelooft men dat olijfolie vele kwalen kan genezen. Ook de Romeinen aten al graag een stukje brood bestreken met knoflook en besprenkeld met olijfolie. Gedurende vele eeuwen werden koningen met deze olie gezalfd. En de olijftak is het symbool van het leven of van de vrede.

Nog steeds is olijfolie een geliefd voedingsmiddel in zuidelijke landen. Langzaam maar zeker vindt olijfolie ook zijn weg naar de Nederlandse keuken.

Olijfolie is zonder twijfel smakelijk, maar is het ook gezond? Per slot van rekening bestaat olijfolie voor honderd procent uit vet en we eten toch al te vet. Uit de vele onderzoeken naar de oorzaken van hart- en vaatziekten is olijfolie allengs in een gunstiger daglicht komen te staan. Reden is dat volgens de recente inzichten het vet in olijfolie van een 'gunstiger' soort is.

Bij een te grote opname van vet is er een grote kans dat het cholesterolgehalte van het bloed stijgt, zeker als er veel verzadigd vet gebruikt wordt. Te veel cholesterol in het bloed geeft risico op een beschadiging in de bloedvaatwanden, die uiteindelijk kan leiden tot hart- en vaatziekten.

Vetten kunnen, zoals al zo vaak is opgemerkt, verzadigde of onverzadigde vetzuren bevatten. Deze laatste kunnen nog weer worden onderverdeeld in enkelvoudig en meervoudig onverzadigde vetzuren.

Vanaf het begin is duidelijk geweest dat vetten met veel verzadigde vetzuren het cholesterolgehalte van het bloed verhogen. Produkten die vooral verzadigde vetzuren bevatten zijn onder andere alle dierlijke vetten en een paar plantaardige vetten (cacao, kokos).

Vroeger ging men ervan uit dat meervoudig onverzadigde vetzuren gunstig waren voor het cholesterolgehalte en de enkelvoudig onverzadigde vetzuren neutraal. Nu wordt voor de praktijk dit onderscheid niet meer gemaakt. Het belangrijkste is zo weinig mogelijk verzadigd vet te nuttigen.

Oliesoorten als slaolie, maisolie, saffloerolie, soja- en zonnebloemolie zijn rijk aan meervoudig onverzadigde vetzuren. Olijfolie bevat in vergelijking met deze oliesoorten weinig meervoudig onverzadigde vetzuren. Daarom werd hij vroeger als minder goed aangemerkt. Olijfolie is echter rijk aan enkelvoudig onverzadigde vetzuren en bevat ongeveer 15 procent verzadigd vet, net als de andere oliesoorten.

Wat betreft de gezondheidsaspecten kan olijfolie gelijk geschakeld worden aan andere oliën.

Makkelijker

Deze ontwikkeling maakt het de consument makkelijker te kiezen. Hij hoeft niet meer te denken aan meervoudig of enkelvoudig. Voor meer informatie is op werkdagen van 12.00 tot 16.00 uur de Voedingstelefoon bereikbaar: 070-3510810.

Aux Quatre Saisons charmante bistro

eetlust

In Eetlust bericht het Limburgs Dagblad wekelijks uit de wereld van eten en drinken. Culinaire nieuwtjes, opvallende trends en bijzondere eetadressen komen aan bod. De redactie zal geregeld aanschuiven in Limburgse etablissementen en verslag doen van haar bevindingen. Coördinatie Mariëtte Stuijts.

DOOR MARIËTTE STUIJTS

Uitgebreide menukaarten maken het kiezen van een gerecht in een restaurant niet altijd eenvoudig. Maar zo lang als in bistro Aux Quatre Saisons in Eijsden hebben wij nog nooit geaarzeld. De kleine kaart stelde ons voor grote keuzeproblemen. Tongscharfilet met kardinaalsaus, mootjes zeeduivel in fijne tuinkruidensaus, eend met sinaasappelsaus of ribstuk van zuiglam?

Aux Quatre Saisons ligt in het oude centrum van Eijsden. In een aardig voormalig woonhuis uit begin deze eeuw. En de sfeer is er nog steeds erg huiselijk. Een prachtige oude mozaïekvloer, glas-in-loodramen, witte houten meubels, kunstwerken aan lichte muren, een oude kerkbank en antieke spiegels geven de inrichting charme.

Met zichtbaar genoegen bedient José Deckers haar gasten. Alsof ze mensen thuis ontvangt. En eigenlijk is dat ook zo. De gasten zitten in haar vroegere woonkamer. Tien jaar geleden verhuisden zij en haar man Willy naar de bovenverdieping om beneden een bistro te openen. Het restaurantje kan zo'n dertig eters herbergen, op deze avond zitten er maar negen.

● *José en Willy Deckers maakten van hun gewone keuken tien jaar geleden een restaurantkeuken.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

De bistro is een uit de hand gelopen hobby van Willy Deckers. Deze voormalige bouwvakker verruilde hamer en troffel voor trancheermes en pollepel, die hij vaardig en creatief hanteert. De gerechten op de kaart ontwikkelt hij zelf, het aanbod verandert een paar keer per jaar.

Na lang twijfelen kiezen we voor zonnevis in tomatenboter (33,50 gulden) en grietfilet met preisaus (34,50 gulden). We laten dit voorafgaan door twee aardige voorgerechten: een spies van gegrilde garnalen met een tomaten-knoflooksausje (15,50 gulden) en een lekkere frisse carpaccio (dunne plakjes rauwe ossehaas op een bedje van salade versierd met piepkleine stukjes eendelever à 15 gulden).

Helaas is de prei op en moet mijn tafelgenoot het bij zijn hoofdgerecht doen met een smakelijke maar niet zo originele wijnsaus met tuinkruiden. De gebakken griet (geserveerd met een stukje aardappeltaart) mag er zijn, maar haalt het niet bij de gegrilde zonnevis in tomatenboter (met aardappelpuré). Dat is dan ook één van de lekkerste visgerechten die we sinds tijden hebben geproefd. Een en ander wordt geserveerd met lekker ouderwetse frites, salade en een groentegarnituur van worteltjes, spinazie en wat bittere witlof.

Aangemoedigd door het voorgaande, buigen we ons tot slot ook nog over de dessertkaart. Mijn tafelgenoot is zeer te spreken over zijn Dame Blanche (8 gulden). Hoewel ook de chocolademousse (8,50) ons kan bekoren, verdwijnt toch de helft er van terug naar de keuken. Te veel.

Een reden om de koffie met likeur, hoe aanlokkelijk ook door zijn prijs van 3,50 gulden, aan ons voorbij te laten gaan.

Bistro Aux Quatre Saisons ligt aan de Diepstraat 1 in Eijsden en is van woensdag tot en met zondag vanaf 17 uur geopend.

Beurs en festival voor 50-plussers

In het congresgebouw in Den Haag vindt op 1, 2 en 3 oktober een beurs en festival voor 50-plussers plaats. De evenementen zijn georganiseerd in het kader van het Europees Jaar van de Ouderen (1993).

Op de 50+Beurs staan wonen, geldzaken, reizen, zorg en gezondheid centraal. Veel bedrijven, non-profitorganisaties en belangenverenigingen geven informatie over actief ouder worden.

Tijdens het festival zullen onder anderen Ruth Jacott, Marco Bakker, Ronnie Tober en het Trio Pim Jacobs met Rita Reys optreden. Verder zijn er theaterstukken te zien die in het kader van het Europees Jaar van de Ouderen geproduceerd zijn.

De toegangsprijs voor beurs en festival bedraagt 10 gulden per persoon. Kaarten zijn te koop bij ANWB en VVV. Voor meer informatie kan men contact opnemen met organisatiebureau GL&P: 020-6446886.

SERVICE VAN A TOT Z

Overzicht van belangrijke adressen voor de lezers van het Limburgs Dagblad

Nic. Dassen aanhangwagens
Verk., verh., repar., speciaalbouw. Onderd. v. alle merken. Stationsstr. 8-10 Kerkrade. Tel. 045-455088/452501.

Aanhangwagens Jo Knops
100 stuks in voorraad. Tevens alle onderdelen en reparaties. Rijksweg Zuid 195 Sittard. Tel. 046-512718.

Administratiekantoor Adbeco
voor (loon)administraties, jaarrekeningen en fiscale aangiften.
Overhoven 50, Sittard, 046-513234.

Techn. buro Jos Smeets b.v.
Kampstr. 4 Geleen. 046-743865.
Frigo-metal b.v. 043-216616.
Fort Willemweg 53-59 Maastricht.

Electro Bemelmans
Totale beveiliging, bejaardenalarm, alarminstallaties. Unolaan 33, Heerlerheide, tel. 045-212330.

Opel Bergsteyn
APK-keuringsstation, Rijksweg 61, Berg en Terblijt. Tel. 04406-41700.

Garage Sebregts en Co.
Off. APK-keuringsstation 1 en 2, dealer Iveco bedrijfsauto's. Lindelaufergewande 8, Voerendaal. 045-752888.

Geevers carrosseriedelen
Originele onderdelen alle Europ. auto's, imitatie alle pers.auto's. Nuth, Thermiekstraat 1. 045-244242.

Automaterialen, APK-keuringen, accu's, uitlaten. Kampstraat 59, Landgraaf. Tel. 045-311784. 's Zaterdags gesloten.

Autobanden van Son
Accu's, banden, schokdempers, autowasserette, balanceren, uitlijnen. Haefland 16 Brunssum. 045-253741.

Auto Konings b.v.
Mgr. Vranckenstraat 20 Sittard. Tel. 046-516046.

Chris Adams
ANWB erkende auto- en motorrijschool. Mirbachstraat 14, 6367 CW Voerendaal. Tel. 045-751718.

Autorijschool Sjef Dörenberg
Bovag erk. motor- en autorijschool. Tevens voor uw automaat- en vrachtw. opl. Al meer dan 25 jr. uw vertrouwd adres. Sparstr. 7 Heerlen. 213735.

Verkeersschool Leo Cremers
F.A.M.-erk. motor, auto, vrachtauto, bus, aanhangw. opl. Alle chauff.dipl. Reeweg 139 Landgr. 319474-312558.

Auto/motorrijschool Sturmans
Rdr. Hoenstraat 181, 6433 EE Hoensbroek. Tel. 045-220166.

Autorijschool Ger Scheyen
BOVAG-erkend. Tel. 045-415601.
Al 30 jaar een begrip.
J. v. Maerlantstr. 21, 6416 TV Heerlen.

Autosch.herstelbedrijf Jo Koenen
Verlengde Klinkertstraat 22, Hoensbroek. Tel. 045-215450. Focwa-lid.

Autoschadebedrijf Pierre Smits
Wijngaardsweg 54c Heerlen. Tel. 045-214018. BOVAG-lid.

Autop Autoverhuur Sittard B.V.
Verh. van pers.auto's, bestelauto's, busjes, kampeerauto's en autoambulance, leasing, long-rent en groepsvervoer. Geerweg 2A Sittard. 046-522424. Zandstraat 58 Montfort. 04744-2345.

Garage Vencken B.V.
Verhuur van persw., bestelauto's en busjes, jong wagenpark, 25 stuks. Heesbergstr. 60 Heerlen. 045-412641.

Babyhuis Petra
Kwaliteit en service en betaalbare prijzen. Adres: Kerkstraat 67 promenade Brunssum. Tel. 045-252269

Culotte Luierservice Limburg geeft ze van katoen
Pia Notermans, tel. 045-751091. Verhuur van katoenen luiers, laten wassen of zelf wassen. Verhuur en verkoop Nikky luierbroekjes.

Uw slaapspecialist in de regio.
Voor slaapkamers ∗ seniorenbedden ∗ matrassen ∗ bedbodems ∗ dekbedden en bedtextiel.
Irmstraat 54, Simpelveld.
Tel. 045-443830.

Aandacht-apart-anders-abonnementen, momenten ...
waar bloemen 'n sprekend voorbeeld zijn. Soms doen ze nog meer ...!

Voor fijne relaties is er meer.
Met een creatie van ons, kunt u ieder hart stelen.

ZEECONTAINERS
Te koop/te huur 3-6-12 mtr. Franco gelost te leveren. Depot Born / Antwerpen / Rotterdam. Piet Schouten 01720-34031 bgg. 73226.

INSTRUMENTMAKERIJ
A.H. Swakhoven

Alle soorten brand- en inbraakwerende kasten. Sittarderweg 181, Heerlen. 045-720220. Openingstijden ma. t/m vrij. 8.30-17.30 uur.

Bezorging thuis of op bedrijf
Tel. 045-715435. Hoek Emmastraat/Bongerd, Heerlen (centrum).

G. Heutmekers b.v.
Groothandel in dakbedekkingsmaterialen, lood en zink. Sluisweg 4 Born. Tel. 04498-53100.

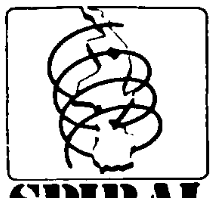
Zuiddak b.v. Landgraaf
Bit. en kunststof dakwerk, shingles en dakterrassen. Verk. dakrollen, isol. en daktegels. Indus.terr. Strijthagen. Ampèrestraat 5. Tel. 045-314218.

Kwaliteitdak. Tel. 424050
Voor al uw pannendaken, platte- en leiendaken, lood- en zinkw., isolatie en dakbeschot. Vraag vrijbl. prijsopgave.

Drukkerij Greven B.V.
Voor al uw handels-, reklame- en fam. drukw. Drukk. Greven b.v. 045-327158. Vogelzankweg 244 Landgraaf.

Drukkerij „Lanteern"
Uw adres voor alle fam.-, handels- en verenigingsdrukwerk. Hei-Grindelweg 43 (t.o. Groene Ster-terrein) 6414 BS Heerlen. Tel. 045-213105.

Spiral BV
Fabriekstraat 7
5961 PK Horst
Telefoon: 04709-84222
Telefax: 04709-84333

Organisatie voor gecontroleerde huis-aan-huis verspreiding van drukwerken etc. voor geheel Zuid-Nederland.

Door direkt en persoonlijk contact met onze meldkamer, een snelle en correcte afhandeling van alle glasschades, ook 's nachts, in de weekeinden en op feestdagen.

Bosman Sittard. 046-515852
Handelsstraat 32, Handelscentrum Bergerweg. Leveringen van zand, grind, teelaarde, cement, betontegels, siertegels, maaskeien, klinkers, bielzen enz. Ook op zaterdag geopend.

Het zagen van emballage en pallethout. Fabricage van gereedschapstelen en houtdraaiwerk. Rooien van bomen. Goedk. stookhout. Te koop gevraagd populieren. Fax 045-753754.

Alle systemen c.v.
Installatie, reparatie, onderhoud
Peelen verwarming
Kamperstraat 16, 6373 BP Landgraaf
Tel. 045-315149

M. Ramakers. Tel. 04406-12352
Sanitair, c.v., gas, water, ontkalken van leidingen en geisers.
Koningswinkelstraat 13 Valkenburg.

INSTRUMENTMAKERIJ
A.H. Swakhoven

Ontwerp, uitvoering en reparatie van fijnmechanische apparatuur en instrumenten. Sittarderweg 181, Heerlen. 045-720220. Ma. t/m vrij. 8.30-17.30 uur.

Keukenfabriek Brouns-Heynen
Wij maken en ontwerpen uw keuken, badkamer geheel naar uw wensen en voordelen voor u op maat gemaakt. Ook voor renovatie. Vraag vrijblijvend offerte: 045-455633 of 750283.

Bosch keukenstudio A. Eggen
Akerstraat Noord 160, 6431 HR Hoensbroek. Tel. 045-213027. Levering Bosch inbouwapparatuur.

Nijverheidsweg 17-18 Stein, industrieterrein „Kerensheide". 046-331367. Voor complete install. van keukens - sanitair - tegels - kastenw.

Vossen Keukens
Vernieuwen van defecte werkbladen, spoelunits, alle inbouwapparatuur als koelkasten, ovens, kookplaten etc. m. gar. Glaspaleis, Kerkplein en Eikenderweg 77 Heerlen. 045-717555.

DENVIN LEDERMODE
Hoofdstr. 8a Hoensbroek
TOTALE LEEGVERKOOP

Maak gebruik van deze KORTINGEN

H. Hoeppermans C.V.
Sanitair, c.v., dakwerk, gas, water, wateronth., rioolontstop. Emmaplein 8 Heerlen. Tel. 045-713265.

Veldman naai- en breimachines
Heerlen, Nobelstr. 6, 045-716100. Hoensbroek, Kouvenderstr. 68, 045-213538. Geleen, Raadhuisstr. 14, 046-746480. Anker, Bernina, Husqvarna, Lewenstein. Rep. alle merken, geen voorrijkosten. Roermond, Neerstraat 62, 04750-31012.

INSTRUMENTMAKERIJ
A.H. Swakhoven

Groothandel in pedicurebenodigdheden. Sittarderweg 181, Heerlen. Openingstijden ma. t/m vrij. 8.30-17.30 uur. Tel. 045-720220.

pieds sur terre
Heerlen, 045-724471

Formido
Het adres voor wand- en plafondsystemen. Hoofdstraat 66 Hoensbroek. Tel. 045-214507.

„Marjoleins" natuurcentrum
De speciaalzaak bij uitstek in vitamines, homeopatische geneesmiddelen en natuurvoeding. Geleenstraat 59 Heerlen. 045-713024.

N.K. Verweijst 045-213760
Hoofdstr. 382/384 Hoensbroek. Wij onst. uw riool en afvoer met de modernste app. Tev. dakgootbekl. met onderhoudsvr. alu. plaat in div. kleur.

LAUMEN SIMPELVELD
ROLLUIKEN ZONWERING
Beitel 110a, 6422 PB Heerlen, postbus 21099, 6369 ZH Simpelveld. Tel. 045-423848/442129.

MICA Zonwering
Rolluiken ∗ jaloezieën ∗ zonneschermen. Vraag vrijbl. prijsopgave. Showroom: Sittarderweg 116 Heerlen. Tel. 045-721658.

Mithra-Heroal b.v.
Het vertrouwde adres voor al uw rolluiken of onderdelen, kunststof schroten, service of reparaties. Beitel 4, 6466 GZ Kerkrade. 045-413049.

Math. Linssen VOF Tel. 045-241587
Bergerw. 20, Nuth. Onderh. c.v. Ontkalk. waterleid., geiser, boiler, gaswaterinstall. Erk. schoorsteenveger.

INSTRUMENTMAKERIJ
A.H. Swakhoven
Voor verkoop, reparatie en plaatsing mechanische beveiligingen. Sittard... 181, Heerlen, 045-720220. Open... den ma. t/m vrij. 8.30-17.30 uur.

G.V.L. Restauratie. 045-2260...
Stralen van meubels, autoplaatwer... gen, chassis, etc. Spec. gevelrei... renov., kelderafdichting, voegw., wering. 10 jr. schrift. garantie.

Bude Taxi. Tel. 04405-1603.
Klimmen.
Rolstoel/kleinbus vervoer.

Daemen Kunststoffen
Verandadakplaten, plexiglas of thermoclear. Hofdwarsweg 7 G... Tel. 046-753865.

Bloemen voor fijne relaties
Bloemen bevorderen motivatie voor... stukje inzet, hoort een gepaste beko...

Ha-to. - Spotgoedkoop
Heroal rolluiken in alu. en pvc, zon... schermen, vertikale jalouzieën. 045-458226, Maria Gorettistraat ... Kerkrade.

Venetian Blinds Kerkrade BV
Zonweringskonstrukties, jalouzieën, markiezen en roll. in alu., staal + pvc. Kipstr. 30-32 Kerkrade. 045-453416.

Uw servicebeleid begint bij de servicepagina van het Limburgs Dagblad.
Meer weten?
045-739380

Nederland 1

NCRV
07.00 Journaal.
07.07 Alles kits. Gevarieerd kinderprogramma. Met om:
07.07 Pluizerd. Animatieserie.
07.32 Breakfast club.
08.00 Journaal.
08.05 Boggle. Spelprogr. (herh.).
08.32 I love Lucy. Comedyserie.
09.00 Journaal.
09.07 Wijnwereld Spaanse wijnen. Afl. 6: Sherry. (herh.).
09.32 Het grote dierenrijk. Natuurserie. Afl. 6: Koraalvissen. (herh.).
09.57 Uitz. politieke partijen: CD.
10.00 Total work out. Training.
10.15 Dynasty. Amer. serie. Afl.3.
11.00 De staatsloterijshow. (herh.).
12.25 Nieuwslijn. Actualiteiten.
13.00 (TT) Journaal.
13.07 VPRO's dagtv. Met om:
13.07 Prima vista! Mediamagazine.
13.59 Villa achterwerk. (herh.).
16.00 (TT) Journaal.
16.09 (TT) Ja, natuurlijk. Vandaag over de trektochten van de zalm.
16.32 Parker Lewis. Jeugdserie.
16.58 Ja, natuurlijk. Natuurfilmserie. Afl.: Dierentuinen in Europa.
17.45 Boggle. Spelprogramma.
18.15 Sesamstraat. Kinderprogram.
18.30 (TT) Jeugdjournaal.
18.40 (TT) Klokhuis.
18.57 (TT) Tussen eten en afwas. Serie gesprekken tussen een jongere en één van zijn/haar ouders. Afl.3.
19.27 Markant achterland. Verslag van een authentieke rijtuigentocht door Nederland en België.
19.52 Uitz. politieke partijen: CDA.
20.00 (TT) Journaal.
20.25 The Shell seekers. Engelse tv-film. Bron:naar het boek van Rosamunde Pilcher. (herh.).
22.11 Bloemencorso. Reportage.
22.56 Santiago de Compostella. Afl.: De weg naar Compostella.
23.40 Studio Sport. Samenvatting van de WK-kwalificatiewedstrijd Engeland-Polen, aandacht voor betaald voetbal en rechtstreekse beelden van de kwartfinales van de heren tijdens de Open Amerikaanse tenniskamp.
01.30-01.35 Journaal.

Nederland 2

EO
13.00-13.07 Nieuws voor doven en slechthorenden.
16.00 (TT) Journaal.
16.08 De familie Robinson (Swiss Family Robinson), 50-delige tekenfilmserie. Afl.41 : Van de vulkaan vandaan. (herh.).
16.37 Ik ben Benjamin Ben. Kinderserie.
17.07 Black Beauty. Engelse jeugdserie. Afl.: Tante Caroline.
Heel Yarandily staat verbaasd wanneer Bella's tante Caroline plotseling op bezoek komt.
17.32 Bangladesh, prooi van de cholera? Documentaire over de dreiging van een cholera-epidemie over het Indiase subcontinent.
18.00 Journaal.
18.19 Ik weet het beter. Spel.
18.48 The little animal doctor. Australische tv-film.
Als Bert zijn gemakkelijke leventje in Sydney moet verruilen voor een bestaan in de Australische bush, is dat best even wennen. Gelukkig maakt Bert al gauw veel nieuwe dierenvriendjes.
19.16 Vakantiewerk, 4-delige serie over leden van de Tweede Kamer die in de zomer stage lopen bij een bedrijf. Afl.1.
19.46 Peter. Sketch.
19.56 Gospel Holland. Vandaag: Verslag van Christian Artists-festival '93.
20.27 Uitz. politieke partijen: RPF.
20.35 Studio Sport. Aandacht voor betaald voetbal, een samenvatting van de wedstrijd Nederland-Bulgarije tijdens het EK Volleybal, beelden van Open Amer. tenniskampioenschappen, van de Amer. major league baseball, een samenvatting van de hockeywedstrijd Nederland-Australië (heren) en een analyse van de eerste twee partijen van de WK-schaaktweekamp Timman-Karpov.
22.00 Tijdsein. Actualiteitenrubriek.
22.30 Antenne, documentaireserie over de clandestiene wereld van de internationale wapenhandel. Afl.2.
23.15 Lichtsporen. Afl.3.
23.45-23.50 Journaal.

Nederland 3

Vara/RVU
08.53-09.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
09.30-09.45 Koekeloere. Afl.1.
16.30 Open Amerikaanse tenniskampioenschappen. Samenvatting kwartfinales dames enkelspel.
17.30 Kindermenu met om:
17.31 Bobbie en Onyx. Belgische tekenfilmserie. Afl.: Bobbie is ziek.
17.42 Dommel. Tekenfilmserie.
18.00 Journaal.
18.19 Verliefd op het leven, 6-delige Engelse serie. Afl.3.
19.15 (TT) Lingo. Spelprogramma.
19.45 (TT) Zeg 'ns AAA. Comedyserie. Afl.15 : De doos van Pandora.
Iedereen is druk bezig met de komst van Lydie's moeder naar Nederland. Als oma thuiskomt, blijkt de inhoud van haar koffer nogal wat opschudding te veroorzaken. (herh.).
20.16 (TT) Twee voor twaalf. Spelprogramma.
21.00 Nieuw Amelands peil. Serie portretten van Ameland.
21.10 Let's talk about sex. Korte film over het ontstaan over een voorlichtingsfilm over de eerste keer met elkaar naar bed gaan.
21.35 Vliegende passie. Portret van liefhebbers van oude vliegtuigen.
22.00 (TT) Journaal.
22.15 Sportjournaal. Aandacht voor betaald voetbal en voor de Open Amerikaanse tenniskampioenschappen.
22.30 Nova. Reportage over de crisis in de Duitse auto-industrie, toegespitst op de problemen van Mercedes.
Verder aandacht voor de Dag van het Analfabetisme.
23.00 Den Haag vandaag. Parlementaire rubriek.
23.15 Trekking dagelijkse lotto.
23.20 Law and order. Amerikaanse misdaadserie. Afl.: Waanidee.
00.08 Museumschatten. Prof. Henk van Os geeft achtergronden bij voorwerpen uit Nederl. musea. Afl.: Sybillen en hun rol in de kunst. (herh.).
00.15-00.20 Nieuws voor doven.

RTL 4

06.00 Hei elei kuck elei.
06.30 RTL Classique.
07.00 Nieuws.
07.05 Scooby Doo.
07.30 Nieuws.
07.35 Yogi Bear.
08.00 Nieuws.
08.05 The bold & the beautiful.
08.30 Nieuws.
08.35 Santa Barbara. Soap. (herh.).
09.00 Nieuws.
09.10 Rad van fortuin. Spel. (herh.).
09.35 Goede tijden, slechte tijden.
10.05 As the world turns. Serie.
10.50 Sons & daughters. (herh.).
11.15 The famous Teddy Z. (herh.).
11.45 RTL Shop. RTL Club shopping.
11.55 Clip van de dag.
12.00 Telekids. Kinderprogramma.
13.00 Hitbingo. Spelprogr. (herh.).
13.40 Aladdin. Amerikaanse musical uit 1990 van Mickey Dolenz.
15.00 General Hospital. Soapserie.
15.45 Santa Barbara. Amer. soap.
16.15 The Oprah Winfrey show.
17.00 5 uur show. Gev. magazine.
18.00 Zes uur nieuws.
18.20 RTL club.
18.35 The bold & the beautiful.
19.00 Rad van fortuin. Spel. (herh.).
19.30 Avondnieuws.
20.00 Goede tijden, slechte tijden. Nederlandse dramaserie.
20.30 Miss World Nederland 1993.
22.20 Elke Nederlander wordt geacht de wet te kennen. Live programma over recht en onrecht met een actueel weekoverzicht van grote landelijke onderwerpen, maar ook de zaken die dichter bij huis liggen komen aan bod. Verder is er een spectaculaire zaak van de week en krijgen kijkers antwoorden op hun dringende juridische vragen.
23.20 De vijfde dimensie. Een programma over het tv-station RTL 5 met achtergrondinformatie.
23.50 Laatste nieuws.
00.05 The Oprah Winfrey show. Amerikaanse talkshow. (herh.).
00.40 As the world turns. (herh.).
01.25 General Hospital. (herh.).
02.10 De thuiswinkel.
02.40 Nachtprogramma.

België/TV 1

16.30 Samson. Met tekenfilms.
17.30 Postbus X. Jeugdserie.
17.55 Tik tak. Animatieserie. Afl.251.
18.00 Journaal.
18.10 Mooi en meedogenloos (The bold and the beautiful), serie. Afl.765.
18.35 Top score. Spelprogramma.
19.03 Buren (Neighbours). Australische serie. Afl.1190.
19.25 Mededelingen en overzicht.
19.30 Journaal en sport.
20.00 'Allo 'allo, 70-delige Engelse comedyserie. Afl.53.
20.30 Kom op tegen kanker-journaal.
20.35 Het labyrint van de liefde (Schloss Hohenstein), Duitse serie. Afl.2 : Lief en leed van de adel.
Gregor verklaar Christina zijn liefde maar wil zijn vrouw niet verlaten. Elsa's broer Gunnar pleegt zelfmoord na het vergokken van zijn eigen en Elsa's fortuin. Nicole verwacht een kind van Arno, maar zijn enige zorg is zijn hachelijke financiële toestand. Daarom steelt hij een half miljoen van zijn schoonzus Leonore.
21.25 Father Dowling. Amerikaanse serie. Afl. 2: Missing body mystery.
22.10 Op de koop toe. Vandaag: koelboxentest; bungalowpark De Vossemeren; hormonen in rundvlees; test van roomijsbereiders.
22.45 Vandaag en sport.
23.10 Boulevard. Serie reportages. Afl.: De tijd van de trein.
Reportage over de verschillende aspecten van het reizen per trein, vroeger en nu.
23.40-23.45 Coda. Stefan Hertmans leest voor uit eigen werk. Vandaag: Panamarenko/Hofkes.

België/TV 2

18.50 Journaal.
19.00 Schooltelevisie: Autotechniek. Afl. 2: ABS Remsystemen.
19.30 Het captitool (Capitol). Afl.610.
19.53 Benny Hill. Engelse humor.
20.00 Sportavond.
21.30-22.00 Journaal en sport.

België/RTBF 1

15.50 Vacaturebank. **16.10** La création du monde. Tsjechische animatiefilm uit 1958. **17.20** Parker Lewis. Amerikaanse jeugdserie. Afl.: Mauvaise blague. **17.50** Monsieur Belvedere. Serie. Afl.: Le tuteur. **18.15** L'empire des medias. Spelprogramma rond de media. **18.50** Servi chaud. Gevarieerd magazine. **19.20** Ça va charder. Persoverzicht. **19.30** Nieuws. **20.10** C'est mon histoire. Serie tv-spelen. Met: Fabienne Loriaux, Sam Touzani, Pierre Laroche e.a. Afl.: Ecole d'enfer. **21.10** Melodie pour un meurtre (Sea of love). Amerikaanse politiefilm uit 1989. Met: Al Pacino e.a. **23.05** Noms de dieux. Serie portretten. Vandaag: L'abbé Pierre. **00.10** Laatste nieuws. **00.25-00.30** 24 H sur les marchés. Int. beursnieuws.

België/Télé 21

19.00 Sportmagazine met o.a. Tafeltennis: Europacup België - Duitsland; Voetbal: Wales - Tsjechoslowakije (onder voorbehoud). **23.00-23.35** Nieuws en beursberichten. Tijden kunnen variëren naar 23.30-00.05.

TV 5

06.00 Ochtendprogr. **11.55** Nieuwsflits. **12.00** La chance aux chansons. **12.45** Zwitsers nieuws. **13.05** Peau de banane. Canadese serie. (herh.). **13.30** Documentaire over een reis per trein dwars door Siberië. (herh.). **14.45** A vos amours. Magazine. **15.10** Automagazine. (herh.). **15.30** Scully rencontre. Vandaag: Robert-Guy Scully in gesprek met Amerika's rijkste man Bill Gates, grondlegger van Microsoft. **16.00** Nieuws. **16.10** Visions 5. **16.30** 40x à l'ombre. Vandaag een compilatie. **18.30** Nieuws. **19.00** Afrikaans persoverzicht. **19.05** Le jeu des dictionnaires. **19.25** Clin d'oeil. **19.30** Belgisch nieuws. **20.00** Télescope. Vandaag: De biotechnologie van de toekomst. **21.00** Nieuws en int. weerbericht. **21.40** Am stram gram. Toneelstuk. **23.20** Maatschappelijk magazine **00.30** Nieuws. **01.05** Cultureel magazine. **02.05** La chance aux chansons (herh.). **02.35** 40x à l'ombre. (herh.) **04.35** Questions pour un champion **05.10** Les voiles du futur. (herh.).

RAI UNO

06.00 Ochtendprogr. **12.30** Nieuwsflits. **12.35** Mancuso FBI. Serie. **13.30** Nieuws. **13.55** TG 1 Tre minuti di... **14.00** Avalanche Express. Speelfilm. **15.35** Viva Maria. Speelfilm. **17.30** I Gummi. **18.00** Nieuws. **18.15** Cose dell' altro mondo. Serie. **18.40** Nancy, Sonny & C. Serie. **19.10** Fra nonni e nipoti. Serie. **20.00** Nieuws. **20.30** TG 1 Sport. **20.40** Uomo bianco va col tuo Dio. Speelfilm. **22.35** Nieuws. **22.40** Mercoledi Sport. **00.10** Nieuws en weerbericht. **00.40** Venezia Cinema '93. **01.10** Mezzanotte e dintorni. **01.50** Cara sposa. Speelfilm. Aansl.: Nachtprogrammering.

BBC 1

07.00 Business breakfast. **08.00** Actueel ochtendmagazine. **10.05** Medische soap. **10.20** Pop goes summer. **10.45** Whatever happened to...? **11.00** nws. **11.05** Playdays. **11.25** Rupert. **11.35** A summer good morning. **12.00** nws. **12.05** Carol and Compagny. Serie. **12.30** Natuur- en milieumagazine. **13.00** nws. **13.05** King of the road revisited. **13.30** Pebble Mill encore. Talkshow. **13.55** Reg. nws. **14.00** nws. **14.30** Neighbours. **14.50** Going for gold. **15.15** Hawaii Five-O, misdaadserie. **16.05** Today's gourmet. **16.30** Tekenfilm. **16.50** Bananaman. **16.55** Radio roo. **17.10** The legend of prince Valiant. **17.35** The really wild roadshow. **18.00** Newsround. **18.10** Byker Grove. **18.35** Neighbours. **19.00** nws.

19.30 Reg. nws. **20.00** Back to the [...]ture. Amer. speelfilm uit 1985. **2**[...] Points of view. **22.00** nws. **22.30** In[...]story. Afl.: Vandaag wordt het dubie[...] bestaan van de souteneur onder[...] loep genomen. **23.20** Sportsnight[...] kwalificatie wedstrijden voe[...] **03.15-04.45** BBC Select.

BBC 2

07.45 Open University. **09.00** Brea[...] news. **09.15** Ghostwriter. **09.40** T[...] portraits. **09.50** Bloemenmaga[...] Afl.: Dahlias. **10.20** TUC 93. Vers[...] **13.55** Jerusalem - of heaven and e[...] **14.20** Forget-me-not farm. **14.35** K[...]krubriek. Afl.: Italian lunch. **15.00** n[...] Aansl.: TUC 93. (Met om: 16.00 nws en om 16.50 nws.). **17.00** Backs[...] maestro. Documentaire. **18.30** Do[...]mentaireserie over het Spaanse za[...] leven. Afl.1. **19.00** Star Trek. A[...] sf-serie. **19.50** Def II: The Ronson [...]sion. Satirische serie. **20.20** Def[...] Teenage diaries. **21.00** Country[...] **21.30** Sportmagazine. Over Ch[...] voorbereiding op de O.S. van 2000, [...] wellicht in China gehouden zullen w[...]den. **22.00** Police Squad. **22.25** L[...] and reason. Politieke satire. **23.25** A[...]tumn drama. **23.30** Newsnight. **00**[...] Screenplay firsts: The miller's tale. [...] film. **00.45** Animation now. **01.00-01**[...] Open University. (herh.).

Super Channel

05.30 Victory. **06.00** Super shop. **06**[...] European business today. **06.45** B[...]ness insiders. Discussieprogr. **07**[...] Business tonight. **07.45** Eur. busin[...] today. **08.00** ITN World news. **0**[...] Agenda. Nieuws magazine. **09.00** [...]per shop. **12.00** Europa journal. **1**[...] Business insiders. Discussiep[...] **13.00** Agenda. Nieuwsmaga[...] **13.30** Eco record. Milieumaga[...] **14.00** Videogenerator. **16.30** On air. Live showprogr. **18.30** Rights [...] wrongs. Magazine over mensenr[...]ten. **19.00** Richard Diamond. A[...] misdaadserie. Afl.: The adjuster. **1**[...] Ancient roots. **20.00** Supersports. V[...]daag met golf. **21.00** Agenda. Nieu[...] magazine. **21.30** Financial Times [...]ports. **22.00** ITN World news. **2**[...] European business today. **22.48** Market wrap. **23.00** European mag[...]nes. **23.30** Magazine over mens[...]rechten. **00.00** Videogenerator. **0**[...] China news Europe. Met om 2.00 [...]me time news en om 3.00 E[...] nieuws (in het Engels) en vanaf 3[...] Herhalingen in het Mandarijn en Ca[...]nees. **05.00-05.30** Videogenerator.

Eurosport

08.30 Aerobics. **09.00** WK Roeien (herh.). **10.00** Beach-volleybal. (herh.) **11.00** Sportklimmen. Wereldcup (herh.). **12.00** Eurogoals. Eur. voetbal **13.00** Voetbal. WK voor jeugdspelers (herh.). **14.00** Amer. Football. NFL Dallas - Washington. (herh.). **16.00** E[...] Waterskiën. **17.00** Beach-volleybal **18.00** Surfen. WK-toernee, 6e manche **18.30** Int. triathlon. **19.00** EK truckra[...]ces. Hoogtepunten 8e manche. **19.3**[...] Eurosportnews. **20.00** Boksen. **21.0**[...] Kickboksen. **22.00** Autosport. Formule 3000-wedstrijden. **23.00** Voetbal. Kwalificatiewedstrijden WK'94. **01.00-01.3**[...] Eurosportnews.

MTV

07.00 Awake on the wild side. **10.0**[...] Marijne van der Vlugt. **13.00** Greatest hits. **14.00** Simone. **15.30** The pulse **16.00** Simone. **16.30** The report. **16.4**[...] At the movies. : Pip Dann. **17.00** News **17.15** 3 from 1. **17.30** Dial MTV. **18.0**[...] The soul of MTV. **18.30** Music non-stop. **20.00** The real world II. **21.0**[...] Most wanted. **22.00** Greatest hits **23.00** The report. **23.15** At the movies **23.30** News at night. **23.45** 3 from 1 **00.00** Post modern. **02.00** Marijne van der Vlugt. **03.00-07.00** Night videos.

CNN

09.45 CNN newsroom. **12.30** Business morning. **13.30** Business day. **14.30** Business Asia. **15.00** Larry King. **17.30** CNN and Co. **20.00** World business tonight. **21.00** The international hour. **23.00** World business tonight. **23.30** Showbiz today. **00.00** The world today. **01.00** Moneyline. **01.30** Crossfire. **02.00** Prime news. **03.00** Larry King. **05.30** Showbiz today.

Duitsland 1

05.55 Käpt'n Blaubär.
06.00 Morgenmagazin. Ontbijttv.
09.00 Tagesschau.
09.03 Dallas. Afl.: Die Verraterin.
09.45 Tele-Gym. Ochtendgymnastiek.
10.00 Tagesschau.
10.03 Gott und die Welt: See(l)-Sorger. (herh.).
10.35 ZDF-info Arbeit und Beruf.
11.00 Tagesschau.
11.03 Der grosse Preis. Spelshow.
12.35 Umschau.
12.55 Presseschau.
13.00 Tagesschau.
13.05 ARD-Mittagsmagazin.
13.45 Wirtschafts-Telegramm.
14.00 Tagesschau.
14.02 Sesamstrasse. Kinderprogram.
14.30 Der Traum vom Clown, Afl.7.
14.55 Philipp. Kinderprogramma.
15.00 Tagesschau.
15.03 Ping Pong. Spelprogramma.
15.30 Talk täglich. Talkshow.
16.00 Tagesschau.
16.03 Nix wie raus - reisezeit.
16.30 Medisch Centrum West, Amsterdam. Ziekenhuisserie. Afl.76.
17.00 Tagesschau.
17.05 punkt 5 - Länderreport.
17.15 Pssst. Spelprogramma.
17.40 Regionale informatie.
17.50 Tagesschau-Telegramm.
17.55 en 18.00 Die glückliche Familie, Afl.: Allein mit der Krankheit.
18.50 Tagesschau-Telegramm.
18.55 Wildbach, serie.
19.58 Heute abend im Ersten.
20.00 (TT) Tagesschau.
20.15 Zeichen der Zeit: Die Geldmacher. Over de macht van banken en de onmacht van hun klanten.
20.59 Tagesthemen-Telegramm.
21.00 Polizeiruf 110: Tod im Kraftwerk. Duitse serie.
22.30 Tagesthemen.
23.00 Nachschlag. Satirisch program.
23.05 ARD-Sport extra. Voetbal: Met o.a. 1 FC Köln - Dynamo Dresden; HSV - VfB Stuttgart; SG Wattenscheid 09 - MSV Duisburg.
Tennis: US Open vanaf Flushing Meadow.
23.45 Lina Wertmüller-cyclus: Blutfehde. Italiaanse speelfilm uit 1978.
01.20 Tagesschau.
01.25-01.30 Z.E.N. Das innere Auge. Afl.: ...erlebt die Natur.

Duitsland 2

05.55 Gezamenlijk programma ARD/ZDF. Zie Duitsland 1.
13.45 Tierporträt: Die Tage der Nachtreiher. Natuurfilm over de nachtreiger.
14.00 Tips und Trends. Magazine.
14.30 Drei sind einer zuviel, 13-delige Duitse serie. Afl.: Es ist mehr das Menschliche.
14.55 Mein Butler und ich. Gast: Rainer Basedow.
15.00 Heute.
15.03 Kinderstudio, met om:
15.03 Gesucht, entdeckt, erfunden. Tekenfilmserie. Afl.: Die Gebrüder Wright und das Flugzeug.
15.30 Achterbahn. Duitse jeugdserie. Met: Michael Humi, Philipp Schönbrot, Robert Protzmann e.a. Afl. 1: Die Emil Bulls. (herh.).
16.00 Logo. Jeugdjournaal.
16.08 Heute-Schlagzeilen.
16.09 Inspektor Hooperman. Misdaadserie. Afl.: Trudy und Clyde.
16.35 Inspektor Hooperman. Misdaadserie. Afl.: Kleiner Mann in grosser Not.
17.00 Heute, sport en weerbericht.
17.15 Länderjournal. Aansl.: Heute-Schlagzeilen.
17.50 Urlaub auf Italienisch. Afl.4.
18.45 Aansl.: Guten Abend.
19.00 Heute.
19.20 Weerbericht.
19.25 (TT) Diese Drombuschs. Duits-Oostenrijkse serie. Afl.: Späte Einsicht.
21.00 Gesundheitsmagazin Praxis. Medisch magazine. Vandaag aandacht voor EHBO, met demonstraties, tests en spelletjes.
21.45 Heute-journal.
22.15 Kennzeichen D. Magazine.
23.00 Derrick. Duitse misdaadserie. Afl.: Die kleine Ahrens. (herh.).
00.00 Heute.
00.05-01.40 Eine Probe für den Mörder (Rehearsal for murder). Amerikaanse speelfilm uit 1983.
Toneelschrijver Alex Dennison kan niet geloven dat zijn vriendin, de actrice Monica Wells, zelfmoord gepleegd heeft. Een jaar na haar dood organiseert hij een bijeenkomst met een aantal vrienden en collega's van Monica om te ontdekken wie van hen de moordenaar geweest is.

Duitsland 3 West

08.15 Sport treiben, fit bleiben. **08.30** Cursus Engels. **09.00** ARD-Morgenmagazin. **09.55** Aktuelles aus dem Videotext. **10.00** Schooltv. **12.00** Das Recht zu lieben. **12.30** 1000 Hertz. **13.15** Reporter. **13.45** Rückblende. Afl: Vor 30 Jahren. **14.00** West 3 aktuell. **14.05** Hit-Clip. **14.30** Zwischen den Schlagzeilen. **14.45** Rund um's Pferd mit Nicole Uphoff. **15.00** FensterPlatz. **16.00** Tief im Westen. **16.30** Cursus Engels. **17.00** Jim Knopf und Lukas der Lokomotivführer. **17.30** Es war einmal ... das Leben. Afl. 22. **18.00** West 3 aktuell. **18.05** KuK - Klön und Klaaf. **18.30** Tele-Praxis. **18.43** **18.45** Reg. magazine met o.a. sport. **19.20** Fensterprogr. der Landesstudios. **19.40** West 3 aktuell. **19.45** Mittwochs live. **21.00** West 3 aktuell. **21.15** Hobbythek. **22.00** Die besten Jahre. **22.50** Portret van de meest omstreden regisseur van dit moment, Einar Schleef. **23.35** Experimente: Letter from New York. Franse documentaire. **23.52** Sea, sex and sun. **00.47** Nachrichten.

Duitsland 3 SWF

08.15 Ochtendgym. **08.30** Cursus Engels. **09.00** Schooltv. **10.35** Non-Stop-Fernsehen. **14.00** Schooltv. **14.30** Progr.-overzicht van schooltv. **15.00** Hallo, wie geht's? Vandaag: Incontinentie. **15.15** Lieb Watteland, magst ruhig sein. **16.00** Hierzulande: Der letzte Schrei. Afl. 6: Schlagerfertigkeiten. **16.15** Nach Ladenschluss. **17.00** Cursus Engels. **17.30** Sesamstrasse. **17.58** Kinder-Verkehrsspots (II). **18.00** Tom und die Themse. **18.23** Philipp. **18.26** Das Sandmännchen. **18.30** Südwest aktuell. **18.35** Was die Grossmutter noch wusste. **19.05** Hallo, wie geht's? Vandaag: Pijnbestrijding zonder medicijnen. **19.20** Landesschau. **19.48** Landesschau aktuell. **20.00** Tagesschau. **20.15** Länder - Menschen - Abenteuer: Madjello. **21.00** Nachrichten. **21.15** AB. Live discussieprogr. **22.15** Es begann im September, gedramatiseerde documentaire. **23.05** ■ Devil's doorway. Amer. speelfilm uit 1950. **00.25** Schlussnachrichten. **00.40** Non-Stop-Fernsehen.

RTL TELEVISION

06.00 RTL aktuell.
07.00 Guten Morgen Deutschland.
09.00 Der Chef (Ironside), misdaadserie. Afl.: Priestermörder. (herh.).
10.00 Reich und Schön (The bold and the beautiful). Amer. soapserie.
10.30 227. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Ewige Liebe.
11.00 Der Preis ist heiss. Spelshow.
11.30 Familienduell. Spelprogram.
12.00 Punkt 12. Middagmagazine.
12.30 Springfield story (The guiding light). Amerikaanse serie.
13.20 California Clan (Santa Barbara). Amerikaanse soapserie.
14.10 Zeit der Sehnsucht (Days of our lives). Amer. soapserie. Afl.3.
15.00 Mord ist ihr Hobby (Murder, she wrote). Amerikaanse misdaadserie. Afl.: Der Tote im Sand. (herh.).
16.00 Hans Meiser. Talkshow. Vandaag: Jedes Buch hat sieben Siegel.
17.00 Wer ist hier der Boss? (Who's the boss?). Amer. comedyserie. Afl.: Der Börsenmakler.
17.30 Eine schrecklich nette Familie (Married... with children). Amerikaanse comedyserie. Afl.: Zahnweh.
18.00 Elf 99. Live-magazine.
18.45 RTL aktuell. Nieuws en sport.
19.10 Explosiv - Das Magazin.
19.40 Gute Zeiten, schlechte Zeiten. Duitse serie.
20.15 B.L. Stryker-cyclus: Geh' niemals ohne Abschiedskuss (B.L. Stryker: Plates). Amerikaanse misdaadfilm uit 1990. (herh.).
Aansl.: RTL aktuell.
22.10 stern TV. Magazine.
23.10 Nightmare - Mörderische Träume (A nightmare on Elm Street). Amer. horrorfilm uit 1984. (herh.).
00.45 Eine schrecklich nette Familie (Married... with children). Amerikaanse comedyserie.
01.20 Wer ist hier der Boss? (Who's the boss?). Amer. comedyserie.
01.55 Der Chef (Ironside). Amerikaanse misdaadserie.
02.55 Hans Meiser. (herh.).
03.50 Explosiv - Das Magazin. (herh.).
04.15 Mord ist ihr Hobby (Murder she wrote). Amerikaanse misdaadserie.
05.30 Reich und Schön (The bold and the beautiful). Amer. soapserie.

● *Gabriel Byrne en Marcia Gay Harden in 'Miller's Crossing'. (SAT 1 - 23.10 uur).*

SAT 1

05.15 The young and the restless. (herh.). **06.00** Ontbijttv met früh ran, sport. **09.15** Neighbours. (herh.). **09.40** Trapper John, M.D. (herh.). **10.30** Bonanza. (herh.). **11.20** Riskier' was!

11.50 Glücksrad. (herh.). **12.30** The young and the restless. Amer. serie. Afl.: Auf falscher Fährte. **13.20** Trapper John, M.D. Amer. dokterserie. Afl.: Die liebe Schwiegermutter. **14.15** Neighbours, soapserie. Afl.: Zwischen zwei Männern. **14.45** Bonanza. Amer. westernserie. Afl.: Die Höllenmaschine. **15.45** Raumschiff Enterprise (Star Trek). Amer. sf-serie. **16.45** Riskier' was! **17.20** Geh aufs Ganze! **18.00** Reg. progr.'s. **18.30** Sugarbaker's (Designing women). Amer. comedyserie. Afl.: Die Kupplerin. **19.00** Newsmagazin. **19.18** Sportmagazine. **19.30** Glücksrad. **20.15** Enemy Mine. Amer. sf-film uit 1985. **22.10** ran. Voetbalmagazine met Bundesliga-voetbal, 7e speeldag. Aansl.: TopNEWS. **23.10** Miller's Crossing Amer. gangsterfilm uit 1990. **01.15** Raumschiff Enterprise (Star Trek). (herh.). **02.05** Sugarbaker's (Designing women). (herh.). **02.35-05.15** Teletekst.

TV FILMS VIDEO

BBC 1
20.00 Back to the Future (USA,1985).
Leuke avonturenfilm van Robert Zemeckis.
Jongen komt door een tijdmachine terecht in de jaren vijftig in het dorpje waar zijn ouders opgroeiden. Zijn eigen moeder wordt verliefd op hem. Hij moet er dus voor zorgen dat zijn vader met haar trouwt, omdat hij anders nooit geboren zal worden.
Met Michael J. Fox en Lea Thompson.

RTL Television
23.10 Nightmare on Elm Street (USA,1984).
Horrorfilm van Wes Craven.
Jongelui worden vermoord door monster.
Met Robert Englund en Johnny Depp, het meisjesidool dat momenteel op het punt staat door te breken.

Duitsland 1
23.45 Revenge (Blutfehde)(Italië,1978).
Melodrama van Lina Wertmüller.
Vrouw in Sicilië verliest in de jaren '20 door toedoen van de mafia haar echtgenoot. Ze wordt verliefd op de advocaat die haar helpt in haar strijd tegen de moordenaars. Met Sophia Loren en Marcello Mastroianni.

● *Aangrijpende scène uit het Italiaanse melodrama 'Revenge' (Blutfehde) met Giancarlo Giannini, Sophia Loren en Marcello Mastroianni. (Duitsland 1 - 23.45 uur).*

radio

Radio 1
Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30, 18.30 nieuws.
7.07 Vara Radio I woensdageditie. 12.07 Avro Radiojournaal. 17.07 NCRV's Hier en nu. 19.04 NCRV's Hier en nu/Praatradio. 20.04 Langs de lijn, sport en muziek. 23.07 Met het oog op morgen. 0.04 Voor wie niet slapen kan. 1.02 Zingen in de nacht. 2.02 Mag ik even? 3.02 Van Nederlandse bodem. 4.02 EO's country-uur. 5.02-7.00 Wakker op weg.

Radio 2
Elk heel uur nieuws.
7.04 Ook goeiemorgen. 9.04 Muziek terwijl u werkt. 11.04 Anita. 12.04 Het is maar een spelletje. 14.04 Terug in de tijd. 15.04 Nederland muziekland. 17.04 Alle mensen. 18.04 Ekkel horizontaal. 19.04 Country trail. 20.04 Nederland zingt: EO's sing in. 20.30 Nederland zingt: Licht op jongerenkoren. 21.04 Gospelpodium. 22.04 Praise op woensdag. 23.04-24.00 Take it easy.

Radio 3
Elk heel uur nieuws.
6.02 Breakfast-club. 9.04 Arbeidsvitaminen. 11.04 Baas van de dag. 12.04 Denk aan Henk. 14.04 Carola. 15.04 Popsjop (I en II). 17.04 Rinkeldekinkel. 18.04 De avondspits. 19.04 Spoor 7. 20.04 Paperclip magazine. 21.04 Villa 65. 0.04 Tros Nachtwacht. 2.02 Zone. 4.02-6.00 Pyjama-FM.

Radio 4
Om 7.00, 8.00, 13.00, 18.00 en 20.00 nieuws.
7.02 Preludium. 8.04 Musica sacra. 9.00 Muziek voor miljoenen. 11.00 Ochtendconcert. I. Reizend Muziekgezelschap; II. 12.35 Pianomuz. 13.04 Stemmen. 14.00 Het middagconcert. Muz. voor pianoforte. 16.00 De Nederlanden. 17.00 Jacco's keus. 18.04 Kleine zaal. 19.00 Opera magazine. 20.02 Avondconcert. Il ritorno d'Ulisse in patria, opera van Monteverdi. Concerto vocale o.l.v. René Jacobs met sol. 23.00-24.00 Jazzspectrum.

Radio 5
Elk heel uur t/m 18.00 nieuws.
6.45-6.50 Mededelingenrubriek met uitgebreid weerbericht en scheepsvaartberichten. 7.05 1008 AM. 8.55 Waterstanden. 9.02 Vrouw-zijn. 10.02 Postbus 900 (1). 10.10 Gezondheid, een zorg. 11.02 M/V op herhaling. 12.02 Grijs en groen. 12.50 Postbus 900 13.10 Damokles. 14.02 Glas in lood. 15.02 Camera obscura. RVU: 16.02 De schatkamer. 17.10 Radio UIT. 17.50 RPF. 18.02 Ter bezinning. 19.00 Waar waren we ook alweer? 19.15 Nieuws en actualiteiten in het Turks. 19.50 Nieuws en actualiteiten in het Marokkaans en Berbers. 20.40 Actualiteiten in het Chinees. 21.00 Meden en Perzen. 23.00-24.00 Het interview.

Omroep Limburg
Elk heel uur ANP-nieuws.
7.00 Limburg Aktueel. 8.00 RadioNieuwsCentrale, binnen/buitenland rubriek. 8.30 Regionaal nieuws. 8.35 Limburg aktueel. 9.00 Tussen de bedrijven door. 11.00 Postbus 94: verzoekplaten met Ria van Grinsven. 12.00 Limburg actueel met nieuws en achtergronden. 13.00 RadioNieuwsCentrale, binnen/buitenland rubriek. 13.30 Regionaal nieuws. 13.35 Provinciale Zaken: reisgids Zuid-Limburg. 14.00 Licht Limburgs, non-stopmuziek. 15.00 Liefde, tienerprogramma. 16.00 Cultuurmagazine Festival. 17.00-18.00 Limburg Aktueel: nieuws en actualiteiten.

BRTN/Radio 2
6.00 Nieuws. 6.05 Radio 2 regionaal (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws. 8.10 Koffers en Co. 10.00 Nieuws. 10.03 Het schurend scharniertje. 10.08 Reporter zonder grenzen. Een luisteraar kiest tien platen die hem of haar aanspreken. 11.50 Feuilleton Het Koekoeksnest. 12.00 Radio 2 regionaal. 13.00 Nieuws. 13.10 Muziek- en cabaretfragmenten (ca. 13.45 In het spionnetje, cursiefje met Louis Verbeeck). 14.00 Villa Musica zomereditie, met de elpee van de week, een spelletje en een cursiefje. 17.00 Radio 2 regionaal. 18.00 Nieuws. 18.10 Radiovisier. Televisienieuwtjes op de radio. 20.00 Cinema Paradiso: rondom film en video. 22.00 Nieuws. 22.05 Evergreen met onsterfelijke melodieën en crooners. 23.30-06.00 Nachtradio.

België/BRF
Elk heel uur nieuws.
6.05 Radiofrühstück + Spiel Glückstreffer (6.15 Wort in den Tag; 6.30 nieuws; 6.45 verzoekplaten; 7.15 agenda; 7.30 regionaal nieuws; 8.30 persoverzicht; 9.05 uit de regio). 9.10 Gut Aufgelegt. Tips und Themen am Vormittag. 12.05 Musik à la carte (12.30 BRF Aktuell). 13.00 Presseschau. 13.05 Musikbox. 16.05 Popcorn. 18.00 BRF Nieuws uit de regio. 18.05 BRF Aktuell: Aktuelles vom Tage. 18.40 Klassik. 20.00-20.05 Nachrichten.

Happy RTL Radio
7.00-18.00 Elk heel uur nws.
7.03 De start met Bart, Bart van Leeuwen. 9.00 RTL Megahits. 10.03 Koffiekringen, Jan de Hoop. 12.03 Goeiemiddag Nederland, Marc Jacobs. 14.03 Oorwarmers, Ron Bisschop. 17.03 Vrijheid-Blijheid, Jan van de Putte. 19.00 RTL Meerrr (met elke week een andere groep of thema). 20.00 Eight o'clock rock. 22.00 RTL Megahits. 1.00 RTL Nightshift.

WDR 4
Nieuws: tot en met 09.00 elk heel uur; vanaf 10.00 elke twee uur.
4.05 Radiowecker. 6.05 Morgenmelodie (8.05 Zum Tage; 8.55 Andacht). 9.05 Musikpavillon (10.05 tot 11.00 verzoekplaten). 12.05 Zur Sache. 12.07 Gut aufgelegt (13.00 Mitmenschen, 14.05 Stichwort Wirtschaft). 15.00 Café-Konzert. 16.05 Heimatmelodie. 17.00 Der Tag um fünf. 17.07 Musik-Express (19.00 Auf ein Wort; 19.30 Ohrenbär). 20.05 Zwischen Broadway und Kudamm. 21.00 Musik zum träumen. 22.30-04.00 ARD Nachtexpress (elk uur nieuws).

'We hebben een enorm gevecht moeten leveren'

Eén actualiteitenrubriek bij Tros, Veronica en EO

DOOR JAN VAN STIPRIAAN

HILVERSUM – Even heeft Veronica-televisiedirecteur Joop Daalmeijer de euvele moed gehad om te opperen dat 'we eigenlijk een soort NOVA zouden moeten maken' op Nederland 2. NOS-televisiedirecteur Ed van Westerloo 'schrok zich de pleuris', Tros tv-directeur Cees den Daas voelde er ook weinig voor, aldus Daalmeijer, maar de (bijna vertrekkende) vice-voorzitter van de NOS, Albert van den Heuvel had er wel oren naar. Het plannetje van Daalmeijer viel in duigen, ofschoon Tros, Veronica en EO met ingang van het nieuwe tv-seizoen wél gezamenlijke een blok met actualiteitenrubriek brengen.

Tros, Veronica en EO gaan een blok vormen en een blok máken teneinde de vooravond te versterken. Het is nu nog: de ene avond dít, de andere avond dát. „Dat moet doorbroken worden," zegt Daalmeijer. De laatste drie maanden van dit jaar gebeurt dat van 17.30 tot 19 uur, en vanaf januari volgend jaar nog een uur langer. Vaste onderdelen vormen de soap Foreign affairs (over de diplomatieke wereld), zes uur Journaal, sport, weer en de actualiteitenrubriek 2 Vandaag. Verder staat het spelletjes Slimmerik met Robert ten Brink gepland. Vanaf januari zendt Nederland 2 in het Tros/VOO/EO-blok de Nederlandse bewerking van de in de VS populaire serie Ryan's hope uit.

Nieuw voor de Nederlandse televisie is ook, dat het NOS Journaal van zes uur (pas na lang onderhandelen ging de NOS-hoofdredactie schoorvoetend akkoord) bij onderwerpen die terugkomen in 2 Vandaag, zal doorverwijzen. Het Journaal moet een duidelijk onderdeel worden van het blok-programma, vandaar. Nieuw is eveneens dat de Nederland 2-bespelers het voor elkaar hebben gekregen, dat het Journaal van zes uur een vaste presentator krijgt: Harmen Siezen. Daalmeijer is nu bovendien aan het onderhandelen om ook twee vaste presentatoren voor sport te krijgen: Mart Smeets en Tom Egbers hebben zijn voorkeur.

Gezicht

2 Vandaag, het 20 minuten durende actualiteitenprogramma, krijgt door zijn vormgeving een herkenbaar gezicht. Vaste presentatoren worden waarschijnlijk Mireille Bekooij van de Tros, Rick Nieman van de VOO en Janny Fijnvandraat van de EO. Bovendien levert elke omroep z'n eigen eindredacteur. Zij doen om toerbeurt de eindredactie.

Tros Aktua komt niet meer terug, en hetzelfde lot is Veronica's Nieuwslijn beschoren. Alleen gaat Veronica door met De tweede lijn, een documentaire-achtig programma. EO's Tijdsein wordt één maal per week uitgezonden. Dat was twee keer.

„Het was een geweldig gevecht kan ik je zeggen," verzucht Daalmeijer. „Wat wil je, als je een gedeelte van je zelfstandigheid moet opgeven. Zeker in de beginfase van de besprekingen liep de onenigheid soms huizenhoog op. Dan haakte die weer af, dan die weer. Wat je steeds weer ziet is dat er op de werkvloer maar één stemming heerst: samenwerken. Wat is er leuker voor een journalist om elke dag een actualiteitenprogramma te maken"?

● *Joop Daalmeijer: „Wat is identiteit als het om zure regen of Bosnië gaat?"* Foto: KIPPA

Daalmeijer verwacht met onderwerpen die een religieuze invalshoek rechtvaardigen geen problemen met de identiteitsgevoelige EO. „Identiteit, identiteit. Wat is dat nou als het om zure regen gaat of Bosnië. Ik moet zeggen dat de gesprekken met Ad de Boer en Andries Knevel van de EO zeer prettig zijn verlopen. Er is een aanvaardbaar compromis uitgekomen dat luidt: belangrijke nieuwsfeiten zijn niet identiteitsgebonden. We leveren - om welk onderwerp het ook gaat - gewoon journalistiek handwerk." En een onderwerp over abortus en zelfdoding? Daalmeijer herhaalt: gewoon journalistiek aanpakken.

Nederland 2 begint – zij het voorzichtig – wat samenwerking betreft op Nederland 1 (AKN-omroepen) te lijken. Daalmeijer, als door een wesp gestoken, reageert: „Ach nee, de AKN is gewoon make-up. Alle drie willen ze hun eigen identiteit behouden. De weg waarvoor ze hebben gekozen is leuk hoor, maar intussen wordt Kerkepad nog steeds door de NCRV gemaakt en de KRO houdt zich bezig met de katholieke onderwerpen."

Video's

Ook op Nederland 3 (NOS, Vara een VPRO) stelt de samenwerking volgens Daalmeijer weinig tot niets voor. „Kijk 'onze VPRO', de EO, doet wél mee aan actualiteiten, terwijl de VPRO zich overal aan onttrekt. Met de VPRO wordt voortdurend rekening gehouden. Dat vind ik zéér onterecht. De VPRO-televisie zendt in feite video's van hobbyisten uit. Zo'n Diogenes (buitenlandrubriek, red.) is een prachtig programma, maar het is wéér een programma met lage kijkcijfers. En door die houding van de VPRO blijven de kijkcijfers van de publieke omroep lager dan nodig is."

Nee, dan doen de Nederland 2-omroepen het met de samenwerking wel beter, meent Daalmeijer. Sterker nog: als ze elkaar aardig blijven vinden en het merkwaardige verstandshuwelijk loopt niet voortijdig op de klippen, dan koesteren ze gedrieën zelfs nog stoute plannetjes. Daalmeijer sluit niet uit dat het gezamenlijk blok, dat nu het einde van de middag begint, wordt vervroegd. Misschien gaan Tros, Veronica en de EO straks wel gezamenlijk om vier uur de lucht in.

Daalmeijer kan zich overigens goed boos maken over de kretologie vanuit Haagse kringen.

Sámenwerken, luidt het credo uit de Hofstad. „Laten ze in Den Haag eens samenwerken. PvdA en VVD met de SGP. In Den Haag kunnen ze om de zoveel tijd wisselen van politieke partner, terwijl wij nu tien jaar aan elkaar vast zitten."

Eerste van drie impressies donderdag op de buis

Hollandse Hits Festival uitje voor de artiesten

Van onze rtv-redactie

DOETINCHEM – Voortdurend rennen ze heen en weer. De met allerlei communicatiemiddelen behangen dames en heren die er voor moeten zorgen dat de juiste artiest op het juiste moment op de juiste plaats is. Het is warm en hectisch in Doetinchem tijdens het zevende Hollandse Hits Festival (waarvan Veronica donderdagavond om 20.50 uur op Nederland 2 een eerste van drie impressies uitzendt), het jaarlijkse festijn waar de artiesten allemaal in het Nederlands zingen. Voor een dialectje wordt een oogje dichtgeknepen.

Ja, het is zowaar mooi weer in het recreatiegebied Stroombroek in Braamt dat op een steenworp afstand ligt van Doetinchem. Maar insiders van het Hollandse Hits Festival weten het: het is altijd mooi weer op deze dag. Zou er dan toch een god voor het levenslied zijn?

Het publiek is met ongeveer 45.000 mensen massaal komen opdraven en verdringt zich voor het podium, waar het wachten is op het moment dat het festival er live op Radio 2 'inkomt'. Vijf uur lang zullen Chiel van Praag en Gijs Staverman hier de artiesten aan elkaar praten.

Achter de schermen is het een voortdurend heen en weer lopen van mensen. Want steeds weer moeten de optredende artiesten op tijd klaarstaan. Het is de kracht van het radio-programma: vrijwel geen pauzes en een enorme afwisseling in liedjes. Zo krijgt niemand de kans zich te vervelen. En er is qua muziek ook altijd wel voor iedereen wat bij. Het publiek is dan ook van alle leeftijden.

Na één jaartje in Lochem is Braamt nu al weer zes jaar een vaste plek voor het Hollandse Hits Festival. Volgens producer Unico Glorie moet je iets dergelijks ook niet in de Randstad houden. „Het publiek dat van oudsher het meest van dit soort muziek houdt zit in deze hoek van het land. En in deze tijd zitten hier de campings ook nog eens vol, dus publiek zat".

Dat publiek vermaakt zich prima met de eerste artiesten. De bekende hits gaan er in als koek en ook al is het geen carnaval, De Deurzakkers zijn meer dan welkom. Jacques Herb kost het natuurlijk geen enkele moeite om de mensen plat te krijgen met zijn Manuela. En zelfs VOF de Kunst, waarvan de zanger toch duidelijk zeer vals zingt, mag op een fors applaus rekenen. Vinden ze dan alles prachtig, hier in de Achterhoek?

Achter het podium staat een niet onaanzienlijke rij jongelui klaar met indrukwekkende apparatuur. Door Veronica zijn ze voorzien van Pers-badges en ze zijn naar Braamt gestuurd door de hoofdredacteuren van de regionale, lokale, zieken- en bejaardenomroepen die het oosten van ons land telt. En de laatste noot van de optredende artiest is nog niet verstomd of daar is de eerste microfoon al met een bijbehorende prangende vraag. De artiesten laten het zich allemaal geduldig aanleunen, want een Hollandse zanger houdt van iedereen.

● *Ben Cramer wekt zijn succes van weleer, De Clown, weer eens tot leven.* Foto: KIPPA

● *Voor Bonnie St. Claire is het hele muziekspektakel meer dan alleen maar een reünie.* Foto: KIPPA

En die zangers en zangeressen houden vooral ook van elkaar, lijkt het wel. Achter de schermen komen steeds weer nieuwe gezichten aan en meteen worden ze door anderen in de armen gesloten alsof men elkaar in jaren niet heeft gezien. „Hallo lieverd, hoe is het tijd niet gezien, je nieuwe single is gewoonweg fantáááástich."

Voor velen is het Hollandse Hits Festival dan ook niet zomaar een optreden. Het is vaak de enige dag in het jaar dat artiesten elkaar eens wat langer kunnen spreken. Volgens Bonnie St. Claire is het meer een reünie dan een optreden. En de blonde zangeres wordt dan ook de hele verdere dag in de artiestentent gesignaleerd. Volgens Unico Glorie kost het meestal ook niet zo'n moeite om de artiesten voor het evenement te strikken. „Het is natuurlijk een kwestie van plannen, want je zit in de vakantietijd. Maar heel vaak houden artiesten er zelf al rekening mee en zorgen ze gewoon dat ze die dag kunnen."

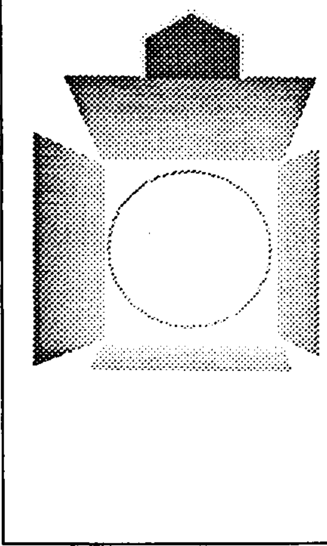
Liefhebber

In de audiowagen zorgt NOB-technicus Ronald Trijber er voor dat het geluid van het podium zo goed mogelijk in de huiskamers terechtkomt. Via de tv-schermpjes boven zijn mengtafel is te zien hoe de dames van Luv' dolenthousiast worden onthaald door het Achterhoekse publiek. Ronald zet het geluid van de door het drietal ingestudeerd medley Hollandse liedjes nog een tikkeltje harder en wipt naar hartelust op en neer op zijn stoel. Alhoewel niet persé een liefhebber van het Nederlandse lied geniet hij zichtbaar.

Achter de schermen komt net Ben Cramer aan op een motorfiets. Een lekker ritje met dit stralende weer heeft hij zich niet laten ontgaan. Het inval-Spook van de Opera zal hier in ieder geval 'zijn' Clown weer eens tot leven wekken. Ook Gordon meldt zich backstage. Vandaag zal hij voor het eerst zijn nieuwe single Het Is Zo Weer Voorbij zingen. Gordon ziet er zelf ook weer helemaal als nieuw uit: een korter kapsel en de nodige pondjes lichter.

Alhoewel de handtekeningenjagers achter de hekken eigenlijk van iedereen wel een krabbel willen is Gordon duidelijk een van de favorieten. Wanneer de zanger zich voor wat opnamen voor het programma Showtime tussen zijn bewonderaars mengt kunnen ze hun geluk niet op. Op het podium toont Gordon even later dat hij momenteel tot de groten van het Nederlandse lied behoort. Moeiteloos bespeelt hij de massa, het vakmanschap straalt van alle kanten van hem af.

Wanneer ook de de grote finale van het Hollandse Hits Festival achter de rug is en om vijf uur definitief het doek valt kunnen veel artiesten achter de schermen maar moeilijk afscheid nemen. Velen blijven nog lang hangen, op de zitjes buiten is het dan ook goed toeven. Bij de hekken vergapen de fans zich aan de artiesten die wel huiswaarts gaan. Iedereen kijkt met een goed gevoel op de middag terug. Unico Glorie: „De sfeer was goed, het publiek blij, de artiesten tevreden." Volgend jaar is iedereen er vast weer bij.

● *Freddy Breck laat de 'Rote Rosen' achter in Duitsland en komt met 'Drie witte rozen' naar Nederland en België.* Foto: THEO GIJZEN

Weer drukke tijden voor Freddy Breck

Van onze rtv-redactie

HEERLEN – Het zijn weer drukke tijden voor 'Rosenkavalier' Freddy Breck. Op zijn nieuwe cd-single verruilt hij de rode rozen (zijn miljoenensucces van weleer) voor witte. Hij bezingt om precies te zijn 'Drie witte rozen'. De fans van het Schlagerfestival worden daar vrijdag en zaterdag (muzikaal) op getracteerd in de Kerkraadse Rodahal.

Maar er is méér. Breck zal zijn 'Drie witte rozen' niet alleen driemaal op tv (Tros, Sat 1, VTM) via het Schlagerfestival slijten. Hij zal een bestelwagen vol witte rozen nodig hebben om in de komende weken kijkers en luisteraars van maar liefst twintig radio- en tv-programma's te kunnen bedienen. Dank zij zijn Nederlandse manager Pierre Bertels uit Hoensbroek komt Breck voor camera en microfoon van o.a. de BRTN (zondagmiddag op Radio 2 in het programma Fiesta van Ro Burms en Johan Verstreken), Holland FM (zaterdagochtend 'Voor de baard weg' van Pierre Kartner en maandag vanuit Zeist), Tros (maandag Radio 2 Nederlands Hitwerk), Radio Noordzee Nationaal (ook maandag) en VTM (Hitparade 'Tien om te zien'). Slechts een greep uit de reeks activiteiten, die tevens voorafgaat aan de lancering van zijn nieuwe cd-album door Dureco op 20 september.

'Die zweite Heimat' zeer slecht bekeken

Van onze rtv-redactie

HEERLEN – 'Die zweite Heimat', de Duitse televisieserie waaraan VPRO zondag een marathon-uitzending wijdde, heeft overdag nog geen 100.000 kijkers getrokken. Dit blijkt uit cijfers van de Dienst Kijk- en Luisteronderzoek (KLO) van de NOS.

De eerste aflevering werd zondagochtend 10 uur uitgezonden, de laatste middagaflevering eindigde om half zes. Gemiddeld hebben overdag 80.000 mensen voor de tv gezeten, maar volgens KLO is het onwaarschijnlijk dat steeds dezelfde groep de tv-films heeft gevolgd. Tijdens Studio Sport ontstond een enorme piek in het kijkgedrag - zo'n drie miljoen mensen volgden de voetbalwedstrijd Ajax-PSV. De reguliere uitzending van Studio Sport werd door circa 2,5 miljoen mensen gevolgd.

Om half negen was het opnieuw de beurt aan 'Die zweite Heimat'. Het grootste deel van de kijkers haakte af. Tweehonderdduizend mensen bleven de VPRO trouw en dat is voor VPRO-begrippen laag. Deze omroep haalt op zondag doorgaans rond de 400.000 kijkers en op Keek op de Week-avonden nog stukken meer.

Het advies van de VPRO om de serie op video op te nemen, is door weinig mensen opgevolgd. Drietiende procent van de huishoudens die in het bezit zijn van een videorecorder hebben (een deel van de) serie opgenomen. Dat wil zeggen dat in 10.000 gezinnen de video heeft aangestaan.

● *Die Anseltaler*

Fanclub voor Anseltalers

LANDGRAAF – Het Limburgs stemmingsorkest Die Anseltaler is sedert deze week een fanclub rijker. Vrijdagavond wordt om 20.30 uur voor fanaten en belangstellenden een eerste bijeenkomst gehouden in buurtsociëteit Het Eikske. Iedereen is welkom. Het secretariaat van de fanclub is gevestigd op het adres Boerhaavestraat 15, 6372 CD Landgraaf.

imburgs agblad egionaal

Voensdag 8´september 1993

Pagina 13

Jitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. - Postbus 3100, 6401 DP Heerlen - Telefoon 045-739911 - Hoofdredacteur Ron Brown

Provincie maakt zich hard voor behoud van AID

MAASTRICHT – De provincie Limburg gaat alles in het werk stellen om de Algemene Inspectie Dienst (AID) voor Kerkrade te behouden. Ze is niet overtuigd van de argumenten van het rijk om de AID te verhuizen naar het westen van het land.

Dit blijkt uit een gesprek dat commissaris der koningin Van Voorst tot Voorst gisteren had met de Dienstcommissie van de AID. De gouverneur zegde toe zich in een onderhoud met minister Bukman (landbouw), dat binnen twee weken plaatsvindt, hard te maken voor deze zaak. Ook komt het in gesprekken met Wöltgens (PvdA) en Brinkman (CDA) binnenkort aan de orde.

„De AID heeft taken die niet locatiegebonden zijn. De provincie ziet daarom niet in waarom de dienst zou moeten verhuizen," zo laat een woordvoerder weten. „Daarnaast vindt de provincie dat ze onevenredig hard getroffen wordt door het beleid van het rijk om te bezuinigen op overheidsdiensten. We vinden dat deze plannen nog maars eens heroverwogen moeten worden. De geplande verhuizing van de AID staat duidelijk niet op zichzelf," aldus de woordvoerder.

Het hoofdkantoor van de AID zou moeten verhuizen vanwege de voorgenomen fusie met de Economische Controledienst. Staatssecretaris Yvonne van Rooy van Economische Zaken wil dat het hoofdkantoor van deze gefuseerde dienst in het westen van het land komt. Dit plan heeft tot grote onrust geleid bij het personeel van de dienst in Kerkrade.

In Limburg staan ruim tweeduizend van de 5.500 banen bij de rijksoverheid op de tocht. Behalve bij de AID wordt er onder andere ook bezuinigd bij het ABP, het CBS en de Open Universiteit.

Winkeliers willen 160 mille krasschade op daders verhalen

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – De Maastrichtse rechtbank heeft de zaak aangehouden tegen twee mannen die in mei de étalageruiten van winkels in Hoensbroek bekrasten. De rechtbank verdaagde de zaak tot 16 november om hulpverleners gelegenheid te geven de mannen nog eens goed door te lichten.

In de rechtszaal aanwezige gedupeerden en leden van het politieteam dat op 23 juni de twee aanhield, bijna een maand nadat de vernielingen hadden plaatsgevonden, reageerden teleurgesteld op de beslissing van de rechtbank.

De middenstanders trokken gisteren hun schadeclaims tegen de vermoedelijke daders in, toen het duidelijk werd dat zij in strafzaken maximaal 1500 gulden op de verdachten (na hun veroordeling) kunnen verhalen.

De eigenaren van zaken als Decorette en Van Elst bv besloten hun heil bij de kantonrechter te zoeken in een poging daar de schadebedragen van 12.000 en 4.000 gulden op de twee mannen te verhalen. Al eerder lieten tientallen andere gedupeerden weten claims te deponeren. Of er veel te halen zal zijn bij het tweetal wordt overigens door justitie sterk betwijfeld.

De 22-jarige Erik van de W. uit Heerlen en zijn voormalige vriend Martin M. (24) richtten op 28 mei in het centrum van Hoensbroek een enorme ravage aan. Vrijwel elk pand aan de Kouvenderstraat en Hoofdstraat was met een steen bekrast.

Opvallend was gisteren de zwijgzaamheid van beide verdachten, die ook elkaar geen blik waardig gunden. Overigens heeft justitie tegen van de W. vijftig zaken aangebracht, tegen M. slechts twaalf.

Vrouw zes weken dood in woning

JEUK-GINGELOM – In een woning in Jeuk-Gingelom, een dorpje in de buurt van Sint-Truiden, is het levenloze lichaam aangetroffen van een 51-jarige vrouw. Zij bleek anderhalve maand geleden al overleden. De alleenstaande vrouw had alleen familie wonen in Wallonië. Ze werd door de buren niet gemist, omdat ze zich zelden of nooit in het openbaar vertoonde. Het was uiteindelijk de postbode die een verdachte, sterke geur opmerkte en de politie waarschuwde. Volgens de politie is er geen sprake van een misdrijf.

Steenkoolgas uit Belgische bodem

PEER – Nog voor het einde van dit jaar komt het eerste steenkoolgas uit de Belgisch-Limburgse bodem. Momenteel bereiden twee Amerikaanse firma's in Linde-Peer een eerste produktietest voor. Die moet meer duidelijkheid brengen over de rentabiliteit van de ontginning van het methaangas uit de steenkoolagen. Volgens specialisten zou er een potentieel van 75 miljard kubieke meter methaan aanwezig zijn, ongeveer zeven keer het huidige jaarlijkse verbruik van aardgas in België. De eerste proefboringen in Peer dateren al van september vorig jaar. Toen werd vooral gepeild naar ligging, doorlaatbaarheid en gastgehalte van de lagen.

Vrachtauto met 117 wasmachines weg

HEERLEN – Een vrachtwagen geladen met 117 wasautomaten is afgelopen weekeinde gestolen vanaf een parkeerterrein op industrieterrein de Koumen in Heerlen. De waarde van de wasmachines wordt geschat op ruim 85.000 gulden. Van de vrachtwagen en de lading ontbreekt elk spoor.

Heroïnedode op Céramiqueterrein

MAASTRICHT – De politie in Maastricht heeft het stoffelijk overschot gevonden van een naar schatting 25-jarige man. Het uit de Belgische plaats Sclessin afkomstige slachtoffer is vermoedelijk overleden aan de gevolgen van een overdosis heroïne. Getuigen hebben kort voor het vinden van het lijk gezien dat de verslaafde man zich heroïne inspoot. De politie sluit een misdrijf uit.

Vissterfte in Maas door laag water

LUIK – Door de lage waterstand is een massale vissterfte opgetreden in het Belgische deel van de rivier de Maas. Tussen de sluizen van Monsin en Visé dreven over een afstand van enkele kilometers honderden dode vissen. Bijna zeker is de massale vissterfte op de Maas te wijten aan de lage waterstand van de stroom in Hermalle-sous-Argenteau. Daardoor daalt het zuurstofgehalte van het water, waardoor de vissen stikken.

Houben quizleider Bevrijdingsfestival

MAASTRICHT – Burgemeester Philip Houben van Maastricht zal optreden als quizmaster op het bevrijdingsfestival Limburg 1993. Op 14 september, de dag dat Maastricht de bevrijding in 1944 herdenkt, vindt er in de hal van het stadhuis een quiz plaats voor leerlingen van Maastrichtse scholengemeenschappen. Teams van zeven havo-4 en -5 leerlingen komen dan tegen elkaar uit. Het is een politieke quiz over het kiesrecht, het thema van het bevrijdingsfestival. De quiz is op touw gezet door de politieke partijen die zitting hebben in de Maastrichtse gemeenteraad, samen met de Dienst Kunst, Cultuur en Onderwijs.

Barge wil in Born railterminal bouwen

BORN/ROTTERDAM – Het Bornse havenbedrijf Barge Terminal wil naast zijn huidige vestiging een railterminal bouwen. Het plan kost tien tot twintig miljoen gulden, waarvoor Barge subsidie heeft aangevraagd bij onder meer rijk, provincie en EG. De railterminal levert direct werk op voor tien tot twaalf mensen. Daarnaast voorspelt het bedrijf duizend banen bij distributeurs die in het kielzog van Barge naar Born komen. De nieuwe terminal moet naast de overslag van containers over het water ook vervoer via spoor mogelijk maken. De railterminal wordt onderdeel van een 'multifunctionele terminal'. Hierin worden vervoer per vrachtwagen, trein en schip op elkaar aangesloten. Barge Terminal wil hiermee inspelen op de tendens om het vrachtverkeer terug te dringen. Om het plan te verwezenlijken wil Barge Terminal het spoorlijntje laten doortrekken dat nu tot het bedrijf Public Warehouse loopt.

o/z

Projecten geschrapt, maar totale visie blijft overeind

Heerlen bezuinigt elf miljoen op centrumplan

Van onze verslaggever

EERLEN – De gemeente eerlen bezuinigt elf miljoen ulden op het centrumplan. at gebeurt door een aantal lannen te schrappen of beerkter uit te voeren. Toch lijft volgens het college de tole visie overeind: er komen owel winkels, woningen, kanoren als een cultureel cenum.

a maandenlange discussies heben burgemeester en wethouders nopen doorgehakt. De gemeente vesteert geen 124 miljoen, maar 13 miljoen gulden in het centrumlan. Twee private partners staan arant voor nog eens ruim 300 milen gulden.

m de gemeentelijke bezuiniging te ereiken is het zogeheten terrein ondagh uit de plannen geschrapt, venals het voormalige Hemagebouw aan het Raadhuisplein. Aan e Putgraaf worden geen 72 maar echts 45 woningen gebouwd.

elangrijke tegenvaller voor het entrumplan is de trage ontwikkeng van de Kantorenboulevard. Het eleportgebouw is voorlopig van de aan en ook de nieuwbouw van de elastingdienst komt er niet.

oor de (eveneens vertraagde) inulling van het oude DSM-terrein' omt private partner MBO/Ruyters ind deze maand met uitgewerkte lannen. Daarin heeft de bouw van en parkeergarage met 500 plaatsen met winkels eronder) prioriteit.

Na drie jaar voorbereidingen beint het plan nu toch te lopen," stelt ethouder Hub Savelsbergh. „De erinrichting van het winkelgebied tart in oktober. Ook de nieuwbouw an ABP Hypotheken, de bouw van uim honderd woningen in Cityost en van twintig appartementen p het oude KvK-terrein zijn zeker."

n totaal heeft Heerlen nu projecten oor een som van negentig miljoen ulden financieel gedekt. Volgens ethouder Jos Zuidgeest is ook de asis voor de resterende plannen ot het jaar 2000 solide.

pvallend bij die laatste fase van et centrumplan is dat vanaf 1997 ijf woontorens moeten verrijzen p het gebied Sportfondsenbad/ anton Reiss. Het gaat daarbij om 90 woningen, waarvan 80 in de oopsector.

e gemeenteraad buigt zich op 28 eptember over de bijgestelde cenumplannen. De raad moet het kreiet voor het centrumplan dan met eertig miljoen verhogen tot de geoemde negentig miljoen.

aardoor kunnen onder meer het uzisch Centrum, de verbouwing an de Luciushof en de woningouw op het ex-KvK-terrein vereld worden uitgevoerd.

Posteractie voor Tanja

● *Leden van de studentenvereniging Circumflex hangen affiches op met een foto en het signalement van de verdwenen universiteitsstudente Tanja Groen.*
Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Tientallen tips over vermiste RL-studente

MAASTRICHT – Bij de politie in Maastricht zijn tientallen telefoontjes binnengekomen naar aanleiding van de vermissing van de RL-studente Tanja Groen.

Veel bellers menen het meisje of haar eveneens verdwenen 'omafiets' te hebben gezien, volgens een aantal in Maastricht en volgens anderen elders in Nederland.

Het acht man sterke rechercheteam dat de verdwijning onderzoekt, heeft de tips onderzocht, maar dat heeft nog niet tot resultaten geleid: van Tanja en de fiets is nog geen spoor gevonden.

De politie heeft ook gisteren nog bosschages met speurhonden doorzocht, maar ook dat had geen resultaat.

Leden van de studentenvereniging Circumflex zijn na overleg met de politie en in samenwerking met de Rijksuniversiteit Limburg een posteractie in deze vermissingszaak begonnen.

In het centrum van Maastricht en in diverse woonwijken, evenals bij winkels, banken, tankstations en PTT-filialen zijn posters opgehangen waarop een foto en een signalement van de studente is afgedrukt.

Gronsveld bidt voor Tanja

GRONSVELD – De deuren van de parochiekerk in Gronsveld zijn vanavond en morgenavond van acht tot tien uur geopend. De pastoor wil iedereen in de gelegenheid stellen te komen bidden voor 18-jarige studente Tanja Groen. Het meisje woont aan de Rijksweg in Gronsveld en wordt sinds 31 augustus vermist. De politie heeft inmiddels een grote zoekactie op touw gezet.

Geen oordeel over plakkers Loesje-affiches

SITTARD – Opnieuw heeft de rechter geen oordeel uitgesproken over twee plakkers van Loesje-affiches in de Sittardse binnenstad. Kantonrechter Becker achtte gisteren verkeersschout Bardoul niet bevoegd om in deze kwestie als officier van justitie op te treden. Hij verklaarde de zaak niet ontvankelijk.

In juni moest het tweetal, afkomstig uit Sittard en Spaubeek, al voor het kantongerecht verschijnen omdat ze een jaar geleden in de Engelenkampstraat affiches van 'Loesje' hadden opgeplakt. Officier van justitie Van Diem eiste toen een boete van 60 gulden omdat de verdachten het plakverbod van de gemeente Sittard overtraden. De advocaat van het tweetal beriep zich op artikel 7 van de grondwet, dat vrijheid van meningsuiting garandeert.

Een week later weigerde plaatsvervangend kantonrechter mr. G. Houtakkers, zonder motivering, zich uit te laten over de vraag of het plakken van Loesje-affiches wel of niet was geoorloofd. De advocaat van de verdachten, mr. Richard Wagemans uit Maastricht, vermoedde dat de politieke betrokkenheid van oud-wethouder Houtakkers bij het tot stand komen van het plakverbod hierin een rol speelde.

Nu, drie maanden later, is het oordeel over de plakkers opnieuw opgeschort. Volgens de advocaat van het tweetal is het nog maar de vraag of de officier van justitie opnieuw tot vervolging overgaat.

Gemeenteraad akkoord met opvangcentrum

Tunnel bij NS-station wordt afsluitbaar

Van onze verslaggever

HEERLEN – De voetgangerstunnel aan de Spoorsingel in Heerlen wordt afsluitbaar. Het college heeft gisteren besloten de spoorwegonderdoorgang, waar nu veel verslaafden rondhangen, op nog nader te bepalen tijden dicht te maken.

Dit besluit hangt samen met de komst van een Opvang- en Adviescentrum (OAC) voor verslaafden, een paar honderd meter verderop. Vanaf december moeten de verslaafden in dat centrum terecht kunnen voor 'huiskamersfeer', eten, douche, adviezen en medische hulp.

De gemeente hoopt dat door dit OAC de overlast voor de omwonenden afneemt. Rondom het opvangcentrum zal vanuit een nieuw politiebureau zeer intensief gepatrouilleerd worden, ook in de voetgangerstunnel.

De Heerlense raad ging gisteravond akkoord met het opvangcentrum onder het motto 'niets doen is nog slechter voor de wijk'. Burgemeester Jef Pleumeekers zegde nadrukkelijk toe dat de buurtcomités bij de uitwerking van het plan betrokken worden. Vooralsnog zijn de omwonenden fel tegen de komst van het OAC.

Wethouder Dorien Visser verdedigde het pasjessysteem dat door het OAC gehanteerd wordt om Duitsers en Randstedelingen te weren. „Hiermee willen we een aanzuigende werking van het centrum voorkomen." Ze zei ook dat de inbreng en ervaring van de vrijwilligers van het huidige Inloophuis van 'onschatbare waarde' zal zijn.

Diverse raadsleden gingen in op de diepere oorzaken van het drugsprobleem, die door het OAC niet op te lossen zijn. „Onze samenleving brengt met zich mee dat steeds meer mensen zich niet-acceptabel gaan gedragen," zei Paul Simons van GroenLinks. SP'er Jan de Wit gaf het rijk de schuld: „Doordat de sociale zekerheid af te breken, worden problemen als deze versterkt."

Asielzoekers naar hotel De Molentak

Van onze verslaggever

VALKENBURG – De woningvereniging Valkenburg-Houthem heeft voor de opvang van asielzoekers hotel De Molentak aan de Molenstraat in Valkenburg aangekocht. Na een verbouwing biedt het pand ruimte voor achttien asielzoekers.

Al eerder besloot de gemeente Valkenburg in overleg met het ministerie van WVC hotel Rivièra aan de Nieuweweg aan te wijzen voor centrale opvang van asielzoekers. Inmiddels wonen daar 31 asielzoekers. Er kunnen maximaal 36 asielzoekers terecht.

Valkenburg moet vóór 1 januari 36 asielzoekers opnemen en huisvesten in bestaande huurwoningen. In overleg met de plaatselijke woningverenigingen zullen negen huurwoningen voor asielzoekers beschikbaar worden gesteld. Hotel De Molentak blijkt geschikt voor kamerverhuur. Eind oktober kunnen de asielzoekers het pand kunnen gaan bewonen.

Volgend jaar moet Valkenburg aan 28 voormalige asielzoekers, de zogeheten statushouders, een woning aanbieden binnen de bestaande woningvoorraad. Voor de twaalf woningen die beschikbaar komen voor asielzoekers mag de gemeente of de woningvereniging twaalf woningen extra bouwen. Dat is overeengekomen met de provincie Limburg.

Volgend jaar zal ook meer huurwoningen moeten gaan bouwen ter compensatie van het huisvesten van asielzoekers. Bouwplannen zijn al volop in ontwikkeling. Als alles volgens plan verloopt zullen deze woningen in de loop van 1994 klaar zijn. Tot die tijd zijn langere wachttijden voor andere woningzoekenden te verwachten.

Vaste rots van mijn behoud.
Gez. 174 uit Bundel 1938

Dankbaar voor hetgeen zij voor ons is geweest, geven wij u kennis dat heden na een moedig gedragen lijden toch nog plotseling van ons is heengegaan mijn lieve moeder, schoonmoeder, oma, overgrootmoeder, zus en tante

Maria Johanna v.d. Westelaken

weduwe van

Th.L.H. Peels

in de ouderdom van 84 jaar.

Sittard: B. Biesheuvel
H. v.d. Wiel
kleinkinderen en achterkleinkinderen
Familie v.d. Westelaken

Sittard, 7 september 1993
Corr.adres: B. Biesheuvel
Eisenhowerstraat 125, 6135 AG Sittard

De crematieplechtigheid zal plaatsvinden op vrijdag 10 september a.s. om 11.45 uur in de aula van het crematorium Nedermaas, Vouershof 1 te Geleen.

Gelegenheid tot schriftelijk condoleren in voornoemde aula vanaf 11.00 uur.

Samenkomst in voornoemde aula.

De overledene is opgebaard in het mortuarium van het Maaslandziekenhuis te Sittard. Bezoek dagelijks van 17.30 tot 18.45 uur.

---

†

Met veel verdriet hebben wij afscheid genomen van onze lieve en zorgzame moeder, schoonmoeder en oma

Cornelia Jacoba Agatha Haenen-Benschop

geboren te IJsselstein (Utr.) op 22-12-1914
overleden te Heerlen op 6-9-1993

weduwe van

Guillaume Haenen

Noorbeek: Maurice en Marie-Louise Haenen-Frijns
Jean-Michel, Annick, Caroline
Delft: Jacques en Marian Haenen-Besselaar
Janine, Aleid, Edith
Geleen: Rita en Chrétien Straetmans-Haenen
Maurice, Jean-Paul
Jakarta (Indonesië): Paul Haenen

Heerlen, 6 september 1993
Corr.adres: Oranjelaan 325, 6166 BP Geleen

De plechtige uitvaartmis zal worden gehouden op vrijdag 10 september a.s. om 12.00 uur in de kapel van het Bernardinuscollege, Akerstraat 97, Heerlen, waarna aansluitend begrafenis op de begraafplaats Imstenrade-Heerlen.

Voor aanvang van de mis is er gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

De avondmis wordt gehouden op donderdag 9 september a.s. om 18.30 uur in de kapel van Huize Douvenrade te Heerlen.

Moeder is opgebaard in het mortuarium van het De Weverziekenhuis, Henri Dunantstraat 5, Heerlen.

Gelegenheid tot afscheidnemen aldaar dagelijks van 16.00 tot 17.00 uur.

Zij die geen kennisgeving ontvingen, gelieven deze advertentie als zodanig te willen beschouwen.

---

†

Leven is mensen en dingen omhelzen
en weer loslaten.
Wat rest is de herinnering..

Bedroefd delen wij u mede dat op zondagavond 5 september 1993, na een slepende ziekte, thuis is overleden, mijn zorgzame man, mijn vader en vriend, mijn belangstellende schoonvader en onze lieve opa

Johannes Gerrit Pas

echtgenoot van

Magdalena Clementina Schreurs

Hij werd 69 jaar.

Heerlen: M.C. Pas-Schreurs
Huizen: Gerrit Pas
Marijke Pas-Jalink
Arjen, Inez, Renee

6414 CA Heerlen, Mgr. Feronstraat 2

De crematieplechtigheid, waarvoor wij u beleefd uitnodigen, zal gehouden worden op vrijdag 10 september a.s. om 13.30 uur in de aula van het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 18.

Samenkomst in de ontvangkamer van het crematorium vanaf 13.15 uur, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Gelegenheid tot afscheidnemen in de rouwkamer van Lindeman Uitvaartcentra, Spoorsingel 4 te Heerlen, dagelijks van 18.00 tot 18.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Met verslagenheid vernamen we het overlijden van onze vriend, adj.-majoor

Frans Schuivens

Wij wensen zijn vrouw en kinderen veel sterkte.

Staf Cie [illegible]

Dankbetuiging

[illegible] willen wij allen hartelijk bedanken voor het medeleven betoond bij het overlijden van [illegible] van onze lieve broer, schoonbroer, oom en neef

Bertie Vreuls

Familie Hardon-Vreuls
Familie Vreuls

Kerkrade, september 1993.

De zeswekendienst zal worden gehouden op zaterdag 11 september a.s. om 19.00 uur in de parochiekerk van de H. Martinus te Spekholzerheide.

Enige en algemene kennisgeving

†

Moegestreden is na een leven van eenvoud en liefde vanmorgen rustig ingeslapen onze moeder, schoonmoeder, oma, zus, schoonzus en tante

Maria Katharina Reumkens-Sturtz

☆ 18 januari 1916 † 7 september 1993

Landgraaf: M. Stuart-Reumkens
T. Stuart
Michaela
Landgraaf: K. Reumkens
M. Reumkens-Muller
Yvonne en Raymond
Sandra en Hein
Familie Sturtz
Familie Reumkens

Kerkrade, 7 september 1993
Corr.adres: Rothkranslaan 21
6373 GS Landgraaf

De plechtige uitvaartdienst, waarvoor wij u beleefd uitnodigen, zal gehouden worden op zaterdag 11 september a.s. om 12.00 uur in de parochiekerk van het H. Hart van Jezus te Kerkrade-Haanrade.

Aansluitend zal de crematieplechtigheid plaatsvinden in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

De avondmis tot intentie van moeder is op vrijdag 10 september om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

Moeder is opgebaard in de rouwkamer van Lindeman Uitvaartcentra, Beuteweg 32 te Nieuwenhagen, alwaar u afscheid van haar kunt nemen dagelijks van 19.15 uur tot 19.30 uur.

Voor vervoer kerk-crematorium v.v. is gezorgd.

---

†

Het laatste
levensblad is gevallen
het was goed
samen te zijn

Dankbaar voor het vele goede dat wij van haar mochten ontvangen delen wij u mede dat heden van ons is heengegaan, voorzien van de h. sacramenten, op de leeftijd van 69 jaar

Anna Mobers

echtgenote van

Pierre Wielders

In dankbare herinnering:
Nieuwstadt: P.J. Wielders
Nieuwstadt: Pierre Wielders
Marjo Wielders-Zinken
Laura, Sandra, Petra
Waalre: Mariet Kamp-Wielders
Léon Kamp
Rachelle, Christianne, Daniël
Munstergeleen: Annelies [illegible]-Wielders
Rob [illegible]
Bart, [illegible], Joris
Nieuwstadt: Chris Wielders
Margo Wielders-Graus
Dick, Niels
Nieuwstadt: Paula Wielders
Marlon Cuijpers
Buchten: Huub Wielders
Severine Wielders-Beele

Sittard, 6 september 1993
Corr.adres: St. Janshof 17, 6118 BG Nieuwstadt

De plechtige uitvaartdienst, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op vrijdag 10 september a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Joannes de Doper te Nieuwstadt.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid tot schriftelijk condoleren.

De dierbare overledene zal bijzonder worden herdacht tijdens het [illegible] gevolgd door de avondwake van donderdag 9 september a.s. om 18.40 uur in bovengenoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheidnemen in het Maaslandmortuarium Waubes, Heinseweg te Sittard dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur.

Een speciaal woord van dank aan de medewerkers van verzorgingstehuis Agnetenberg te Sittard.

Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Ik heb de goede strijd gestreden,
de wedloop voleind,
het geloof bewaard.
Nu wacht mij de krans der gerechtigheid.
2 Tim. 7-8

Ons ging voor naar het eeuwige leven bij God, vrij plotseling, voorzien van het heilig sacrament der zieken, in het ziekenhuis te Sittard, in de leeftijd van 83 jaren onze dierbare zus en schoonzus, onze lieve tante en nicht

Hubertina Gertrudis (Truuke) Notermans

weduwe van

Johannes Wilhelmus Tummers

Begiftigd met de pauselijke onderscheiding Pro Ecclesia et Pontifice.

Wij vragen een gebed voor haar zielerust.

De bedroefde familie:
Uit aller naam
Familie Notermans
Familie Tummers

Correspondentie adres:
6143 BB Guttecoven
Kerkstraat 17
6 september 1993

De plechtige eucharistieviering, waartoe wij u allen uitnodigen, zal plaats vinden op zaterdag 11 september a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de Heilige Nicolaas te Guttecoven, waarna de begrafenis zal plaats vinden op het parochiekerkhof aldaar.

Overtuigd van uw medeleven is er geen condoleren.

Vrijdagavond om 19.00 uur zal in voornoemde kerk een avondmis worden opgedragen voor haar zielerust.

Bezoekuren rouwkapel ziekenhuis Sittard dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten hebben ontvangen gelieven deze advertentie als zodanig te beschouwen.

---

†

Dankbaar dat wij haar zolang in ons midden hadden, maar ook bedroefd om het scheiden, delen wij u mede dat voorzien van de h. sacramenten na een rijk leven in Gods vrede is overleden, in de leeftijd van 87 jaar onze innig geliefde moeder, schoonmoeder, onze onvergetelijke oma, overgrootmoeder, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Katharina Lilli Reichrath

weduwe van

Peter Sieben

Wij bevelen haar in uw gebed aan.

Schaesberg: Lilly Franssen-Sieben
Louis Franssen
Peter †
Horst en Karin
Waubach: Leny Reinartz-Sieben
Sjef Reinartz
Lilian, Hans, Nick en Len
Peter en Alla
Brigitte
Familie Reichrath
Familie Sieben

6 september 1993, Heereveld, Kloosterstraat 25, Waubach
Corr.-adres: Kennedyplantsoen 12
6372 TK Landgraaf

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op zaterdag 11 september a.s. om 10.00 uur in de parochiekerk van de H. Familie te Schaesberg, Veldstraat, waarna aansluitend de crematieplechtigheid zal plaatsvinden in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Avondwake tot intentie van onze dierbare overledene, vrijdag 10 september om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkamer van Lindeman uitvaartcentra, Beuteweg 32 te Nieuwenhagen, dagelijks van 19.00 uur tot 19.15 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

†

Plotseling werd van ons weggenomen onze dierbare heerbroer, zwager, heeroom en neef

pater Frans Senden

orde Paters van de H. Geest

in de leeftijd van 68 jaar, voorzien van de heilige sacramenten der zieken, in de Centraal-Afrikaanse Republiek.

Familie Senden

Ubachsberg, 6 september 1993

Donderdagavond om 19.00 uur zal in de parochiekerk van de H. Bernardus te Ubachsberg een rouwdienst voor zijn zielerust worden gehouden.

Vrijdag om 11.00 uur zal een rouwdienst gehouden worden in het missiehuis van de Paters van de H. Geest te Gemert.

Als je door verdriet
wordt neergeslagen,
het waarom van dit
aan niemand kunt vragen,
dan is het goed dat je
zoveel goede mensen ziet,
ook al vinden zij
de juiste woorden niet.

Woorden schieten te kort. Diep ontroerd door de volle kerk, de sfeervolle mis, de talrijke bloemstukken en de vele condoléances.

Een mooier afscheid van en voor mijn lieve levensgezellin en onze dochter en zus

Ursula Helgers

hadden wij ons niet kunnen wensen.

Daar het onmogelijk is u allen persoonlijk te bedanken, willen wij u oprecht dankzeggen voor uw medeleven.

Een speciale dank aan huisarts dr. Van St. Fiet en alle doktoren en verplegende medewerkers van het A.Z.M. te Maastricht, afdeling A5, voor de liefdevolle verzorging en begeleiding.

De plechtige zeswekendienst zal worden gehouden op zaterdag 11 september 1993 om 19.00 uur in de H. Hartkerk te Hoensbroek-Mariarade.

Jean Meertens
Familie Helgers

---

† **Sjeer Renet**, 77 jaar, weduwnaar van Net Wolters. Corr.adres: P. Nelissen, Theresiastraat 42, 6102 CT Pey-Echt. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden vrijdag 10 september om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Pius X te Echt.

† **Johannes Meuser**, 67 jaar. Corr.adres: Bredeweg 79, 6042 GC Roermond. De uitvaartdienst en de crematieplechtigheid zullen plaatsvinden op donderdag 9 september om 14.00 uur in de aula van het crematorium Moscowa, Waterbergseweg 18 te Arnhem.

† **Piet Jeurissen**, 77 jaar, echtgenoot van Triena Bogie, Jacobastraat 91, 6102 CR Pey-Echt. De plechtige eucharistieviering zal worden gehouden donderdag 9 september om 10.00 uur in de parochiekerk van O.L. Vrouw Onbevlekt Ontvangen te Pey-Echt.

AGENDA
van de vaste commissies van Provinciale Staten van Limburg

vergadering 10 september 1993

• • • • • • •

Op 10 september 1993 vergaderen vaste commissies uit Provinciale Staten. De vergaderingen vinden plaats in het Conferentie- en partycentrum "De Witte Hoeve" te Venray en zijn openbaar. Iedereen kan de beraadslagingen dus volgen.

De commissie voor Ruimtelijke Ordening vergadert om 9.30 uur over o.a.:

Decentralisatie akkoord.

Jaarlijks verslag van het gevoerde beleid inzake de ruimtelijke ordening over het jaar 1992.

Om 9.30 uur vergadert, eveneens in "De Witte Hoeve" te Venray, de commissie voor Milieu, Verkeer en Waterstaat over o.m. de volgende punten:

Aansluiting Luchthaven Maastricht en Bedrijventerrein Beek op de A2.

Jaarverslagen over 1992 van N.V. Verenigd Streekvervoer Limburg en Zuidooster Autobusdiensten N.V.

Prestatierekening 1992.

Provinciale rekening.

Integraal Waterbeheersplan Zu[...] Zuid-Limburg.

Voortgangsrapportage Inricht[...] Grindwinningsgebieden en Priv[...]sering Maasplassengebied 1992[...]

Besteding doeluitkeringen mil[...] 1993.

Herziening uitvoeringsprogra[...] autowrakkenbeleid.

Vaststelling Meerjarenplan verwijdering gevaarlijke afvalst[...]

Budgetoverschrijding bodems[...]ring.

Voorafgaand aan de commissie[...]vergaderingen hebben burgers spreekrecht over onderwerpen d[...] de agenda staan. Insprekers dien[...] zich vooraf telefonisch te melden [...] de desbetreffende ambtelijk secre[...] van de commissie:
Ruimtelijke Ordening: telefoon [...] 897342; Milieu: telefoon 043-897[...] Verkeer en Waterstaat: telefoon [...] 897598.

• • • • • • •

Provincie Limburg

Directie: 'Geen gedwongen ontslagen'

Du Pont Kerkrade schrapt 70 banen

KERKRADE – Du Pont in Kerkrade, omspoeler en scheerder van garens (voorheen Ornatex) schrapt de komende acht maanden tussen de vijftig en zeventig banen. Dat heeft algemeen directeur Jan van Elzakker van de fabriek gisteren bekend gemaakt. Bij het bedrijf zijn momenteel nog 515 werknemers actief nadat begin februari dit jaar al bekend raakte dat de tijdelijke arbeidscontracten van zo'n twintig personen niet verlengd zouden worden.

De directie denkt de arbeidsplaatsen te kunnen laten vervallen via natuurlijk verloop, vutregelingen en door een speciale ouderenregeling op te stellen voor 55-plussers. Zo'n veertig personeelsleden bij de Ornatex-vestiging in Kerkrade zijn ouder dan 55 jaar. De personeelsleden en de vakbonden zijn gisteren op de hoogte gesteld.

De afzet van de door Ornatex bewerkte lycra-garens (elastieken in bijvoorbeeld badpakken) en nylon tapijtgarens nam reeds in het vierde kwartaal van vorig jaar op diverse fronten sterk af. Daarom zijn destijds al de maatregelen genomen van het niet-verlengen van bijvoorbeeld de tijdelijke arbeidscontracten. Maar volgens Van Elzakker uiten de gevolgen van de tegenvallende economische bedrijvigheid, zowel in de VS als Europa, zich in een blijvend lagere afzet. Ook voor de komende tijd wordt een afzet van zo'n vijftien tot twintig procent aan tapijtgarens en lycra-garens minder verwacht. Die prognose heeft Du Pont/Ornatex er nu toe gebracht de vijftig tot zeventig banen te schrappen.

„We zitten niet in de rode cijfers," aldus Van Elzakker gisteren in een toelichting. „Ornatex maakt momenteel enkele miljoenen guldens winst. Als we echter niets zouden doen en alles op zijn beloop zouden laten, dan komt het bedrijf in onacceptabele sferen terecht."

'Kerkrade' boekte vorig jaar een omzetgroei van zes procent. Vorig jaar werd een positief bedrijfsresultaat behaald. Maar de eerste maanden van dit jaar werd al bekend dat Ornatex een verre van goede start had.

Strenge vergunning voor drukpers van de baan

DEN HAAG/HEERLEN – De strenge hinderwetvergunning voor de pers voor drukwerk van het Limburgs Dagblad is van de baan. Waarnemend voorzitter mr. H. Polak van de afdeling voor de geschillen van bestuur heeft de vergunning in een spoedprocedure op verzoek van Uitgeversmaatschappij het Limburgs Dagblad ongedaan gemaakt. Deze uitspraak is gisteren openbaar gemaakt. De vergunning schreef voor dat het Limburgs Dagblad een naverbrandingsinstallatie op de afvoerpijp moet aanbrengen. Met het aanbrengen van deze techniek zou een investering van een half miljoen gulden gemoeid zijn.

CDA wil snel duidelijkheid over 'KEP'

DEN HAAG – De CDA-fractie in de Tweede Kamer wil 'op de kortst mogelijke termijn' van minister Hirsch Ballin van Justitie horen of in het verleden telefoongesprekken tussen de toenmalige staatssecretaris Van der Linden en de drukkerij KEP zijn afgeluisterd. De CDA-fractie heeft deze kwestie gisteren in haar wekelijkse fractievergadering besproken en direct daarna hebben de Kamerleden Van der Heijden en Krajenbrink schriftelijke vragen van deze strekking geformuleerd. Het CDA wil weten of en door wie hiertoe opdracht is gegeven, respectievelijk inzage is gevraagd in gevoerde telefoongesprekken tussen KEP en Van der Linden (CDA), die destijds staatssecretaris van Buitenlandse Zaken was. Het afluisteren zou zich hebben voorgedaan tijdens de paspoort-affaire, het mislukte, door Buitenlandse Zaken geleide project waarbij KEP als drukkerij betrokken was. De berichten dat de vroegere staatssecretaris is afgeluisterd kwamen vorige week naar buiten via een voormalige medewerker van de PTT.

Nederweertenaar verongelukt

● *Bij een verkeersongeval in Ospel is de 47-jarige J. van Gansewinkel uit Weert gistermiddag om het leven gekomen. Op de Venloseweg week hij uit voor een auto die voorgesorteerd stond voor de afslag Niesakkerweg. Daarbij raakte het slachtoffer met zijn auto in een slip. Vervolgens is hij rechts van de weg tegen een boom gereden. Het slachtoffer was op slag dood en moest door de brandweer uit het autowrak worden gehaald.* Foto: JEROEN KUIT

Zonvakanties behoorlijk in trek

Van onze verslaggeefster

HEERLEN – De verregende zomer leidt tot een run op reisbureaus van mensen, die in het najaar alsnog van de zon willen genieten. Er worden zelfs zoveel reizen geboekt dat een vliegreis naar een mooi-weerland vanaf Maastricht Airport de komende maand bijna onmogelijk is.

„We hebben het erg druk," vertelt een woordvoerster van Reisbureau Schoenmaeckers in Maastricht. „Elke dag helpen we mensen aan een last-minutereis naar een zonnig land. Het maakt de mensen niet uit waar ze naar toe gaan, als de zon er maar schijnt."

„Er zijn in het begin van het jaar niet zoveel reizen geboekt als normaal. Dat komt waarschijnlijk omdat de economische situatie toen niet zo goed was. Nu het er beter uitziet, willen mensen die de hele zomer geen zon hebben gehad, toch nog een weekje weg," aldus een medewerkster van reisbureau Van de Burgt in Heerlen.

„Ik denk dat er bij ons ongeveer tien procent meer reizen worden besproken dan vorig jaar," zegt een woordvoerster van Reisbureau Jules Verne in Maastricht. „Vooral Griekenland en de Canarische Eilanden zijn erg in trek. Maar ook vakantiereizen naar verdere bestemmingen lopen goed. In Griekenland is het moeilijk om nog plaats te vinden."

Ook bij het V&D-reisbureau is het drukker dan in andere jaren. „Niet alleen nu, maar de hele zomer hebben de mensen last-minutereizen geboekt. Op het moment is er zoveel geboekt, dat mensen die naar een zonnig land willen vliegen, moeten uitwijken naar de vliegvelden van Brussel of Amsterdam. Tot half oktober kun je vanaf Maastricht Airport niet meer vertrekken."

Mensen boeken vooral korte reizen van één à twee weken. De zonreizen zijn in september vrijwel volgeboekt en ook in de herstvakantie is alles vol.

De reisorganisatoren spreken in elk geval van een uitstekend naseizoen. De boekingen naar vooral Spanje, Griekenland en Tunesië hebben de malaise die de reiswereld begin dit jaar trof, zo goed als weggewerkt.

Volgens de ANVR is van een achterstand ten opzichte van vorig jaar geen sprake meer. Uit de laatste cijfers die gisteren zijn bekendgemaakt, blijkt dat de markt van georganiseerde vakantiereizen vorige maand flink is toegenomen. Met name de autovakantie is erg in trek. Tot nu toe hebben meer dan een miljoen mensen een georganiseerde autovakantie geboekt.

Ten opzichte van dezelfde maand vorig jaar nam het aantal vliegreizen toe met 12 procent. Vooral Griekenland, Spanje, Tunesië zijn populair. Portugal, dat vrijwel het hele zomerseizoen te kampen had met veel minder reizigers, is sinds augustus weer helemaal in beeld. Het aantal boekingen nam toe met 76 procent. Turkije daarentegen is niet meer in trek, waarschijnlijk ten gevolge van de aanslagen op toeristen in dat land. De boekingen bleven in augustus maar liefst 98 procent achter bij vorig jaar. Sommige touroperators spreken van nul boekingen voor Turkije.

Rockwool Lapinus voor 'Schoon Bouwen'

Campagne hergebruik steenwol van start

MAASTRICHT/ROERMOND – Rockwool Lapinus in Roermond is als eerste isolatiebedrijf begonnen met het inzamelen van steenwolresten uit de bouw om deze te recyclen.

Met de campagne 'Schoon Bouwen', die gistermiddag van start ging, wil Rockwool aannemers en slopers stimuleren resten steenwol in te leveren. Deze resten verwerkt het bedrijf tot grondstoffen voor nieuwe produkten.

Voor de inzameling zijn twee landelijke systemen opgezet: voor hoeveelheden wolsteenafval die kleiner zijn dan tien kubieke meter is een speciale zak ontwikkeld die verkrijgbaar is bij de hout- en bouwmateriaal. Grotere hoeveelheden kunnen opgeslagen worden in een container die Rockwool komt legen.

Directeur Joosten van woningbouwvereniging Nevanco gaf gisteren in Maastricht het startsein tot de campagne. Hij overhandigde de eerste zak wolsteenresten aan directeur Isolatie Bouw Van de Wijngaert van Rockwool.

Bouwbedrijf Nevanco heeft eerder meegewerkt aan proefprojecten waardoor Rockwool ervaring kon opdoen met het nieuwe kringloop systeem voor wolsteen.

● *Nevanco-directeur Joosten, rechts, stopt afval in de plastic zak die wordt opengehouden door Rockwooldirecteur Van de Wijngaert.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

UTP heeft goede hoop op spoedige ontmoeting met bisschop Wiertz

DOOR JAN VAN LIESHOUT

HEERLEN – De directeur van het Universitair Centrum voor Theologie en Pastoraat (UTP) en het Theologisch-Katechetisch Instituut (TKI) te Heerlen, drs. Toine van den Hoogen, heeft 'goede hoop dat het binnenkort tot ontmoetingen met de nieuw benoemde bisschop van Roermond komt'. Hij zei dit gisteren bij de opening van het academisch jaar van het UTP en het TKI. Bisschop Wiertz schreef dat hij verhinderd was om op de 'uitdrukkelijke' uitnodiging van UTP en TKI in te gaan. Hij verblijft momenteel op het Griekse eiland Patmos.

In zijn openingsrede memoreerde Van den Hoogen hoe dertig jaar geleden aan de Oliemolenstraat in Heerlen de filosofie-opleiding voor priesterstudenten van het bisdom Roermond begon. Tot de eerste lichting behoorde ook Frans Wiertz. Wiertz' klas was de laatste die in Roermond de theologiestudie voltooide. In 1968 werd de theologie-opleiding naar Heerlen overgeheveld. Op de Hogeschool voor Theologie en Pastoraat (HTP) volgden ook de priesterstudenten van een drietal religieuze congregaties, de Sociëteit van Afrikaanse Missiën, de picpussen en de redemptoristen, hun hogere studies.

Omdat mgr. Gijsen twijfelde aan de juistheid van de leer die op de HTP werd gedoceerd en hij vond dat de spiritualiteit er te wensen overliet, begon hij in 1974 op Rolduc een eigen priesteropleiding.

Het groot seminarie heeft inmiddels 140 priesters en 42 permanente diakens afgeleverd. Op 2 oktober zal de nieuwe bisschop van Roermond zeven diakens wijden. Voor het nieuwe studiejaar hebben zich op Rolduc tien nieuwe studenten gemeld. Het totaal aantal priesterstudenten komt daardoor op 37.

Het UTP en de Faculteit der Godgeleerdheid van de Katholieke Universiteit in Nijmegen, waarvan 'Heerlen' inmiddels een instroomlokatie is, tellen samen plusminus 250 studenten, van wie 33 eerste-jaars. Voorts volgen aan het TKI in Heerlen 30 studenten een religiestudie.

Nieuw in het studieprogramma van 'Heerlen' is het zogenoemd 'probleemgestuurd onderwijs'. „Deze onderwijskundige aanpak," aldus UTP-directeur Van den Hoogen, „bevordert zeer sterk dat mensen theologie studeren op een wijze die veel minder consumptief is dan in klassieke leerroutes het geval was. Het daagt studenten sterk uit vanuit hun eigen probleembewustzijn en met het oog op praktijksituaties te studeren en te leren theologiseren in gesprek met anderen."

Op 1 oktober treedt de nieuwe directeur van het Missiologisch Instituut aan. Het is dr. Jan van Lin, 'die onder meer zijn bij de Pauselijke Missiewerken opgebouwde kennis en ervaring zal meebrengen alsmede zijn specifieke deskundigheid inzake de derde-wereldkerken en de derde-wereldtheologie in Azië'.

In het kader van het 100-jarig bestaan van de Sociëteit voor Afrikaanse Missiën zal op het UTP in oktober een driedaags congres rond Afrikaanse theologen worden gehouden.

Onder de themacursussen die dit jaar worden gegeven bevindt zich ook een inleiding in de joodse traditie, die, aldus Van den Hoogen, 'de beginnende samenwerking met het joods leerhuis te Meerssen markeert'.

Politie-infiltrant voorkomt moord op Geleense vrouw

Van onze verslaggever

MAASTRICHT/GELEEN – Dank zij de inzet van een infiltrant heeft de Heerlense politie een aanslag op het leven van de Geleense mevrouw Fien Salden (40) kunnen voorkomen. De politie die van de moordplannen van de afgewezen minnaar op de hoogte was, heeft op 21 april nog in een persoonlijk gesprek geprobeerd de verdachte van zijn plannen af te houden. Toen dat niet lukte werd in overleg met het openbaar ministerie tot de undercover-operatie besloten.

Op 1 juni, enkele dagen nadat Leo D.(46) uit Heerlen de als huurmoordenaar vermomde agent op een parkeerplaats in Weert 8000 gulden had overhandigd om zijn voormalige minnares Fien 'dood te schieten', werd hij gearresteerd.

Officier van justitie mr. R. Philippart eiste gisteren 'ondanks een in menselijk opzicht diep trieste tragedie' voor uitlokking voor de rechtbank in Maastricht vier jaar gevangenisstraf.

Als een schaakgrootmeester heeft Leo D. (46), uit op wraak, met de pionnen uit een moordadig spel geschoven. Zijn laatste zet bedoeld om de koningin ten val te brengen, betekende gelukkig zijn eigen schaakmat. Hij toonde gisteren voor zijn rechters geen spijt, zelfs niet over het mislukken van de pogingen zijn minnares te laten doden.

Fien Salden ontsprong dus de dans dank zij de inventiviteit van de politie, die aanvankelijk geen raad wist met de informatie over de moordplannen. Het slachtoffer kwam er weliswaar zonder kleerscheuren af, maar geestelijk zal het nog lang duren voor zij de ervaringen verwerkt heeft.

Voor Leo was Fien na heel gelukkige jaren een obsessie geworden. Aan de psychiater had de boomlange, hoogbegaafde, intens rustige doch innerlijke gebroken man toevertrouwd: 'Zij was degene, die mijn leven verwoestte, dus moest zij ook dood.' Leo bevestigde gisteren op vragen van rechtbankvoorzitter mr. I. Becker-Hartenhof slechts: „Zij vernederde mij als een hond en ik slikte dat uit liefde voor haar. Uiteindelijk wees ze me toch de deur en daar kwam ik niet mee klaar."

Het einde van een problematsche liefdesrelatie omdat Leo zijn vriendin zoals ze zelf zei 'verstikte met zijn regels en afspraken. Ik had het idee dat ik niet meer vrij kon ademen'. Leo werd er uit gegooid maar bleef komen en proberen de draad weer op te pakken. Toen dat niet lukte, zocht hij een afdoende oplossing. Hij kreeg contact met twee criminelen maar die haakten uiteindelijk toch af omdat zij het zaakje niet vertrouwden. Inmiddels was de politie op de hoogte gebracht, maar die aarzelde omdat Leo D. van onbesproken gedrag was en niet in staat werd geacht tot moord.

Besloten werd hem te waarschuwen geen domme dingen te doen. Toen die raad in de wind werd geslagen, werd besloten geheim agent 'oom Pierre' in te zetten. Die 'oom Pierre' belde op een avond Leo op met de vraag 'of er nog wat schoon te maken was'. een afspraak was snel gemaakt en binnen een week zat Leo in zijn cel.

Ter zitting kwam uitvoerig aan de orde op welke wijze de plannen beraamd werden: het zou gebeuren op de wekelijks schaakavond van Leo en de 'huurmoordenaar' zou vanuit de voortuin voor haar huis het vuur op Fien openen. Tekeningen en foto's werden bijgeleverd.

Leo zegt op vragen van de voorzitter geen moeite te hebben met de cel. „Ik ben gebroken en of je dat nu buiten of binnen de gevangenis bent," zei hij berustend

Officier van justitie mr. R. Philippart is niet gelukkig met de rol van de reclassering en de psychiater omdat zij teveel de toon zetten voor een rolverwisseling: de verdachte als slachtoffer en het slachtoffer als verdachte. „Weliswaar is het niet strafrechtelijk te bewijzen maar er zijn sterke aanwijzingen dat Leo een ware terreur heeft uitgeoefend," wijst hij op vele incidenten kort na het vertrek van Leo uit haar woning. Een kogel in een enveloppe, een inbraak, een poging tot brandstichting in haar auto en het voortdurend door de straat sluipen van de gewezen minnaar spreken boekdelen.

Er liep op het moment dat Leo achter de tralies ging al een straatverbodverzoek, maar dat was even niet nodig omdat D. in hechtenis zat.

Raadsman Spronken wees de terreursuggestie van de hand.

Uitspraak over veertien dagen.

Duitsers tegen aanleg spoorlijn

DEN HAAG – Van Emmerich tot Oberhausen zijn bewoners en bestuurders het er unaniem over eens: in Duitsland zit niemand te wachten op de komst van de Betuwelijn. Integendeel, op alle mogelijke manieren zal worden geprobeerd te voorkomen dat via de Betuwelijn extra goederen over het bestaande Duitse spoornet naar het Roergebied worden vervoerd.

Dat is de boodschap die bestuurders en bewoners van Nordrhein-Westfalen gisteren hadden voor de leden van de Kamercommissie van Verkeer en Waterstaat die een bezoek brachten aan de Duitse deelstaat. De Tweede Kamerleden stelden zich tijdens het werkbezoek ondermeer op de hoogte van de visie van de Duitsers op de aanleg van de goederenspoorlijn.

De Duitse Bundesbahn wil het goederenvervoer vanuit Rotterdam over het bestaande dubbelspoor van Emmerich via Wesel naar Oberhausen vervoeren. De bestuurders van alle gemeenten langs het tracé willen aanleg van een nieuwe spoorlijn om te voorkomen dat het goederenvervoer door woonkernen gaat.

Zo heeft het stadsbestuur van Emmerich – de goederentreinen zullen straks over een lengte van 18 kilometer door de stad denderen – opdracht gegeven tot onderzoek van de juridische mogelijkheden om de komst van de goederentreinen te vertragen.

Ook het ministerie van Verkeer van de Duitse deelstaat Nordrhein-Westfalen wil aanpassingen.

Provincies mogen helpen met zoeken oplossingen

Studie naar tracé van aftakking Betuwelijn

ARNHEM – Rijkswaterstaat vormt samen met Gelderland, Overijssel en vervoersregio's in deze provincies een begeleidingsgroep om de mogelijkheden te onderzoeken voor de aftakking van de Betuwelijn via Oost-Gelderland en Twente naar Noordoost-Duitsland. Deze tracé-studie moet voorjaar 1994 klaar zijn. Het ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft dit gisteren meegedeeld.

Een delegatie van de Tweede Kamer heeft gisteren tijdens een bezoek aan de deelstaat Nordrhein-Westfalen aangekondigd in het debat van november over de Betuwelijn te bekijken of snellere aanleg van aftakkingen van de Betuwelijn via zowel Oost- als Zuid-Nederland mogelijk is. Hierdoor kan het goederenverkeer worden verminderd dat via Emmerich Duitsland binnenkomt. De Duitse minister van Verkeer in Nordrhein-Westfalen, F. Kniola, heeft gisteren in een gesprek met de Nederlandse parlementariërs voor een dergelijke ontlasting gepleit.

Gelderland en Overijssel juichen het toe dat ze al in vroeg stadium worden betrokken bij het maken van plannen voor het aftakken van de Betuwelijn. Gelders gedeputeerde J. de Bondt stelt vast dat deze procedure in fel contrast staat met die voor de Betuwelijn: „Het tracé voor deze route is ons in feite door de rijksoverheid opgedrongen, met als gevolg dat er veel verzet is."

Zijn collega van Overijssel R. Lanning: „We krijgen nu de mogelijkheid te helpen zoeken naar oplossingen die het leefmilieu en landschap zo min mogelijk aantasten en zo voldoende maatschappelijk draagvlak opleveren. Wat het tempo van de aanleg ten goede komt."

Voor de aftakking naar Noordoost-Duitsland kan de huidige spoorbaan van Zutphen via Hengelo naar Oldenzaal worden gevolgd. Een groot probleem dat hierbij opdoemt, is volgens Lanning het gedeelte ter hoogte van de stad Hengelo. Ondergrondse aanleg in woonkernen moet bespreekbaar zijn, vindt hij. Het is ook mogelijk de aftakking naar Hengelo parallel te laten lopen met de autosnelweg A28 via de Gelderse Achterhoek.

De spoorbaan is naar het oordeel van Lanning van groot belang voor Twente als distributiecentrum voor goederen van en naar Noord-Duitsland, Scandinavië, Midden- en Oost-Europa. Om die functie te verstevigen, wil men onder andere een terminal bouwen voor de overslag. Ook ter ontlasting van de autosnelweg A1 acht hij de spoorbaan noodzakelijk.

Veel Russen weigeren inenting uit angst voor ai

Moskou vreest enorme epidemie van difterie

MOSKOU – Difterie verspreidt zich razendsnel in Rusland en dreigt de komende maanden in de grote steden de vorm aan te nemen van een enorme epidemie. Vijftig mensen zijn alleen al in Moskou overleden aan de ziekte, die buiten de hoofdstad aan zeker evenveel mensen het leven heeft gekost.

„We zien het begin van een epidemie. Wij zijn er niet in geslaagd de situatie te stabiliseren toen dat nog mogelijk was, twee jaar geleden," aldus Tatjana Poesjkarenko, het hoofd van de medische afdeling van het oostelijke deel van Moskou, gisteren tijdens een persconferentie. Zij legt de oorzaak van de toename van de ziektegevallen bij de verslechterde sanitaire omstandigheden in de grote steden. Vooral in Moskou en Sint Petersburg wordt de komende winter een verslechtering van de situatie verwacht, met name onder het toenemend aantal daklozen en vluchtelingen uit door conflicten geteisterde gebieden in de voormalige Sovjetunie.

In het oostelijke district van Moskou, met 1,25 miljoen mensen de grootste stadswijk, is slechts 35 procent van de mensen ingeënt. Dat is veel minder dan de vereiste 75 procent, waarmee een epidemie op grote schaal kan worden voorkomen.

Verpleegkundigen worden geconfronteerd met een groot wantrouwen jegens vaccinaties onder de bevolking, wat het uitvoeren van een inentingsprogramma bemoeilijkt. Veel Russen weten dat er groot gebrek aan injectienaalden is in het land en vrezen met oude, gebruikte en ongesteriliseerde naalden te worden geprikt, met kans op besmetting met andere ziekten, met name aids.

Verder wordt de strijd tegen ... rie, een ziekte die men in de ... zetig dacht te hebben uitg... ernstig bemoeilijkt door het ... aan medicijnen. Een vrouw ... zich de ziekte had ontwikkeld, omdat ze pas na vijf dagen ko... den behandeld. „Wij hebben ... tisch geen tegengif en serum ... hebben we gebrek aan antib... die alleen tegen harde valuta ... Westen kunnen worden gek... zei Poesjkarenko.

Difterie, dat onder meer wor... speid via vervuild water, is é... de gevaarlijke infectieziekten ... Rusland en andere voormalig... jet-republieken de kop opst... De verslechtering van de g... heidszorg houdt verband m... nijpende economische crisis ... daling van de levensstanda... het land. De Russische ziek... zen hebben nauwelijks fina... middelen. Ook het feit dat m... makkelijker door de voorm... Sovjetunie kunnen reizen ... een snellere verspreiding van ... ten mogelijk.

Volgens het door de Amerik... gefinancierde MiraMed Instit... Moskou is het aantal gevalle... mazelen dit jaar met 500 proce... stegen en is het aantal gevalle... tbc verdubbeld. Verder is een ... merende groei van gevallen ... acute darminfecties, bacterië... senterie en hepatitis geconsta... Cholera, dat kan leiden tot ... door uitdroging, heeft in Cen... Azië de kop opgestoken.

In opleiding

● *Mohammed Belhaj: „Je moet niet in je eentje op de kamer blijven zitten."* Foto: FRANS RADE

DOOR LINDA DANIËLS

Politieschool Heerlen leidt 48 studenten op

Allochtone agenten voor Zuid-Limburg

HEERLEN – De politieschool in Heerlen leidt 48 allochtone studenten op die voor 1996 gaan werken voor de Zuidlimburgse politie. Dit zegt Kooyman, hoofd Personeelszaken van de regio Zuid-Limburg.

Er lopen niet meer dan vijftien allochtone politie-agenten rond in Zuid-Limburg, terwijl de provincie toch vrij veel buitenlanders telt. Het inzetten van de 48 allochtone nieuwkomers is een onderdeel van het landelijke project 'Politie en Allochtonen'. Dit project geeft de politie de nodige deskundige ondersteuning in deze multiculturele samenleving.

Op de Heerlense politieschool, waar 15 procent van de studenten kleurling is, wordt extra aandacht geschonken aan de cultuurverschillen. Zo wordt er een cursus 'Omgaan met allochtonen' gegeven aan alle docenten van de school.

„De politie heeft ook moeten wennen aan de multiculturele samenleving. Je kunt niet meer zomaar een proces-verbaal uitschrijven zonder dat je bekijkt wat er echt aan de hand is. De tweede generatie allochtonen heeft dieperliggende problemen die aangekaart moeten worden, en die door de politie in acht moeten worden genomen. Daar moeten we de studenten op voorbereiden. De toekomstige agenten moeten een hoge integriteit hebben, zodat ze respect voor de mensen hebben zonder te wijzen op cultuurverschillen," aldus Ton Claessen, directeur van de politieschool in Heerlen.

Volgend jaar gaan de internaten bij de vijf Nederlandse opleidingscentra voor politie-agenten dicht. De interne behuizing is volgens een rapport van de LSOP (Landelijk Selectie- en Opleidingsinstituut Politie) uit de tijd en er zou een machocultuur heersen die zich uit in een ongewenst gedrag ten opzichte van vrouwen en allochtonen.

„Er hebben zich wel een paar incidenten voorgedaan, maar het ging toen om kleine, onbewust gemaakte opmerkingen. In november hebben we daar gezamelijk, met alle studenten en docenten, over gesproken en dat heeft wel goed uitgewerkt. Ik vroeg de groep wat het nou betekent als je een ander kwetst omdat hij een andere huidskleur heeft. Daar werd toen erg belangstellend over gesproken. Gelukkig is het nog nooit zo ver gekomen dat we mensen hebben moeten straffen voor onbehoorlijke gedrag," aldus directeur Claessen.

Volgens hem is het voordeel van de interne opleiding dat de studenten elkaar onbedreigd kunnen leren kennen en accepteren.

Een rondje door de kantine van de school maakt duidelijk wat de directeur bedoelt. Iedereen lijkt elkaar te kennen en er hangt een gemoedelijke sfeer. „Het is alsof we met een grote vriendenkring op een eiland wonen," zegt Monique. Ze zit nu zes maanden op de politieschool en heeft nog niets van onbehoorlijk gedrag gemerkt. „Omdat je constant met elkaar op dit kleine stukje leeft, kom je dezelfde mensen vaak tegen. Je krijgt juist de kans om elkaar, en dus ook elkaars cultuur, beter te leren kennen."

Mohammed Belhaj is van Surinaamse afkomst. Hij woont sinds 1972 in Nederland en studeert nu aan de politieschool in Heerlen. Volgens hem heeft een allochtone student het grotendeels zelf in de hand of hij wel of niet door de anderen geaccepteerd wordt. „Je moet niet in je eentje op je kamer blijven zitten, maar je moet contact zoeken met je medestudenten. De gezelligheid heb je zelf in de hand. Het is een kwestie van geven en nemen," aldus Mohammed.

Hij houdt er wel rekening mee dat hij het in de maatschappij iets minder vriendschappelijk aan toegaat als binnen de muren van de school. „Op school worden we mentaal voorbereid op de harde realiteit waarin we straks terecht komen, dat vind ik erg belangrijk," aldus de student.

Nieuw bloedb... in Zuid-Afrik...

JOHANNESBURG – In de ... woonwijk Tokoza, ten zuid... van Johannesburg, zijn de ... van ten minste tien mensen g... den. Arrestaties na de moord... op verschillende plaatsen in ... woonoord werden gepleegd, ... volgens berichten van de ... achterwege gebleven. De gol... terreur in de zwarte woono... rondom Johannesburg heeft ... maand augustus aan in tota... mensen het leven gekost.

De Zuidafrikaanse regering e... Afrikaans Nationaal Congres ... hebben gisteren een comprom... reikt over een Uitvoerende ... gangsraad die Zuid-Afrika na... eerste democratische verkie... op 27 april 1994 moet leiden.

De partijen zouden volgens ... Zuidafrikaanse persbureau S... overeenstemming hebben be... over onder meer de gezame... controle op het leger en de poli... Zuid-Afrika. Dit vormde tot n... het belangrijkste struikelblok ... sen het ANC en de blanke mi... heidsregering van president F. ... Klerk.

Arti Jessurun ... Utrecht opgep...

DEN HAAG – De politie in ... Haag heeft gisteren de 46-jarig... rinaamse politicus/arts/zake... Arti Jessurun aangehouden in ... woning in Utrecht wegens be... kenheid bij de Surinaamse se... geld-affaire.

Jessurun wordt verdacht van ... name aan een criminele organi... valsheid in geschrifte, omko... heling en het in ontvangst ne... van smeergelden. Dit hebben ... trouwbare bronnen bevestigd. Half augustus legde Jessurun ... politieke functies neer omdat ... migen hem betrokkenheid bij ... smeergeld-affaire verweten. Hij ... klaarde toen dat hij overtuigd is ... zijn eigen onschuld. De kinder... was ondervoorzitter van de C... het NPS, de partij van president ... netiaan, en lid van de Staats... het hoogste adviescollege van ... Surinaamse regering.

In totaal heeft de politie nu vijf ... houdingen verricht. Begin juni ... resteerde de politie twee N... landse directeuren van import... exportbedrijven.

Van onze correspondent

Ruimte met kluis niet elektronisch beveiligd

Politie erkent blunder in zaak hasj-diefstal

LOCHEM – Opslag van 800 kilo hasj (straatwaarde twee miljoen gulden) in een niet bemand en evenmin elektronisch beveiligd politiegebouw. Dat welhaast een kant-en-klare uitnodiging vormt voor inbrekers, kon de politie in Vaassen maandagochtend constateren. Een partij hasj die vorige week in Lochem was onderschept en tijdelijk in Vaassen was opgeslagen, bleek gestolen. Een blunder, zo erkent de politie. „We moeten de hand in eigen boezem steken," zegt voorlichter A. de Ronde van politiedistrict IJsselstreek.

Hij kan alleen ter verdediging aanvoeren dat het Vaassense kantoor 'wel voorzien was van deugdelijk hang- en sluitwerk'. Dat gegeven heeft op de inbrekers blijkbaar weinig indruk gemaakt. Zij zijn het pand via de eerste verdieping binnengekomen en ontdekten na een grondige speurtocht de ruimte – volgens de politie een kluis – in de kelder van het pand waarin de hasj lag opgeslagen. Ook die wisten ze open te krijgen. Ze verdwenen met medeneming van de omvangrijke partij hasj.

Het gebouw waarin de partij lag opgeslagen deed dienst als kantoor voor enkele ondersteunende diensten van de regiopolitie en was niet meer in gebruik als politiebureau. Het rechercheteam dat de drugsvangst vorige week deed, opereerde vanuit dit kantoor. Het gebouw is buiten kantooruren dus onbemand en bovendien niet voorzien van een elektronische alarminstallatie. Op de vraag waarom de hasj hier was opgeslagen, zegt De Ronde: „Ik denk dat men in de veronderstelling was dat het snel vernietigd zou worden en dus wel even tijdelijk opgeslagen kon worden in dit gebouw. Het lag klaar voor vernietiging. Maar men wist dat het gebouw niet voldoende beveiligd was en had dus ook andere maatregelen kunnen nemen."

De Ronde vermoedt dat de dieven in actie zijn gekomen na berichten in de media over de hasjvangst. De politie had in berichten aan de pers niet vermeld waar de buit was opgeslagen, maar had wel de pers uitgenodigd de partij te komen fotograferen. De lokatie werd in sommige media vermeld. De Ronde: „Daar waren we hoogst ongelukkig mee. Maar ik wil niet de media de schuld geven. We moeten de hand in eigen boezem steken."

De hasj werd vorige week bij toeval ontdekt bij de aanhouding van een 35-jarige Lochemer. De man werd gezocht wegens betrokkenheid bij een groep drugssmokkelaars- en handelaars, waarnaar een rechercheteam al enige tijd onderzoek doet. De man had 800 kilo hasj in zijn schuur liggen. Hij was juist van een vakantie in Marokko teruggekeerd en had de hasj op de impe... van zijn auto meegenomen.

Volgens persofficier van Justitie ... het arrondissement Zutphen mr. ... Buttinger is Justitie 'formeel' ... antwoordelijk voor de opslag van ... beslag genomen goederen'. In ... praktijk bepaalt de politie hoe ... waar in beslag genomen goede... worden bewaard totdat Justitie ... over beslist. In het vorige week ... werking getreden nieuwe 'besluit ... beslag genomen voorwerpen' ... regels over het opslaan en behe... van goederen die in een strafzaak ... beslag zijn genomen. Na enige ... gaan die afhankelijk van de omva... meestal over naar de domeinen ... de kelder van de rechtbank. Dr... worden meestal vernietigd. In ... nieuwe besluit staat dat dit zo ... mogelijk moet gebeuren. „Als ... kan binnen een paar dagen," ... Buttinger. „Dat was in dit geval ... de bedoeling: de partij zou ... dag worden vernietigd. Daarto... besloten vanwege de hoeveel... en het risico. In dit geval zou ... zelfs sneller dan gebruikelijk ... beuren. Maar niet snel genoeg, ... gebleken."

Hypotheekbank ABP staat als een huis

● *Gerard Vankan: „Als je structureel te weinig rendement maakt, moet je de tent sluiten."* Foto: FRANS RADE

DOOR PETER BRUIJNS

HEERLEN – Links en rechts wordt bij het ABP de bezem door de stal gehaald. Managers vertrekken, veel werknemers weten niet of ze hun baan in Heerlen kunnen houden. Maar het is niet overal even hectisch. Bij de afdeling Hypotheken werkt iedereen rustig door. Na een ingrijpende reorganisatie weten de 141 personeelsleden wel ongeveer waar ze aan toe zijn.

De afgelopen drie jaar is dat wel eens anders geweest. Toen het hypotheekbedrijf in 1990 diep in de rode cijfers zat, werd er flink het mes in gezet. Later hebben fusiegesprekken lange tijd de sfeer bepaald. Daar kwam pas begin dit jaar een eind aan. „ABP Hypotheken is zeer levensvatbaar. Er is geen enkele reden om met derden in zee te gaan", aldus de nieuwe beleggingsdirecteur Jean Frijns.

De directeur van ABP Hypotheken, Gerard Vankan, heeft het allemaal van zeer nabij meegemaakt. Hij geeft al sinds de start in 1980 leiding aan het hypotheekbedrijf van het pensioenfonds.

Vermogen

Het eigen hypotheekbedrijf is slechts één van de activiteiten waar het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds zijn enorme kapitaal in belegt. Het ABP heeft een vermogen van 171 miljard gulden, bedoeld voor pensioenuitkeringen aan overheidspersoneel. Dat geld ligt niet op de plank, maar is geïnvesteerd in leningen, onroerend goed en aandelen in binnen- en buitenland.

Slechts een klein deel, tien procent, wil het fonds in hypotheken stoppen. Het gaat dan nog altijd om 17 miljard gulden. Dat geld is overigens niet alleen beschikbaar voor het eigen ABP-hypotheekbedrijf, maar wordt ook via andere hypotheekverstrekkers uitgezet. Op het ogenblik is ruim 7 miljard gulden op deze via-via manier in hypotheken belegd.

Met de eigen hypotheken heeft het ABP de afgelopen dertien jaar een marktaandeel van bijna vijf procent weten op te bouwen. Daarmee ligt het bedrijf overigens nog ver achter bij giganten op dit gebied als de Rabo, ING en ABN-Amro.

Bestaansrecht

Drie jaar geleden, met een marktaandeel van 3,1 procent, was er voor Vankan minder reden tot tevredenheid. De resultaten waren beroerd, de kosten te hoog en er werden te weinig hypotheken verkocht.
Een rapport van het accountantskantoor Coopers & Lybrand wees uit dat de afdeling alleen bestaansrecht had als de werkwijze drastisch werd veranderd. Andere beleggingen leverden het ABP immers veel meer rendement op.

De bedrijfsvoering werd drastisch omgegooid. De personeelsbezetting daalde van 175 naar 133 mensen en de kosten, met name voor huisvesting en automatisering, werden met meer dan 50 procent gereduceerd. Bovendien werd de service behoorlijk opgeschroefd. De offertes voor een hypotheek zijn nu veel sneller klaar.

De slechte resultaten van 1990 waren verder aanleiding om eens te gaan onderzoeken of samenwerking met andere bedrijven voordeel zou kunnen opleveren. Al vrij snel kwamen oriënterende gesprekken met de SNS Bank op gang. De driehonderd bankkantoren van de SNS zouden een aanvulling kunnen betekenen op de gebruikelijke methode van het ABP om hypotheken via tussenpersonen te verkopen.

Sterk genoeg

De reorganisatie-maatregelen hadden ondertussen echter zoveel effect dat de mensen die de samenwerkingsmogelijkheden nauwgezet bestudeerden, in mei tot de conclusie kwam dat het hypotheekbedrijf nu sterk genoeg is om op eigen houtje door te gaan. Het overleg met de SNS werd stopgezet, nadat het ook niet nodig bleek om van andere distributiekanalen gebruik te maken. Daar kwam nog bij dat aan de samenwerking ook nadelen zouden kleven.
Samenwerken betekent immers het delen van macht. Het ABP zou als belegger minder invloed krijgen op het geïnvesteerde vermogen.

Volgend jaar verhuist Hypotheken naar een nieuw te bouwen kantoor op de Heerlense kantorenboulevard. De hoogste tijd om te verkassen, meent Vankan. Het bedrijf zit nu nog bijna onvindbaar in een bedompte ruimte boven het ANWB-kantoor aan de Honingmanstraat.

Het nieuwe kantoor wordt in eerste instantie voor slechts zes jaar gehuurd. Die termijn is gekozen omdat na 1997 ruimte vrijkomt binnen het huidige hoofdkantoor aan de stadsautoweg.

Over de toekomst van het hypotheekbedrijf kan Vankan weinig met stelligheid zeggen. Dat komt door de verzelfstandiging en reorganisatie van het hele ambtenarenpensioenfonds. Die zal ook ABP Hypotheken (in beperkte mate) raken.

Nu het ABP zijn monopolie en zijn overheidsstatus kwijtraakt, wordt het menens. Beleggingsdirecteur Frijns wil van de gelegenheid gebruik maken om de verkokering uit de organisatie te halen. Dat betekent dat de onderdelen Aandelen, Vastrentende Waarden, Onroerend Goed, Cash Management en Hypotheken tot één hecht beleggingsbedrijf worden gesmeed. Doel van dat alles is een zo hoog mogelijk rendement.
Er zal voortaan makkelijker geschoven worden met de beleggingsgelden tussen de verschillende categorieën. Voor ABP-Hypotheken betekent dit dat er door de concurrentie met de andere beleggingsmogelijkheden hard gewerkt zal moeten worden. Als er meer rendement kan worden behaald met bijvoorbeeld aandelen of onroerend goed, zou dat ten koste kunnen gaan van het budget voor hypotheken. En als het rendement langere tijd onder de maat zou blijven, zou het zelfs tot stopzetting kunnen leiden.

Vankan: „Als je er structureel van overtuigd bent dat je minder rendement maakt dan een andere beleggingscategorie, moet je de tent sluiten." Het zijn harde woorden. Vankan toont zich daarmee veel meer zakenman dan ambtenaar. „Logisch," zegt hij, „met een ambtenarenmentaliteit hadden we de huidige resultaten niet gehaald en waren we met dit bedrijf nooit zover gekomen."

Rechter geeft oordeel over gevelreclame Heerlens reisbureau

DEN HAAG/HEERLEN – Rechter bij de Raad van State in Den Haag, H. Kuijper, leek gisteren wel wat te voelen voor het beroep op het gelijkheidbeginsel, dat P. Crombag uit Heerlen bij hem deed. Crombag, eigenaar van een reisbureau aan de Oranje Nassaustraat, is door de gemeente aangeschreven omdat de reclame aan de gevel van zijn winkel onaanvaardbaar zou zijn.

Het gaat hier om een verlichte gele vertikale zuil met 'reisbureau' er op. In de gisteren door Kuijper behandelde rechtszaak eiste Crombag vernietiging van de gemeentelijke aanschrijving.

Hij zou daar recht op hebben omdat de wet het gelijkheidsbeginsel kent. Dat wetsartikel moet willekeur voorkomen. Een gemeente kan niet de een ongemoeid laten en de ander aanpakken. Door middel van een fotoserie liet de ondernemer de rechter zien dat andere winkels in de straat ook vertikale reclame voeren. Die worden echter niet aangepakt.

Een fotowinkel heeft een gele zuil met daarop 'Nikon' en de juwelier een zuil met 'Juwelier' er op. Voor deze laatste is door de gemeente zelfs vergunning verleend. „Dat is inderdaad niet zo'n gelukkig besluit geweest," gaf de gemeenteman toe, doelend op de vergunningverstrekking aan de juwelier.

De gemeenteman vertelde voorts nog dat een maand geleden een extern bureau is ingeschakeld om alle illegale gevelreclame in de gemeente in kaart te brengen.

Het zou dus niet zo zijn dat vooral voor de Oranje Nassaustraat het aanpakken van de gevelreclame de hoogste prioriteit geldt maar voor de hele stad.
In Heerlen beoordeelt de welstandscommissie of gevelreclame wel of niet kan. In de door Crombag bij de Raad van State gevoerde procedure zal blijken of hij zijn huidige reclame kan laten hangen of dat hij met de welstandscommissie in de slag moet om te overleggen wat voor reclame wel kan.

Van Dijk directeur Beeldende Kunsten

MAASTRICHT – Het College van Bestuur van de Rijkshogeschool Maastricht heeft Paul van Dijk (47) benoemd als directeur van de Academie Beeldende Kunsten. Hij volgt in deze functie Lon Hamaekers op.

Paul van Dijk startte zijn maatschappelijke loopbaan in 1968 als rayonchef bij het Limburgs Dagblad. Na het behalen van zijn onderwijsbevoegdheid in 1972 werd hij leraar handvaardigheid en creatief tekenen aan de rk Lagere Technische School in Nijswiller.

In 1980 stapte hij als leraar didactiek en kunstbeschouwing over naar de toenmalige Stadsacademie voor Toegepaste Kunsten in Maastricht, waar hij later promotie maakte tot adjunct-directeur.

De oorspronkelijk uit Hoensbroek afkomstige Van Dijk is op het ogenblik nauw betrokken bij het wel en wee van de Limburgse Creativiteits Centra (CCV).

Prof. dr. Hans Philipsen nieuwe rector RL

'Wat minder studenten, daar ben ik niet tegen'

DOOR MAURICE UBAGS

MAASTRICHT – Op de deur van zijn kamer staat nog de naam van zijn voorganger, inmiddels staatssecretaris, Job Cohen. Voor een interview heeft de nieuwe rector, Hans Philipsen (58), hoogleraar medische sociologie aan de Rijksuniversiteit Limburg (RL), 'een half uurtje.' Want om negen uur vergadert hij al met het College van Bestuur.

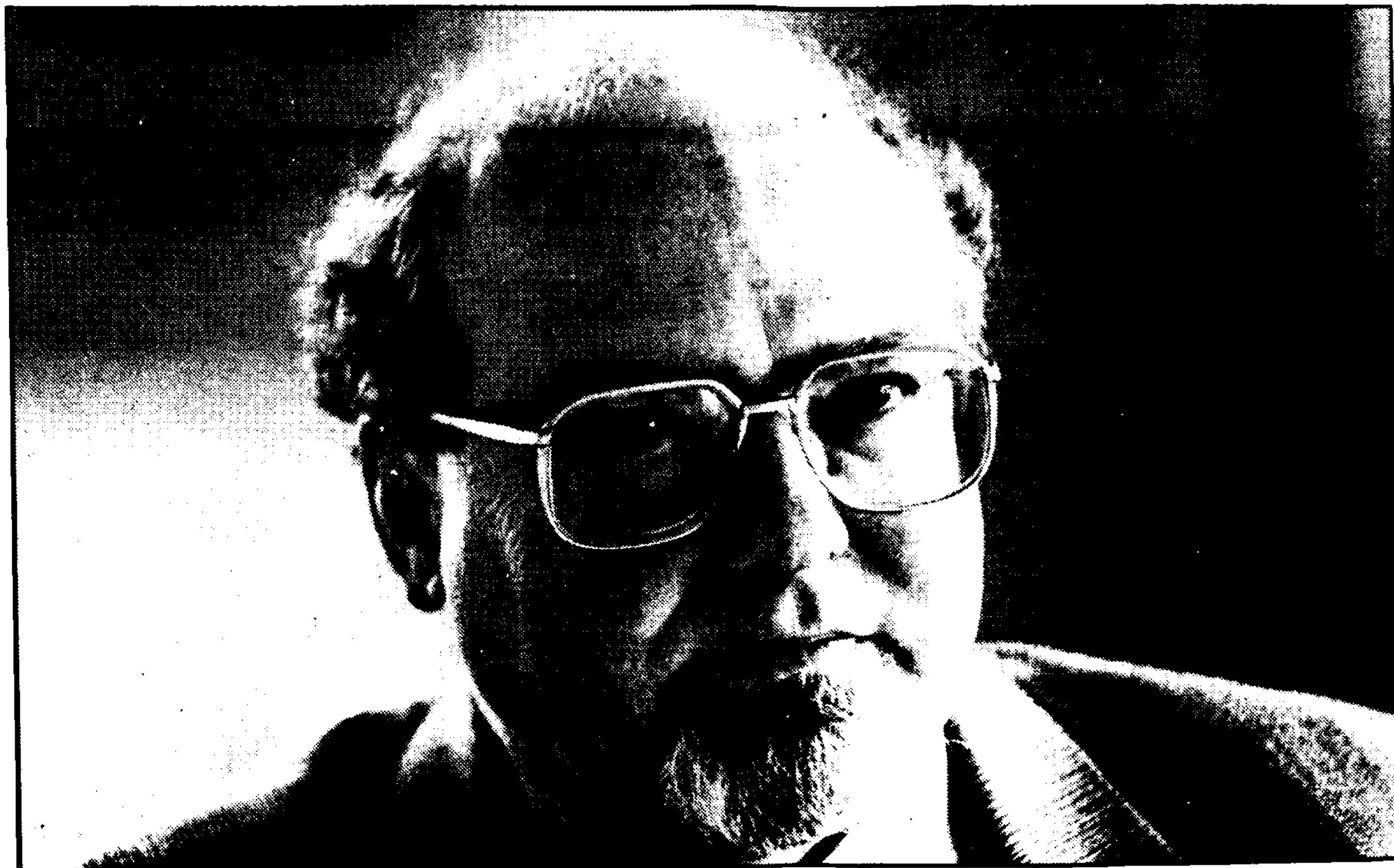
Op de eerste vraag over het laatste voorstel van onderwijsminister Ritzen om de doorstroom van studenten van middelbaar en hoger beroepsonderwijs naar de universiteit te beperken, levert hij meteen kritiek.

„Ook aan de RL wordt een aantal doorstroomopleidingen verzorgd. Daar maken veel goede mensen gebruik van die in staat en bereid zijn de universiteit af te maken. Er zitten ook mensen bij die alleen nog een papiertje willen halen, maar ook dat kun je niemand kwalijk nemen. Zeggen dat een mens maar recht heeft op één opleiding, vind ik onjuist. Erg ongelukkig. Je kunt beter zeggen dat iemand recht heeft op één betaalde opleiding."

Over het gevolg van het beperken van doorstroommogelijkheden, minder studenten, zit Philipsen niet in. „Dat zou wat rust geven. Hier en daar wat minder studenten, daar ben ik niet tegen. De druk op docenten om onderwijs te geven neemt dan af en daarmee ook de druk om op het onderzoek te beknabbelen."
Ook over bijklussende hoogleraren en stafmedewerkers heeft Philipsen een duidelijke mening. „Een hoogleraar of een onderzoeker moet het grootste deel van zijn tijd aan onderwijs en onderzoek voor de RL besteden. Een medewerker moet niet zo 'ondernemend' zijn dat hij de meeste tijd weg is. Dan moet hij part-time gaan werken of helemaal stoppen, zelfs al stort hij alle inkomsten in de kas van de universiteit en ongeacht ook hoeveel public relations dat voor de RL betekent."

Philipsen nuanceert: „Aan de andere kant wordt iemand die aan de weg timmert, ook vaker uitgenodigd voor symposia en lezingen. Dat moet kunnen. Maar zo snel werk in de richting van een blijvende verplichting gaat, een commissariaat of iets wat lijkt op een dienstbetrekking, dan moet dat gemeld en goedgekeurd worden."

Een deel van de deining over bijklussend universitair personeel noemt de rector een beetje mal. „Voor miljoenen wordt onderzoek voor anderen uitgevoerd. Daarvoor wordt zelfs extra personeel aangetrokken. Al dat geld verdwijnt in de kas van de vakgroep of de universiteit. Dat is echt niets onoirbaars."
Een ander Haags plan, – geen studieprestaties, geen/minder beurs – vindt de rector daarentegen wel goed. „Mijn persoonlijke mening is dat je niet een beurs moet krijgen omdat je student bent. Het is verkeerd geweest om het principe los te laten dat je als student ook moet presteren, al zie ik nu daar weer enigszins op wordt teruggekomen. Een controle van de prestaties zal veel bureaucratie met zich meebrengen. Maar ik vind het leveren van prestaties vanzelfsprekend."
Philipsen, die per 1 januari 1995 volgens de plannen weer wordt opgevolgd door Job Cohen, wil meer dan alleen maar op de winkel passen. „Al is op de winkel passen natuurlijk zeer nuttig. Twee thema's staan centraal. De universiteit moet verder worden uitgebouwd en het probleemgestuurd onderwijs, uniek voor de RL, moet het boegbeeld blijven van deze universiteit."

● *Hans Philipsen, de nieuwe rector van de Rijksuniversiteit Limburg.* Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Om de universiteit uit te bouwen denkt Philipsen aan het ontwikkelen van nieuwe studierichtingen. „Namen wil ik daarbij nog niet noemen, maar van psychologie kan ik zeggen dat dat nog steeds niet van de baan is." Uitbouw ziet de rector ook in ruimer, Euregionaal perspectief.

„Een verdere samenwerking met de universiteit in Diepenbeek (België) lijkt dan voor de hand te liggen. Hoe dat precies vorm moet worden gegeven, weet ik echter nog niet. Op dat gebied moet ik me nog inwerken."

500ste bul economie RL

MAASTRICHT – Decaan prof. dr. J. Muysken van de Rijksuniversiteit Limburg reikt volgende week in de aula de vijfhonderdste economie-bul uit aan de student E. Pelle. Pelle begon in 1987 met zijn opleiding in Maastricht. Hij specialiseerde zich op het gebied van de milieu-economie. Tijdens zijn studie gaf Pelle al les, bovendien startte hij een studentenblad, waarvan hij geruime tijd eindredacteur was. De laureaat wordt met ingang van 1 november redacteur bij het toonaangevende wetenschappelijk tijdschrift Economische Statistische Berichten.

Concert op Slavante

MAASTRICHT – Het Fanfarekorps der Limburgse Jagers gaat zondag een oude traditie herstellen door te concerteren op Slavante. Daar hebben militaire muziekkapellen twee eeuwen lang concerten verzorgd. Slavante was de buitenlocatie van de Groote Sociëteit.

In de tuin van wat naderhand 'Casino Slavante' ging heten, heeft altijd een kiosk gestaan waar 's zondags geconcerteerd werd.

Op Slavante hebben lange tijd de officieren van het Maastrichtse garnizoen de bloemetjes buiten gezet. Er werden deftige gasten ontvangen, onder wie koningen en ministers.

In de vorige eeuw werd bij twijfelachtig weer de Nederlandse wimpel op verschillende plaatsen in de stad uitgehangen ten teken dat het concert doorging. Als er geconcerteerd werd, kon men vanuit de stad met de stoomboot naar Slavante varen.

Zondag zal het militaire korps onder leiding van de dirigent kapelmeester luitenant J.Hendriks weer een concert geven op Slavante, aanvang vier uur. Op het programma staan werken van Gerard Boedijn, Johan de Mey en Jan Segers.

De commandant van het Regiment Limburgse Jagers, luitenant-kolonel N. Vroom hoopt op grote belangstelling van het Maastrichtse publiek.

Provincie: niet-informeren Staten logisch verklaarbaar

'Rapport nog niet rijp voor de openbaarheid'

Vervolg van pagina 1

MAASTRICHT – Eind vorig jaar besloten Gedeputeerde Staten Berenschot in de arm te nemen, in een poging antwoord te krijgen op de vraag of de in 1988 doorgevoerde reorganisatie van het ambtelijk apparaat wel de beoogde effecten heeft gesorteerd. Bovendien weet het college zich aan de vooravond van een ingrijpende vernieuwing van het bestuurlijke bestel in Nederland, waarbij de 'provincies-nieuwe-stijl' een belangrijke taakverschuiving te wachten staat.

Maar op de achtergrond speelt vermoedelijk ook het feit mee, dat het provinciaal apparaat – zowel intern als in de publieke opinie – stevig onder druk is komen te staan als gevolg van de lange reeks corruptie- en smeergeldaffaires in Limburg. Daarbij waren immers ook een voormalig gedeputeerde en een gewezen topambtenaar van de provincie betrokken.

In de wandelgangen van het Maastrichtse gouvernement wordt al langer gewag gemaakt van 'de centralistische machtsstructuur' binnen de provinciale organisatie. Vooral de twee al eerder genoemde stafgroepen moeten het in dat opzicht ontgelden.

Intussen weten betrouwbare bronnen in het provinciehuis te melden dat er 'van diverse kanten' ernstige kritiek is geuit op zowel de aanbevelingen als de werkwijze van Berenschot-onderzoeker Berg. Deze was namens het adviesbureau persoonlijk belast met de Limburgse klus. Door zicht louter te bedienen van een serie vraaggesprekken op het provinciehuis zou Berg niet alleen te gemakzuchtig te werk zijn gegaan, maar heeft hij zich in de ogen van de kritikasters ook schuldig gemaakt aan het intrappen van 'een rijtje open deuren'.

In een eerste reactie bevestigt provinciewoordvoerder Ray Simoen dat GS vorig jaar november Bureau Berenschot hebben ingeschakeld. „Met de opdracht een onderzoek te verrichten naar mogelijke knelpunten in de hoofdstructuur van de provinciale organisatie. Afgelopen maart of daaromtrent heeft Berenschot deze klus volbracht. Maar het bewuste rapport met de uitkomsten en aanbevelingen is louter bestemd voor intern gebruik. Het heeft de status van discussiestuk voor het college en de ambtelijke top."

Volgens Simoen hebben de beraadslagingen tussen college en staf over de Berenschot-aanbevelingen inmiddels een eindstadium bereikt. „Daarna volgt hierover eerst uitgebreid intern overleg met de medezeggenschapscommissie en het Georganiseerd Overleg (waarin de vakbonden namens het personeel zijn vertegenwoordigd, L.S.)."

De provinciewoordvoerder beaamt dat de uitkomsten van de besprekingen tussen GS en ambtelijke top ongebruikelijk lang op zich laten wachten, maar dat is volgens hem vooral te wijten aan 'secundaire factoren'. „We hebben te maken gehad met nogal wat personele wisselingen, zowel in de ambtelijke top als binnen het college. Daarbovenop kwam dan nog eens de lange zomervakantie."

Volgens Simoen is het logisch verklaarbaar dat Provinciale Staten niet op de hoogte zijn van het Berenschot-rapport en de interne discussies daarover tussen college en ambtelijke staf. „De Staten hebben zaken die te maken hebben met de organisatiestructuur immers gedelegeerd aan het college. Maar dat neemt niet weg dat een Statenlid altijd vragen kan stellen als hij ergens het fijne van wil weten."

Berenschot-onderzoeker Berg weigert inhoudelijk in te gaan op de door hem verstrekte conclusies en aanbevelingen aan Gedeputeerde Staten. „De Orde van Adviesbureaus, waarbij ook wij zijn aangesloten, heeft daarover strenge codes uitgevaardigd. En daar wensen wij ons graag aan te houden. Het is uitsluitend aan de opdrachtgever, in dit geval de provincie Limburg, om over onze onderzoeken en adviezen mededelingen te doen. En ik heb zoëven persoonlijk van meneer Oppenhuis De Jong (griffier en daarmee de hoogste ambtelijke baas van de provincie, L.S.) begrepen dat het nu nog te vroeg is voor openbaarheid hieromtrent."

Geprikkeld

Geconfronteerd met de gesignaleerde kritiek op zijn werkwijze en aanbevelingen, reageert de Berenschot-adviseur echter duidelijk geprikkeld: „Luister eens. Er zit een hele wereld achter mijn rapport en mijn aanbevelingen. Ja, ik heb inderdaad begrepen dat sommige mensen in het provinciehuis het erg jammer vonden dat ik voor dit onderzoek alleen een aantal vraaggesprekken met ambtenaren heb gevoerd. Ik kan me dat gevoel wel voorstellen. Maar die aanpak heeft alles te maken met de opdracht van de provincie. En die was nu eenmaal beperkt. Ik heb mij uitsluitend met de hoofdstructuur van het provinciaal apparaat beziggehouden. Het ging dus niet om het doorlichten van de complete ambtelijke en bestuurlijke organisatie en het functioneren van individuen. Meer wil ik er niet over kwijt."

De vakbondsvertegenwoordigers in het Georganiseerd Overleg (GO) van de provincie onthielden zich gisteren van ieder commentaar. Beleidsambtenaar Gert Jan Kusters, die namens de AbvaKabo zitting heeft in het GO, wilde evenmin kwijt of het overlegorgaan door verantwoordelijk gedeputeerde Riet Greweldinger inmiddels op de hoogte is gebracht van het Berenschot-onderzoek.

Pfffff.... Terwijl hij met zijn ene hand het plastic kommetje groentesoep vasthoudt, maakt Bert van Wessel met z'n andere hand een wegwerpgebaar. Wat moet hij met al die hotemetoten bij dat oorlogsmonument? Helemaal vooraan terwijl het volk zich een plaatsje mag zoeken. 't Zal hem een rotzorg zijn of daar de luitenant-huppeldepup of de generaal-zus-en-zo in de houding staat. „Jongen, ik kom hier niet voor al die sterren en strepen. Ik kom voor de drie kameraden die ik heb gekend en die gesneuveld zijn. Die hoge binken lagen nog in de wieg toen wij overzee vochten. Die wéten niet eens wat vechten is."

in het nieuws

Oorlogsveteranen spuwen gal aan voet Indië-monument

'Princen? Afschieten!'

● *Het Indië-monument wordt bedolven onder bloemen.* Foto: JAN PAUL KUIT

DOOR PETER HAMANS

ROERMOND – Vijfhonderd meter verder kwijt Pierre Huyskens zich van zijn taak. Pierre is óveral ter wereld ceremoniemeester - en dus ook vanmiddag in Roermond.

Langzaam, om de importantie van de namen vooral te benadrukken, dreunt hij de presentielijst op en houdt de duizenden aanwezigen via de galmende geluidsinstallatie nog eens voor waarom 'wij' hier allemaal present zijn: „Om degenen die zijn achtergebleven te gedenken." Bert van Wessel verslikt zich bijna in z'n groentesoep. „Verdomme Huyskens, dat is niet waar! We zijn hier voor de jongens die gesneuveld zijn! Er zijn er zoveel achtergebleven, inclusief overlopers en deserteurs. Voor hen ben ik niet in Roermond."

De voormalige districtsinspecteur van Aegon zit in kleermakerszit voor een van de legertenten in het kasteelpark, ver weg van de driedelige kostuums, keurige mantelpakjes en kraakvrije uniformen die naar speciale zitplaatsen zijn gedirigeerd. Bert van Wessel is iets genuanceerder in zijn uitspraken over 'Poncke' Princen. Eerder die dag leerde een vlug rondje langs stoere snorren en revers met blinkende medailles dat de minste straf voor de huidige mensenrechtenactivist nog altijd een dikke strop om zijn nek dient te zijn. „Princen? Afschieten!," siste een veteraan uit Denekamp, die de vergelijking met de Nederlandse oorlogsmisdadiger Jacob Luitjens absoluut in het voordeel van Luitjens liet uitvallen.

Van Wessel, nu 66 en woonachtig in Wijhe, was soldaat en dienstdoend verpleegofficier. Na de oorlog bleef hij in Indonesië maar moest voor een officiële verblijfsvergunning naar de immigratiedienst in Djakarta. „En wie zwaaide daar als luitenant de scepter?" Van Wessels ogen twinkelen. „Jan Princen! Binnen een maand moest ik het land uit. Ik zeg: Princen, waarom? Ja, zeiie, dat heeft met je antecedenten te maken. Maar wát precies, dat vertelde hij niet. Zonder opgaaf van redenen kon ik vertrekken. Een herhaald verzoek werd afgewezen. 'Al ga ja naar Singapore, ik laat je oppakken en het land uitzetten', dreigde hij. Maar ik ben gebleven". Bert van Wessel en 'Poncke' Princen hadden allebei dezelfde passie: motoren. „Ik had exact dezelfde motor als Princen. We kwamen ook allebei bij garage Van Hemert in Djakarta. Wat dat betreft kon ik wel goed met hem opschieten. Het was geen onaardige vent, ik kende hem beter dan menig ander maar als hij eenmaal in functie was bij de immigratiedienst, ai... dan moest je oppassen."

Viezerik

Als luitenant kwam Princen vaak in contact met zeelieden die van hem vergunningen en dergelijke moesten hebben. „Hij was een viezerik. Hij wist precies wanneer die mannen op zee waren en dook dan met hun vrouwen het bed in. Dat hebben die zeelieden mij later zelf verteld. Maar ze durfden er geen werk van te maken want ze waren bang voor Princen. Ze waren van hem afhankelijk. En als ik dan Princen nu hoor praten over mensenrechten dan denk ik bij mezelf: jij en mensenrechten, laat me niet lachen! Ouwe schurk dat je bent! Hij heeft zelfs zijn eigen broer het land uitgezet."

Ondanks de hekken, volgens Bert van Wessel in kasteelpark Hattem neergezet om de scheiding tussen de hotemetoten en de gewone jongens te benadrukken, vindt hij de herdenking een prima zaak. Al heeft hij de toespraak van de weduwe Spoor en staatssecretaris Frinking niet gehoord. Maar de vier straaljagers, die als eerbetoon in een *missing-man-formatie* rakelings over de boomtoppen scheerden, dát was prachtig. Als de Johan Willem Frisokapel uit Assen het 'Groot is uw trouw' aanheft heeft dit geen leegloop bij de frikandellenkraam tot gevolg. Want de herdenking is vooral bedoeld als een jaarlijks treffen van oude kameraden die zich in groepjes hebben verzameld. Hun aantal neemt telkens af 'en wat dan?'

Aan de achterzijde van het monument maakt Pierre Huyskens zich op voor zijn bijdrage aan de herdenking. 'Heer, houdt haar in uw hand' heet het proza dat hij dit jaar speciaal opdraagt aan *de vrouw* die zo vaak vergeten wordt, de vrouw die ook achterbleef toen *de jongens* naar Indië moesten. De speaker heeft het blijkbaar allemaal niet zo goed begrepen want hij kondigt Huyskens' bijdrage aan als 'Heer, houdt u in haar hand'. Pierre fronst de wenkbrauwen en strekt de rug. De blik is dodelijk.

Even dodelijk als de gifbeker die Jan 'Poncke' Princen vanmiddag in kasteelpark Hattem in Roermond te drinken kreeg.

exposities

● HEERLEN

Stadsgalerij, Raadhuisplein 19. Sce-nario van Suchan Kinoshita. Van 1.. t/m 14/11. Open di t/m vr 11-17 uur, .. en zo 14-17 uur.

● NUTH

Atelier Jac Vinken, Stationsstr.. 282. Werk van Wim Steins, Ger.. Postma en Elly Smidt. Van 10/9 t/m 17/10, open di t/m vr 9-18 uur, za 9-.. uur.

● BRUNSSUM

Bestuurscentrum, Lindeplein. Expositie van Marlies Blom, An Ram.. Bodewitz en Taschka van Eyck. T/m 15/9, open ma t/m vr 9-12.30 en 13.30 tot 17 uur.
D'r Brikke-oave, Lindeplein 5a. Tarot in textiel van Yvonne Jensen. T/m 23/9, open ma t/m vr 10-12, 14-17 en 19-21 uur, zo 15-17 uur.

● KERKRADE

Botanische tuin, St. Hubertuslaan 74. Wortelsculpturen van T. Seerden. Van 11/9 t/m 24/10. Open di t/m vr 9-17 uur, za en zo 13-17 uur.
Raadhuis. Expositie van Bep Scheeren. Vanaf 3/9, open ma t/m vr 10-1.. uur, za 13.30-16 uur.

● LANDGRAAF

Galerie Gaudi, Hereweg 83. Werk van Anita de Baaij en Yves Malfliet. Van 5/9 t/m 10/10, open vr 16-20 uur, za en zo 13-17 uur.

● MAASTRICHT

Bonnefantenmuseum, Dominikanerplein 5. De Aanloop II. T/m 10/10, open di t/m vr 10-17 uur, za en zo 11-17 uur. **Spaans Gouvernement,** Vrijthof 18. Expositie van collectioneurs Fre.. Wagner en Broos Wagner-de Wit. T/m 31/10, open wo, do en vr 14-17 uur. **Galerie Anny van den Besselaar,** Tafelstraat 6a. Werk van Wim Beek en Jos Beurskens. Van 12/9 T/m 10/10. Open vr t/m ma 13-17.30 uur. **Natuurhistorisch Museum.** Tranchot, Limburg in kaart gebracht. T/m 3/10, open ma t/m vr 10-12.30 en 13.30-17 uur, za en zo 14-17 uur. **Kamer van Koophandel,** Maasboulevard 5. Expositie van Prisca de Roos. T/m 22/10, open ma t/m vr 8.30-16 uur. **Galerie Duynstee,** Hoogbrugstraat 18. Grenzenloos. Zes Europese keramisten. Van 11/9 t/m 30/10, open wo t/m vr 13.30-17 uur, za 11-17 uur. **Galerie Amarna,** Rechtstraat 84. Werk van Ginny Bartholomée, Irene Bussemaker en Floor Max. Van 4/9 t/m 2/10, open di t/m za vanaf 11 uur. **Galerie Tracé,** Alexander Battalaan 31. Schilderijen van Charlotte le Fèvre, Nathalie Bertrams en Pim Piët. Van 5/9 t/m 23/10, open do 14-18 uur, vr en za 12-17 uur. **Galerie Dis,** Tafelstraat 28. Werk van Leo Sterckx. Van 4/9 t/m 29/9, open do t/m zo 13-17 uur. **Galerie SiO2,** Rechtstraat 71. De verhuizing, glas en keramiek van Resi Arts, Floris Meydam en Constance Ferdiny. Van 5/9 t/m 2/10, open wo t/m za 13-17 uur. **Galerie Simera-Signe,** Bogaardenstraat 40b. Werk van Annehilde Bruining en Francis Feidler. Van 4/9 t/m 9/10, open wo t/m za 13.30 t/m 17.30 uur. **Galerie Wolfs,** Hoogbrugstraat 69. Schilderijen van Jan Martens. Van 26/9 t/m 24/10. **Galerie Artisart,** Grote Gracht 43. Werk van Ben Rikken en Roger Scheffers. Van 4/9 t/m 9/10, di t/m za 13.30-17.30 uur. **Galerie Henn,** St. Nicolaasstraat 26c. Drawn, painted en concept Books. Van 11/9 t/m 9/10, open do t/m za 15-1.. uur. **Theater aan het Vrijthof.** Expositie Stichting Grafische Ateliers Maastricht. Van 11/9 t/m 10/10. **Galerie Harlequin,** St.-Bernardusstraat 25a. Schilderijen van Piet Jaspers. Open ma t/m za 10-18 uur, zo 14-17 uur. **Galerie Noortman,** Vrijthof 49. Europalia 93. Mexico. Van 5/9 t/m 20/11, open di t/m za van 10-18 uur. **Galerie Fah,** Brusselsestraat 80. Gouaches van Henri Plaat. Van 12/9 t/m 18/10. Open vr t/m zo 13-17 uur, do 16-20 uur. **Studio Maastricht,** Brusselsestraat 59. Jack Poell, tekeningen en beelden. Van 2/10 t/m 7/11. Open do.vr.za. 11-18 uur.**Galerie Harlequin,** Bernardusstraat 25a. Schilderijen van Piet Jaspers. Van 10/9 t/m 10/10. Open ma-za 10-18 uur. Zo. 14-17 uur.

● VALKENBURG

Streekmuseum, Grotestraat C 31. Prenten van Charles Eyck. T/m 26/9, open di t/m zo 10-17 uur.

● WITTEM

Gemeenschapshuis Epen. Expositie van Jan van der Hijden, Carina Canton en Theo Winkels. Van 11 t/m 26/9, open dag. van 14-16 uur.

● CADIER EN KEER

De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10. Werk van Lo van der Linden en Marli Hommel. Van 3/9 t/m 26/9, open do t/m zo 13-17.30 uur.

● MARGRATEN

Galerie Groot Welsden, Groot Welsden 48. Zomerexpositie. T/m 15/9, open di t/m zo 13-17 uur.

● GULPEN

De Aw Sjoklaatfebrik, Ringweg 31. Werk van Franscz Witte en Gerard Engels. Van 5/9 t/m 3/10, open do t/m zo 14-17.30 uur.

● VAALS

De Kopermolen, Von Clermontplein 11. Schilderijen en tekeningen van Wim van de Plas. Van 18/9 t/m 7/11.

● BEEK

Gemeentehuis, Raadhuisstraat 9. Expositie Beeker kunstenaars. Van 5/9 t/m 1/10, open ma t/m vr 8.30-12.30 uur, ma en do 13.30-17.30 uur, zo 14-17 uur.

● GELEEN

LIASS, Elisabethstraat 9. Expositie van Paula Janken-Wolfs. T/m 8/10.

● ROERMOND

Gemeentemuseum Roermond, Andersonweg 4. Foto's van Wim Isphording. Open di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur.
Galerie Wansink, Neerstraat 76. Recent werk van Giotta Tajiri. Van 5/9 t/m 3/10, open wo t/m za 11-17 uur, zo 14-17 uur.

● OOL-ROERMOND

Galerie Ruelle, Kleine Kemp 3. Schilderijen Wijnand Thönissen. Van 11/9 t/m 31/10, open zo 14-17 uur.

● VENLO

Museum Van Bommel-van Dam, deken van Oppensingel 6. Zomertentoonstelling. T/m 5/9, open di t/m vr 10-16.30 uur, za en zo 14-17 uur.
Goltziusmuseum, Goltziusstraat 21. Pronkstukken – Venlo 650 Jaar Stad. Van 1/9 t/m 28/11, open di t/m vr 10-16.30 uur, za en zo 14-17 uur.

streeksgewijs

per persoon

Afscheid

● De politie Heerlen neemt vrijdag officieel afscheid van Sjaak Giezenaar. Giezenaar maakt sinds 1 september na 33 dienstjaren gebruik van de VUT regeling. Vrijdag kan iedereen van 16.30 tot 18.30 uur terecht in het hoofdbureau van politie in Heerlen om Sjaak Giezenaar de hand te drukken.

Draaginsigne

● Burgemeester Mans van Kerkrade reikte gisteren het draaginsigne voor gewonden uit aan de heren J. Lux en A. Krewinkel uit Kerkrade.

Gouden paar

● Het echtpaar Klaas en Dine Lunenborg-Stoffer, wonende aan de Iepenstraat 38 in Brunssum, viert vandaag het gouden huwelijksfeest in Partycentrum Chalet, Komeetstraat 25 in Treebeek. Het feest begint om 20 uur.

● *Het echtpaar Lunenborg-Stoffer.*

Jubileum VVV

● De Stichting VVV Kerkrade, voorheen de Vereniging voor Vreemdelingen Verkeer, bestaat 60 jaar. In de foyer van het Wijngrachttheater wordt vrijdag vanaf 17 uur even stil gestaan bij deze mijlpaal. Burgemeester Mans houdt een inleiding, waarna enkele jubilerende bestuursleden worden gehuldigd.

Milieu-wandeling

● *Leden van milieu-organisaties maken na afloop van het congres een wandeling over de Brunssummerheide.* Foto: DRIES LINSSEN

Natuurliefhebbers bundelen krachten

BRUNSSUM – Bijna vijftig bezoekers uit België, Duitsland en Nederland waren afgelopen zaterdag naar bezoekerscentrum Schrieversheide in Landgraaf gekomen om een euregionaal milieucongres bij te wonen.

Uitlaatgassen en grondwatervervuiling trekken zich namelijk niets aan van landsgrenzen. Een internationale aanpak is daarom vereist, zo meent de organisatie. *Hot items* tijdens het congres waren het stort in Landgraaf: Duitsers vrezen dat afval doorsijpelt naar hun grondwater en het grensoverschrijdende bedrijventerrein bij Bocholtz: aan weerzijden van de grens hebben actiegroepen al geprotesteerd tegen industrie in hun achtertuin.

Ook werd zaterdagochtend een resolutie ondertekend om de acties tegen het geplande stort in het Belgische Vise te ondersteunen. „Jammer genoeg kunnen wij nu niet bij de demonstratie aanwezig zijn. Daarom steken wij de actievoerders op deze manier maar een hart onder de riem," verklaart organisator Hub Bemelmans van de Stichting Milieufederatie Limburg.

Hoewel het een euregionaal gebeuren is, is de voertaal in Landgraaf Duits. Teken dat ondanks het wegvallen van de binnengrenzen de taalbarrièrs nog nauwelijks geslecht zijn.
Een medewerker van het Streekgewest Oostelijk Zuid-Limburg probeet het publiek dan ook in deze taal het ingewikkelde *Grenzüberschreidend Ökologisch Basisplan (GÖB) uit te leggen.*

Dit, volgens hem, unieke samenwerkingsverband komt erop neer dat het natuurgebied tussen Aken, Heerlen en Sittard zoveel mogelijk bewaard en hersteld wordt.

Opvallend is dat hij voor het gemak de Awacsbasis uit het plan heeft weggelaten om er plaats te maken voor natuur. Een heldere toekomstvisie of een staaltje van wishfulthinking?

journaal kort

LANDGRAAF
● In de beneden- en de bovenzaal van de Draf en Renbaan wordt zondag van 10 tot 17 uur een rommelmarkt gehouden.

SCHIMMERT
● Speeltuin Klavertje Vier en de Heemkundevereniging bouwen komend weekeinde een feest rond een ouderwets 'bakkes'. Zaterdag geeft de heemkundevereniging vanaf 18 uur demonstraties vlaaien bakken in een 'sjansen-oven'. Het resultaat kan geproefd worden. Ondertussen kunnen de kleintjes zich amuseren in de speeltuin aan de St.-Remigiusstraat. Zondag wordt in de speeltuin een ruilbeurs voor kinderen gehouden en ook dan worden vlaaien gebakken. De heemkundevereniging wil op verzoek voor verenigingen vlaaien en brood gaan bakken. Voor informatie en reservering: E. Spuisers, ☎04404-1255.

SIMPELVELD
● Het Jeugd Rode Kruis Simpelveld/Bocholtz gaat vrijdag om 18.30 uur in het Groene Kruisgebouw aan de Groene Boord 25 in Bocholtz van start met een nieuwe groep. Voor aanmelding: J. Smeets, ☎442758.

EYGELSHOVEN
● De activiteitenagenda van de Stichting Kiosk ziet er als volgt uit: dinsdag en donderdag van 9.30 tot 11.30 uur naaicursus; woensdag van 9.30 tot 11.15 uur Vrouwen Kreatief. Voor deze beide cursussen kan men zich aanmelden via ☎351931. Bovendien is er ouderenwerk dat gedeeltelijk in het Socio-projekt en gedeeltelijk in het dienstencentrum d'r Bemd plaatsvindt. Voor informatie: ☎351931 of 351639.

HULSBERG
● Bij voldoende belangstelling begint de EHBO-vereniging met een cursus, die 's maandags van 20 tot 22 uur wordt gehouden in het Gemeenschapshuis. Voor informatie: Van Leeuwen, ☎04405-2208.

HEERLEN
● Wie meer wil weten over de sterrenhemel kan inschrijven voor de cursus 'Inleiding Sterrekunde' die donderdag begint op Schrieversheide. De lessen zijn van 19.30 tot 21.30 uur. In oktober wordt bovendien een ruimtevaartcursus gegeven. Voor informatie: ☎ 225543.

● De afdeling Heerlen van de Nederlandse Vereniging van Huisvrouwen begint woensdag 15 september met het nieuwe seizoen. Nieuwe leden zijn om 14 uur welkom op Akerstraat 47.

BRUNSSUM
● Met ingang van dinsdag 21 september vanaf 19.30 uur worden bij mevrouw Suylen, Stadhouderstraat 78, weer maandelijkse schrijfavonden van Amnesty International gehouden. Voor informatie: ☎256774.

● Zangroep De Kwakers houdt zondag van 14 tot 17 uur rommelmarkt in zaal De Kepper.

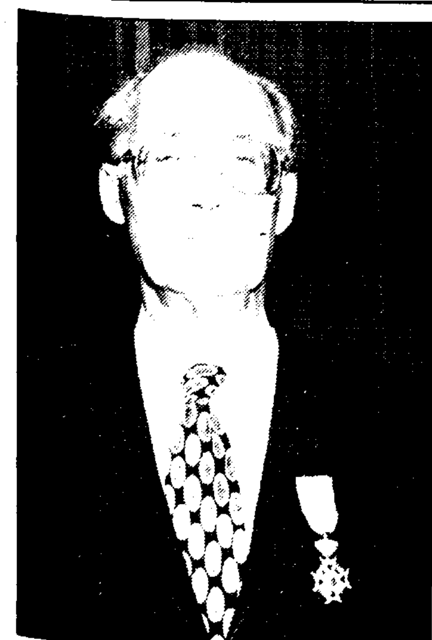
Boek over Swier

NUTH – Over het gehucht Swier, een van de mooiste plekjes in de gemeente Nuth, is een boek samengesteld dat de initiatiefnemers en samenstellers vandaag aanbieden aan burgemeester Coenen-Vaessen. De aanbieding is om 12 uur in het gemeentehuis van Nuth.

Drumbandfestival in Voerendaal

VOERENDAAL – Harmonie St.-David uit Voerendaal draagt zondag zorg voor de organisatie van het 'Drumbandfestival 1993 van het district Heerlen.
De optocht met defilé vertrekt om 13 uur (opstellen Onze Lieve Vrouweplein) en trekt onder meer door de Van Berghenstraat, Florinstraat, Bautseplein. Het defilé wordt afgenoen in de Kunostraat voor huisnummer 22.

De concerten van het festival van de Limburgse Bond voor Tamboerkorpsen worden vanaf 14.00 uur gegeven in trefcentrum 'Kunderhoes'.
Voor een aantal korpsen geldt 'Voerendaal' als een laatste test voor de twee bondsconcoursen die nog deze maand worden gehouden. De prijsuitreiking vindt plaats om 20 uur.

● *Ridder Maurice Kerkhofs.*

Ridderorde voor Maurice Kerkhofs

NUTH – Maurice Kerkhofs uit Schimmert werd gisteravond bij zijn afscheid als raadslid van de gemeente Nuth benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau.
De versierselen behorende bij deze hoge koninklijke onderscheiding ontving hij tijdens een receptie in het gemeentehuis uit handen van burgemeester Elly Coenen-Vaessen.
Maurice Kerkhofs (62) is 35 jaar actief geweest in de gemeentelijke politiek. Hij was 20 jaar wethouder, waarvan het grootste deel in de toenmalige gemeente Schimmert.
Bij gelegenheid van zijn zilveren raadslidmaatschap ontving Kerkhofs in 1983 de erepenning van de gemeente Nuth.
De Schimmertenaar is ook een bekend figuur binnen het schutterswezen in de euregio. Sinds 1975 is hij voorzitter van de Schuttersbond St.-Gerardus Amstenrade en nog langer is hij vice-voorzitter van de Zuid-Limburgse Federatie van Schuttersbonden en Schutterijen.

SP houdt nationale huur-actiedag

HEERLEN – De Socialistische Partij houdt vandaag een nationale huur-actiedag. Hiermee protesteert de partij tegen het plan van de regering om de huren in 1994 met vijf procent te verhogen.
In Heerlen stellen de actievoerders een dozenkamp op bij het gemeentehuis en het NCIV-kantoor, het overkoepelend orgaan van woningverenigingen. Ze willen daarmee laten zien dat als dit beleid voortgezet wordt, de slaapdoos voor veel mensen de enige mogelijkheid wordt.
In Landgraaf worden er op vier plaatsen naast het neerzetten van slaapdozen ook handtekeningen opgehaald.

Landgraafse PvdA maakt zich zorgen over branden

LANDGRAAF – De Landgraafse PvdA-fractie maakt zich zorgen over de brandstichtingen die de laatste tijd veelvuldig in de wijk Lauradorp voorkomen. Dit schrijft fractievoorzitter J. Bonten in een brief aan burgemeester Bert Janssen.
Eerdere pyromanen hebben het rond de Maastrichterlaan gemunt op tuinplanten, struiken en bomen.

Bewoners van het gebied kregen van de politie te horen dat zij met te weinig personeel kampt. Zij voelen zich daardoor niet meer veilig. Bonten heeft de burgemeester met klem gevraagd om alles in het werk te stellen om de brandstichters aan te houden.

Gebroken relatie leidt tot ruzie in politieshop

HEERLEN – Een 33-jarige Heerlenaar heeft maandagmiddag een echtpaar uit Amsterdam bedreigd met een pistool en een mes omdat zij kennissen waren van zijn ex-vriendin. Toen het echtpaar hem vervolgens achterna kwam, vluchtte hij de politieshop bij het Heerlense station in waar het drietal met elkaar op de vuist ging.

De ruzie begon toen de Heerlenaar de Amsterdammers trof in het centrum. Hij bedreigde hen met een mes en schreeuwde dat hij hen dood zou steken. Een kennis kon dit voorkomen. Toen de man hen een uur later weer trof, haalde hij een gaspistool tevoorschijn en duwde dat tegen het hoofd van de vrouw. Haar echtgenoot kon haar uit deze benarde situatie bevrijden. Het tweetal achtervolgde de man vervolgens tot in de politieshop waar het drietal op de vuist ging. De Heerlenaar is in verzekering gesteld.

Tijdens het onderzoek bleek ook dat de man zijn 28-jarige ex-vriendin uit Landgraaf afgelopen zondag met een trottoirtegel enkele malen op het hoofd had geslagen. De vrouw moest met hoofdwonden worden behandeld in het ziekenhuis.

Per aansluiting stijging van 55 gulden

Geringe verhoging van belastingen in Nuth

Van onze verslaggever

NUTH – Op een geringe verhoging van de onroerend-goedbelasting na – een stijging van gemiddeld fl 3,50 voor een huurhuis en 9 gulden voor een koopwoning – vergt een sluitende begroting 1994 voor de inwoners van Nuth geen extra 'belastingoffers'.

De verhoging van de rioolrechten met fl 20,75 per aansluiting tot fl 157,50 is voor de Nuthenaren geen verrassing evenals een toename van de reinigingsrechten met drie tientjes tot 231 gulden per jaar. Twee verhogingen die geheel in overeenstemming zijn met het gedeeltelijk herziene kostendekkingsplan. De totale belastingverhoging per aansluiting is in 1994 bijna 55 gulden.

„Die kostenstijgingen", aldus burgemeester Elly Coenen-Vaessen in een toelichting: „heeft het college van Nuth niet uitgevonden. De aanpassingen van de tarieven wordt ons door de toenemende zorg voor het milieu van bovenaf opgelegd. Een van de weinige belastingverhogingen die de gemeente zelf in de hand heeft en kan doorvoeren is het tarief onroerend-goedbelasting en die is in 1994 miniem."

De financiële positie van de gemeente Nuth is goed te noemen. De hoogte van de algemene reserve bedraagt op 1 januari 1994 ruim 5.8 miljoen gulden.

Van dat bedrag wordt volgend jaar 821.000 gulden gereserveerd voor de verdere aanpak van het plan Kern Nuth.

Vooruitlopend op de begroting 1995 merkte wethouder Hub Wiekken op dat er dan niet meer kan worden volstaan met een minieme verhoging van het tarief reinigingsrecht.

Wiekken: „In verband met het verplicht gescheiden inzamelen van groente-, fruit- en tuinafval (gft), de stijging van de stortkosten met minstens 25 gulden per ton en de aanschaf van speciale gft-emmers en containers gaat het tarief reinigingsrechten in 1995 met zeker 112 gulden per aansluiting omhoog. Indien wij de afspraak kostendekkend willen nakomen, komen wij niet om die forse verhoging heen."

Speerpunten

In 1994 wil de gemeente Nuth voor zes miljoen gulden investeren. Speerpunten in het uit te voeren beleidsplan zijn:
- ● uitvoering kostendekking rioleringsplan (1,5 miljoen);
- ● aanpak vijvers Nierhoven en Wijnandsrade (ruim 4 ton);
- ● ontwikkeling grootschalige basiskaart (2 ton);
- ● reconstructie Parallelstraat/Keelkampstraat (1 ton);
- ● haalbaarheidsonderzoek mogelijkheden woningbouw op Minorcomplex.

Nota pleit voor vernieuwende cultuur

Cultura Nova wordt Heerlense blikvanger

Van onze verslaggever

HEERLEN – Het zomerfestival Cultura Nova moet uitgroeien tot het visitekaartje van het culturele leven in Heerlen. Het festival heeft inmiddels zowel nationaal als euregionaal bekendheid en erkenning verworven.

Dit staat in de Heerlense conceptcultuurnota, die de huidige, bijna 25 jaar oude nota moet vervangen. Ze wordt binnenkort in de raadscommissie cultuur behandeld.

Volgens de nieuwe nota moet het cultuurbeleid in Heerlen breder gedragen worden door de bevolking. Mede hierom dient cultuur binnen het onderwijs een belangrijke plaats te krijgen. De gemeente zal daar geld voor uittrekken.

Vernieuwende kunst krijgt in Heerlen een belangrijke plaats, waarbij opnieuw Cultura Nova een grote rol wordt toegedicht. Vernieuwing kan ook ontstaan door de geplande aanhaking van de stichting Hee-Art bij de muziekschool en door samenwerking tussen de diverse amateuristische gezelschappen.

Jongeren

De gemeente moet ook de vestiging van galeries in de stad actief bevorderen. Jongerencultuur krijgt specifieke aandacht en initiatieven van jonge kunstenaars worden bevorderd om een 'bruisend' cultureel klimaat te scheppen. Voor beeldende kunst moeten projectsubsidies beschikbaar komen.

Hoge kwaliteit van de architectuur en monumentenzorg worden eveneens als speerpunt genoemd in de nota. Er komt een lesprogramma over monumenten op de Heerlense basisscholen, terwijl een speciale commissie de bescherming van Heerlense monumenten moet bevorderen.

Schrieversheide

De nota stelt voor het Geologisch Museum onder te brengen op Schrieversheide, waar een inspirerende wisselwerking kan optreden met het bezoekerscentrum en de Sterrenwacht.

De concept-cultuurnota zegt geen financieel onhaalbare doelen te willen nastreven. De gemeente Heerlen geeft jaarlijks twaalf miljoen uit aan cultuur, waarvan slechts 3,5 miljoen beïnvloed kan worden.

Daarom moeten keuzes gemaakt worden. Daarnaast dient geld voor cultuur ook uit andere bronnen te komen, zoals subsidies van hogere overheden en sponsoren.

Kritiek raad Nuth op verkeersplan

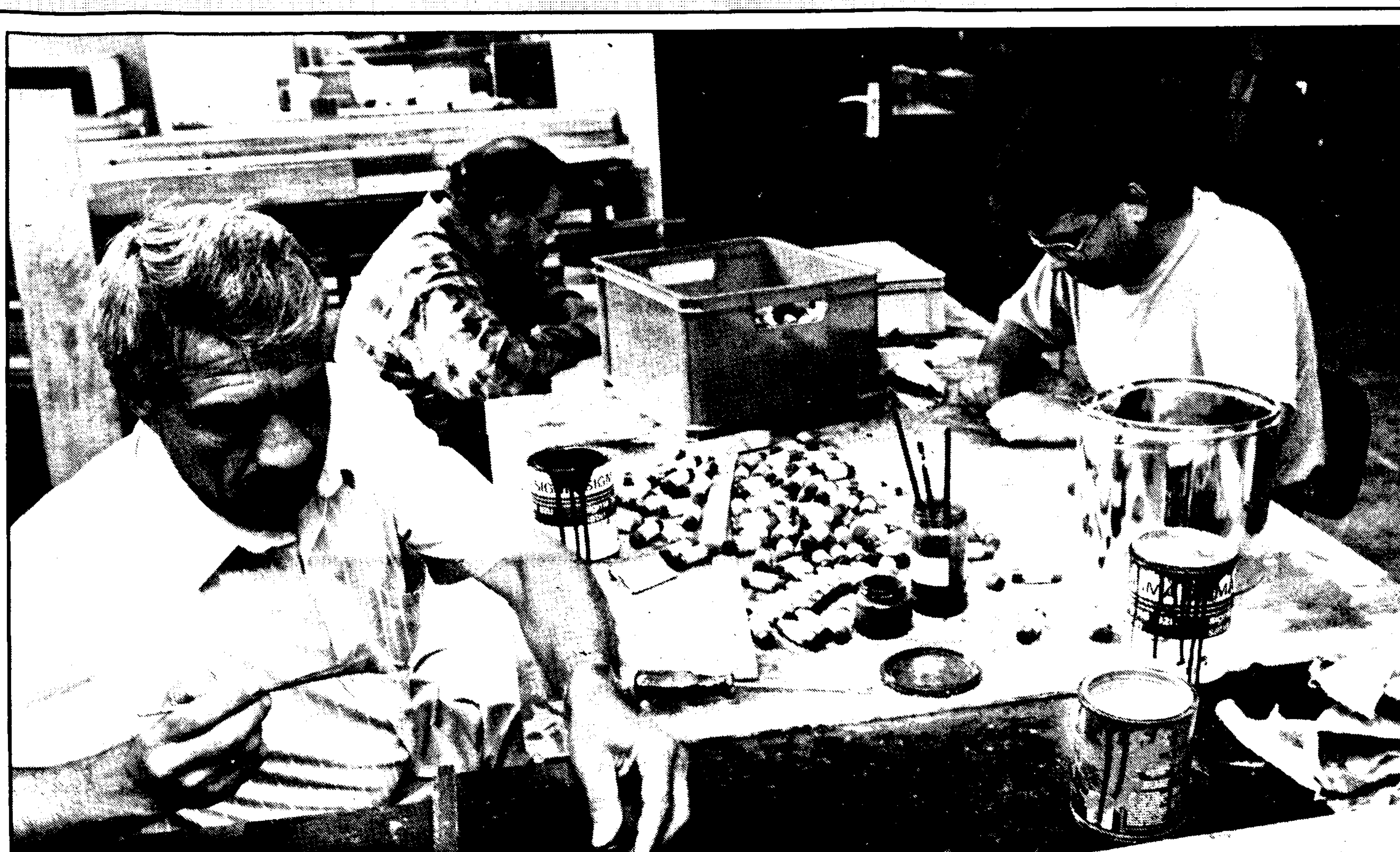
NUTH – De meerderheid van de Nuther raad vond gisteren dat het college in zijn verkeersveiligheidsplan te weinig ruimte heeft overgelaten voor de inbreng van de bewoners uit kinderrijke buurten.

„Niet alleen afgaan op ongevallenregistraties, maar ook rekening houden met de wensen uit leefbare wijken," vond Sjef Senden (fractie Lenoir).
Suppers (Leefbaar Nuth): „Ronduit een slecht stuk. Pas maatregelen nemen als er genoeg ongelukken zijn geturfd; de put dempen als het kalf verdronken is. Er wordt voorbijgegaan aan de voorstellen uit de wijken."
Wethouder Fons Lenoir probeerde het voorstel te verdedigen: „Het college heeft gezocht naar objectieve criteria. Ik heb er geen problemen mee als er punten aan het beleidsplan moeten worden toegevoegd. De vraag is alleen uit welke middelen dat geld moet worden gehaald."

Man ernstig gewond bij ongeluk met fiets

VOERENDAAL – Een 45-jarige man uit Voerendaal raakte maandag ernstig gewond aan zijn hoofd toen hij op de Mareheiweg in Voerendaal met zijn fiets tegen een andere fietser botste. De man moest met spoed geopereerd worden. Hij verkeert niet in levensgevaar.
De 18-jarige fietsster uit Klimmen kwam er met enkele schaafwonden en kneuzingen van af.
De fietsers botsten op elkaar toen tijdens een inhaalmanoeuvre van de man het meisje plotseling naar links ging.

Noeste arbeid

● *Medewerkers van Der Sjtiel schilderen en bewerken hout.* Foto: FRANS RADE

Stichting voor aangepast werk moet marktgericht denken

Nieuwe toekomst voor Der Sjtiel

Van onze correspondent
WIL WAGENVOORT

KERKRADE – Stichting Der Sjtiel aan de Lambertistraat in Kerkrade gaat het over een andere boeg gooien. De aangepaste werkplaats voor mensen uit Zuid-Limburg die sociale of psychische problemen hebben of hadden, moet namelijk op een andere manier worden gefinancierd. De subsidies verdwijnen en 'marktgericht denken' komt in de plaats. Daardoor komt het oorspronkelijke uitgangspunt van 'beschutte' werkplaatsen behoorlijk onder druk te staan.

Volgens directeur Tejo Kessels heeft Der Sjtiel een brugfunctie tussen de zorgsector, welzijn en de arbeidsmarkt in Oostelijk Zuid-Limburg, Gulpen, Vaals, Wittem en Valkenburg. De stichting vangt mensen op die niet in staat zijn om een plaats op de arbeidsmarkt te vinden. Door het verrichten van zinvol werk, met behoud van uitkering, moet het zelfvertrouwen en een normaal dagritme worden teruggekregen. Via een basisopleiding wordt vervolgens de mogelijkheid geboden om terug te keren naar een betaalde baan.

Bij de oprichting van Der Sjtiel stond de basisopleiding nog niet voorop. De initiatiefnemers wilden in eerste instantie 'beschut werk' aanbieden. De - inmiddels - negentig medewerkers moesten in eigen tempo aan de slag kunnen gaan. Werkdruk werd vakkundig buiten de deur gehouden.
Vanaf 1994 verandert de zaak. De subsidiekraan gaat resoluut dicht. Het management van Der Sjtiel moet nu contracten gaan afsluiten met gemeenten, gezondheidszorg en welzijninstellingen om arbeidsplaatsen voor een beperkte duur te reserveren.

Tejo Kessels merkt dat de vraag naar plaatsen met een basisopleiding toeneemt en 'beschutte werkplekken' onder druk komen te staan. Een grote gemeente als Heerlen is nog niet bereid om één enkele beschutte plaats te contracteren. Kessels vreest dat het oorspronkelijk uitgangspunt van Der Sjtiel helemaal moet veranderen. De stichting krijgt misschien wel een functie bij de dagbesteding voor dak-en thuislozen. Daarover worden onderhandelingen gevoerd met Rimo, het regionaal instituut voor maatschappelijke opvang."
Der Sjtiel is intern bezig om de afdelingen onderzoek en management te versterken. Kessels: „Het is jammer dat wij te veel tijd moeten steken in de financiering van de stichting voor aangepaste werkvormen. Je komt weinig toe aan de ontwikkeling van nieuwe produkten en de inhoud van het werk."

De vijf afdelingen van Der Sjtiel zijn ondergebracht in twee gebouwen. Diverse projecten laten een grote variatie zien. Flesjes worden gevuld met badzout en afgesloten, voor een bekende multinational worden onderdelen afgewerkt, in de houtzagerij staan fraaie hobbelpaarden, speelgoed en kleine vogelkooitjes keurig bij elkaar. Even verderop wordt gereedschap opgeknapt voor een stichting in Tilburg. Michel (33) is aan het werk. Hij kwam na de studies Havo, MEAO en praktijk diploma boekhouden terecht bij het ABP. Na zeven jaar bureauwerk kreeg Michel psychische problemen. Na drie periodes in Welterhof kwam hij bij Der Sjtiel terecht: „Voor mij is het beschut werk een begin van de ommekeer geweest. Het zelfvertrouwen groeide duidelijk. Ik zou het jammer vinden als deze vorm van werk onder druk komt te staan. De maatschappij moet deze zwakkere mensen niet links laten liggen. Hoe meer medewerkers, hoe minder werk voor de psychiatrische ziekenhuizen."
Belangstellenden kunnen vrijdagmiddag tussen 14.00 uur en 17.30 uur tijdens een open dag kennis maken met Der Sjtiel. Wethouder Hub Bogman van Kerkrade neemt een speelobject in ontvangst voor de kindercentra Kruimeltje en Duimelotje in die plaats.

Coalitiepartij BCD stemt tegen voorstel

Raad Brunssum akkoord met plan Lindeplein

Van onze verslaggever

BRUNSSUM – Het Lindepleinplan in Brunssum gaat door. Een meerderheid van de raad steunde gisteravond het collegevoorstel. Drie van de vier coalitiepartijen, Borger, D66 en PvdA toonden zich voorstander van het ingrijpende bouwplan. De steun van die partijen was goed voor een meerderheid van twaalf tegen zeven. Coalitiepartij BCD was tegen.

Burgemeester Jo Matti toonde zich na afloop van de beraadslagingen onthutst over de wijze waarop de raadsvergadering was verlopen. Vanuit met name oppositiezijde werd het college stevig onder vuur genomen.
Servie L'Espoir noemde het plan 'een aanfluiting voor Brunssum'.

Het CDA stemde tegen omdat er te weinig zicht was op de financiële gevolgen van het bouwplan. Tjeerd de Graaf vond de uitleg van wethouder Toon Pierik van financiën ontoereikend om het CDA over de streep te halen. De Graaf was om financiële redenen ook tegen de verhuizing van het bestuurscentrum van de gemeente naar het oude raadhuis.
Jo Palmen verliet de vergadering omdat de reguliere vergadertijd verstreken was. „Ik ga weg, dit is beneden niveau," aldus Palmen.

Koos Krocké van de BCD vond dat het college te weinig naar de burger geluisterd heeft. Hij pleitte voor het houden van een enquête over het omstreden bouwplan.

De fractie Borger stemde voor omdat het college zich de kritiek op het oorspronkelijke plan had aangetrokken. Gerrit Boumans: „De lompe flat heeft plaatsgemaakt voor een rankere toren. Het plan is nu acceptabel. De bereikbaarheid van het Vijverpark wordt bovendien alleen maar groter."

Jacqueline Zwaard-Borger van D66 steunde het plan eveneens: „Als we niets doen in het centrum van Brunssum wacht ons het lot van Hoensbroek, dan worden we een Heerlens stadsdeel. Door uitvoering van het bouwplan wordt het Lindeplein een gezellige plek met veel groen. Zo'n plek missen we nu." Toch had D66 enkele kanttekeningen. De hoge woontoren was volgens haar 'geen pretje voor de omwonenden.'

Het Lindepleinplan moet het Brunssumse centrum een totaal nieuw aangezicht geven. Het voorziet in een woontoren, uitbreiding van het gemeentehuis, een parkeergarage en een hoefijzervormige uitbouw in het Vijverpark. In die uitbouw is onder meer plek voor de bibliotheek, een hotel, kantoren en woningen.

Tropenjaren

● *Dat het vak van politieman een hard vak is, heeft u vrijdag kunnen lezen. Adjudant/docent Jo Kaiser nam afgelopen week afscheid van het Politie Opleidingscentrum Zuid-Limburg. Receptie, onderscheiding, cadeautjes, stukje in de krant. U kent dat wel. We lieten hem vertrekken op zijn 64ste. Nou heeftie wel een grote snor en zal hij best wat dubbel tellende tropenjaren achter de rug hebben. Maar die maken een man van 54 nog altijd geen 64. Excuses.*

Kindermarkt

● *Wie wil meemaken hoe kinderen het vak van marktkoopman of vrouw uitoefenen, moet vanmiddag maar eens een kijkje gaan nemen op de kindermarkt in Heerlen. Om het hardst zullen daar uit kinderkelen tal van spullen worden aangeprezen. De beste minikooplieden krijgen een prijs. De markt is van 13 tot 17 uur op de Markt.*

Oude school

● *Vindt U de sfeer van oude schoolgebouwen ook zo heerlijk. Het geluid van schoeisel over die linoleumvloeren, de oude houten bankjes waar volop in gekrast is. Op de een of andere manier hangt er in die gebouwen altijd een geur alsof het buiten hard geregend heeft. De muren lijken het gezweet en gezwoeg van de leerlingen te hebben geabsorbeerd. Er hangt een mysterieuze zweem van wijsheid en creativiteit. Zo ook in de oude school aan de Voskuilenweg waar de Stichting Hee-Art zondag haar deuren opent. De verf is nauwelijks droog maar wethouder Evers verzorgt om 14.00 uur de officiële opening. En vanaf maandag kan er naar hartelust geschilderd, geboetseerd en gedanst worden in de oude school.*

Pech

● *Soms kun je zo'n ongelofelijke pech hebben dat je er bijna om moet lachen. Kent u dat. Neem nou een dame uit Maastricht. Het begon 's ochtends vroeg tijdens het ontbijt. Net lekker een kopje thee ingeschonken, krantje vers opgeslagen, komt manlief binnen. Schat, je auto heeft een lekke band, hier is de wielsleutel, en weg is hij. Die verdomde emancipatie ook, had ze daar maar niet altijd zo'n grote mond over gehad. Maar nou niet zeuren, aan het werk. Na enig geklungel met de krik is het karwei toch nog binnen een kwartier gepiept. En dan is het ook nog gelukt om het 'lukt het vrouwke' en de wijze raadgevingen van een oudere man volledig te negeren. Goed gehumeurd gaat de reis naar Aken.*

Pech 2

● *Oeps, geen Marken op zak om parkeergeld te betalen. Op hoop van zegen dan maar. Verkeerd gegokt. Bij terugkomst prijkt er een boete van tien Mark onder de ruitenwisser. Netjes in een plastic hoesje gestopt. Vervelend, maar het bedrag valt mee. Nog niet uit het veld geslagen gaat de reis terug naar Heerlen. Daar slaat het ongeluk pas echt goed toe. Even snel iets doen. Twee boetes op een dag, dat gebeurt nooit. Reken maar dat dat gebeurt. En hier zijn de tarieven voor hetzelfde vergrijp lang niet zo schappelijk als in Duitsland.*

Limburgs Dagblad
REGIONALE EDITIE
Chef editieredactie Wim Dragstra
KANTOREN
Heerlen
Hoofdkantoor, In de Cramer 37, 6411 RS Heerlen, tel: 045 - 739911, fax: 045 - 739264.
Kerkrade
Rayonkantoor, Markt 42, 6461 ED Kerkrade, tel: 045 - 452932, fax: 045 - 455506.
Brunssum
Rayonkantoor, Rumpenerstraat 81, 6443 CB Brunssum, tel: 045 - 256363, fax: 045 - 259056.
Servicepunten
VVV Heerlen 045 - 716200
VVV Simpelveld 045 - 445222
VVV Landgraaf 045 - 322929

Opleiding Grimeren
Aanvang 22 september en korte cursussen. Info: Grime en Visagie Sasja Jans Sittard. ☎ 046-528972.

Aangeb. TALENCURSUSSEN in 127 talen op cass. enz. ƒ 70,-. Ook voor buitenlanders. Tel. 070-3638667/3894543.

CHAUFFEURSDIPLOMA CCV-B start 11 september. U kunt zich nog aanmelden, betaling in 4 keer, bij niet slagen volgende cursus gratis. Verkeersschool Arnoldussen, Hoogstr. 201, Landgraaf. ☎ 045-311631.

MEAO-student zoekt pers. voor bijles. BEDR.ADM. Tel. 045-317363.

Te koop BABYKAMER, lichteiken, in goede staat, ƒ 600,-. ☎ 045-424391.

Riet- en BIEZENSTOELEN, repareren ƒ 50,- p. st. met garantie. Tel. 043-435761 b.g.g. 648919.

STOELMATTERIJ vernieuwd rieten- en biezenstoelen m. gar. 045-418820.

SCHILDERS kunnen nog diverse behang- en binnen schilderwerk aannemen. Tel. 045-210020.

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

Ervaren vakman biedt zich aan voor straatwerk o.a. opritten, sierbestrating. Ook voor uw gehele tuinaanleg, zeer SCHERPE prijzen. Gratis offerte: 045-323178.

In- en verkoop 2e HANDS meubelen en antiek. Tel. 045-724943, Rotterdamstr. 80a, Heerlen.

Te k. gevr. antieke MEUBELS enz. P.Cortenraad, Riemst(B) ☎ 09-32.1226.1156.

Onze INRUILMEUBELEN rechtstreeks aan particulier. Kasten, bankstellen, eethoeken, slaapkamers enz. Bel 045-252670 voor een bezoek aan ons magazijn. Woninginrichting Stevens, Brunssummerstraat 23, Schinveld.

In- en verkoop 2e hands MEUBELEN en antiek. Iedere dag geopend tot 18.00 uur. Voskuilenweg 91, Heerlen. ☎ 045-741706.

Massief eiken KAASREK, hoogte 1.80, breedte 1.60m., vr.pr. ƒ 400,-. ☎ 045-451715.

Te koop t.e.a.b. KEUKENBLOK, 4 onderbouwkastjes + laden, dubbele RVS-spoelbak. In de Meigraaf 4, Schinveld, tussen 9.00-17.00 uur.

In SITTARD een echte snuffelhoek. Mooie dingen spotgoedkoop: rundl. fauteuils v.a. ƒ 395,-; notenh. tv-kast met videovak ƒ 295,-; witte eethoek ƒ 195,-; Chippendale kabinetje ƒ 695,-; wit wandmeubel met vitrines ƒ 395,-; schitterende stijlmeubelen o.a. Lodewijk vitrine, Manor House kast, Hepplewith en Chippendale eethoeken; orgelgebogen en klassieke secretaire; pracht rolburo; spiegels; beelden; diverse art. deco pendules v.a. ƒ 65,- enz. enz. Niet de grootste maar wel de allerleukste zaak, inruilen en betaling in termijnen zonder kosten. Stationstraat 41, Sittard (hoek Stationsplein t.o. station).

Zkt. u 2e hands MEUBELS? Veel keus, ook antiek. Kouvenderstr. 208, Hoensbroek.

Nieuw! Pas geopend de grootste zonne-vakspeciaalzaak in de regio: GOERGEN zonnehemels. Nog steeds met spectaculaire openingsaanbiedingen. Alles met 3 jaar garantie, Rijksweg Noord 97, Sittard 046-583002 (oude pand Smeco t.o. ziekenhuis).

Aangeb. 100 Ned. eerste dag enveloppe ƒ 100,-; 150 eerste dagkaartjes ƒ 100,-; 80 oude bankbiljetten ƒ 100,-. Tel. 070-3894543/3638667.

GEBIT gebroken? Tandtechn. praktijk Hoonhout v. nieuw gebit prothese en reparatie. Akerstr. Nrd. 328, Hoensbroek. 045-228211.

Te k. gelden ROLEX met lerenband, van ƒ 8.000,- voor ƒ 2.600,-. 045-750587.

Te k. weg. overcompl. SURFPLANK Windglider; gedz. openhaard; ant. eethoek zw. Gobelin; ant. kast eiken. Tel. 045-464419.

La Comparsa Bar
Meisje gevraagd, garantie. Tel. 046-241592 of 244240.

Nachtclub MEISJES gevr. voor nachtclub meer als fifty fifty. ☎ 046-746814.

Classic Club in Lanaken (B) zoekt voor pallier voor een charmante, representatieve, spontane MEID, die het een plezier vindt om op niveau te werken in een gezellig team, en om op deze manier een leuk inkomen te verwerven. Inl. tel. 09-32.89716892/472301.

Charm. MEISJES v. escort en privé gevr. Intern mog. 045-280023.

Nog geen 18?
Jammer dan! TABOE HOMO Zuid Nederland. 06-340.330.42 ƒ 1,- p.m.

(50cpm)"Kijk ik heb **geen slipje aan"** zei Tanja en ze deed haar benen wijd, toen kon Natasja zich niet meer beheersen 06-340.310.31

Lekker babbelen met een meisje in een box. (75 cpm) **06-9580**

Flirtbox
voor twee, direkt apart met een leuke meid. Bel 06-9590 (75 cpm)

Thuiskontakt
meisjes bij jou in de regio 06-320.326.33 (100 cpm)

Nieuw: **Plezier voor 2**
direkt babbelen met een meisje 06-9503 (75 cpm)

Nieuw: direkt babbelen met de vrouw van **je dromen**
06-320.330.97 (100 cpm)

Nieuw: direkt **een kanjer**
van een vrouw aan de lijn. 06-9710 (100 cpm).

Zeker weten
dat er ook op jou een meisje wacht! 06-320.330.67 (100 cpm)

Hete meisjes in de buurt **Limburgkontakt**
06-350.210.73 (100 cpm)

Homo
direkt apart
Direkt kletsen met een hete gay bij jou in de buurt. Bel Gay Privé Limburg. 06-320.322.75 (75 cpm).

Genoeg ondeugende meisjes, ben jij ook op zoek? (100 cpm)
*** 06-9602 ***

Vluggertje
hete meisjes zoeken sexkontakt. Bel **706-9609** (100 cpm)

Vrouwtjes
zoeken overdag sexkontakt. Bel 06-9661 (100 cpm).

06-9665
Hete meisjes willen sexkontakt met tel.nr. (100 cpm).

Direkt
een meisje. Druk op de nul voor meer meisjes. 06-320.322.05 (75 cpm).

Altijd succes
Zoek jij een leuke vriend of vriendin? Bel dan de afspreeklijn. 06-320.320.33 (75 cpm)

Gratis
sexkontakt meer dan 400 ondeugende hete meiden. 06-320.330.45 (100 cpm)

Homo-jongens
Hoor ze heet tekeer gaan 06-320.330.86 (75 cpm)

Partnerruil
direkt apart met vrouwen en mannen voor 'n hete sexruil. 06-320.330.91 (75 cpm)

Zoek je een lekkere knul? **Gay-dating**
06-320.330.95 (75 cpm)

De leukste meiden bellen de **Flirtbox**
06-320.330.01 (75 cpm)

Sexafspraakjes
met 'n meisje. Vraag haar tel. nr. 06-9844 (100 cpm).

Triokontakt
Zoek je twee vrouwen? 06-320.325.04 (100 cpm).

SM kontakt
bij jou in de buurt! 06-320.325.80 (100 cpm)

Privé-kontakt
Je krijgt direkt 'n meisje aan de lijn 06-9570 (100 cpm)

Homokontakt
Zoek je 'n hete jongen? 06-320.330.18 (75 cpm)

Leuke meiden
willen jou aan de lijn 06-320.330.77 (75 cpm)

Meisjes
zoeken een ervaren vriend 06-320.330.43 (100 cpm)

Rijpe vrouwen zoeken **Sexkontakt**
06-320.330.60 (100 cpm)

Hete vrouwen
die alleen thuis zijn zoeken stiekem sexkontakt 06-320.330.42 (75 cpm)

06-320.326.66
Jonge meiden kontakt voor snel sexkontakt (100 cpm)

Direkt apart
met een meisje of jongen, voor 'n heet sexgesprek. 06-320.330.81 (75 cpm)

Bi-sex voor 2
direkt apart met een heet meisje of 'n lekkere jongen 06-320.330.87 (75 cpm)

06-9880
Direkt een leuk meisje aan de telefoon (100 cpm)

Direkt gratis sexkontakt **Sexkontakt**
06-320.320.32 (100 cpm)

Nieuw **35+ sexdating**
Volop rijpe vrouwen zoek snel sexkontakt. 06-9616 (100 cpm)

Hete meisjes
willen echt snel sexkontakt. Nu me tel.nr. 06-320.330.66 (75 cpm)

Hete vrouwen
bij jou in de buurt willen sexkontakt 06-9709 (100 cpm)

Nu direkt
een afspraakje met een leuk meisje (100 cpm) 06-320.322.33

Direkt kletsen
met een leuk meisje! 06-320.330.90 (100 cpm)

Homo
Waar gebeurd, echt live 06-320.327.01 (100 cpm)

Onderdanige jongens bellen met strenge meesters **SM voor 2**
06-320.329.99 (75 cpm)

Direkt een hete meid **Sexkontakt**
06-320.320.55 (75 cpm)

Slippertjes
meisjes zoeken sexkontakt! 06-320.320.36 (100 cpm)

Zoek jij wulpse meisjes? **Superkontakt**
06-320.320.44 (100 cpm)

400 meisjes
willen direkt kontakt! 06-320.322.11 (75 cpm)

300 meiden
zoeken een heet avontuurtje 06-320.321.44 (100 cpm)

Sex voor 2
direkt kontakt met meiden en jonge vrouwen. 06-320.330.46 (75 cpm)

Direkt apart
met div. leuke meiden. 06-320.322.88 (75 cpm)

Blonde Natasja
Broek uit en bukken....! 06-320.324.11 (75 cpm)

Ik heb een gladde tong... **Pornofoon**
06-320.320.54 ƒ 1,- p.m.

Maak je broek los en doe je ogen dicht, Lisa doet de rest...
Lisa
06-320.331.02 ƒ 1,- p.m.

Adressen
Ze vertellen wat over zichzelf, geven hun adres en telefoonnummer, wachten dat jij ze belt, 100 cpm. 06-96.74

Perverse sex met jonge vrouwen
06-340.340.90 ƒ 1,- p.m.

(50 cp/m) Stoute Evelientje moest nablijven.
Je broekje
uit en bukken, je krijgt straf met de lineaal! 06-340.340.30

Grieks Bizar!!! 100 cpm.
06-320.320.06

Nymf Annet!!! 100 cpm.
06-320.320.08

Homo Contact
direct apart met iemand uit je eigen regio 75 ct. p.min. 06-9519

Lief en heet!!! 100 cpm.
06-320.320.07.

Volslanke meiden 18 jr. Lief zacht. Willen door jouw uitgekleed worden. 75 cpm.
06-320*320*22

Sex voor 2
voor hete jongens + meiden 06-320.325.00
Limburgs vluggertje 06-320.325.92 ƒ 1,- p/min.

Lesbische Vrouwen 30
06-320.320.37 (75 cpm).

TopSex
2 handen vol. 75 cpm.
06-320.325.25.

Live Homosex
pure telefoonsex ƒ 1,- p.m. Jack Off direct 06-9735 Jack Off Boys 06-9835

Sex voor 2
Direct contact (ƒ 1,- p.m.) 06-9596

Hard, Wild en Ruig! Russisch standje? 75 cpm Lekker tussen m'n bolle!
06-320*320*53

Hardcore!
Lekkere harde ruige porno Het lekkerste kun je met je telefoon herhalen. 75 cpm. 06-97*94.

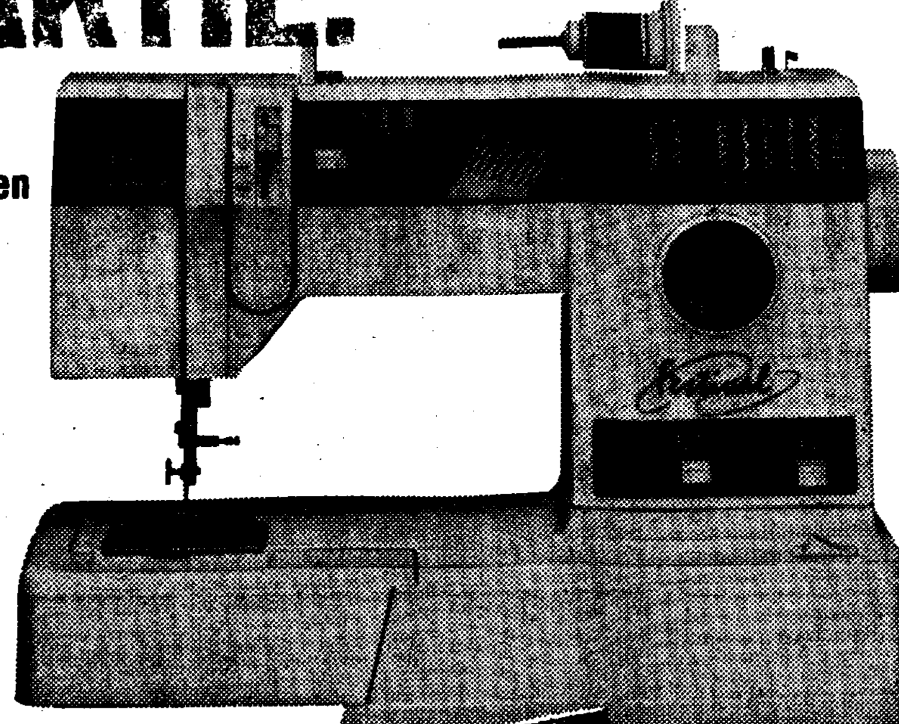
EROX! Heeft de lekkerste vrouwen en meisjes voor een livegesprek met jou. Wij helpen snel. 100 cpm.
06*95*06

JUFFROUW
In het fietsenhok geeft ze sexles. 75 cpm. Hoe meer jongens hoe lekkerder!
06*95*09

HALLO!!!
"WAKKER" NEDERLAND SINGER VIERT FEEST.

1. NU 3 DAGEN LANG GRENZELOZE INRUILAKTIE.

Singer FESTIVAL
- ★ Lichtgewicht machine met vrije arm
- ★ 10 steekpatronen waaronder 4 stretchsteken
- ★ Elektronische snelheidsregeling
- ★ Automatische spanning
- ★ 4 fase knoopsgatautomaat
- ★ Ingebouwde verlichting
- ★ Schuine naaldstand
- ★ Naait 10 lagen dikke stof
- ★ Makkelijke handgreep
- ★ Veiligheidsschakelaar
- ★ Kemakeur
- ★ 3 jaar garantie en nog veel meer extra's

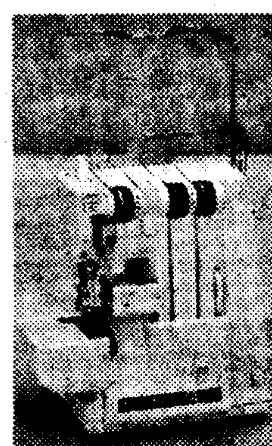
ADVIESPRIJS 1.199
KORTING 250
949
MINIMALE INRUIL VOOR UW OUDE MACHINE (ALLE MERKEN) 250

SINGER FESTIVAL. De meest verkochte naaimachine van Europa EN ALS BESTE GETEST.

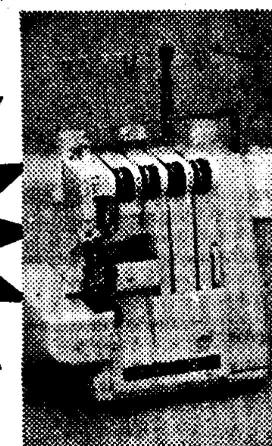
UW VOORDEEL FL. 500,-

U BETAALT MAXIMAAL 699,-
Onvoorstelbaar goedkoop.
Gespreide betaling mogelijk, ook telefonisch te reserve

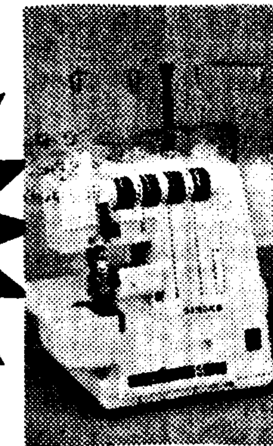
2. ALLE LOCKMACHINES NU MET DRASTISCHE PRIJSVERLAGING.

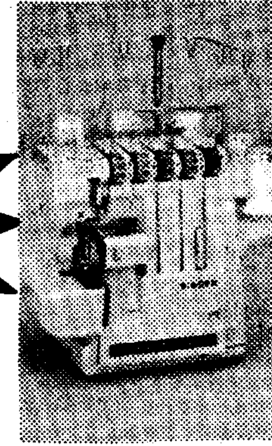
VAN 995,- NU 695,-
Singer 14U132 3-draads

VAN 1.149,- NU 849,-
Singer 14U134 4-draads

VAN 1.299,- NU 999,-
*Singer 14U234 4-draads

VAN 1.799,- NU 1.299,-
* Singer 14U185 Ultralock 400 electronic 5-draads

* Met differentieel transp

UNIEK, ONGELOOFLIJK, MAAR TOCH WAAR!!

AKTIEDAGEN ALLEEN OP:

DONDERDAG	9 SEPTEMBER
VRIJDAG	10 SEPTEMBER
ZATERDAG	11 SEPTEMBER

ÓÓK OP KOOPAVOND

Natuurlijk ALLEEN bij: de beste SINGERZAAK/en... waar anders

SINGER
Maastricht: Muntstraat 6, tel. 043-213321
Heerlen: Saroleastraat 40, tel. 045-715687
Roermond: Graaf Gerardstraat 31, tel. 04750-32475
Sittard: Markt 3, tel. 046-512599
Brunssum: Kerkstraat 290, tel. 045-253256
Landgraaf: Wilhelminastraat 50, tel. 045-316938

Nel!
Houdt van GRIEKS! Ze is rijp en ervaren 75 cpm. 06-320*327*17

Ruige straatsex! Vuurrode lippen! 75 cpm.
06-320*320*77

Hoogtepunten
van 35 vrouwen die minder dan 1 min. nodig hebben. Zappen maar!! 100 cpm. 06.98.58.

S&M LiveBox
Er is dagelijks een bazin op de Box. Durf je! 75cpm.
06-96*26

Claudi 38 jr. live opgenomen toen ze alleen bezig was op bed. 75 cpm.
06-320*323*56

Een live Sexgesprek met meisjes vanaf 18 jr. Wij helpen snel. 100 cpm
06*96*36

Nymf Linda
Geniet van 2 kanten, 100 cpm
06-320.320.14

!!! Grieks !!!
Marcha v. achter 100 cpm
06-9618

Tienersex 18 jr
06-320.320.10 .
Of 06-9639 ...... 100 cpm

Van achter
06-320.320.50
of 06-320.325.30 .. 100 cpm

4 ruwe handen, daar is geen homo tegen opgewassen
Homo live
06-320.330.12 (ƒ 1,- p/m)

Life-sex
Irma geniet als die grote donkere knul... Grieks 06-320.323.85 100 cpm.

Als 2 boys
haar vinden diep in de kast.... 06-320.329.24 100 cpm.

!!! Nieuw !!!
Bel Lenie voor een sexgespr. Wil je een videoband van me? 06-320.324.96 (100 cpm)

NIEUW! Direkt 'n gratis privé tel.nr. voor een snelle sexafspraak! 75 cpm.
06-320.330.35

Donkere vrouw met DD-cup. Ze lust je rauw en ze is gek
op Grieks
1 g.p.m. 06-320.323.46

Paren en alleenstaanden club
Villa Liberta
met sauna, bubbelbaden, veel show. Zaterdags uitsluitend paren. DAMESOVERSCHOTPARTY, v.a. 21.00 uur! Maaseikerweg 24, Susteren. Uitgebr. bandinfo: 04499-4929

Madame Butterfly
en haar sexy Girls op v.a. 14.00 uur tot in de late uurtjes. Hommert 24, Vaesrade en nog meisjes gevraagd.

Club Rustica - Spekholzerheide
Open ma. t/m vr. 11.00-24.00 uur. ☎ 045-412762 v.d. Weijerstr. 9, Kerkrade. Meisjes gevraagd!!

LYDIA HELPT U!!!
TOT NA DE BOUWELLENDE IN HET CENTRUM
ƒ 125,- PER UUR! Dag. 11-23 u.
Hoe moet u rijden? Bel effe: 046-749662. 3 nieuwe meisjes!

Paren en alleenst. Club Anita
Iedere woensdag, vrijdag en zaterdag open v.a. 21.00 uur "NIEUW" vrijdags uitsluitend voor paren toegankelijk, nieuwkomers speciale entreeprijs, voor meer info: op bandinfo: 045-462720.

Midnight Passion
Escortservice op hoog niveau
Nu ook bij uw thuis!
Speciaal voor zakenrelaties die op een zeer discrete wijze het gezelschap van een charmante dame op prijs stellen. Alleen volgens afspraak. Info. ma.-zo. 10.00-02.00 uur. ☎ 045-223740.

Porky's Pretpark:
VAKMANSCHAP IS MEESTERSCHAP. MET DE VAKVROUWEN; Corina (EROTISCHE MASSAGE), Claudia, Carmen, Barbara, Suzanne, Monique, Yvonne, Patricia, Kelly, Daniëlla, Ilona (2X) en Sonja Tel. 045-228481, zat. v. 12.00-19.00 uur.

Club Merci
Rijksweg Zd. 241, Geleen. Telefoon 046-745814. Wij hebben plaats voor twee leuke meisjes.

De vriendinnen van **Angelique**
doen de massage net zo uniek. Voor 100% discr. 045-311135.

Sexy
spontane vrouw ontvangt heren. ☎ 043-473300

Huize Elle
'n vertrouwd adres met vele mogelijkheden, o.a. relax, Grieks, sauna, Frans zonder condoom, en SM fantasieën. Maastricht, Kapoenstr. 29. Telef. 043-218884. Open van 12.00 tot 24.00 uur. Weekends gesloten

Escort privé
8 Boys voor dames en heren 043-471917. Wanted girls en boys.

Regina privé
Telefoon 045-723583.

Diana Escort
☎ 045-320323 v.a. 10.00 uur.

Massage
doet wonderen, daar ik een alleenstaande ben! Annemarie, 20 lentes, beeldschoon fotomodel één brok liefde en geduld, biedt zich aan als masseuse voor algehele, diepgaande, prikkelende massages, gehuld in een wit uniform. Van voren open, daaronder jarretels, een piepklein slipje, slank met super D.D. b... een temperament volle vrouw die tijdens het masseren zichzelf 100% geeft en verraadt dat ze nymfomane is, wie wil een keer uren lang genieten van echte liefde. Oranjestr. 30, Hoensbroek. Maandag t/m zondag 11.00-02.00 uur 's nachts.

Lady Escort
Charmant en discreet Telefoon 045-275262.

Peggy Privé
Escort ma.-vr. 11-22.30 uur, wo. tot 19 uur. 046-374393 Wo. = triodag ƒ 125,-. Nieuw Vanessa D.cup. Tevens meisje gevr.

SM huis Anita
vanmiddag v.a. 14.00 uur. Beh. in groep verband voor één all-in prijs. Telef. band info: 045-462720

Leuke jonge meisjes geven **ontsp. massage**
045-353489 (ook door twee tegelijk)!!

Buro Sittard
Tel. 046-523203

(Delight) Escort
Tel. 045- 22 91 56

Sandra privé
Telefoon 045-416344.

Wild Boys
Escort. Tel. 045-229156.

E.Z.N. Escort!
☎ 045-273099.

Brigitte
op. 13-23 uur. 045-254598

Buro Venus
heeft het gr. betrb. privé-adressenbestand in Limburg! Tel. 04750-28353.

Escort Service
discreet en snel, voor een leuk meisje bij u thuis of hotel, v.a. 12.00 t/m 02.00 uur. Tel. 045-422685.

Club Denise
met nwe. meisjes, 12.00-03.00 uur, tevens escort. all-in service, discreet, snel. ☎ 045-413887

ƒ 50,- all-in
Géén handmass. Frans zonder. Film & drankje gratis! Ook weekend. 045-423608.

Boys for men
Tel. 043-431646
Tevens boys gevraagd

Escort All-
045-32619
14.00t/m 04.00 uur 's n 06-340.320.20

Club 105
Oproep aan alle liefheb Een sexparadijs voor verwende man. Veel ni meisjes van 18 tot 30 vervullen al uw intiem wensen. Lekker opwar met vrijen en knuffelen de bar en daarna open met meerdere meisjes. U? Nee! Probeer dan intieme kamers. Alles mogelijk. Wij hebben taboe's. Houdt U van kom dan gerust langs. geselecteerde meisjes staan garant voor Uw Dinsd. en dond. spec triodag ƒ 175,-, film en sage ƒ 50,-. Zat. na 18 Meesteres aanw. Ond wegomleiding zijn wij maal bereikb., centr. 046-756335. Rijksweg 105, Geleen. Ma. t/m vr. 02u.

Escort Anja
Alleen de mooiste Maand. zond. 14.00-04. 045-213540.

***** Jetaim *****
Escort. Tel. 045-2243

Lady "S"
De meesteres voor SM Isabelle (18 jaar). Telefoon 043-638365.

He & She
Escort Limburg Stripteasedienst m/v

Limburgs Dagblad

Santana verslagen

BURSA – De technische staf verwachtte een verrassing, zelf rekende hij minimaal op brons. Lichtgewicht Arthur Santana stond voor het EK boksen in Bursa op scherp, maar ging veel te vroeg af. De geflatteerde nederlaag tegen de Armeniër Kazarian in de voorronde (5-16) deed pijn. „Ik ben diep teleurgesteld. Misschien stop ik wel met boksen", verzuchtte de 25-jarige Rotterdammer na de middagsessie.

Middengewicht Raymond Joval liet zijn teamgenoten in de Atatürk-sporthal eveneens schrikken. De 24-jarige Amsterdammer had in zijn openingspartij heel wat te stellen met de de bleke Witrus Savitski. Met een benauwde zege van 13-10 plaatste de beoogde profbokser zich voor de kwartfinales.

Morgenmiddag komt Joval uit tegen de 24-jarige Duitser Dirk Eigenbrodt, die hem volgens bondscoach Hennie van Bemmel „niet echt lekker ligt."

Belgische arbitrage Nederlandse SuperCup

ARNHEM – Voor de wedstrijden om de Handbal Super Cup, die zaterdag in Arnhem worden gespeeld, heeft het Nederlands Handbal Verbond een beroep moeten doen op Belgische scheidsrechters. De wedstrijden (dames: Swift-V&L; heren: Sittardia-Blauw Wit) zijn onderdeel van het Nationale Handbalweekeinde dat in Sportcomplex Valkenhuizen in Arnhem wordt gehouden.

Ook de verkiezingen Handballer en Handbalster van het Jaar en Scheidsrechters-koppel van het Jaar maken deel uit van het programma.

De Nederlandse scheidsrechters hebben van de Werkgroep Scheidsrechters Zaken het dringende advies gekregen zaterdagavond aanwezig te zijn op een bijeenkomst in Sittard. Het ziet ernaar uit dat alle arbiters gehoor geven aan die oproep. Ook verleden jaar vielen beide evenementen samen, maar toen werden de scheidsrechters nog in de gelegenheid gesteld de festiviteiten in Arnhem bij te wonen. Ditmaal werd de zaak hoger gespeeld en legde de voorzitter van de scheidsrechterscommissie, oud-scheidsrechter Karel Bakker, zelfs zijn functie neer.

De wedstrijden worden nu geleid door Sels-Van Croonenborg (dames) en Xhonneux-Rothkranz (heren).

Voor de verkiezingen zijn de volgende toppers genomineerd:
Dames: Kivit (ex-Swift), Kleintjens (V&L) en Szilagyi (Swift)

Heren: Hagreize (E&O), Jacobs (V&L) en Mastenbroek (Sittardia)
Scheidsrechters: De Jonge/Kaakebeen, Haak/Koppe en Nusser/Struik.

Pioline schuift nummer één zonder pardon aan de kant

'Bulldozer' Courier gesloopt

Van onze sportredactie

NEW YORK – Soms is de man met de hamer gevaarlijker dan de man met de slopershamer. Jim Courier mag dan over mokerslagen beschikken, gisteren kreeg hij zelf een optater van jewelste. Cedric Pioline zette de nummer één van de wereld zonder pardon aan de kant in de US Open. Weer een favoriet eruit, niemand durft nu nog een voorspelling te doen over de winnaar van Flushing Meadow 1993.

Pioline is een kleurloze, verlegen Fransman die nog nooit in zijn leven een behoorlijk tennistoernooi won. De 24-jarige speler beweegt zich volstrekt anoniem door het circuit. Tot gisteren dus. Tegen de huizenhoge favoriet voor de Amerikaanse titel kroop hij in vier sets uit de schaduw: 7-5, 6-7 (4-7), 6-4, 6-4.
Toen Pioline na 3 uur en 32 minuten het Louis Armstrong-stadium verliet was hij omgeven door drie bodyguard. Een dan te bedenken dat hij er op eigen houtje, zonder zware jongens, was gekomen. Het kan snel gaan in Amerika. Jim Courier keek ernaar en lachte als een boer met kiespijn: „Dit is Amerika en iedereen houdt hier van de underdog."

Courier vond het daarom niet zo vreemd dat hij tijdens de wedstrijd niet zo hartstochtelijk was aangemoedigd door zijn landgenoten. Het publiek rook dé zoveelste sensatie van de US Open en begeleidde de 'major upset' met groot applaus.
De 23-jarige Courier (vier Grand Slam-titels) was de achtste speler op de plaatsingslijst, die nog voor de kwartfinales afhaakte. De tweede garnituur blijft zich roeren op Flushing Meadow, waar gisteren de temperatuur ver daalde, tot 16 graden, en waar diverse onweersbuien het toernooi ophielden.

Tijdens een van de regenpauzes probeerden de Amerikanen een antwoord te vinden op de vraag 'who the hell is Cedric Pioline?' Pioline komt uit een familie waar volleybal elke dag het belangrijkste gespreksonderwerp was. Zijn vader en moeder waren topvolleyballers, maar zoonlief koos toch voor de racketsport. Hij is sinds '89 prof en vanaf dat moment heeft hij ook Henri Dumont als coach. Ironisch genoeg vloog Dumont al voor de wedstrijd tegen Courier naar Frankrijk terug. Hij heeft er nog een baan bij en had kennelijk weinig vertrouwen in een succesvol optreden van zijn pupil. Pioline: „Ik weet niet of Henri nu terugkomt. Ik zal hem eens bellen," zei de jonge miljonair die deze week de grens van 1 miljoen dollar prijzengeld overschreed.

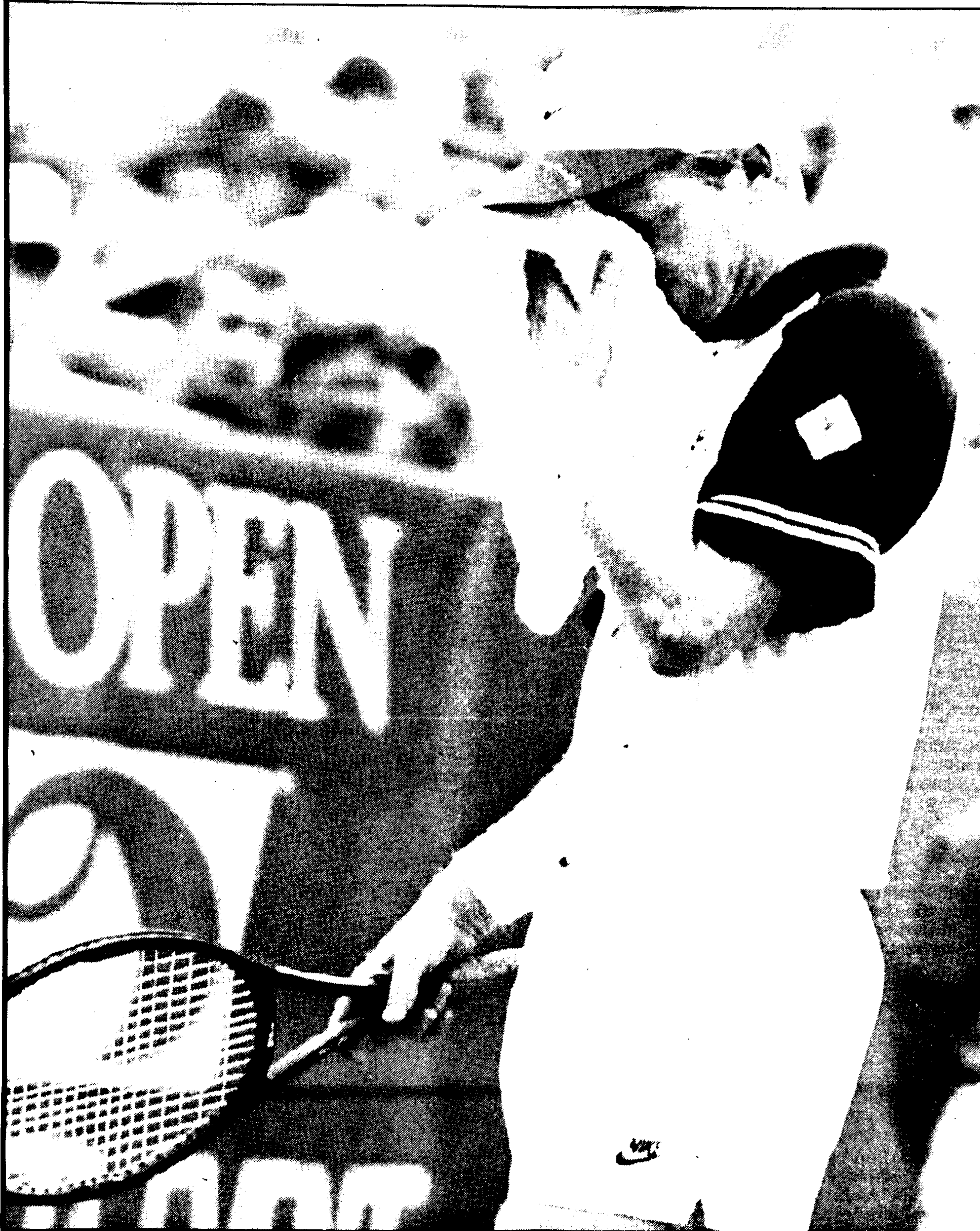
Dat bedrag is natuurlijk nog steeds een schijntje in vergelijking met de inkomsten van Courier. Die heeft al bijna zeven miljoen dollar bijeen geslagen. En daar komt nog het tienvoudige bij aan sponsorgelden. Sportfabrikant Nike heeft hem alleen al vijftig miljoen gulden uitgekeerd. Daarvoor moet hij zes jaar de suffige kaki-tennisbroeken dragen van deze firma. Pioline wordt ook door Nike aan kleding geholpen, maar krijgt beduidend minder als dressman. „Misschien moet ik na vandaag om opslag vragen," lachte de Fransman na zijn stunt.

De Parijzenaar kwam na afloop van zijn 'surprise' moeilijk uit zijn woorden. Hij lachte verlegen en zei dat de zege te danken was aan zijn 'consistente spel'. „Ik heb me geen moment bezig gehouden met een overwinning op Courier. Dat zou me alleen maar nerveus hebben gemaakt. Ik speelde gewoon punt voor punt en maakte weinig fouten," aldus de dolgelukkige triomfator, die in de kwartfinales uitkomt tegen de winnaar van het duel tussen Richard Krajicek en Andrei Medvedev.

Steffi Graf in halve finale

NEW YORK – Steffi Graf moest gisteren op de US Open voor het eerst echt aan de bak. Na vier rondes die bijna allemaal op een walk over leken, kreeg ze van Gabriela Sabatini serieus tegenstand.

De 24-jarige Duitse had zelfs drie sets nodig om haar Argentijnse tegenstandster te verslaan: 6-2, 5-7, 6-1. Graf kwam in de derde set op haar eigen service zelfs met 0-1 achter, maar daarna stelde ze in hoog tempo orde op zaken. Sabatini kwam er niet meer aan te pas.

● *Jim Courier uitgeteld na zijn partij tegen Pioline.* Foto: EPA

sport op tv

VANDAAG

16.30-17.30 Ned 3: Open Amerikaanse tenniskampioenschappen.
17.00-17.15 Dld 2: Sport Heute.
18.45-19.10 RTL Television: Sport.
19.30-20.00 BRT 1: Sport.
20.00-21.30 BRT 2: Sportavond.
20.30-22.00 Ned 2: Studio Sport.
22.15-22.30 Ned 3: Sportjournaal.
22.45-23.10 BRT 1: Sport.
23.05-23.45 Dld 2: Sport Extra: voetbal en tennis.
23.40-01.30 Ned 1: Open Amerikaanse tenniskampioenschappen.

Zwart domineert in Zwolle

Timman slaat terug

ZWOLLE/LONDEN – De veerkracht van een trampoline was niets vergeleken met de wijze waarop Jan Timman counterde in zijn tweede partij om de FIDE-wereldtitel schaken tegen Anatoli Karpov.
De vondst die hij dit keer ter tafel bracht, deugde wel, waarna hij het verkregen voordeel op indrukwekkende wijze uitbuitte. Na vijf en een half uur spelen legde de oud-wereldkampioen zich bij het onvermijdelijke neer. Timman zoog het opzwellend applaus van de overvolle Zwolse bioscoopzaal gretig in. Met 1-1 en nog 22 partijen te gaan is hij nog lang niet uitgeteld. Of de heren in Londen daarvan maar nota wilden nemen.

Daar begonnen Kasparov en Short, die bij het naspelen van de eerste partij uit Zwolle ongetwijfeld besmuikt hebben gelachen aan hun eigen match om het wereldkampioenschap. De kortere bedenktijd aldaar wreekte zich meteen. Terwijl hij enigszins beter stond, verloor Short met zwart op tijdsoverschrijding op de 39ste zet. Terwijl de scheidsrechter zich voorover boog om de klok stil te zetten, viel ook de vlag van Kasparov.

Nieuwtje

Naarmate duidelijk werd dat Karpov Timmans nieuwtje op de veertiende zet danig had onderschat, stroomden de schaakliefhebbers toe zodat het een fiks gedrang werd in de speelzaal en bij het commentaar van John van der Wiel één étage hoger. Het ging om een finesse in een op zichzelf rustige Dame-indiër. Het nemen van de witpion op e4, waarvan Timman zich bediende in plaats van het veel normalere dxc4 was nota bene door Karpov zelf in de toernooipraktijk geïntroduceerd.

De Rus zette er destijds Adorjan mee van het bord. In plaats van direct met de loper terug te nemen, wat hij toen deed, koos Karpov ditmaal na 35 minuten peinzen voor een opstoot van de c-pion. De database gaf een verklaring voor die merkwaardige handelwijze. Tegen Lasja Dzandsgava had Chandler laten zien hoe je een dergelijke stelling met zwart moet tegenspelen. Wat uiteraard de keus van c5 niet rechtvaardigde. „Het was zo ongeveer de verliezende zet", zou gastgrootmeester Sosonko uren later bij de nabetrachting constateren.

De oud-wereldkampioen kon alleen de partij gaande houden door gedwongen de kwaliteit te geven, waarna Timman met de krachtzet e6-e5 het witte centrum opblies. Karpov hield het dan nog 26 zetten vol maar zijn lichaamstaal sprak boekdelen: hij geloofde er niet meer in.

zettenverloop

Zwolle: Karpov, zwart: Timman. 1. d2-d4, Pg8-f6, 2. c2-c4, e7-e6, 3. Pg1-f3, b7-b6, 4. g2-g3, Lc8-a6, 5. b2-b3, Lf8-b4+, 6. Lc1-d2, Lb4-e7, 7. Lf1-g2, c7-c6, 8. Ld2-c3, d7-d5, 9. Pf3-e5, Pf6-d7, 10. Pe5xd7, Pb8xd7, 11. Pb1-d2, 0-0, 12. 0-0, Ta8-c8, 13. e2-e4, b6-b5, 14. Tf1-e1, d5xe4, 15. c4-c5, f7-f5, 16. f2-f3, b5-b4, 17. Lc3xb4, Pd7-e5, 18. Lb4-c3, Pe5-d3, 19. f3xe4, Pd3xe1, 20. Dd1xe1, e6-e5, 21. Pd2-f3, e5xd4, 22. Lc3-d4, f5xe4, 23. De1xe4, Le7-f6, 24. Ta1-e1, Tf8-e8, 25. Ld4xf6, Te8xe4, 26. Lf6xd8, Te4-xe1+, 27. Pf3xe1, Tc8xd8, 28. Lg2xc6, Td8-d1, 29. Kg1-f2, Td1-d2+, 30. Kf2-f3, Td2xa2, 31. h2-h4, Kg8-f8, 32. Kf3-f4, Kf8-e7, 33. Pe1-f3, Ta2-f2, 34. h4-h5, La6-e2, 35. Kf4-e3, Le2xf3, 36. Lc6xf3, Tf2-b2, 37. Lf3-d5, Tb2-c2, 38. Ke3-d4, Tc2-h2, 39. g3-g4, Th2-h3, 40. Kd4-e5, Th3-e3+, 41. Ke5-f4, Te3-C3, 42. c5-c6, Ke7-d6, 43. Ld5-g8, h7-h6, 44. Kf4-f5, Tc3xc6, 45. Kf5-g6, Kd6-e5 +, 46. Kg6xg7, Ke5-f4, 47. wit geeft op.

Londen: Wit: Kasparov, zwart: Short.

1. e2-e4, e7-e5, 2. Pg1-f3, Pb8-c6, 3. Lf1-b5, a7-a6, 4. Lb5-a4, Pg8-f6, 5. 0-0, Lf8-e7, 6. Tf1-e1, b7-b5, 7. La4-b3, 0-0, 8. a2-a4, b5-b4, 9. d2-d3, d7-d6, 10. a4-a5, Lc8-e6, 11. Pb1-d2, Ta8-b8, 12. Lb3-c4, Dd8-c8, 13. Pd2-f1, Tf8-e8, 14. Pf1-e3, Pc6-d4, 15. Pf3xd4, e5xd4, 16. Pe3-d5, Pf6xd5, 17. e4xd5, Le6-d7, 18. Lc1-d2, Le7-f6, 19. Te1xe8 +, Ld7xe8, 20. Dd1-e2, Le8-b5, 21. Ta1-e1, Lb5xc4, 21. Ta1-e1, Lb5xc4, 22. d3xc4, h7-h6, 23. b2-b3, c7-c5, 24. Ld2-f4, Dc8-d7, 25. h2-h3, Tb8-d8, 26. De2-e4, h6-h5, 27. Te1-e2, g7-g6, 28. De4-f3, Lf6-g7, 29. Te2-e4, Lg7-f8, 30. Df3-e2, Dd7-c7, 31. Lf4-g5, Td8-c8, 32. g2-g4, h5xg4, 33. Lg5-f6, g4xh3, 34. De2-g4, Tc8-a8, 35. Dg4xh3, Lf8-g7, 36. Lf6xg7, Kg8xg7, 37. Te4-h4, Ta8-g8, 38. Th4-h7 +, Kg7-f8, 39. Dh3-g4, Kf8-e8, zwart verliest door tijdsoverschrijding.

● *In Londen schoven Kasparov en Short aan voor hun tweekamp. Short verloor.* Foto: EPA

sport kort

● VOETBAL – De tuchtcommissie van de KNVB heeft Ulrich Wilson van FC Groningen voor vijf wedstrijden geschorst naar aanleiding van een elleboogstoot in de wedstrijd tegen FC Utrecht.

oefenhandbal

VANDAAG
Dames:

GHC-Marsna	19.00 uur
Iason-Visé	20.00 uur

lucky ten

Dinsdag 7 september: 14 18 23 25 26 27 29 35 37 41 42 45 46 47 56 61 62 64 67 80 (onder voorbehoud).

Volleybalsters verslaan Japan

RIJSSEN – Voor de tweede keer in de geschiedenis hebben de Nederlandse volleybalsters gewonnen van Japan. In Rijssen werd het 3-1 (15-13, 15-12, 10-15, 15-11). Het was de eerste van vijf ontmoetingen tussen beide landen. Bij Nederland maakte Weersing haar rentree. De topspeelster, actief in de Italiaanse competitie, had sinds januari niet meer voor de ploeg van bondscoach Murphy gespeeld. Haar come-back was bevredigend.

Bridgers in eindstrijd

SANTIAGO – Nederland heeft de finale van de wereldtitelstrijd bridge in Santiago de Chile bereikt. Na 96 spellen tegen VS 2 was de stand 202-199. In de finale ontmoet Oranje Noorwegen dat met 208-205 Brazilië bedwong. Aan Nederlandse kant spelen Leufkens en Westra briljant. Aan Amerikaanse zijde deden Bergen en Rodwell hetzelfde. Uiteindelijk bleek dat beide partijen evenveel punten aan hun totaal hadden toegevoegd. In een weinig spectaculaire vijfde zitting liepen De Boer/Muller en Leufkens/Westra nog eens zes punten uit, waarvan er vervolgens weer vijf werden ingeleverd wegens langzaam spel van De Boer/Muller.

Wandeletappe Tour Feminin

CHARLEVILLE-MEZIERES – In de zesde etappe van de Ronde van de EG voor vrouwen is weinig opzienbarends gebeurd. Het peloton kwam na 121 vrij langzame kilometers nagenoeg compleet aan de finish. De Italiaanse Fanini won daar de sprint. De rijdsters hadden te maken met de naweeën van de twee zware voorgaande etappes. Er was sprake van vermoeidheid in het peloton. Van Moorsel deed op gezette tijden nog wel van zich spreken. Bij de twee cols die werden beklommen meldde de Nederlandse wereldkampioene zich als eerste aan de top.

Boksgala in Aken

AKEN – In de Tivoli ijssporthal van Aken vindt komende zaterdag een boksgala plaats. In het hoofdgevecht verdedigt 'Tijger' Dariusz Michalczewski zijn titel, IBF Intercontinental, tegen de Italiaan Mwehu Beya. Ook de van een blessure herstelde 'Rocky' Graciano Rocchiciani en Mario Guedes uit Aken zelf geven acte de présence. Aanvang 21.45 uur.

Europacupvoetbal live op televisie

HEERLEN – De NOS zendt volgende week dinsdag de wedstrijd tussen Karlsruhe SC en PSV in de eerste ronde van het UEFAcuptoernooi rechtstreeks uit. Aanvang 20.20 uur op Nederland 2. Een dag later komt op dezelfde zender een liveverslag van FC Twente-Bayern München (aanvang 20.25 uur). Op RTL4 begint diezelfde avond om 20.30 uur een rechtstreekse reportage van het duel tussen Norwich City en Vitesse. Ook deze wedstrijden worden gespeeld in het UEFAcuptoernooi.

Hongaarse doelman overleden

BOEDAPEST – De populaire Hongaarse doelman Gabor Zsiboras is gisteren in een ziekenhuis in Boedapest overleden. Hij werd 35 jaar. Vorige week woensdag zakte hij tijdens een oefenwedstrijd met de nationale selectie in elkaar en lag sindsdien in coma. Zsiboras speelde 361 wedstrijden voor Ferencvaros en MTK en vier interlands.

Judoka Meijer haakt af

ROTTERDAM – Judoka Theo Meijer maakte gisteren bekend te stoppen met topsport. Hij zal niet meedoen aan het toernooi om het wereldkampioenschap, dat over drie weken in Hamilton wordt gehouden. Meyer veroverde de brons tijdens de Olympische Spelen in Barcelona. In 1991 werd hij Europees kampioen. Vier jaar daarvoor had hij als tweede bij het wereldkampioenschap zijn entree in de top gemaakt.

MVV-coach Vergoossen: 'Tegen PSV eigen spel spelen'

Roda met vraagtekens

KERKRADE – Met de nodige vraagtekens treedt Roda JC de wedstrijd tegen Willem II, vanavond om 20.00 uur op Kaalheide, tegemoet. Behalve de zekerheid dat Babangida, Kaliszan en Broeders niet van de partij zijn, weet trainer Huub Stevens nog niet of hij kan beschikken over Dirk-Jan Derksen, Max Huiberts en René Trost.

Derksen is licht geblesseerd, maar de kans is groot dat hij vanavond kan spelen. Die mogelijkheid is bij Huiberts aanzienlijk kleiner. De vleugelspits heeft nog altijd last van zijn hiel. Pas vandaag zal een beslissing over zijn inzetbaarheid vallen. Trost kampte gisteren met een lichte griep, maar de medische staf gaat er vanuit dat de verdediger vanavond inzetbaar is.

Met Willem II keert niet alleen trainer Jan Reker voor even terug op Kaalheide, maar treft Roda JC ook een tegenstander die op grond van de verwachtingen net als de Kerkradenaren in aanmerking zou moeten komen voor een plaats dicht bij de subtop. Tot nu toe stelden de Tilburgers teleur, maar de 4-1 zege van afgelopen zaterdag tegen FC Utrecht toont aan dat de ploeg nu op de goede weg is. „Daarom moeten we ook uiterst waakzaam zijn," zegt Stevens over de tegenstander van vanavond.

„Willem II is een sterke ploeg met veel ervaring. De ploeg hoort niet thuis waar zij nu staat."

Erik Meijer

MAASTRICHT – MVV wil vandaag stunten tegen PSV, ook al werd de Maastrichtse eredivisieclub afgelopen zaterdag in eigen huis door Vitesse afgetroefd. Een onnodige nederlaag, vindt trainer Sjef Vergoossen. Volgens hem heeft zijn team de kwaliteiten in huis om de Eindhovense miljoenenploeg (met Erik Meijer in de gelederen) vanavond - aanvang 20.00 uur - in Eindhoven op zijn minst één punt afhandig te maken.

Vergoossen refereert aan het spektakelstuk dat MVV precies een week geleden tegen Ajax opvoerde, de club die enkele dagen later PSV een flink pak slag gaf. „We zullen tegen PSV gewoon ons eigen spel spelen. Daarmee komen we het verst," blikt Vergoossen vooruit. Vergoossen is realistisch genoeg om toe te geven, dat PSV in vergelijking met MVV op papier veel meer kwaliteit in huis heeft. „Maar we gaan van onszelf uit. Twee jaar geleden hebben we in Eindhoven gelijk gespeeld. Vorig seizoen verloren we er tegen de verhouding in met 2-1. We moeten PSV in eigen huis dus aankunnen, hoewel het elk jaar weer anders is."

Voor MVV heeft het duel tegen PSV een bijzondere betekenis, aangezien oud-spits Erik Meijer vanavond voor de doelpunten bij PSV moet zorgen. „Wij weten als geen ander wat Meijer kan. Het wordt zaak om Erik uit de wedstrijd te houden en dat hij niet aan scoren toekomt. Wie ik als zijn bewaker inzet, weet ik nog niet. Dat hangt af van de positie die hij op het veld bezet."

PSV kan vanavond niet beschikken over Ellerman en Van Tiggelen. Faber, Popescu en Ingesson. Vergoossen: „Ik moet het stellen zonder de geschorste Reijners en de geblesseerden Linders, Maes en Knarren. Bovendien is het meespelen van Jeffrey van As (die gisteravond als ultieme test met het reserveteam voetbalde) onzeker."

Hanssen

VENLO – Gène Hanssen neemt na zijn schorsing zijn plaats in de defensie van VVV weer in. Dat is de enige wijziging die Frans Körver aanbrengt in het elftal dat zondag jl. FC Groningen de das om deed. Janfada en Driessen zijn aan de wisselspelers toegevoegd, terwijl Laros nog niet speelfit is. Janfada sukkelt met een pijnlijke voet en Driessen verzwikte zijn enkel op de training. Frans Körver over de kansen van VVV tegen Go Ahead Eagles: „Onze tegenstander moet het van dezelfde eigenschappen hebben als VVV, dat wil zeggen keihard werken. Wij zullen alles uit de kast moeten halen om de twee punten in Venlo te houden."

UEFA-lid Van Marle wijst op eigen verantwoordelijkheid Europese bond

Olympique laakt rol AC Milan

PARIJS – Frankrijk heeft verontwaardigd gereageerd op de uitsluiting van bekerhouder Olympique Marseille voor de Europa Cup der landskampioenen. De Europese voetbalunie meende niet langer op het einde van het Franse justitieel onderzoek in het omkoopschandaal en de uitspraak van de Franse voetbalbond te kunnen wachten. Volgende week beginnen de drie Europese bekertoernooien.

Vrijwel de gehele Franse drukpers bracht de sanctie op de voorpagina's. De topclubs Paris St Germain, Monaco, Nantes en Bordeaux verklaarden te weigeren de plaats van OM in de Europa Cup 1 in te nemen. Alleen Auxerre, vorig jaar voor de UEFA-beker sterker dan Ajax, zei dit wel te willen doen. Auxerre plaatste zich voor geen enkele Europese competitie.

Tapie verklaarde zich bereid de toekomst van OM zeker te stellen. De man die al 130 miljoen francs in de club investeerde zei nieuwe geldbronnen aan te boren om het verlies aan inkomsten uit de Champions League op te vangen. Tapie deed er verder het zwijgen toe. Hij dook onder. Levreau vond het abnormaal dat de UEFA zich boven de wet stelde.

Bij de club richtte men de boze pijlen op de Italiaanse rivaal AC Milan, dit jaar met 0-1 verliezend finalist. Vice-voorzitter Levreau deelde mee dat Antonio Matarese, de voorzitter van de Italiaanse voetbalbond, zijn grootste tegenstander was tijdens de bijeenkomst van de UEFA in Zürich van maandag. „Hij heeft zijn vriend Silvio Berlusconi een mooie dienst bewezen. Het moet een groot genoegen zijn voor AC Milan tegen Auxerre te spelen en niet tegen Marseille."

De UEFA kon niet langer wachten met het treffen van sancties tegen Olympique Marseille. Dit verklaarde Jo van Marle, bestuurslid van de Europese voetbalunie, gisteren bij terugkomst in Nederland.

Verwijten uit Marseille als zou de overkoepelende instantie in Zwitserland hebben moeten wachten op het gerechtelijk onderzoek van de Franse justitie, legt Van Marle naast zich neer. „Misschien is de uitspraak in oktober. Dan is het toernooi om de Champions League al lang begonnen. Misschien doet de rechter wel helemaal geen uitspraak. Moeten wij dan ook niets doen? Er was geen andere mogelijkheid. We moesten nu ingrijpen."

De straf van Olympique, voor één seizoen geschorst van de Europese velden, is definitief. Beroep is niet mogelijk. „Althans niet bij de UEFA", zegt Van Marle. „Het blijft Olympique natuurlijk vrij naar de burgerrechter te stappen."

Op de zwaarte van de straf hoeft Van Marle nauwelijks te reageren. „Ik ben zelf betrokken geweest bij de beslissing. Uiteraard sta ik er volledig achter. De UEFA heeft in dit soort zaken zijn eigen verantwoordelijkheid. Wij hoeven ons door niemand te laten leiden."

Zwitserse rechter

PARIJS – Olympique Marseille zal de beslissing van de UEFA de Zwitserse rechter aanvechten. Dit omdat de Europese voetbalunie zetelt in dat land. De advocaat van OM, Freddy Rumo, heeft dat gisteren bekend gemaakt. Rumo, voormalig vicevoorzitter van de UEFA, beriep zich op procedurele fouten, gemaakt door de instantie. Volgens hem hebben de voetbalautoriteiten onder meer verzuimd Olympique te horen over de affaire.

Bescherming voor hoofdrolspelers

PARIJS – Verscheidene betrokkenen bij het omkoopschandaal van Olympique Marseille zijn onder bescherming van de politie gesteld. Het gaat onder meer om Jean Fournet-Fayard en Noël le Graet, vooraanstaande Franse voetbalautoriteiten. In kringen van OM worden zij als mede verantwoordelijk gezien voor de harde sancties van de Europese voetbalunie. Ook de spelers van Valenciennes, de andere partij in het schandaal, voelden zich bedreigd. Politie was aanwezig bij de training van de club, inmiddels uitkomend in de tweede divisie.

De spelers van Olympique zelf kwamen dinsdag voor de gebruikelijke training bijeen. Ze verklaarden een afwachtende houding aan te nemen. „We horen binnenkort wel of Tapie (de voorzitter) van plan is met de club door te gaan", verklaarde verdediger Casoni. „Hem kennende verwacht ik dat hij ons niet in de steek zal laten." Trainer Bourrier was teneergeslagen. „We hebben allemaal het gevoel het slachtoffer te zijn van een enorme onrechtvaardigheid."

● *Vice-voorzitter Jean-Louis Levreau spreekt de Olympique-selectie toe.* Foto: AP

Dekker blij met Boessen

Van onze correspondent
KAREL BOVENDEAARD

SITTARD – Fortuna Sittard-trainer Chris Dekker is ingenomen met de terugkeer van Willy Boessen (29) naar Sittard: „Ik kan Willy op verschillende plaatsen in het elftal laten spelen. Ook al omdat Jozef Szalma nogal blessuregevoelig is, vind ik dat heel belangrijk."

Boessen traint al weer geruime tijd in Sittard: „Ik heb de laatste maanden van het vorige seizoen op huurbasis voor De Graafschap gespeeld. Terug naar Dordrecht'90 wilde ik absoluut niet meer. Ik mocht in de Baandert meetrainen. Toch had ik er niet op gerekend dat ik nog bij Fortuna aan de slag zou kunnen. Dat ik er weer bij ben, doet me plezier. Ik speelde nog samen met René Maessen, Jos Mordang en Anton Janssen."

Overigens heeft Willy in zijn contract een aparte bepaling laten opnemen: „Ik wil op freelance-basis mijn CIOS-diploma gaan verzilveren en zo bouwen aan een toekomst na het voetbal. Ik heb daarvoor de toestemming van Fortuna."

In de selectie van Fortuna voor de uitwedstrijd tegen Telstar ontbreekt Marc van Bommel, die gisteren in het tweede elftal speelde en morgen deel uitmaakt van de groep waaruit later het Nederlands elftal onder 17 jaar wordt samengesteld. Fortunees Riksen is morgen ook van de partij in Zeist. Hij behoort tot de Oranje-selectie onder 18 jaar.

FC Utrecht stelt coach op non-actief ● Van Veen en Beenhakker kandidaat

Ab Fafié: 'Zo is het leven van een trainer'

UTRECHT – FC Utrecht heeft trainer Ab Fafié op non-actief gesteld. De spelersgroep werd gisterochtend om negen uur op de hoogte gebracht. De oefenmeester stond gezien de magere resultaten in de eerste weken van de competitie – drie punten uit zes wedstrijden – de laatste tijd al onder zware druk. Ook de spelers spraken zich vorige week in een peiling – twintig voor, vier tegen – al uit tegen een verblijf van de oefenmeester in Galgenwaard.

● *Ab Fafié*

Ook de spelers spraken zich vorige week in een peiling – twintig voor, vier tegen – al uit tegen een verblijf van de oefenmeester in Galgenwaard.

Vandaag gaat het bestuur van FC Utrecht praten over de opvolging van de oefenmeester. Leo van Veen, Bert Jacobs en Leo Beenhakker zijn de meest genoemde namen.

Interim-voorzitter Elsendoorn: „We hebben tot nu toe met niemand gepraat, eerst willen we de zaken met Fafié fatsoenlijk afhandelen." Elsendoorn zegt dat de peiling onder de spelers geen rol heeft gespeeld bij de beslissing om Fafié op non-actief te stellen.

„Dat heb ik uit de krant gelezen. Voor ons was het belangrijkste dat Fafié niet nodeloos meer energie in de club moet steken. Die had hij net zo goed in het bouwen van een muur kunnen steken. Er is gewoon een onwerkbare situatie ontstaan."

Schadeloos gesteld en welgemoed is Ab Fafié kort na zijn ontslag bij FC Utrecht op vakantie gegaan. „Zo is het leven van een trainer. Bovendien zit er in een trainerssalaris gevarengeld."

Drie jaar heeft Fafié met wisselend succes bij FC Utrecht gewerkt. Hij ging er weg op dezelfde manier als zijn voorganger Cees Loffeld uit de Galgenwaard werd verbannen. Loffeld behaalde slechts vier punten uit de eerste zeven wedstrijden. Fafié deed na een periode van werkloosheid zijn intrede en leidde de club nog naar de vierde plaats, goed voor deelname aan het UEFA-bekertoernooi tegen Linzer SK en Real Madrid. In enkele maanden tijds werd Fafié gekroond tot 'Koning Ab'.

Gisteren viel hij van zijn troon. Na een teleurstellend seizoen en een povere competitie-opening, slechts drie punten in zes wedstrijden. Zijn ontslag circuleerde al weken in het geruchtencircuit van de voetbaljungle. Leo van Veen, als speler Mister Utrecht, die jarenlang successen boekte met het bescheiden RKC, zaagde via een krans businessclubleden aan zijn stoelpoten.

Fafié vond dat niet leuk. „Zo zit de voetbalwereld in elkaar. Ik kreeg een golf van kritiek, vaak ook onrechtvaardige. In maart had ik nog contractbesprekingen voor anderhalf jaar. Een week later begon het gesodemieter al weer. Dat is niet netjes en niet prettig."

Fafié werd overigens eerder aangesproken op de (te) behoudende speelwijze van FC Utrecht. „Het spel moest meer Utrechts worden. Ik wilde zelf ook wel spectaculairder voetbal, maar daar moet je wel de spelers voor hebben. Voor dit seizoen ben ik overgegaan tot de nieuwe speelwijze. Tijdens het toernooi in China hebben we dat ingezet. Ik heb gewaarschuwd dat alle nieuws met kinderziektes gepaard gaat, dus het zat er in dat we punten zouden verliezen. Ik kreeg een berg kritiek. Het bestuur is gezwicht door het kleine puntenaantal. Als ik zes uit zes had, zou het bestuur de druk wel kunnen weerstaan."

Met de afkoopsom van zijn contract kan Fafié het een tijd uitzingen. „Ik kan lekker een poos met vakantie, daarna zie ik wel verder. Misschien moet ik eerst een zaag uit de schuur halen..."

Weer gelijkspel Karlsruher SC

KARLSRUHE – Karlsruher SC heeft opnieuw gelijkgespeeld. Tegen het laaggeklasseerde Nürnberg kwam de tegenstander van PSV in de eerste ronde van het toernooi om de UEFA-beker niet verder dan 1-1.

De grootste verrassing deed zich voor in Dortmund. Daar leed Borussia, één van de kandidaten voor de titel, de eerste thuisnederlaag. Dat gebeurde tegen debutant Leipzig, dat daarmee voor de eerste keer deze competitie won: 1-0. Rische maakte al na negen minuten het doelpunt. Leipzig eindigde de wedstrijd met negen man. Franklin (44e minuut) en Gabriel (60) werden uit het veld gestuurd.

Leverkusen had het als altijd moeilijk bij Mönchengladbach. Ondanks de 2-2 op de Bökelberg staat de ploeg wel bovenaan de ranglijst. Schuster van Leverkusen maakte uit een strafschop zijn eerste doelpunt sinds zijn rentree in de Duitse competitie.

Derby onbeslist

MAASTRICHT - De derby tussen de reserveploegen van MVV en Fortuna Sittard eindigde in een terechte puntendeling:1-1. In de eerste helft speelde Fortuna pittiger. De beide ploegen waren overigens volkomen aan elkaar gewaagd en de defensies hielden de voorwaartsen goed in bedwang waardoor het bij rust 0-0 bleef. Na de hervatting hetzelfde spelbeeld. In de 67e minuut nam Fortuna Sittard door Mark van Bommel de leiding 0-1. Drie minuten later was de stand weer in evenwicht toen Roger Hartgerink met een schitterende vrije trap (30 meter) doel trof 1-1.

Ajax 2-Sparta 2 1-1

Programma donderdag a.s.
Aanvang 19.30.
Feyenoord 2-PSV 2
Vitesse 2-Roda JC 2
Heerenveen 2-FC Twente 2
De Graafschap 2-Ado Den Haag 2

Programma dinsdag 14 september
Aanvang 19.30
Sparta 2-De Graafschap 2
Ado Den Haag 2-Heerenveen 2
FC Twente 2-Vitesse 2
Roda JC 2-Feyenoord 2
PSV 2-MVV 2
Fortuna Sittard 2-Ajax 2

sport in cijfers

ATLETIEK

Venlo, 10 km.: 1. Peeters 33.45, 2. Brueren 34.04, 3. Schutgens 34.35, 4. Van Ooyen 35.44, 5. Huys 35.49, 6. Gielen 35.50.

TENNIS

New York. US Open, 18 miljoen gulden: Mannen, enkelspel, vierde ronde: Muster-Gilbert 6-2 7-5 6-7 6-2.
Wereldranglijst vrouwen. 1. Graf 344, 2. Seles 248, 3. Sanchez 240, 4. Navratilova 221, 5. Martinez 158, 6. Sabatini 156, 7. Ferandez 151, 8. Novotna 133, 9. Capriati 126, 10. Huber 106, 28. Oremans 46, 35. Rottier 36, 36. Schultz 35, 93. Boogert 14, 105 Muns-Jagerman 13, 131. Wegink 10, 182. Bollegraf 6.

BOKSEN

Bursa. EK, tweede dag: lichtgewicht, achtste finale: Santana verliest op punten (5-16) van Kazarian. Middengewicht: Joval wint op punten (13-10) van Sawitski.

WIELRENNEN

Mezieres. Tour Feminin van de Europese Gemeenschap, vrouwen. Zesde etappe: 1. Fanini 121 km in 3.09.53 (gem. 38,234 km/uur), 2. Valvik, 3. Van Moorsel, 4. Samplonius, 5. Beranger, 6. Koljasjeva, 7. Chamareda, 8. Ziliute, 9. Borst, 10. Malmberg, 11. Kroes, 17. Grimbergen, 32. Hillenga, 40. Vink, 50. Schop, 57. Haringa, 67. Bouwmeester 1.10, 75. Van Smoorenburg 7.29.
Algemeen klassement: 1. Van de Vijver 20.32.54, 2. Van Moorsel 2.36, 3. Koljasjeva 3.14, 4. Purivs 3.16, 5. Marsal 3.23, 6. Hughes , 7. Zberg, 8. Young 3.28, 9. Christofoli 3.40, 10. Luperini 3.42, 11. Schop 4.18, 12. Vink 6.03, 18. Grimbergen 11.04, 26. Borst 13.35, 44. Hillenga 16.08, 53. Haringa 31.54, 62. Kroes 41.49, 71. Bouwmeester 1.00.37, 73. Smoorenburg 1.13.10.

Programma betaald voetbal

eredivisie

Vandaag 19.30 uur:
VVV-Go Ahead Eagles
Cambuur/L'warden-SC Heerenveen
Vitesse-Sparta
RKC-NAC
Roda JC-Willem II 20.00 uur
PSV-MVV 20.00 uur
Feyenoord-FC Volendam 20.00 uur

Ajax	6	5	1	0	11	14-
Roda JC	5	4	1	0	9	12-
Feyenoord	4	4	0	0	8	6-
PSV	5	3	1	1	7	7-
Vitesse	4	3	0	1	6	9-
Heerenveen	4	2	2	0	6	2-
FC Twente	5	3	0	2	6	11-
NAC	5	3	0	2	6	11-
VVV	4	2	0	2	4	6-
Willem II	5	2	0	3	4	6-
GA Eagles	5	2	0	3	4	9-
Sparta	5	1	2	2	4	4-
MVV	5	0	3	2	3	4-
Volendam	5	1	1	3	3	8-
FC Utrecht	6	1	1	4	3	6-
Groningen	5	1	0	4	2	6-
RKC	5	0	2	3	2	4-
Cambuur L	5	0	0	5	0	4-

eerste divisie

Vandaag 19.30 uur:
Telstar-Fortuna Sittard
AZ-Eindhoven
De Graafschap-Helmond Sport
FC Den Bosch-NEC
TOP-SC Heracles'74
FC Zwolle-Emmen
Veendam-Haarlem
Dordrecht'90-RBC
ADO Den Haag-Excelsior 18.00 uur

Dordr.'90	5	4	1	0	9	9-
AZ	5	3	1	1	7	11-
ADO Den H.	4	3	0	1	6	10-
Heracles	5	3	0	2	6	9-
Excelsior	5	3	0	2	6	9-
Telstar	5	2	1	2	5	9-
Eindhoven	5	0	5	0	5	5-
Helm.Sport	5	1	3	1	5	4-
Emmen	5	2	1	2	5	9-
Fortuna S.	5	2	1	2	5	6-
FC Zwolle	5	1	3	1	5	6-
Graafschap	5	2	1	2	5	5-
Veendam	5	1	2	2	4	6-
NEC	5	1	2	2	4	4-
Den Bosch	5	1	2	2	4	8-
TOP	5	1	2	2	4	2-
RBC	4	1	0	3	2	7-
Haarlem	5	0	1	4	1	6-

roda jc-willem II

Vandaag 20.00 uur
Scheidsrechter Van der Ende

Roda JC (selectie): Waterreus, Senden, Trost, Nascimento, Luijpers, Van der Luer, Van Hoogdalem, Vanderbroeck, Doomernik, Hofstede, Van Galen, Scheutjens, Romero, Huiberts (?), Derksen, Ihalauw.
Willem II (opstelling): Jansen, Meijs, Smits, Hofstede, Bogers, Feskens, Van Geel, Abdellaoui, Stewart, Sylla, Van Arum.

psv-mvv

Vandaag 20.00 uur
Scheidsrechter Blankenstein

PSV (opstelling): Van Breukelen, Numan, Koeman, De Jong, Heintze, Van Mol, Popescu, Ingesson, Lamptey, Kieft, Meyer.
MVV (selectie): Van Grinsven, Heffels, Van As (?), Beerens, Benneker, Delahaye, Dikstaal, Hofman, Joordens, Lanckohr, Libregts, Roelofsen, Scheepers, Thal, Verhoeven, Visser, Geysels of Hartgerink.

vvv-eagles

Vandaag 20.00 uur
Scheidsrechter Lammers

VVV (opstelling): Roox, Smits, Polman, Derix, Spee, Hanssen, Verberne, Braem, Graef, Van Leenders, Torken. Wisselspelers: Jos Smits, Van der Meer, Hasselbaink, Driessen of Teeuwen, Janfada (?).

Go Ahead Eagles (opstelling): Rufai, Arts, Marbus, Van Blerk, Hulshoff, Steinmann, Bosvelt, Schenning, Pothoven, Knippenberg, Heering.

telstar-fortuna

Vandaag 20.00 uur
Scheidsrechter Sterk

Telstar (opstelling): Nederburgh, Tevreden, Rayer, De Zeeuw, Smak, Kraay, Plug, Oerlemans, Hoop, Oostrom, Simons.
Fortuna Sittard (selectie): Hesp, Van Zwam, Maessen, Samuel, Mordang, Szalma, Boessen, Van de Heuvel, Van de Zander, Barmentloo, Dekkers, Paul Janssen, Anton Janssen, Taihuttu, Vergoossen, Pernot.

buitenland

DUITSLAND

Vandaag 20.00 uur:
Köln-Dynamo Dresden
Eintr.Frankfurt-Freiburg
Hamburger SV-Stuttgart
Kaiserlautern-Schalke'04
Wattenscheid-Duisburg 19.30 uur

Morgen 20.15 uur:
Werder Bremen-Bayern München

oefenvoetbal

VANDAAG

Waereldsjtadtoernooi (aanv.18.30 uur).
Lindenheuvel-Kluis
Lindenheuvel 2-COV
Quick'08-LHBMC
Quick'08 2-Heidebloem

voetbalallerlei

● Ron de Roode zal de komende vijf maanden niet in actie komen voor Telstar. Nadat bij hem een kwaadaardige aandoening aan de rechter testikel is verwijderd moet de aanvaller rust houden. De verwachting is dat De Roode begin volgend jaar volledig zal zijn hersteld en de training kan hervatten.

● Cambuur heeft een bod uitgebracht op Willem van der Ark, momenteel onder contract bij FC Utrecht. De Friese club, die onlangs al Mrkela binnenhaalde, wil zich op korte termijn versterken met nog een aanvaller. Utrecht heeft het voorstel in beraad.